

Universiteit Utrecht

“Ineens valt nu opeens het kwartje”

Het Effect van een Concretisering van de Bouwstenen van
Curriculum.nu op de Vernieuwingsbereidheid van Docenten MVT

Masterscriptie

Masterscriptie Meertaligheid en Taalverwerving
Universiteit Utrecht

20-8-2021

Begeleider: Dr. Luisa Meroni

Tweede Lezer: Rick de Graaff

Helga de Gier (5917778)

Woordenaantal: 14750

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterscriptie 'Ineens valt nu opeens het kwartje: Het Effect van een Concretisering van de Bouwstenen van Curriculum.nu op de Vernieuwingsbereidheid van Docenten MVT'. Deze scriptie is geschreven ter afronding van mijn master Meertaligheid en Taalverwerving aan de Universiteit Utrecht en is voortgekomen uit mijn stageonderzoek dat uitgevoerd is bij ThiemeMeulenhoff.

In mei 2021 begon ik met het schrijven van deze scriptie. Ik ben in 2019 bekend geraakt met de ontwikkelingen van Curriculum.nu, toen ik een minor in Talen en Educatie volgde. Met name de adviezen voor de moderne vreemde talen hadden veel aansluiting bij de kennis die ik had opgedaan in mijn taalwetenschappelijke opleiding. Bij deze minor viel mij op dat er vaak weinig aansluiting was tussen onderwijskunde en taalwetenschap, hoewel er veel gemeenschappelijke onderwerpen behandeld werden. In mijn bachelor-scriptieonderzoek had ik ervaren dat docenten zich soms niet gehoord kunnen vinden in beleid en soms behoefte kunnen hebben aan houvast. Dus de betrekking van docenten bij Curriculum.nu sprak mij erg aan. Tijdens mijn stage leerde ik dat veel docenten niet tevreden zijn met Curriculum.nu en dit motiveerde mij om onderzoek te doen naar een mogelijke oplossing.

Het afstudeertraject is een leerzaam proces geweest waarbij ik kennis en vaardigheden uit mijn studie heb kunnen inzetten. Tevens heb ik bepaalde vaardigheden verder kunnen ontwikkelen, zoals het koppelen van wetenschap en praktijk. Door de tijdsdruk en het thuiswerken vond ik het moeilijk om af en toe weg te stappen van mijn onderzoek, hierdoor werd ik uiteindelijk gedreven tot de ultieme afleiding: het leren van een nieuwe taal. De keuze om naast mijn scriptie Deens te gaan leren heeft mij genoeg afleiding kunnen geven om dit project binnen de oorspronkelijke planning te kunnen volbrengen.

Het schrijven van mijn scriptie en daarmee het afronden van mijn studie was niet mogelijk geweest zonder de steun van vrienden, familie en docenten. Allereerst wil ik mijn begeleider Luisa Meroni bedanken voor haar begeleiding en feedback en voor de ruimte en het vertrouwen die zij mij heeft gegeven om op mijn eigen manier te werken. Ook wil ik mijn tweede lezer Rick de Graaff bedanken. Daarnaast wil ik mijn voormalig stagebegeleider Ellen Van den Broek bedanken voor haar expertise en hulp bij het opstarten en schrijven van deze scriptie. Ook wil ik natuurlijk alle participanten bedanken voor hun hulp en tijd. Daarbij wil ik Annemiek Wesseling-Schouten en Dave Büttner van ThiemeMeulenhoff, mijn zusjes Mirte en Vivianne, en mijn bijlesleerlingen bedanken voor het benaderen van een aantal docenten.

Ten slotte wil ik de mensen bedanken die dicht bij mij staan: mijn familie, vriend(inn)en en mijn vriend. Zij hebben mij inhoudelijk en praktisch geholpen, onder andere door mijn klankbord te zijn. Ook zijn zij belangrijk geweest voor het vinden van afleiding en ontspanning in tijden van stress. Ik wil hierbij specifiek mijn vader bedanken voor de stille werkruimte op zijn kantoor waar ik gedurende mijn stage en scriptie gebruik van mocht maken.

Ik wens u veel leesplezier.

Helga de Gier

Deil, 2 juli 2021

Abstract

Sinds 2018 zijn leraren, lerarenopleiders/vakdidactici, (curriculum)experts en scholen, onder de naam Curriculum.nu, bezig geweest met het ontwikkelen van voorstellen voor herzieningen voor de landelijke kerndoelen en eindtermen. In 2019 zijn de voorstellen voor een meer toekomstgericht curriculum gepubliceerd. De reactie van docenten hierop is gemengd. Deze scriptie geeft antwoord op de vraag: “Wat is de invloed van een concretisering van de bouwstenen van Curriculum.nu in de vorm van een module op de attitude van docenten tegenover de voorgestelde curriculumvernieuwingen?”. Om de invloed van de module vast te stellen zijn semigestructureerde interviews gehouden met docenten Duits, Engels en Frans die werken in het voortgezet onderwijs. De huidige studie geeft inzicht in de houding, agency, ownership en sense-making van docenten met en zonder de module. De uitkomsten van dit onderzoek indiceren dat een concretiserende module een positieve invloed heeft op de vernieuwingsbereidheid van docenten mvt, met name op het gebied van ownership en sense-making. Dit betekent dat bij de invoering van onderwijsvernieuwingen, zoals Curriculum.nu, aandacht besteed moet worden aan het aanbieden van concrete praktijkuitwerkingen om docenten te ondersteunen en daarmee het mogelijke obstakel van het niet implementeren door docenten te verminderen.

Kernwoorden: Curriculumvernieuwing; Curriculum.nu; Agency, Ownership & Sense-making, Moderne Vreemde Talenonderwijs, Docentattitude

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

INHOUD

1	Inleiding.....	6
1.1	Leeswijzer.....	7
2	Theoretisch Kader	8
2.1	Curriculum.nu	8
2.1.1	Proces.....	8
2.1.2	Inhoud	9
2.1.3	Reactie docenten	12
2.2	Docenten.....	13
2.2.1	Kernonderdelen van bereidheid	15
2.3	Onderzoeksvraag	16
3	Methode	18
3.1	Materiaal.....	18
3.2	Participanten.....	18
3.3	Procedure.....	20
3.4	Validiteit en betrouwbaarheid.....	21
3.4.1	Validiteit.....	21
3.4.2	Betrouwbaarheid	22
4	Resultaten	23
4.1	Voor module	23
4.1.1	Houding.....	23
4.1.2	Veranderingen	24
4.1.3	Agency.....	25
4.1.4	Ownership.....	26
4.1.5	Sense-making	26
4.2	Na module.....	27
4.2.1	Agency.....	27
4.2.2	Ownership.....	28
4.2.3	Sense-making	29
4.2.4	Houding.....	30
4.3	Overzicht Pre-Post Module.....	31
4.4	Samenwerking.....	33
5	Discussie.....	34
5.1	Voorbeeldmodule en Vernieuwingsbereidheid.....	34

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

5.1.1	Houding.....	34
5.1.2	Agency, Ownership, Sense-making.....	35
5.2	Verbeterpunten Curriculum.nu	38
5.3	Beperkingen en Vervolgonderzoek.....	39
6	Conclusie.....	41
7	Bibliografie.....	42
Appendix A: Interviewvragen.....		45
Appendix B: Transcripties		46
D1.....		46
D2.....		54
D3.....		64
E1		72
E2		83
F1.....		96
F2.....		106
F3.....		116
F4.....		124
F5 (deel 1)		131
F5 (deel 2)		140

1 INLEIDING

Meertaligheid is het fundament voor een moderne mondiale samenleving. Het spreken van een tweede of derde taal wordt daarmee alsmaar vanzelfsprekender (Riemersma, Bieleman, Jonkman & Tjepkema, 2012). De Nederlandse bevolking is een van de meest meertalige bevolkingen binnen Europa. 94% van Nederlanders kan in minstens twee talen communiceren en zelfs 77% in minstens drie (Europese Commissie, 2012). Nederland heeft een meertalige en diverse bevolking die zich, net als de rest van de wereld, snel blijft ontwikkelen als gevolg van toenemende internationalisatie (Jeffery & Van Beuningen, 2019). Het is daarom van het grootste belang dat het Nederlandse onderwijs kinderen zo goed mogelijk voorbereidt op hun toekomst (Curriculum.nu, 2019a). Het onderwijs in Nederland wordt vormgegeven aan de hand van een curriculum, dat door de overheid landelijk wordt vastgesteld. Een curriculum is een inhoudelijk overzicht van de doelen en inhouden van het onderwijs en bevat kerndoelen en eindtermen. Kerndoelen zijn streefdoelen voor de kennis en vaardigheden die leerlingen moeten ontwikkelen en worden vastgesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Eindtermen zijn korte omschrijvingen van de doelen voor kennis, inzichten en vaardigheden die leerlingen minimaal moeten bereiken aan het eind van een opleiding (SLO, 2018). In Nederland is het curriculum sinds 2006 niet meer veranderd, hierdoor is het dringend toe aan actualisatie (Curriculumcommissie, 2020).

Het moderne vreemdetalenonderwijs is in Nederland gevormd rond de vaardigheden lezen, luisteren, gesprekken voeren, spreken en schrijven. Hierdoor is er een overheersende nadruk op taalvaardigheid en weinig focus op vakinhoudelijke kennis (Curriculum.nu, 2019b; Tammenga-Helmantel, Jentges & Ciepielewska-Kaczmarek, 2020; Tammenga-Helmantel & Le Bruyn, 2016). Er is een meer toekomstgericht en uitdagender curriculum nodig, waarbij binnen het taalonderwijs ruimte is voor globalisatie, cultuur en taalbewustzijn (Jeffery & Van Beuningen, 2019; Tammenga-Helmantel & Le Bruyn, 2016; Van den Broek, 2020). Meer aandacht voor sociale en culturele onderdelen van taal helpt leerlingen om te kunnen functioneren in een meertalige en multiculturele samenleving (Schat, de Graaff & van der Knaap, 2018; Tammenga-Helmantel et al., 2020).

In 2018 is daarom een herzieningstraject gestart door een werkgroep van leraren, lerarenopleiders/vakdidactici, (curriculum)experts en scholen, genaamd Curriculum.nu (Curriculum.nu, z.d.d). Dit herzieningstraject was bedoeld om vanuit het onderwijsveld curriculumvernieuwingen voor te stellen voor negen leergebieden, waaronder Engels & Moderne Vreemde Talen (mvt). De benaming van dit leergebied zal in deze scriptie gereduceerd worden tot 'mvt', omdat Curriculum.nu hetzelfde voorstel geeft voor Engels en de andere moderne vreemde talen.

Een veelbesproken kwestie is het draagvlak voor de adviezen van Curriculum.nu. Uit reacties van docenten bleek dat er, ondanks de ideologie van 'teacher in the lead', veel kritiek was vanuit het werkveld (Redactie Didactief; 2020). Een van de valkuilen bij curriculumvernieuwingen ligt in de helderheid en gedetailleerdheid van voorstellen (Fullan, 2007; Ros, 2020). Een gebrek aan details kan bijvoorbeeld zorgen voor misinterpretatie, maar overmatige specificatie zorgt volgens Mark Priestley voor een lagere onderwijskwaliteit (Ros, 2020; Tammenga-Helmantel et al., 2020). Uit eerder onderzoek is gebleken dat een negatieve houding van docenten een van de belangrijkste obstakels is voor onderwijsinnovaties (Könings, Brand-Gruwel & Van Merriënboer, 2007). Het is dus belangrijk om een balans te vinden tussen interpretatievrijheid en duidelijkheid. Een manier om deze balans te vinden is door docenten te betrekken bij het vernieuwingsproces in interactie met wetenschappers en ontwikkelaars (Pietarinen, Pyhältö & Soini, 2017). Een andere manier is door docenten te ondersteunen bij het implementeren van vernieuwingen in plaats van enkel eisen op te leggen, bijvoorbeeld door het geven van voorbeelden (Ros, 2020). Bij curriculumvernieuwing moeten ook

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

huidige praktijken worden meegenomen, zodat elementen die het idee volgen van de voorgestelde veranderingen via aanpassingen kunnen worden aangesloten (Van den Broek, 2020).

Het huidige onderzoek is daarom gericht op het verhogen van de bereidheid voor de invoering van de vernieuwingsvoorstellen van Curriculum.nu onder docenten mvt. Er wordt gekeken naar het effect van een concreterende module met voorbeeldopdrachten op de houding van docenten mvt tegenover (het invoeren van) de adviezen van Curriculum.nu. Hiermee wordt uiteindelijk gekeken of een dergelijke module de bereidheid voor vernieuwingen kan vergroten. Om antwoord te geven op de onderzoeksvraag zijn kwalitatieve semigestructureerde interviews afgenomen bij docenten mvt. De bevindingen van deze studie kunnen een belangrijke bijdrage leveren op het gebied van het vertalen van curriculumadviezen naar praktische uitwerkingen. Daarnaast kan deze studie nieuwe inzichten bieden in valkuilen en verbeterpunten voor Curriculum.nu, door direct met docenten mvt in gesprek te gaan over hun ervaringen.

1.1 LEESWIJZER

De rest van deze scriptie is als volgt opgezet: Hoofdstuk 2 begint met het uiteenzetten van de theoretische achtergronden omtrent Curriculum.nu en de rol van docenten in onderwijsinnovaties. Dit hoofdstuk zal eindigen met een beschrijving van de onderzoeksvraag, deelvragen en hypothese. In Hoofdstuk 3 zal worden ingegaan op de methodologie van dit onderzoek en wordt afgesloten met een bespreking van de validiteit en betrouwbaarheid van de gebruikte methode. Hoofdstuk 4 presenteert de resultaten van dit onderzoek. In Hoofdstuk 5 worden de resultaten uit Hoofdstuk 4 geïnterpreteerd en worden aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan. Tot slot volgt in Hoofdstuk 6 een conclusie.

2 THEORETISCH KADER

2.1 CURRICULUM.NU

2.1.1 Proces

Er werd voor het ontstaan van Curriculum.nu al langer nagedacht en gesproken over veranderingen in het nationale curriculum. Er moest meer eenheid komen, omdat het curriculum onsamenhangend was en geen overkoepelende doelstelling had. Hiervoor werd het platform Onderwijs2032 opgericht (Coppen, 2019). Hierbij werden docenten niet systematisch betrokken, maar kwamen de voorstellen vooral van curriculumexperts en leergangauteurs (Snoek, 2019). Het eindrapport van Onderwijs2032 richtte de aandacht op persoonsvorming en persoonlijke ontwikkeling in een breed curriculum. Ook werd er aandacht gevraagd voor vakoverstijgende vaardigheden, door de schoolvakken te bekijken binnen drie ‘kennisgebieden’: mens en maatschappij, natuur en technologie, en taal en cultuur. De adviezen over persoonsvorming en kennisgebieden werden niet positief ontvangen in de Tweede Kamer, waar in de volgende alinea op zal worden ingegaan (Coppen, 2019; Curriculumcommissie, 2020).

Hoewel de adviezen van Onderwijs2032 dus niet allemaal positief werden ontvangen, fungeerden zij uiteindelijk als inhoudelijk beginpunt voor Curriculum.nu. Echter, als gevolg van de negatieve reactie van de Tweede Kamer op persoonsvorming en kennisgebieden, werd voor Curriculum.nu gesteld dat er alleen aandacht besteed mocht worden aan vakinhoud, in plaats van didactiek en persoonsvorming (Coppen, 2019). Volgens Coppen (2019) werden de structuur van het eindrapport en de werkwijze bij de start van Curriculum.nu al vastgezet. Eerst moest een ‘visie’ worden ontwikkeld, dan de ‘grote opdrachten’ en dan de ‘bouwstenen’, dit werd ook expliciet beschreven in de werkopdracht voor de ontwikkelteams (Curriculum.nu, z.d.c). Hierbij werd aan ieder van de vier tussenversies een consultatieperiode gekoppeld. Volgens Coppen (2019) heeft de openstelling van deze consultaties voor de hele samenleving ervoor gezorgd dat er geen ‘pijnlijke’ of concrete keuzes gemaakt konden worden.

Een van de kenmerkende aspecten van Curriculum.nu zit in de betrokkenheid van verschillende onderwijsactoren, met name docenten. Bij een parlementair onderzoek in 2008 werd geconcludeerd dat onderwijsvernieuwingen top-down en vanuit politieke motivatie werden ingevoerd. Curriculum.nu koos in 2018 echter voor een bottom-up benadering vanuit het idee van ‘teacher in the lead’ (Curriculumcommissie, 2020). Top-down en bottom-up vernieuwingen worden verder besproken in Hoofdstuk 2.2.

Tijdens de ontwikkeling van de adviezen van Curriculum.nu hebben docenten en andere betrokkenen op verschillende momenten de mogelijkheid gehad om kennis te nemen en te reageren. Tussen 26 maart 2018 en 11 augustus 2019 hebben vijf consultatieperiodes plaatsgevonden, hierin werden de tussenproducten van Curriculum.nu besproken door de leraren en schoolleiders (Curriculum.nu, z.d.ab). In de consultatieperiodes werd feedback ontvangen van verschillende mensen die betrokken zijn bij het onderwijs, waaronder leraren¹. De betrokkenheid van consultatieperiode 1 was 7600 en resulteerde in 632 feedbackreacties. De betrokkenheid van consultatieperiode 2 was 6400 en resulteerde in 486 feedbackreacties. De betrokkenheid van consultatieperiode 3 was 6200 en resulteerde in 556 feedbackreacties. De betrokkenheid van

¹ leraren, leerlingen, ontwikkelscholen, vakverenigingen, vervolgonderwijs, lerarenopleidingen, ouders, voorschoolse educatie, het bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en wetenschappers (Curriculum.nu, z.d.a).

Masterscriptie MTV

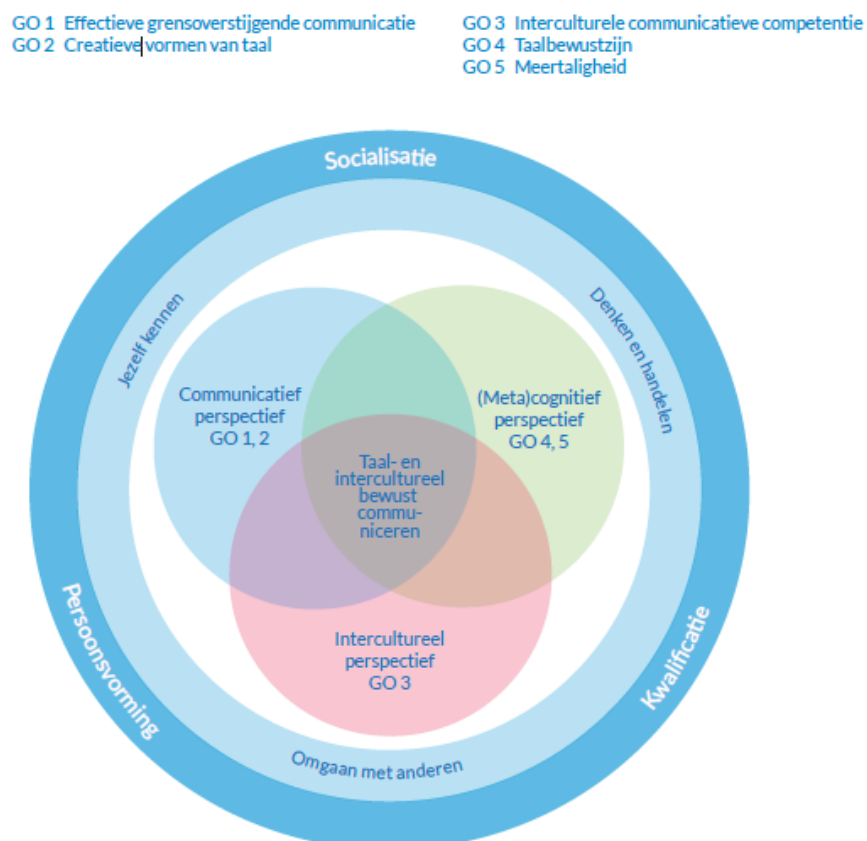
Ineens valt nu opeens het kwartje

consultatieperiode 4 was 2100 en resulteerde in 245 feedbackreacties. De betrokkenheid van de laatste consultatieronde was 8200 en resulteerde in 792 feedback reacties. Bij de consultaties zijn in totaal 2711 reacties met feedback ontvangen (Curriculum.nu, z.d.b). Deelname was op alle momenten vrijwillig.

In oktober 2019 werd het project van Curriculum.nu afgerond met een advies. Het huidige onderzoek heeft betrekking op het vakgebied voor de moderne vreemde talen (mvt) in het voortgezet onderwijs. In deze scriptie zal verder enkel gesproken worden over de adviezen voor dit leergebied.

2.1.2 Inhoud

In 2019 zijn er vanuit Curriculum.nu ontwikkelingsvoorstellen naar voren gebracht voor mvt. In Figuur 1 is te zien dat de kern van het mvt-onderwijs, volgens Curriculum.nu (2019a), ligt in 'taal- en intercultureel bewust communiceren'. Dit kerndoel is vervolgens bekeken vanuit een communicatief, intercultureel en (meta)cognitief perspectief. Binnen elk van deze perspectieven zijn 'grote opdrachten' (GO) opgesteld: Effectief Grensoverstijgende Communicatie (EGC), Creatieve Vormen van Taal (CVT), Interculturele Communicatieve Competentie (ICC), Taalbewustzijn (TB) en Meertaligheid (MT) (Curriculum.nu, 2019a). De uitgewerkte, maar gelijknamige, GO vormen samen de 'bouwstenen' voor het mvt-curriculum. In dit verslag zal verder enkel verwezen worden naar 'bouwstenen' en niet naar GO, omdat de GO enkel verwijzen naar de algemene inhoud van de bouwstenen.

Figuur 1. Visualisatie Relatie Visie en Grote Opdrachten Leergebied Engels/MVT. Overgenomen uit *Toelichting Engels/ MVT* (p.9) door Curriculum.nu, 2019a (van <https://www.Curriculum.nu/voorstellen/engels-mvt/verantwoording-engels-mvt/>)

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

2.1.2.1 *Bouwstenen*

Tijdens een onderzoeksstage voor de educatieve uitgeverij ThiemeMeulenhoff (De Gier, 2021), voorafgaand aan het huidige onderzoek, zijn de uitgebreide beschrijvingen van de bouwstenen van Curriculum.nu teruggebracht, dit leverde vier kenmerken per bouwsteen op. In dit hoofdstuk zullen de bouwstenen kort behandeld worden.

2.1.2.1.1 Effectieve Grensoverstijgende Communicatie (EGC)

EGC heeft volgens Curriculum.nu betrekking op receptie, productie, interactie en mediatie. Deze onderdelen zijn afkomstig uit het Europees Referentiekader (ERK) (Council of Europe, 2001). Er is een afwijkende beschrijving voor mediatie door Curriculum.nu ten opzichte van de oorspronkelijke bron, het ERK.

Curriculum.nu (2019b, p.15) beschrijft mediatie als “het aanpassen van eigen taalgebruik om communicatie toegankelijker te maken”. Echter, deze beschrijving komt vrijwel compleet overeen met het concept ‘compensatiestrategieën’ (Kwakernaak, 2016). Daarnaast komt de beschrijving van mediatie door Curriculum.nu (2019ab) niet overeen met de beschrijving van mediatie in het ERK, hoewel dit volgens Curriculum.nu (2019b) wel zo zou moeten zijn (Piccardo, North & Goodier, 2019).

Hoewel de omschrijving volgens het ERK inderdaad gericht is op het bevorderen van communicatie, is het nog meer gericht op directe communicatieproblemen. Zo is een van de kenmerken van mediatie het mogelijk maken van communicatie tussen mensen die niet direct met elkaar kunnen communiceren. Een van de andere kenmerken, die compleet ontbreekt uit de beschrijving van Curriculum.nu, is het innemen van de rol van tussenpersoon bij gesprekspartners die elkaar niet direct kunnen begrijpen (Piccardo et al., 2019). Dit heeft volgens het ERK over het algemeen, maar niet per definitie, betrekking op sprekers van verschillende talen. Tot slot stelt het ERK dat bij mediatie input en output in de T1 (moedertaal) of T2 (doeltaal) kan zijn (Council of Europe, 2001).

Naast mediatie wordt er door Curriculum.nu verwezen naar compensatiestrategieën. Deze hebben betrekking op het raden van woorden, een beroep doen op andere talenkennis of vragen om verduidelijking wanneer de vaardigheid in de doeltaal ontoereikend is (Kwakernaak, 2016). De beschrijving die hier gegeven wordt komt grotendeels overeen met de beschrijving die Curriculum.nu geeft voor mediatie. In De Gier (2021) is om die reden een onderscheid gemaakt tussen compensatiestrategieën en mediatietechnieken door de definitie van het ERK aan te houden.

De Gier (2021, p.9) geeft de volgende kenmerken voor EGC:

1. Leerlingen krijgen kennis over omgangsvormen die horen bij de (culturen van) de doeltaal;
2. Leerlingen worden blootgesteld aan/ werken met verschillende publieken, contexten, communicatiedoelen en media;
3. In de **onderbouw** leren leerlingen compensatiestrategieën gebruiken;
4. In de **bovenbouw** leren leerlingen mediatietechnieken gebruiken.

2.1.2.1.2 Creatieve Vormen van Taal (CVT)

Binnen Curriculum.nu wordt een brede definitie van tekst aangehouden. Hierdoor heeft het begrip ‘tekst’ betrekking op alle taaluitingen, zowel in schriftelijke als mondelinge vorm (Curriculum.nu, 2019a). Bij CVT staat de beleving en het begrip van contexten van de doeltaal centraal. Dit betekent dat leerlingen de doeltaal bekijken vanuit sociale, culturele en historische perspectieven.

De Gier (2021, p.10) geeft de volgende kenmerken voor CVT:

1. Leerlingen worden zich bewust van doelen en effecten van taalgebruik in verschillende tekstvormen;

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

2. Leerlingen ontwikkelen hun empathisch vermogen tegenover personages uit verschillende tekstsoorten;
3. Leerlingen leren over de sociale, culturele en historische contexten waarin in teksten geschreven zijn;
4. Leerlingen leren sociale en culturele kenmerken in structuur en taalgebruik herkennen en gebruiken;

2.1.2.1.3 Interculturele Communicatieve Competentie (ICC)

ICC is gericht op het principe dat taal en cultuur één geheel zijn en wederzijdse invloed hebben. Culturele kennis is een cruciaal onderdeel voor het ontwikkelen van vloeiendheid in de doeltaal (Bennett, Bennett & Allen, 2003). Curriculum.nu (2019ab) behandelt ICC in het kader van drie concepten: interculturele communicatie, interculturele competentie en intercultureel bewustzijn (De Gier, 2021).

De Gier (2021, p.10-11) geeft de volgende kenmerken voor ICC:

1. Leerlingen ontwikkelen hun interculturele communicatie in interactie;
2. Leerlingen ontwikkelen hun interculturele competentie met kennis en gebruik van conventies van de cultuur van de doeltaal;
3. Leerlingen ontwikkelen hun intercultureel bewustzijn door culturele elementen in hun eigen cultuur en de cultuur van de doeltaal te vergelijken;
4. Leerlingen worden zich bewust van de invloed van historische en geografische factoren op taalgebruik. In de **bovenbouw** leren leerlingen deze invloed ook analyseren, interpreteren en uitleggen.

2.1.2.1.4 Taalbewustzijn (TB)

De bouwsteen TB wordt door Curriculum.nu uitgewerkt volgens drie onderwerpen die allemaal vallen onder metalinguïstisch bewustzijn. Een van de onderdelen van TB is taalsystemen. Hierbij kunnen talen aan de ene kant bekeken worden als structurele systemen. Dit komt veel terug in grammatica, waarbij ook andere talen kunnen worden vergeleken met de doeltaal. Aan de andere kant kunnen talen bekeken worden als sociale en culturele systemen. Hierbij passen onderwerpen zoals taalvariatie (Curriculum.nu, 2019a, Van den Broek, 2020). Bij taalvariatie wordt gekeken naar verschillen in vocabulaire, grammatica en uitspraak tussen bijvoorbeeld dialecten en geografische taalvarianten van de doeltaal (Curriculum.nu, 2019a).

Een ander onderdeel van TB is het effect van taalgebruik. Hierbij wordt door Curriculum.nu (2019ab) een onderscheid gemaakt tussen expliciete en impliciete doelen. Dit onderscheid kan worden gezien als het verschil tussen 'wat gezegd wordt' en 'wat geïmpliceerd wordt' (De Gier, 2021; Grice, 1975). Volgens Grice (1975) zijn er verschillende gebruikswijzen te onderscheiden in 'conversationale implicatuur', ofwel het gebruik van impliciete doelen in conversatie. Bijvoorbeeld in de onderstaande interactie (Grice, 1975):

A: *'Ik heb geen benzine meer.'*

B: *'Er is een tankstation om te hoek.'*

Wanneer spreker B in de bovenstaande interactie duidelijk zou maken dat dit tankstation open is en spreker A daar benzine kan halen, zou de uiting volgens Grice (1975) relevantie verliezen door overbodige informatie te delen.

In de onderstaande interactie is de bedoeling van spreker B minder duidelijk dan in de vorige interactie en het antwoord van spreker B voldoet niet aan de informatiewens van spreker A. Toch is

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

dit een geen verkeerde reactie, omdat spreker B waarschijnlijk wel de vraag begrijpt, maar niet meer informatie kan geven.

A: *'Waar woont X?'*

B: *'Ergens in Zuid-Frankrijk.'*

Een andere duidelijke en veelvoorkomende integratie van conversationele implicatuur is te vinden in stijlfiguren, bijvoorbeeld ironie, metaforen en hyperbolen (Grice, 1975).

Tot slot is taalleerbewustzijn nog een onderdeel van TB. Dit heeft betrekking op zelfstandigheid van de leerlingen binnen hun eigen leerproces, met aandacht voor leerdoelen en strategieën (Curriculum.nu, 2019a).

De Gier (2021, p.11) geeft de volgende kenmerken voor TB:

1. Leerlingen ontwikkelen taalleerbewustzijn met leerdoelen en strategieën;
2. Leerlingen krijgen kennis van (verschillende) taalsystemen;
3. Leerlingen leren over taalcontact, taalverandering in tijd en taalvariatie in regio en maatschappelijke context;
4. In de **bovenbouw** leren leerlingen over de impliciete en expliciete doelen van taalgebruik.

2.1.2.1.5 Meertaligheid (MT)

Meertaligheid is de meest innovatieve bouwsteen binnen de adviezen van Curriculum.nu. Waar bij de andere vier bouwstenen al in meer of mindere mate herkenningspunten lagen met het huidige onderwijs, is meertaligheid op dit moment nog geen standaard geïntegreerd onderdeel (Van Beuningen & Polišínská, 2020). Hierbij is het leren van een vreemde taal een uitzondering, omdat dit volgens Curriculum.nu een kenmerk is van de bouwsteen MT, maar eveneens de definitie van mvt-onderwijs (De Gier, 2021). Toch blijkt er wel behoefte te zijn voor het erkennen en inzetten van meertaligheid in het voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld als gevolg van de groeiende meertaligheid onder de Nederlandse bevolking (Van Beuningen & Polišínská, 2019). Volgens Curriculum.nu heeft de bouwsteen MT aan de ene kant betrekking op het kunnen inzetten van meerdere talen bij informatieverzameling en communicatie, ook wel meertalige competentie. Aan de andere kant heeft het betrekking op het leren over meertaligheid in de samenleving. Hierbij is het doel taalsensibilisering, waarbij leerlingen openheid en gevoeligheid ontwikkelen voor andere talen en hun sprekers (Jonckheere, 2011).

De Gier (2021, p.12) geeft de volgende kenmerken voor MT:

1. Leerlingen leren hun meertalige competentie te gebruiken voor informatieverzameling en overdracht;
2. Leerlingen leren hun meertalige competentie te gebruiken in communicatie;
3. Leerlingen leren over meertaligheid in de samenleving met inzicht over de associaties van verschillende talen en culturen;
4. In de **bovenbouw** krijgen leerlingen inzicht in de status en het gebruik van talen in socio-cultureel en historisch perspectief.

2.1.3 Reactie docenten

Zoals eerder vermeld was Curriculum.nu bedoeld als bottom-up vernieuwingsproces, waarbij leraren in controle waren. Toch blijkt het draagvlak voor Curriculum.nu onder docenten mager (Redactie Didactief; 2020). Hoewel gezegd wordt dat docenten 'aan zet zijn' bij Curriculum.nu, blijkt dit niet altijd uit de ervaringen van betrokkenen (Marreveld, 2020). Marreveld (2020) stelt dat het

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

‘eigenaarschap’ van docenten vooral opgelegd werd en dat zij te weinig betrokken waren. In reactie op een negatieve reactie van een docente Frans (Goulmy, 2020), zegt Marreveld (2020) dat zij en soortgelijke docenten eerder betrokken hadden moeten zijn in het proces. Toch was er even goed een positief geluid te horen bij een grote groep betrokkenen. Een positieve reactie kwam bijvoorbeeld van de Vereniging van Leraren in Levende Talen, die een belangrijke rol hebben gespeeld in het bevragen en informeren van hun achterban. Zij maakten duidelijk dat er goed naar hun feedback geluisterd werd (Coppen, 2019).

Uit de kritiek van Marreveld (2020) volgt dat de inbreng van docenten met weerstand tegen het project eerder had moeten worden meegenomen. Echter, zoals in Hoofdstuk 2.1.1 vermeld is, is tussen maart 2018 en augustus 2019 bij de vijf consultatieperiodes mogelijkheid geweest voor docenten om buiten de ontwikkelteams betrokken te zijn bij het project. Duizenden mensen hebben van die mogelijkheid gebruik gemaakt, maar velen ook niet (Curriculum.nu, z.d.b).

Een veelgehoorde klacht van docenten is dat de uitwerkingen van Curriculum.nu te vaag zijn (Le Bruyn, Lowie & Matingh, 2019; Redactie Didactief; 2020; Ros, 2021). Een overmatige hoeveelheid details is een specifieke valkuil als het gaat om docentensteun, aldus Mark Priestley (Ros, 2020). Een docent-centrale voorwaarde voor het invoeren van de bouwstenen, is het helder maken van de bijbehorende competenties (Fullan, 2007; Tammenga-Helmantel et al., 2020). Toch stelt Coppen (2019) de vaagheid mogelijk een gevolg is van een verschil tussen de interpretaties van ‘insiders’ en buitenstaanders. Voor mensen die bekend zijn met de geschiedenis van vraagstukken en discussies binnen het mvt-onderwijs is het belang en de vernieuwing van de voorstellen te zien in de subtekst. Voor mensen die hier minder of geen kennis van hebben zullen zich volgens Coppen (2019) waarschijnlijk afvragen wat er eigenlijk verandert.

2.2 DOCENTEN

Volgens Kwakernaak (1997) zijn er vier belangrijke actoren bij vernieuwing in het vreemdetalenonderwijs (vto): leraren, leergangauteurs en uitgevers, vto-specialisten en de overheid. De rol van leergangauteurs en uitgevers is zeker in de latere fasen van een vernieuwingsproces cruciaal, want bij uiteindelijke interpretaties van leerdoelen ‘lopen zeer veel discussies over onderwijsverbetering en -vernieuwing dood op de vraag naar het materiaal dat er (nog?) niet is’ (Kwakernaak, 1997, p.548). Leerdoelen verwijzen naar de vaardigheden die leerlingen moeten hebben bij afronding van een bepaalde onderwijsfase. Ontwerpers van lesmethoden hebben de taak om een effectieve leeromgeving te creëren die door docenten geïmplementeerd wordt. Hiervoor is de interactie tussen docenten en ontwikkelaars essentieel, zodat docenten feedback kunnen geven over de bruikbaarheid en kwaliteit van de producten (Könings et al., 2007). Hoewel vernieuwende leermiddelen belangrijk zijn voor nieuw onderwijs, kunnen zij dus niet functioneren wanneer docenten de leermiddelen niet accepteren of verkeerd gebruiken (Kwakernaak, 1997). Docenten en leermiddelen zijn samen de link naar een praktische invoering van vernieuwingen. De rol die docenten hebben in curriculumvernieuwing is afhankelijk van de manier van invoering: top-down of bottom-up. Bij een top-down vernieuwing voeren docenten enkel de vernieuwing in, maar in een bottom-up vernieuwing zijn docenten het startpunt van de vernieuwing (Pietarinen et al., 2017). Het vraagstuk over welke van deze methoden het meest effectief is speelt al sinds 1970, toen er een duidelijke voorkeur kwam voor de bottom-up aanpak als gevolg van het mislukken van meerdere top-down ontwikkelingen (Ramberg, 2014). Echter een aantal decennia later bleek dat een pure bottom-up aanpak weinig veranderde in de kern van het onderwijs (Fullan, 1991). Sindsdien is gebleken dat een combinatie van top-down en bottom-up innovatie het effectiefst is (Ramberg, 2014).

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

Bij de invoering van een nieuw curriculum kunnen er bij docenten op verschillende onderdelen problemen zijn (Könings et al., 2007). Het eerste onderdeel waar problemen kunnen ontstaan is het ontwerp. Bij gebrek aan interactie tussen docenten en ontwikkelaars kan het ontwerp waarmee vernieuwd moet worden te ingewikkeld zijn (Nieveen & Plomp 2017; Pietarinen et al., 2017). Daarnaast kunnen er problemen ontstaan bij de school. Docenten werken op school onder specifieke condities die een soepele vernieuwing kunnen tegengehouden, zoals een gebrek aan tijd, te grote klassen, verkeerde boeken en andere gebrekkige materialen (Könings et al., 2007). Op een schoolniveau is tevens de betrokkenheid van de directeur en samenwerking tussen docenten belangrijk voor het faciliteren van veranderingen (Ramberg, 2014; Van den Broek, 2019). Ook de leerlingen kunnen problemen veroorzaken. Het idee dat docenten hebben over hun leerlingen kan invloed hebben op hun keuze om vernieuwingen in te voeren (Van den Broek, 2019). Docenten zijn meer geneigd om de leeromgeving aan te passen wanneer zij denken dat de voorgestelde omgeving te moeilijk is voor hun leerlingen. Tot slot kunnen de eigen vaardigheden van docenten een hindernis zijn. Docenten moeten geloven dat zij de vaardigheden hebben om vernieuwingen te implementeren en zij moeten daarbij een positieve verwachting hebben (Könings et al., 2007).

Ramberg (2014) stelde dat schoolleiderschap, docentsamenwerking en een schoolcurriculum drie belangrijke onderdelen zijn voor het invoeren van vernieuwingen in de klas. Zo werd voor alle drie een positieve relatie gevonden met de houding van docenten, hoewel voor schoolleiderschap en samenwerking enkel indirect. Deze relatie werd bemiddeld door de houding die docenten al hadden. Het opstellen en bespreken van een schoolcurriculum is vrijwel synoniem met een bottom-up ontwikkeling en bleek wel een direct positief effect te hebben op de houding van docenten.

Er zijn nog vier oorzaken voor terughoudendheid van docenten voor onderwijsvernieuwingen (Könings et al., 2007). De eerste oorzaak voor terughoudendheid is onbereidheid om te leren. Leerbereidheid is een cruciale factor bij implementatie. Er zijn hierin drie groepen te onderscheiden: 1) docenten die niet inzien wat het nut is van oude lesgevoontes, niet openstaan voor anderen, niet kritisch zijn over hun eigen rol en niet reflecteren. 2) docenten die nadenken over hoe zij beter kunnen werken, maar niet weten hoe. Deze docenten zijn vooral kritisch over hun eigen rol en staan meer open voor anderen. 3) docenten die graag willen leren en hier ook acties voor ondernemen. Zij zijn zich bewust van wat er in de les gebeurt, staan open voor anderen en zijn kritisch over hun eigen rol (Könings et al., 2007). De tweede oorzaak is een gebrek aan bewustzijn over lesgedrag. Als docenten zich niet genoeg bewust zijn van hun eigen gedrag kunnen traditionele lespraktijken de overhand krijgen. Onbewuste en traditionele lespraktijken kunnen vernieuwingen tegenwerken. De derde oorzaak is een incomplete reflectie. Wanneer docenten slechts een deel van het onderwijsproces meenemen in hun reflectie, heeft dit vooral betrekking op hun eigen doelen. Een incomplete reflectie mist vaak de effecten van het gedrag van de docent. Dit is een eenzijdige reflectie die vernieuwingen kan tegenwerken. De vierde en laatste oorzaak is het hebben van overheersende concepties van lesgeven en leren. Docenten hebben verschillen ideeën over wat leren en lesgeven moet inhouden. Dit beïnvloedt hun percepties van de onderwijspraktijk. Er is een continuüm met aan de ene kant een docentcentrale/inhoudcentrale perceptie en aan de andere kant een leerlingcentrale/leercentrale perceptie. Aan de tweede kant past de perceptie bij een constructivistische houding. De perceptie van docenten heeft invloed op de manier waarop vernieuwingen worden doorgevoerd.

De houding van docenten tegenover onderwijsvernieuwingen varieert, zoals ook uit Hoofdstuk 2.1.3 bleek voor Curriculum.nu. Könings et al. (2007) vonden dat de houding van docenten tegenover een specifieke vernieuwing geen verband hield met persoonlijke kenmerken, zoals geslacht of werkervaring. Wel werd een effect gevonden van het vak waarin lesgegeven werd. Al met al bleek de manier van lesgeven en de perceptie vastgesteld als oorzaak voor een negatieve houding. Bij Van den Broek (2019) toonde de variatie in meningen zich in een aantal conflicterende opvattingen, onder

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

andere betreffende de benodigde keuzevrijheid voor docenten en de samenwerking tussen docenten van verschillende talen.

Een belangrijke ideologie binnen het Nederlandse onderwijs is een terughoudendheid in het vastleggen van regels en eisen op macroniveau. Vrijheid voor docenten en scholen wordt sterk gewaardeerd. Scholen moeten zelf het leerproces vormen om te zorgen dat doelen behaald worden. Kerndoelen en eindtermen geven alleen richting en laten verder ruimte vrij voor scholen om hun eigen invulling te geven (Curriculumcommissie, 2020). Als gevolg van deze vrijheid hebben docenten allemaal een eigen manier van werken, wat volgens Könings et al. (2007) invloed heeft op hun percepties van 'goed' onderwijs.

2.2.1 Kernonderdelen van bereidheid

In het vorige hoofdstuk werd duidelijk dat de perceptie van docenten sterke invloed heeft op hun houding tegenover vernieuwingen. Van Veen & Lasky (2005) stellen dat emotie een belangrijke rol speelt in de vorming van de percepties van docenten, die in het vorige hoofdstuk besproken werden. Deze emoties zijn onderbelicht als het gaat om onderwijsvernieuwingen, maar zijn sinds 2005 onderdeel van de descriptorren van de American Education Research Association (Van Veen & Lasky, 2005).

Uiteindelijk is de bereidheid van docenten om te vernieuwen het onderdeel waarmee een vernieuwing staat of valt. Deze bereidheid is gelinkt aan het gevoel dat docenten hebben tijdens het vernieuwingsproces. Ketelaar et al. (2012) stellen dat er drie centrale gevoelens zijn die effect hebben op de bereidheid van docenten voor onderwijsvernieuwingen: 'agency', 'ownership' en 'sense-making'. Ketelaar et al. (2012) vonden een interactie tussen deze drie begrippen, waarbij een hoog niveau van 'agency' samenging met een hoog niveau van 'ownership', maar gemodereerd werd door het proces van 'sense-making'. Buiten deze drie begrippen is het essentieel dat de doelen en middelen van de vernieuwingen helder gemaakt worden. Een gebrek aan helderheid kan in de invoeringsfase problemen opleveren als docenten niet weten hoe vernieuwingen in de praktijk uitgevoerd moeten worden. Volgens Fullan (2007) kan dit zorgen voor zogenaamde 'false clarity', oftewel een oversimplificatie van de vernieuwing. In de praktijk kan dit ertoe leiden dat docenten denken dat zij al volgens de nieuwe eisen werken. Een docent-centrale voorwaarde voor het invoeren van de bouwstenen is daardoor het helder maken van de bijbehorende competenties (Tammenga-Helmantel et al., 2020).

2.2.1.1 Agency

Agency verwijst naar de mate waarin docenten het gevoel hebben in controle te zijn van hun eigen handelingen. Docenten ervaren hierbij autonomie en erkenning voor het maken van hun eigen keuzes. De mate van agency beïnvloedt de reactie van docenten op onderwijsvernieuwingen ten opzichte van hun eigen ideeën (Ketelaar et al., 2012).

Agency kan worden bereikt door betrokkenheid met specifieke contextuele condities, onder andere door de aanwezigheid van materiaal. Agency bestaat uit een configuratie van invloeden uit het verleden (iteratieve dimensie), oriëntatie op de toekomst (projectieve dimensie) en betrokkenheid met het heden (praktische-evaluatieve dimensie) (Priestley, Biesta, & Robinson, 2013). De iteratieve dimensie heeft betrekking op het selectief heractiveren van oude patronen en routinewijs inbrengen in de praktijk, waardoor stabiliteit gecreëerd wordt. De projectieve dimensie heeft betrekking op het creatieve vermogen om toekomstige trajecten te bedenken, waarbij de acties en gedachten samengevoegd worden met het toekomstperspectief van de docent. De praktische-evaluatieve dimensie heeft betrekking op het vermogen van docenten om praktische en normatieve

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

beoordelingen te maken over mogelijke alternatieve trajecten, in reactie op opkomende eisen, dilemma's en vaagheden (Priestley et al., 2013).

2.2.1.2 Ownership

Ownership verwijst naar de mentale staat waarin docenten zich eigenaar voelen van vernieuwingen. Ownership wordt ontwikkeld door betrokkenheid. Het is een uiting van wat het is om docent te zijn en wat de docent belangrijk vindt. Ownership wordt gekenmerkt door steun van docent voor vernieuwing, gevoel van noodzaak voor de vernieuwing en de communicatie over de vernieuwing (Ketelaar et al., 2012).

Volgens Breiting (2008) wordt het principe van ownership vaak niet meegenomen bij het invoeren van onderwijsvernieuwingen. Zoals eerder in Hoofdstuk 2.2 geconstateerd werd is samenwerking en inbreng van verschillende actoren cruciaal voor een succesvolle invoering van vernieuwingen, met name als het gaat om docenten. Omdat er veel verschillende actoren betrokken zijn bij vernieuwingsprocessen, is het belangrijk dat een vernieuwingsproces waar mogelijk democratisch te laten verlopen (Breiting, 2008).

Het vernieuwingsproces van Curriculum.nu werkt vanuit een bottom-up ideologie, wat overeenkomt met het principe van ownership (Curriculumcommissie, 2021). Breiting (2008) heeft aangetoond dat een bottom-up aanpak waarbij ownership als belangrijke waarde gesteld wordt, effectiever is dan een traditionele top-down aanpak.

2.2.1.3 Sense-making

Sense-making verwijst naar het moment waarop docenten proberen om onderwijsvernieuwingen te begrijpen in het kader van hun eigen kennis, overtuigingen en ervaringen. Het is een interactie tussen het referentiekader van docenten en de perceptie van wat nodig is, wat leidt tot een persoonlijke interpretatie (Ketelaar et al., 2012). Hoewel sense-making lijkt op het simpelweg verwerken van een vernieuwing, is het een uitgebreid cognitief proces. Het bouwt voort op kennis, perceptie, ideologie, ervaringen en attitude (Spillane, Reiser & Reimer, 2002).

Sense-making kan de vorm nemen van 1) assimilatie, waarbij nieuwe ideeën in het bestaande referentiekader verwerkt worden; 2) accommodatie, waarbij het referentiekader aangepast wordt om te passen bij de vernieuwingen; 3) tolerantie, waarbij de docent de vernieuwingen accepteert, maar tegelijkertijd het bestaande referentiekader behoudt; en 4) distantiëring, waarbij de docent het oude referentiekader blijft gebruiken en vernieuwingen afwijst (Ketelaar et al., 2012).

Om het gevoel van sense-making een plaats te geven in onderwijsvernieuwingen moet het vernieuwingsproces gepaard gaan met een ondersteunend model waarmee de vernieuwingsopdracht begrepen kan worden (Spillane et al., 2002).

Een dergelijk model kan misverstanden en misinterpretaties voorkomen, waardoor de uitvoering van de vernieuwingen met relatief hoge eenheid kan worden uitgevoerd (Spillane et al., 2002). Het gebruiken van een ondersteunend model in plaats van een directe eis speelt in op de docentenautonomie die in Nederland sterk gewaardeerd wordt (Curriculumcommissie, 2020; Könings et al., 2007).

2.3 ONDERZOEKSVRAAG

Zoals vermeld in Hoofdstuk 2.2 is de rol van docenten in onderwijsinnovatie cruciaal. Uit Hoofdstuk 2.2 is duidelijk geworden dat agency, ownership en sense-making de drie meest belangrijke onderdelen zijn voor vernieuwingsbereidheid bij docenten. In het huidige onderzoek staat daarom de volgende onderzoeksvraag centraal:

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

Wat is de invloed van een concretisering van de bouwstenen van Curriculum.nu in de vorm van een module op de attitude van docenten mvt tegenover de voorgestelde curriculumvernieuwingen?

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- 1) *Wat is de houding van docenten mvt tegenover Curriculum.nu?*
- 2) *Welke veranderingen zijn volgens docenten mvt nodig?*
- 3) *In welke mate hebben docenten mvt een gevoel van agency, ownership en sense-making?*
- 4) *Wat is de invloed van de module op agency, ownership en sense-making?*
- 5) *Wat is de houding van docenten mvt tegenover Curriculum.nu na het lezen van de module?*

Op basis van het effect dat besproken werd door Spillane et al. (2002) is te verwachten dat een module zorgt voor verheldering van de bouwstenen. Deze helderheid zou naar verwachting een positieve invloed hebben op agency en sense-making, zoals beschreven in Hoofdstuk 2.2.1.1. en 2.2.1.3. Verder zou te verwachten zijn dat de docenten al een sterk gevoel van ownership hebben, vanwege de bottom-up identiteit van Curriculum.nu.

3 METHODE

Om inzicht te krijgen in de houding van docenten mvt ten opzichte van de voorgestelde curriculumvernieuwingen, zijn er semigestructureerde interviews gehouden met mvt-docenten in het voortgezet onderwijs. Deze methode is gekozen vanwege de cruciale rol die docenten spelen in de uiteindelijke implementatie van vernieuwingen, zoals besproken in Hoofdstuk 2.2. Daarnaast is er bewust gekozen voor een kwalitatieve onderzoeksmethode, omdat er nog weinig voorgaande onderzoeken rondom dit onderwerp zijn en een praktische evaluatie van de module gedetailleerde responsen behoeft. Omdat dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van interviews, zijn de resultaten, die in Hoofdstuk 3 besproken zullen worden, gebaseerd op meningen en standpunten van de participanten. Deze benadering geeft een gedetailleerder beeld van de meningen van docenten mvt dan verkregen zou kunnen worden met een kwantitatieve enquête. Daarnaast kan het een breder begrip opleveren voor de knelpunten en meningen die voor docenten mvt belangrijk zijn bij de invoering van curriculumvernieuwingen. Hierdoor wordt de maatschappelijke relevantie van deze studie vergroot en kan het gebruikt worden bij de invoering en ontwikkeling van curricula. Om ervoor te zorgen dat de responsen genoeg structuur hadden om te kunnen worden vergeleken, maar participanten wel vrij konden praten, is gekozen om de interviews semigestructureerd te maken.

3.1 MATERIAAL

Zoals vermeld in Hoofdstuk 1 heeft voorafgaand aan dit onderzoek een stageonderzoek plaatsgevonden bij de educatieve uitgeverij ThiemeMeulenhoff. Als onderdeel van dat onderzoek is een module ontwikkeld met Duitse, Engelse, Franse en taaloverstijgende voorbeeldopdrachten uit de recentste edities van de methoden ZugSpitze (Duits), New Interface (Engels), Libre Service (Frans) en de oude taaloverstijgende module Tschüs, Allez, Go! van ThiemeMeulenhoff. De module bestaat uit vijf hoofdstukken, één voor iedere bouwsteen. Ieder hoofdstuk bevat een korte uitleg, maximaal één pagina, van de inhoud van de betreffende bouwsteen met afsluitend de vier bijbehorende kenmerken, zie Hoofdstuk 2.1.2. Vervolgens worden voorbeeldopdrachten gegeven voor ieder kenmerk. Deze voorbeelden zijn verdeeld per taal (Engels, Frans, Duits, Taaloverstijgend) en worden waar mogelijk voor onder- en bovenbouw gegeven.

De module is ontwikkeld voor docenten mvt en moet worden gehanteerd als hulpmiddel of naslagwerk. Het is geen lesboek. Dit is vermeld in de inleiding van de module. De opdrachten zijn bedoeld als verduidelijking van een mogelijke verwerking van de curriculumadviezen. Het is dus belangrijk dat docenten zelf het vermogen hebben om op basis van de uitleg, kenmerken en voorbeeldopdrachten nieuwe opdrachten te bedenken of bestaande opdrachten aan te passen.

In De Gier (2021, p.54) werd genoemd dat 'in een toekomstig onderzoek moet worden onderzocht wat de invloed is van deze module op de houding van docenten ten opzichte van de adviezen van Curriculum.nu.' De huidige scriptie is erop gericht dit voorstel uit te voeren.

Om het effect van concretisering op de houding van docenten tegenover curriculumvernieuwingen te meten is de module in pdf-formaat naar de participanten gestuurd.

3.2 PARTICIPANTEN

In totaal hebben tien docenten deelgenomen aan dit onderzoek. Een elfde docent zou deelnemen en had de module ontvangen, maar raakte kort voor het interviewmoment overspannen. Deze docent was enkele dagen voor het aflopen van het onderzoek pas weer beschikbaar en de onderzoeker heeft de beslissing gemaakt geen interview meer af te nemen. Docenten zijn verworven via twee kanalen. Ten eerste is er via het stagebedrijf, waarvoor de module geschreven is, een oproep

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

gedaan aan docenten via een aantal contentontwikkelaars. Hieruit zijn drie participanten geworven, waarvan twee voor Frans en één voor Duits. Ten tweede is via het persoonlijke netwerk van de onderzoeker naar verschillende scholen en docenten een oproep gestuurd. Dit ging via familiecontacten en de leerlingen van de onderzoeker. Tijdens de interviewperiode hebben meer docenten interesse getoond in deelname, maar wegens tijdgebrek zijn deze afgewezen. De afgewezen docenten gaven allemaal Frans. Ook werd door deelnemende docenten aangeboden om extra collega's te verwerven. Deze verzoeken zijn wederom wegens tijdgebrek afgewezen. In de discussie zal hierop worden teruggekomen.

In de onderzoeksopzet was het wenselijk om een gelijke verdeling van de drie grootste moderne vreemde talen te hebben: Duits, Engels, Frans. Hierbij werd als doel gesteld om voor iedere taal drie docenten te interviewen. Uiteindelijk was de verdeling als volgt: 3 docenten Duits, 2 docenten Engels en 5 docenten Frans (zie Tabel 1).

Tabel 1

Codering en Algemene Informatie over Vak, Werkervaring, Leeftijd en Eventuele Belangrijke Informatie van Participanten.

Code	Vak	Werkervaring (jaar)	Leeftijd (jaar)	Opmerkingen
D1	Duits	4	28	
D2	Duits	41,5	62	
D3	Duits	9	61	Zij-instromer
E1	Engels	20	45	Ook vrije school
E2	Engels/Spaans	10	35	
F1	Frans	1	25	Persoonlijk onderwijs (svpo)
F2	Frans	12	53	
F3	Frans	38	61	
F4	Frans	39	64	
F5	Frans	25	47	Meegewerkt aan Curriculum.nu

Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat aanvankelijk wel voldaan werd aan het doel van drie docenten Engels, maar hieronder viel de docent die overspannen werd. De interviews zijn bij het transcriberen geanonimiseerd en participanten hebben elk een code gekregen die verwijst naar hun vak. Docenten Duits worden aangeduid met de letter 'D', docenten Engels met de letter 'E' en docenten Frans met de letter 'F'.

In totaal waren de docenten verdeeld over acht middelbare scholen, omdat drie docenten op dezelfde school lesgeven. Dit waren participanten D1, E2 en F4. Participant F5 heeft in het verleden ook op deze school lesgegeven. Hoewel de docenten op dezelfde school werkten, vertegenwoordigden zij dus wel verschillende talen. Verder kwam iedere docent van een andere school. Bij de deelnemende docenten werkten twee docenten op scholen met (gedeeltelijk) niet-standaard onderwijs: participant E1 werkte, naast de reguliere stroming, op de vrije-schoolafdeling en participant F1 werkte op een school voor persoonlijk onderwijs (svpo)².

De docenten hadden gemiddeld 20 jaar werkervaring, met 1 jaar voor de nieuwste docent en 41,5 jaar voor de meest ervaren docent. Daarnaast was participant D3 een zij-instromer, waardoor deze relatief kort als docent werkte. Zie kolom drie van Tabel 1 voor de verdeling van werkervaring onder de deelnemende docenten. De docenten hadden een gemiddelde leeftijd van 48 met een bereik van 25 tot en met 64. Al met al waren er twee docenten tussen 25 en 30 jaar, één docent tussen 30 en 40 jaar, twee docenten tussen 40 en 50 jaar, één docent tussen 50 en 60 jaar en vier docenten

² Voor meer informatie zie <https://www.svpo.nl/>

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

tussen 60 en 65 jaar. Er was een redelijk gelijke verdeling voor geslacht. 40% van participanten was man en 60% was vrouw.

Bij een aantal participanten is het noodzakelijk om een extra vermelding te maken, deze zijn opgenomen in Tabel 1. De opmerking voor participant F5 is nog niet eerder aan bod gekomen in dit hoofdstuk. F5 heeft deelgenomen aan de docenteninput voor Curriculum.nu voor het onderdeel 'Taalbewustzijn', dit is de enige docent in dit onderzoek die aan Curriculum.nu heeft meegewerkt. Hierdoor heeft het interview met F5 een extra laag die betrekking heeft op hun kennis van het vernieuwingsproject.

3.3 PROCEDURE

Zoals vermeld in de inleiding van dit hoofdstuk, is dit onderzoek uitgevoerd aan de hand van semigestructureerde interviews. Minstens vier dagen voor aanvang van de interviews kregen participanten een module toegestuurd in pdf-vorm met de instructie om deze door te nemen. Ook kregen participanten voorafgaand aan het interview de instructie om hun mening te delen en onderwerpen aan de aandacht te brengen die zij belangrijk vonden, ook als deze niet in de oorspronkelijke vragenlijst stonden. Er was binnen de onderzoeksperiode geen mogelijkheid om zowel een interview voor als na ontvangst van de module af te nemen, hier zal in de discussie op worden gereflecteerd. Tijdens de interviews werden de participanten aangemoedigd om hun antwoorden uit te breiden en werden, waar nodig, verdere vragen gesteld. Een lijst met de 17 hoofdvragen is opgenomen in Appendix A.

De interviewvragen zijn geformuleerd per deelvraag, in Appendix A staat daarom de deelvraag dikgedrukt boven de bijbehorende interviewvragen. Voor Deelvraag 1, de houding van docenten, is gekozen om zowel het hele project van Curriculum.nu te bespreken als de specifieke voorstellen voor mvt. Dit is om te garanderen dat docenten de mogelijkheid hebben om standpunten over inhoud en proces te delen. Deelvraag 3 en 4 hebben betrekking op agency, ownership en sense-making, omdat uit Hoofdstuk 2.2 is gebleken dat dit de drie kernonderdelen van bereidheid zijn in onderwijsvernieuwingen. Hierbij zijn de vragen geformuleerd op basis van de theorie uit Hoofdstuk 2.2.1. Voor agency is gevraagd naar het gevoel van controle, omdat dit de kern vormde van het begrip agency. Ook is hierbij gevraagd naar autonomie met gebruik van de module, omdat dit een belangrijke factor bleek te zijn. Daarnaast is voor agency gevraagd naar het gevoel van keuzevrijheid, omdat uit Hoofdstuk 2.2 bleek dat autonomie een bepalende factor was voor vernieuwingsbereidheid. Voor Ownership is gevraagd naar het gevoel van betrokkenheid, omdat dit volgens Hoofdstuk 2.2.1.2 de kern was van ownership. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen eigen betrokkenheid en de algemene betrokkenheid van docenten. Voor sense-making is gevraagd naar de overlap tussen de adviezen en de ervaringen van de participanten, omdat dit volgens Hoofdstuk 2.2.1.3 een cruciale factor is in het verduidelijken van vernieuwingen en daarmee het verhogen van vernieuwingsbereidheid.

De interviews werden online afgenomen en met toestemming opgenomen via Microsoft Teams om de veiligheid van de onderzoeker en participanten te waarborgen in verband met het Coronavirus. De interviews werden afgenomen tussen 25 mei en 7 juni. De interviews duurden gemiddeld 45 minuten, met uitzondering van één interview dat twee uur duurde. Dit interview werd over twee interviewmomenten verdeeld en had betrekking op participant F5, zie Hoofdstuk 3.2.

De opnames zijn woordelijk getranscribeerd. In de transcripties zijn onderdelen die geen deel uitmaakte van het interview of niet anoniem waren, zoals namen en persoonlijke informatie, weggehaald. De transcripties voor de interviews zijn opgenomen in Appendix B.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

3.4 VALIDITEIT EN BETROUWBAARHEID

3.4.1 Validiteit

De interne validiteit van een semigestructureerd interview kan aanzienlijk worden versterkt door een natuurlijke en betrouwbare band tussen de onderzoeker en de participant. Een dergelijke band kan zorgen voor een productievere interactie waarmee meer gedetailleerde informatie kan worden verzameld (Szombatová, 2016). Wanneer participanten een natuurlijke interactie kunnen hebben en de onderzoeker vertrouwen, kunnen zij makkelijker en vrijer spreken, waardoor zij ook sneller persoonlijke standpunten uiten.

Ook de aanwezigheid van non-verbale cues kan het de inhoud van overdracht van informatie verbeteren, hoewel dit een eigenschap is van alle interviewtechnieken. Een specifieke sterkte van semigestructureerde interviews is de mogelijkheid om door te vragen en ambiguïteit op te lossen en de participant kan het interview sturen (Szombatová, 2016). Dit verhoogt de constructvaliditeit, omdat het ervoor zorgt dat vragen die niet direct beantwoord worden of verkeerd worden begrepen alsnog een antwoord krijgen.

Alle interviews zijn afgenomen via Microsoft-teams, wat zorgt voor gelijkheid in omstandigheden. Dit heeft een positief effect op de interne validiteit van het onderzoek. Echter, er was geen controle over de locatie of omstandigheid aan de kant van de docent. Hierdoor werden sommige interviews afgenomen terwijl de docent in een lokaal zat, terwijl andere docenten thuis of zelfs in de tuin zaten. Het verschil in de locatie van docenten kan mogelijk de interne validiteit van dit onderzoek verlagen. Het kan zijn dat docenten zich in hun thuisomgeving meer ontspannen voelden en eerder antwoord gaven vanuit hun persoonlijke overtuigingen dan hun professionele karakter.

Het is belangrijk om te vermelden dat het semigestructureerde interview de enige dataverzamelmethode in dit onderzoek was. Volgens Szombatová (2016) is de validiteit van een onderzoek sterker wanneer semigestructureerde interviews gebruikt worden naast een andere, kwantitatieve of kwalitatieve, methode. Binnen dit onderzoek was dat niet mogelijk.

De externe validiteit van dit onderzoek is afhankelijk van de mogelijkheid om de data te generaliseren naar personen, situaties en perioden. Het huidige onderzoek is uitgevoerd in de examenperiode aan het eind van het schooljaar, het is mogelijk dat een andere periode een meer aandachtige deelname van participanten zou opleveren. Dit heeft mogelijk een negatief effect op de externe validiteit. Bij kwalitatief onderzoek, zoals deze, heeft dit hoofdzakelijk betrekking op de overdraagbaarheid van dit onderzoek. In Hoofdstuk 3 zijn de gebruikte methoden uitvoerig beschreven. Appendix A bevat een lijst met vragen die gebruikt zijn voor alle interviews. In aanvulling daarop is in de transcripties in Appendix B te lezen welke vragen en onderwerpen uiteindelijk behandeld zijn en op welke manier. Dit versterkt de externe validiteit van het onderzoek.

Echter, de externe validiteit van dit onderzoek wordt verzwakt door het gebruik van een niet algemeen beschikbare module. Hoewel de theoretische inhoud van de module besproken is in Hoofdstuk 2.1.2.1, is de exacte inhoud met voorbeeldvragen niet opgenomen in de scriptie. Deze module vormt wel een cruciaal onderdeel van het onderzoek en het is daardoor niet mogelijk om dit exacte onderzoek uit te voeren zonder de module. Wel wordt meermaals verwezen naar een verslag waarin de module wel is opgenomen (De Gier, 2021).

De interviewvragen zijn voor aanvang van het eerste interview gecontroleerd en goedgekeurd door de scriptiebegeleider. Dit versterkt de constructvaliditeit, doordat er door een tweede persoon is vastgesteld dat de vragen nauwkeurig en adequaat geformuleerd zijn en geschikt zijn voor het onderzoeksdoel. Om de constructvaliditeit van dit onderzoek te versterken zijn in Hoofdstuk 2.2 de inhoudelijke onderdelen van vernieuwingsbereidheid nauwkeurig gedefinieerd. Hiermee is duidelijke gemaakt dat de onderzochte aspecten een goede indicator zijn van vernieuwingsbereidheid. In

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

Hoofdstuk 3.3 is de relatie tussen de interviewvragen en onderzoeksvragen en theorie expliciet uitgewerkt. Echter, een theoretische relatie is enkel expliciet gemaakt voor de onderdelen agency, ownership en sense-making. De constructvaliditeit had sterker geweest wanneer alle vragen theoretisch onderbouwd waren.

3.4.2 Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van semigestructureerde interviews is volgens McLeod (2014) moeilijk vast te stellen, omdat de vragen moeilijk te kwantificeren zijn. De betrouwbaarheid van semigestructureerde interviews wordt tevens verzwakt door de kleine steekproefomvang. De responsen die met kwalitatieve methoden worden verzameld zijn vaak individueel afwijkend en daardoor moeilijker te analyseren dan data die wordt verzameld met kwantitatieve onderzoeksmethoden (Trustman, 2016).

Een mogelijke zwakte van het huidige onderzoek, die besproken wordt door Gomm (2004), is dat de participanten geselecteerd zijn aan hand van wat de onderzoeker zag als noodzakelijk voor de situatie. Hierdoor zijn alleen docenten Engels, Frans en Duits meegenomen en zijn meerdere docenten Frans afgewezen omdat er op dat moment al genoeg docenten Frans deelnamen. Echter, dit biedt ook mogelijkheden om een innovatief onderwerp te onderzoeken dat nog niet bij alle docenten leeft. Niet geïnteresseerde docenten zouden mogelijk door te weinig kennis geen inhoudelijke discussies kunnen voeren.

4 RESULTATEN

In dit hoofdstuk zullen de meningen en ervaringen van de docenten over de curriculumvernieuwingen en de ontwikkelde module gepresenteerd worden. In Hoofdstuk 4.1 zullen de resultaten gepresenteerd worden die betrekking hebben op de standpunten voor het ontvangen van de module. In Hoofdstuk 4.1 worden respectievelijk de resultaten voor Deelvraag 1, 2 en 3 gegeven, oftewel de standpunten voor het ontvangen van de module. In Hoofdstuk 4.2 worden respectievelijk Deelvraag 4 en 5 gepresenteerd, oftewel de standpunten na het ontvangen van de module. In Hoofdstuk 4.3 zullen de resultaten uit Hoofdstuk 4.1 en 4.2 naast elkaar gepresenteerd worden. Hoofdstuk 4.4 zal de samenwerking tussen talensecties op scholen van de participanten behandelen. Dit onderdeel is niet gerelateerd aan het effect van de module, maar is wel relevant wegens de vakoverstijgende en meertalige onderdelen die in de module opgenomen zijn. In Hoofdstuk 5 zullen de resultaten uit Hoofdstuk 4 worden geïnterpreteerd en samengebracht met de theorie uit Hoofdstuk 2 om antwoord te geven op de deelvragen en hoofdvraag.

4.1 VOOR MODULE

In de eerste helft van het interview werden participanten gevraagd om terug te denken naar hun standpunten en meningen voordat zij de module ontvingen.

4.1.1 Houding

Om de houding van de docenten tegenover Curriculum.nu te bepalen is ten eerste gevraagd in welke mate zij bekend waren met het project. Er zijn vier categorieën te onderscheiden in de antwoorden: onbekend, bekend zonder details, bekend met details, meegewerkt. Van de 10 geïnterviewde docenten was één onbekend met Curriculum.nu, F3, en had één meegewerkt aan het onderdeel TB, F5. Van de overige acht docenten waren vier bekend met de details van Curriculum.nu en gaven de laatste vier aan wel bekend te zijn, maar geen gedetailleerde kennis te hebben (zie Tabel 2). Participant F3 heeft door de onbekendheid geen verdere vragen kunnen beantwoorden over diens houding tegenover Curriculum.nu.

Tabel 2
Bekendheid en Houding Docenten t.o.v. Curriculum.nu

	Bekendheid	Houding project	Houding voorstellen
D1	Bekend, geen details	Positief	Positief
D2	Bekend	Negatief	Negatief
D3	Bekend, geen details	Positief	X
E1	Bekend	Positief	Afhankelijk van bouwsteen
E2	Bekend, geen details	Positief	Positief
F1	Bekend, geen details	Positief	X
F2	Bekend	Gemengde gevoelens	Gemengde gevoelens
F3	Onbekend	X	X
F4	Bekend	Negatief	Positief
F5	Meegewerkt	Positief	Positief

De andere docenten is vervolgens gevraagd naar hun houding tegenover het gehele project van Curriculum.nu en de specifieke voorstellen, zie Tabel 2. Van de negen reacties waren zes te identificeren als positief (D1, D3, E1, E2, F1, F2, F5). Echter, de positiviteit had in drie gevallen betrekking op het gehele idee van vernieuwing (D3, E2, F1). Participant E2 (Appendix B, p.83) legt uit:

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

“ja alles ontwikkelt zich zo snel de laatste tijd dat het echt wel belangrijk is dat het onderwijs zich daar zo snel mogelijk op aanpast”. Van deze zes docenten hadden drie ook een positieve mening over de voorstellen (D1, E2, F5). D3 en F1 gaven aan te weinig kennis te hebben om een mening te uiten over de voorstellen. De houding van E1 verschilde per bouwsteen.

Naast de zes positieve reacties, had Docent F2 (Appendix B, p.106) gemengde gevoelens over het project en de voorstellen: “Ja aan de ene kant heel goed om leerlingen breder naar de taal te laten kijken, dan wat we tot nu toe doen. Hè? ... Het enige wat me wel een klein beetje zorgen maakt (sic.) is dat is dat men wel op moet passen dat de taalvaardigheid van de leerlingen niet overschaduwd wordt door een heleboel andere zaken”.

De twee andere docenten, D2 en F4, hadden een negatieve houding tegenover het project. Hierin was wel een wezenlijk verschil te zien. Docent F4 vreesde voor veel administratie als gevolg van Curriculum.nu, maar had wel een positieve houding ten opzichte van de voorstellen. Docent D2 (Appendix B, p.54) was sterk negatief over Curriculum.nu en de voorstellen en omschreef deze als “een gedrocht” en was “blij dat ik over een paar weken met pensioen ga”. D2 gaf aan niet te zien waar de vraag voor een nieuw curriculum vandaan kwam en dat er te veel aandacht was voor Engels en te weinig voor Duits.

4.1.2 Veranderingen

Om vast te stellen welke veranderingen volgens docenten nodig zijn, is gevraagd hoe de door Curriculum.nu gegeven adviezen konden worden verbeterd. Een deel van de reacties had betrekking op de inhoud van de adviezen (zie Tabel 3). Zoals in Tabel 3 te zien is, wordt er door vier docenten (D2, D3, F1, F2) geadviseerd om basiskennis, zoals woordenschat en grammatica, een grotere rol te geven dan Curriculum.nu volgens hen heeft gedaan. In deze gevallen gaven de docenten aan dat de basiskennis noodzakelijk was om het uiteindelijke doel van communicatie te bereiken. De relatie tussen basiskennis en het communicatieve einddoel kwam ook aan bod bij vier andere docenten (D1, E1, E2, F3), maar daar werd een positieve mening geuit over een lagere nadruk op ‘stampen’, grammatica en woordenschat om meer ruimte te geven voor productieve vaardigheden.

Tabel 3
Voorgestelde Verbeteringen Inhoud Curriculum.nu Pre-module

Advies	Participant
Meer taalkunde	D1, F2
Meer basiskennis, woordenschat, grammatica	D2, D3, F1 deels gedeeld door F2
Meer autonomie leerling	D3
Meer details	E2
Meer TB	F5
Meer ERK	F5

De andere reacties hadden betrekking op het ontwikkelings- en vernieuwingsproces van Curriculum.nu (zie Tabel 4). In Tabel 4 is te zien dat Docent D2 en F5 meer input zouden willen vanuit het hoger onderwijs. Beide docenten geven aan dat het eindniveau van leerlingen niet aansluit bij de eisen die in vervolgopleidingen gesteld worden. Dit punt werd ook opgebracht door Docent F4. Docent F5 geeft aan dat dit ook gebleken is uit een inspectierapport.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

Tabel 4
Voorgestelde Verbeteringen Curriculum.nu Pre-module

Advies	Participant
Meer samenwerking tussen talen	D1
Meer input bedrijfsleven	D2
Meer input hoger onderwijs (en mbo)	D2, F5
Meer input kritische docenten	D2
Meer structurele gesprekken op school	E1
Meer betrokkenheid vanuit schoolleiding	E2
Communicatie via uitgeverijen	F3
Alle schooltalen betrokken	F5

4.1.3 Agency

Om te achterhalen in welke mate de docenten een gevoel van agency hadden bij Curriculum.nu werd hen eerst gevraagd in hoeverre zij zich in controle voelen van de curriculumvernieuwingen, zie Tabel 5. Van de tien geïnterviewde docenten gaven vier aan zich niet in controle te voelen (D1, D2, F1, F2). Hierbij gaf Docent F2 als aanvulling dat dit uit eigen keuze was en er wel mogelijkheid was om aan het project deel te nemen. Twee docenten gaven aan weinig controle te voelen: E2 en F4. Docent F4 gaf hierbij aan het vernieuwingsproces te ervaren als ‘top-down’. Drie docenten gaven aan zich wel of goed in controle te voelen (D3, E1, F3). Voor Docent F5 is een aparte categorie vast te stellen. Docent F5 voelde zich ‘heel erg in control’ door een veelvoud aan gesprekken en informatie binnen de ontwikkeling van Curriculum.nu. Docent F5 (Appendix B, p.134) verklaarde echter ook “maar goed, ik zie ook wel ook praktische dingen. Ik denk wel, hoe gaan we dit uitvoeren?”.

Tabel 5
Controlegevoel Docenten Pre-module en Benodigde Vrijheid binnen Vernieuwingsproces

	Controlegevoel	Nodige vrijheid
D1	Niet in controle	Veel vrijheid
D2	Niet in controle	Combinatie vrij en vast
D3	In controle	Veel vrijheid
E1	In controle	Vrijheid nodig
E2	Weinig in controle	Combinatie vrij en vast
F1	Niet in controle	Veel vrijheid
F2	Niet in controle	Vrijheid nodig
F3	In controle	Combinatie vrij en vast
F4	Weinig in controle	Veel vrijheid
F5	Heel erg in controle	Veel vrijheid

Vervolgens werd gevraagd hoeveel keuzevrijheid er naar hun mening moet zijn voor docenten binnen een curriculumvernieuwingproces, zie Tabel 5. In alle interviews werd door de participant aangegeven dat er vrijheid voor docenten moet zijn om vernieuwingen in te voeren. Hierbij stelden vijf docenten dat er veel vrijheid nodig was (D1, D3, F1, F4, F5). Twee docenten gaven enkel aan dat vrijheid nodig is: E1 en F2. Drie docenten waren van mening dat er wel vrijheid moet zijn, maar dat bepaalde onderwerpen vastgelegd moeten worden (D2, E2, F3). Het volgende standpunt van E2 (Appendix B, p.85) werd gedeeld door D2 en F3: “alles moet er wel in zitten als het eenmaal vastligt. Maar hoe je dat invult? Vind ik ja dat je echt zelf moet kunnen bepalen.”

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

Eén participant (F4) gaf aan dat er overkoepelend een keuze moet worden gemaakt om de vernieuwing ofwel overal ofwel nergens in te voeren, ondanks diens standpunt dat docenten veel vrijheid moeten krijgen.

4.1.4 Ownership

Om te achterhalen in welke mate de docenten een gevoel van ownership hadden bij Curriculum.nu werd de docenten eerst gevraagd wat zij vonden van de betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu en vervolgens in welke mate zij zich persoonlijk betrokken voelden (zie Tabel 6).

Tabel 6

Mening Betrokkenheid Docenten en Eigen Betrokkenheid Pre-module

	Mening betrokkenheid	Eigen betrokkenheid
D1	Geen info	Niet
D2	Te weinig kritisch	Niet
D3	Niet goed	Niet, maar wil niet
E1	Kan beter te veel zelfde mensen	Zeker betrokken
E2	Niet goed	Niet
F1	Goed	Niet mee bezig
F2	Aanbod is geweest	Niet
F3	School erg betrokken	Onbekend met curriculum.nu
F4	Niet groot, collega's	Niet heel erg
F5	Heel erg, maar directies houden tegen	Heel erg

Twee docenten hadden een positieve mening over de betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu: F1 en F5. F5 signaleerde desondanks dat directies docenten ervan weerhouden om betrokken te worden. Docent F3 had ook een positieve mening over de betrokkenheid van diens school bij vernieuwingen in het algemeen. Docent E1 had een positieve mening, maar gaf aan ruimte voor verbetering te zien in de variatie in deelnemende docenten. Vier docenten hadden een expliciet negatieve mening over de betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu (D2, D3, E2, F4). Docent E2 (Appendix B, p.86) verklaarde deze mening met: "ik heb wel dingen voorbij zien komen, maar ik heb dus blijkbaar niet eerder de ruimte gevoeld, wel de behoefte, maar niet de ruimte gevoeld om daar ook iets mee te doen of daarop te reageren of daar actief in mee te denken." Docent F2 gaf eveneens aan een aanbod voorbij te hebben zien komen, maar heeft verder geen mening geuit over de betrokkenheid van docenten. De overgebleven Docent D1 gaf aan geen informatie te hebben over de betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu, buiten de kennis dat er docenten bij betrokken waren.

Van de tien deelnemende docenten voelden enkel E1 en F5 zich daadwerkelijk betrokken bij Curriculum.nu. Uit de reacties van de overige acht docenten bleek dat zij zich niet betrokken voelden. Hierbij gaf F4 wel aan zich 'niet heel erg' betrokken te voelen. F1 gaf aan er niet mee bezig te zijn en F3 was onbekend met het project. Docent D3 (Appendix B, p.65) gaf aan dit niet als probleem te zien: "Ik hoef me ook niet betrokken te voelen, vind ik ... Nee, ik lig er niet wakker van 's nachts."

4.1.5 Sense-making

Om te achterhalen in welke mate de docenten een gevoel van sense-making hadden bij Curriculum.nu werd de docenten gevraagd in hoeverre de adviezen van Curriculum.nu aansloten bij hun ervaringen (zie Tabel 7). Zeven docenten vonden de adviezen passen bij hun eigen ervaringen (D1, D3, E1, E2, F2, F4, F5), drie hiervan slechts gedeeltelijk (D3, E1, E2). Zo gaf Docent E1 aan vooral aansluiting te vinden bij Creatieve Vormen van Taal en niet met Meertaligheid. Docent D2 gaf als enige participant aan niet te kunnen werken met de gegeven adviezen. Hierbij werd angst geuit over de

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

vermindering van de kwaliteit van het vak en het verlies van Duits als vreemde taal in het voortgezet onderwijs. De overige twee docenten (F1 en F3) gaven aan geen of onvoldoende kennis te hebben van de adviezen om deze vraag te beantwoorden.

Tabel 7

Aansluiting Adviezen Curriculum.nu op Ervaringen Pre-module

Aansluiting Adviezen	
D1	Past
D2	Niet werkbaar
D3	Gedeeltelijke aansluiting
E1	Gedeeltelijke aansluiting
E2	Gedeeltelijke aansluiting
F1	Niet genoeg kennis
F2	Past goed
F3	Onbekend met adviezen
F4	Past
F5	Past heel goed

4.2 NA MODULE

In de tweede helft van het interview werden docenten gevraagd om te denken over een situatie waarin zij de module gebruiken.

4.2.1 Agency

Om te achterhalen wat het effect was van de module op het gevoel van agency werd de docenten eerst gevraagd in hoeverre zij zich met de module in controle voelen van de curriculumvernieuwingen (zie Tabel 8). Acht docenten gaven aan zich met de module in controle te voelen (D1, D2, D3, E1, E2, F1, F3, F5).

Tabel 8

Controle- en vrijheidsgevoel Docenten Post-module

	Controlegevoel	Keuzevrijheid
D1	Goed	Vrij
D2	Meer	Vrij
D3	Veel, geen verschil	Vrij
E1	Wel in controle	Vrij
E2	Meer	Vrij
F1	Meer	Vrij
F2	Geen verschil, wel overzicht	Vrij
F3	Ja, wel in controle	Vrij
F4	Inhoud goed, maar zou niet gebruiken	Vrij
F5	Enorm	Vrij

Docent D2 (Appendix B, p.60) gaf hierbij de kanttekening: "Ik zou me meer in controle voelen vanuit de gedachte Als ik mij moet verantwoorden tegenover de inspectie wat betreft de nieuwe Kenmerken of strategieën die In het onderwijs verwerkt moeten worden." Docenten D2, E2 en F1 gaven expliciet aan meer controle te hebben dan in een situatie zonder de module. Docent F2 gaf aan geen controle te voelen, maar wel een overzicht te hebben, wat positief ervaren werd. Docent F4

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

(Appendix B, p.125) gaf aan de module niet te gebruiken wegens overbodigheid: “Zolang het niet zou worden opgelegd om dit te gebruiken zal ik het ook niet gebruiken, want ik vind dat ja, dat had ik al genoeg op dat gebied.”

Vervolgens werd gevraagd hoeveel keuzevrijheid zij ervaren met de module, zie Tabel 8. In alle interviews gaven de docenten aan zich compleet vrij te voelen bij het gebruik van de module. Docenten E2 en F3 merkten op dat de module meer keuzevrijheid gaf door alternatieve mogelijkheden en ideeën aan te bieden. Dit idee is in overeenstemming met de volgende uitspraak van Docent D1 (Appendix B, p.51): “Ik denk dat ik het heel lastig zou vinden zonder deze module, Omdat je gewoon geen idee hebt waar je allemaal over kunt denken.”

Hoewel Docent F5 aangaf zelf complete vrijheid te voelen, werd vermeld dat andere docenten mogelijk weinig vrijheid zouden hebben als zij strikt werken met hun methode.

Aanvullend op de keuzevrijheid is gekeken naar het gevoel van autonomie van de docenten. Alle docenten zagen mogelijkheid om nieuwe opdrachten te bedenken of bestaande opdrachten aan te passen om bij de bouwstenen en kenmerken aan te sluiten. Tijdens de interviews brachten Docenten D1, E2 en F2 al aanpassingsmogelijkheden of andere opdrachten op.

Docenten D1 en D2 gaven ook aan dat zij de Franse of Engelse opdrachten uit de module zouden kunnen aanpassen voor het Duits. Docent D3 gaf echter aan geen meerwaarde te zien in de niet-Duitse opdrachten en deze over te slaan.

Docent F1 (Appendix B, p.105) gaf een kanttekening: “ik denk wel als ik eerlijk ben dat als zo’n opdracht al is dat hij dan toch wel snel geneigd zijn ja, als we dan toch zo’n soort opdracht maken, dan dan gaan wij naar diegene uit de module.” Dit punt werd ook geuit door Docent F5 (Appendix B, p.142): “Een docent wil gewoon iets kant en klaar hebben over het algemeen ... die willen gewoon voorbeelden hebben.”

4.2.2 Ownership

Om te achterhalen wat het effect was van de module op het gevoel van ownership, werd de docenten gevraagd in welke mate zij zich persoonlijk betrokken voelden bij het vernieuwingsproject met de module (zie Tabel 9). Uit deze tabel is op te maken dat acht docenten zich betrokken voelden na het doornemen van de module (D1, D2, D3, E1, E2, F2, F3, F5). Vijf docenten gaven expliciet aan zich meer betrokken te voelen ten opzichte van de eerder gestelde vraag in Hoofdstuk 4.1.4 (D3, E1, E2, F2, F5). Twee docenten voelden zich niet betrokken bij het vernieuwingsproces: F1 en F4. Docent F4 gaf aanvullend aan zich wel sterk betrokken te voelen bij het vak.

Tabel 9

Eigen Betrokkenheid Docenten Post-module

Betrokkenheidsgevoel	
D1	Betrokken
D2	Betrokken
D3	Meer betrokken
E1	Meer betrokken
E2	Meer betrokken
F1	Niet heel veel betrokken
F2	Meer betrokken
F3	Betrokken
F4	Niet betrokken bij curriculum.nu, wel bij vak
F5	Meer betrokken

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

4.2.3 Sense-making

Om te achterhalen wat het effect was van de module op het gevoel van sense-making, werd de docenten gevraagd in hoeverre de adviezen en voorbeelden uit de module aansloten bij hun ervaringen. In aanvulling hierop werd gevraagd hoe de theorie in de module aansloot bij hun eerdere kennis (zie Tabel 10). Alle docenten gaven aan dat de adviezen bij hun ervaringen passen. Of zoals Docent D1 (Appendix B, p.50) opmerkte: "Ineens valt nu opeens het kwartje." Echter, Docenten D2 en F4 vonden geen herkenning in de vakoverstijgende opdrachten. Beide docenten uitten zorgen over het verliezen van lestijd en kwaliteit door verminderde aandacht aan hun eigen taal binnen de lessen. Zes andere docenten vonden wel herkenning bij de vakoverstijgende onderdelen (D1, E1, E2, F1, F2, F5). Docenten E1 en E2 gaven hierbij aan ook buiten de moderne vreemde talen verbinding te willen. Docent E1 verwijst hierbij naar de vakken geschiedenis en aardrijkskunde. Docent E2 verwijst naar de vakken Nederlands en Maatschappijwetenschappen. Docent E2 (Appendix B, p.91) legt hierbij uit: "Want ja, ook als er iets weer gebeurt hè? In Amerika met de verkiezingen enzovoort ik, ik geef Engels, ik vind dat ik daar aandacht aan moet besteden en heel vaak is het heel onduidelijk in hoeverre dat ook al bij andere vakken wel of niet gebeurt."

Tabel 10

Aansluiting Adviezen in Module op Ervaringen en Theorie in Module op Kennis

	Aansluiting adviezen	Aansluiting theorie
D1	Past beter	Duidelijk met opdrachten
D2	Gedeeltelijke aansluiting, niet vakoverstijgend	Te vaag zonder voorbeeld
D3	Past heel goed	Goed, niet mediatie
E1	Past goed	Sluit goed aan
E2	Past goed	Sommige herkenbaar sommige niet
F1	Schud wakker, soms open deur	Te theoretisch zonder opdrachten
F2	Past heel goed	Maken explicieter
F3	Past heel goed	Sluit aan
F4	Past heel goed	Gaat goed samen
F5	Past heel goed	Heel duidelijk

Docent D1 vermeldde specifiek dat de adviezen in de module 'gericht' waren ten opzichte van de eerder besproken adviezen van Curriculum.nu. Hierbij werd verwezen naar de toegevoegde waarde van de verschillende stappen in de concretisering, beginnende bij de uitwerking van de bouwstenen tot de uiteindelijke voorbeeldopdrachten.

Docenten F2 en F4 gaven aan dat een groot deel van de inhoud volgens hen al automatisch in de lespraktijken van docenten zit. Beide docenten gaven daarbij aan dat de module weggezakte informatie terug naar de voorgrond brengt.

Betreffende de aansluiting van de theoretische onderdelen waren vijf docenten van mening dat de theorie goed aansloot bij hun eerdere kennis over hun vak en de vernieuwingen (E1, F2, F3, F4, F5). Drie docenten vonden de uitleg te theoretisch en vaag zonder aanvulling van de voorbeeldopdrachten (D1, D2, F1). Docenten D3 en E2 vonden slechts gedeeltelijke aansluiting, waarbij beide docenten duidelijk maakten dat zij het onderdeel over compensatiestrategieën goed herkenden, maar het onderdeel over mediatie nieuw en lichtelijk onduidelijk was. Ook Docenten E1 en F2 brachten het onderdeel mediatie op. Docent E1 gaf aan hier geen ervaring mee te hebben, omdat het een bovenbouwkenmerk was en deze docent geen bovenbouwklas had. Docent F2 (Appendix B, p.114) gaf aan zelf een andere definitie van het kenmerk mediatie te hebben: "Voor mijn gevoel is dat meer iets duidelijk maken wat tussen twee mensen niet helemaal duidelijk is, hè. Dus

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

dus de ene taal in de andere taal, hè? Dat gaat over het als je dus een Duits aan de ene kant, aan de andere kant of Nederlands en Frans dat iemand dat moet duidelijk maken, met een soort vertaling.”

4.2.4 Houding

Om het effect van de module op de houding van docenten tegenover Curriculum.nu te bepalen, werd de docenten aan het eind van het interview wederom gevraagd naar hun mening over Curriculum.nu, zie Tabel 11.

Tabel 11

Houding Docenten t.o.v. Curriculum.nu Post Module

	Houding	Uitleg
D1	Positief	Duidelijk
D2	Negatief	Niet anders, maar ziet belang aspecten als aanvulling
D3	Positief	Praktische koppeling nodig
E1	Positief	Concreter
E2	Positief	Nog steeds positief, wat is er dan wel nieuw?
F1	Positief	Niet echt anders, wel duidelijk nu
F2	Positief	Concreter met module, behoefte aan
F3	Positief	Positief
F4	X	Meer praktisch, bang voor verlies vak
F5	Positief	Staat er nog meer voor open door praktijkvoorbeelden

Docenten D2, E2 en F1 gaven expliciet aan geen verschil te ervaren. Docent D2 (Appendix B, p.62) had echter aan het eind van het interview wel een aanvullende mening over de voorstellen: “Maar vind ik wel zeker met jouw voorbeelden erbij, voorstellen als aspecten die ook uhm in voldoende mate in een heel curriculum doen aan de orde moeten komen.” Hierin geeft Docent D2 aan dat de voorbeelden uit de module aspecten weergeven die belangrijk zijn voor het mvt-onderwijs, maar volgens D2 vormen deze niet de echte ‘bouwstenen’.

Docent E2 (Appendix B, p.93) had naast de positieve houding een zorg betreffende de invoering: “Want ik denk natuurlijk dat je wil vernieuwen met zo min mogelijk effort, maar niet dat je kunt zeggen, oh, maar dan kan ik ook gewoon deze argumenten zo in inkleden, terwijl ik eigenlijk niet heel veel anders doen en dat dat gevaar loop je misschien ook wel een beetje.” Hiermee werd aangegeven dat niet duidelijk was waar de daadwerkelijke vernieuwingen lagen, als gevolg van het gebruiken van bestaande voorbeeldopdrachten.

Zes docenten vonden Curriculum.nu concreter na het doornemen van de module (D1, D3, E1, F1, F2, F5). Hoewel F1 expliciet vermeldde geen verschil te ervaren in houding, werd wel vermeld dat het duidelijker was wat er in de praktijk met Curriculum.nu gedaan kan worden.

Docent F3 gaf aan dat zij een positieve houding had tegenover Curriculum.nu, op voorwaarde dat het overeenkomt met de inhoud van de module. Aan het eind van het interview heeft Docent F3 het project online opgezocht en uitte hierbij een positieve mening over het concept van ontwikkelteams.

Docent D3 gaf als antwoord geen mening maar een wens, namelijk voor het geven van adviezen aan uitgevers. Naar ervaring bleek volgens deze docent dat het niet geïntegreerd zijn van vernieuwingen in een methode docenten weerhoudt van het invoeren van nieuwe inzichten. Als voorbeeld werd hiervoor formatief lesgeven gebruikt: “wat er bij ons merk dat docenten ervan weerhoudt is natuurlijk dat je nog niet goed geschoold bent in formatief lesgeven, maar dat je ook niet met je methode uit de voeten komt, omdat je daar toch steeds aan de hand vasthoudt en toch weer een beetje té de

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

reguliere onderwijs aan het geven bent" (Appendix B, p.70). Docent F4 gaf aan niet genoeg van de module gelezen te hebben om te kunnen reageren op deze vraag.

4.3 OVERZICHT PRE-POST MODULE

In deze sectie worden de resultaten voor houding, agency, ownership en sense-making uit Hoofdstuk 4.1 en 4.2 nogmaals gepresenteerd. Ditmaal worden de resultaten voor de module (pre) en na de module (post) naast elkaar gepresenteerd om mogelijke effecten duidelijk te maken.

In Tabel 12 is te zien dat vijf van de tien docenten een positievere houding hadden ten opzichte van Curriculum.nu na het doornemen van de module (D1, E1, F2, F3, F5). De andere docenten hadden geen verandering in houding. Er werd geen verslechtering van houding gevonden.

Tabel 12

Houding Docenten t.o.v. Curriculum.nu Pre en Post Module

	Pre	Post
D1	Positief	Positiever
D2	Negatief	Negatief
D3	Positief	Positief
E1	Positief	Positiever
E2	Positief	Positief
F1	Positief	Positief
F2	Gemengde gevoelens	Positiever
F3	X	Positief
F4	Negatief	X
F5	Positief	Positiever

Tabel 13 toont bij vijf docenten een toename in agency na het doornemen van de module (D1, D2, E2, F1, F5). De andere vijf docenten toonden geen verschil in agency. Er is geen afname van agency gevonden.

Tabel 13

Agency Docenten Pre en Post module

	Pre	Post
D1	Niet in controle	Goed
D2	Niet in controle	Meer
D3	In controle	In controle
E1	In controle	In controle
E2	Weinig in controle	Meer
F1	Niet in controle	Meer
F2	Niet in controle	In controle, meer overzicht
F3	In controle	In controle
F4	Weinig in controle	Inhoud goed, maar zou niet gebruiken
F5	Heel erg in controle	Enorm in controle

Uit Tabel 14 is op te maken dat acht docenten een toename in ownership voelden na het doornemen van de module (D1, D2, D3, E1, E2, F2, F3, F5). De overige twee docenten toonden geen verschil in ownership. Er is geen afname van ownership gevonden.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

Tabel 14
Ownership Docenten Pre en Post Module

	Pre	Post
D1	Niet betrokken	Wel betrokken
D2	Niet betrokken	Wel betrokken
D3	Niet betrokken, maar wil niet	Meer betrokken
E1	Zeker betrokken	Meer betrokken
E2	Niet betrokken	Meer betrokken
F1	Niet mee bezig	Niet heel veel betrokken
F2	Niet betrokken	Meer betrokken
F3	Onbekend met Curriculum.nu	Wel betrokken
F4	Niet echt heel erg betrokken	Wel betrokken bij vak, niet Curriculum.nu
F5	Heel erg betrokken	Juist meer betrokken

Zoals Tabel 15 laat zien het het gevoel van sense-making bij negen docenten was toegenomen na het doornemen van de module. Enkel Docent F5 toonde geen verschil in sense-making. Er werd geen afname in sense-making gevonden.

Tabel 15
Sense-making Docenten Pre en Post Module

	Pre	Post
D1	Past	Past beter
D2	Niet werkbaar	Gedeeltelijke aansluiting, niet vakoverstijgend
D3	Gedeeltelijke aansluiting	Past heel goed
E1	Gedeeltelijke aansluiting	Past goed
E2	Gedeeltelijke aansluiting	Past goed
F1	Niet genoeg kennis	Schud wakker, soms open deur
F2	Past goed	Past heel goed
F3	Onbekend met adviezen	Past heel goed
F4	Past	Past heel goed
F5	Past heel goed	Past heel goed

Om het effect van de module op ieder onderdeel van bereidheid en per docent te tonen, is in Tabel 16 weergegeven welke docenten op welk onderdeel een toename toonden. Uit deze tabel blijkt dat zowel de houding ten opzichte van Curriculum.nu als het gevoel van agency bij 50% van docenten toenam. Het gevoel van ownership nam bij 80% van docenten toe. Het gevoel van sense-making nam bij 90% van docenten toe. Daarnaast toonde één docent, D1, een toename op alle onderdelen. Zes docenten toonden een toename op drie onderdelen. Twee docenten toonden een toename op twee onderdelen. Eén docent, F4, toonde enkel toename op sense-making.

Tabel 16
Overzicht Toename in Houding, Agency, Ownership en Sense-making per Docent

	Houding	Agency	Ownership	Sense-making
D1	+	+	+	+
D2		+	+	+
D3			+	+
E1	+		+	+
E2		+	+	+

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F1		+		+
F2	+		+	+
F3	+		+	+
F4				+
F5	+	+	+	

4.4 SAMENWERKING

Tot slot werd gevraagd naar de samenwerking en het overleg tussen docenten van verschillende talen binnen de scholen van de docenten, Zie Tabel 17. De volgende docenten werkten niet samen met andere talen (D1, D3, F5). Deze drie docenten gaven allemaal aan dit wel te willen. Docent F5 verklaarde dat mvt-overleg wegens bezuiniging gestopt was.

De volgende docenten werkten niet samen in mvt-verband, maar wel met een andere taal: D2 en F4. Hierbij hadden beide docenten een samenwerkingsverband tussen Duits en Frans. Hierbij werd duidelijk gemaakt dat Engels een andere positie heeft binnen het taalonderwijs. Dit standpunt werd ook geuit door Docenten E1 en F3.

De volgende docenten werkten in samenwerkingsverband met de moderne vreemde talen (E1, E2, F1, F2, F3). Hiervan werkten Docenten E1 en F3 ook buiten mvt samen. Docent F1 gaf aan geen effect te ervaren van de mvt-samenwerken.

Tabel 17

Samenwerking tussen Talen op Scholen van Participanten

- D1** Geen mvt, wil wel
 - D2** Wel met Frans
 - D3** Geen mvt, wil wel
 - E1** Wel mvt, soms ook buiten talen, wil meer
 - E2** Wel mvt, beperkt
 - F1** Wel mvt, geen effect
 - F2** Wel mvt, nieuw
 - F3** Wel mvt, soms ook Latijn en Nederlands
 - F4** Soms met Duits
 - F5** Geen mvt, wil wel
-

5 DISCUSSIE

Deze studie had als doel te achterhalen wat voor effect het concretiseren van de Curriculum.nu-bouwstenen heeft op de bereidheid van docenten om curriculumvernieuwingen te implementeren. Sectie 5.1 zal het effect van de module op de vernieuwingsbereidheid van docenten behandelen aan de hand van de resultaten uit Hoofdstuk 4 en de theorie uit Hoofdstuk 2. Sectie 5.2 zal verbeterpunten voor Curriculum.nu geven op basis van de resultaten uit Hoofdstuk 4. Sectie 5.3 zal de beperkingen van het huidige onderzoek bespreken en aanbevelingen geven voor toekomstige onderzoeken.

5.1 VOORBEELDMODULE EN VERNIEUWINGSBEREIDHEID

De onderzoeksvraag die centraal stond in dit onderzoek was: ‘Wat is de invloed van een concretisering van de bouwstenen van Curriculum.nu in de vorm van een module op de attitude van docenten mvt tegenover de voorgestelde curriculumvernieuwingen?’. Uit Hoofdstuk 2.1.3 is duidelijk geworden dat het draagvlak voor Curriculum.nu laag is (Redactie Didactief; 2020).

In dit onderzoek is gekeken naar de bereidheid van docenten mvt om te de adviezen van Curriculum.nu in te voeren, omdat dit uit voorgaande onderzoeken een beslissende factor blijkt te zijn voor het succesvol invoeren van onderwijsinnovaties (Spillane et al., 2002). In Hoofdstuk 2 is gebleken dat er drie kernonderdelen zijn voor docentbereidheid: 1) agency, 2) ownership en 3) sense-making. Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag zijn daarom vijf deelvragen opgesteld:

- 1) *Wat is de houding van docenten mvt tegenover Curriculum.nu?*
- 2) *Welke veranderingen zijn volgens docenten mvt nodig?*
- 3) *In welke mate hebben docenten mvt een gevoel van agency, ownership en sense-making?*
- 4) *Wat is de invloed van de module op agency, ownership en sense-making?*
- 5) *Wat is de houding van docenten mvt tegenover Curriculum.nu na het lezen van de module?*

5.1.1 Houding

Deelvraag 1 en 5 geven samen antwoord op de vraag wat het effect is van de module op de houding van docenten. Voorafgaand aan de bespreking van de houding is het belangrijk om in te gaan op de mate waarin de docenten bekend waren met Curriculum.nu voor aanvang van dit onderzoek. Dit is mogelijk relevant voor de verdere interpretatie van resultaten. Op het gebied van bekendheid met Curriculum.nu was er een gelijke verdeling te trekken met de vier docenten zonder gedetailleerde kennis en de vier docenten met gedetailleerde kennis. Aan beide kanten was nog een uitschieter, namelijk één docent die nog nooit van Curriculum.nu gehoord had (F3) en één docent die in een ontwikkelteam heeft gezeten (F5). Hieruit is op te maken dat slechts de helft van de docenten bekend was met de details van Curriculum.nu en er nog steeds docenten zijn die niet op de hoogte zijn van het bestaan van dit project.

Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.1.1 blijkt dat zes docenten voor het doornemen van de module een positieve houding hadden ten opzichte van Curriculum.nu. Daartegenover stond dat twee docenten een negatieve mening hadden. Hiervan is Docent D2 opvallend negatief over het gehele project, met kritiek over het proces en de uitkomsten. Volgens Könings et al. (2007) is er mogelijk een effect van het vak op de houding van docenten. Uit de resultaten bleek dat vier van de niet-positieve docenten Frans gaven en één Duits. Er kon verder geen patroon worden vastgesteld voor de persoonlijke kenmerken van leeftijd, geslacht en werkervaring, wat wederom in overeenstemming is met de resultaten van Könings et al. (2007).

Na het doornemen van de module hadden acht docenten een positieve houding, binnen deze acht zaten alle zes docenten die eerder al positief waren. Van de twee docenten die nog niet positief

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

waren, was één onbekend met het project en de ander had gemengde gevoelens. Vier van de acht docenten gaf specifiek aan een positievere houding te hebben. Opmerkelijk was dat dit ook betrekking had op de docent die in een ontwikkelteam had gezeten. Bij het geven van hun mening over Curriculum.nu post-module, hadden de opmerkingen hoofdzakelijk betrekking op de adviezen en praktische implementatie daarvan.

De negatieve docenten hadden geen andere mening over Curriculum.nu, maar hadden wel meer waardering voor de adviezen zelf. Docent D2 zag na het doornemen van de module waarde in de gegeven kenmerken, maar bleef de benaming 'bouwsteen' problematisch vinden. Docent F4, de andere negatieve docent, had inhoudelijk geen problemen met de adviezen, omdat deze daar, naar eigen zeggen, al genoeg aandacht aan bestede. Docent F4 zag echter de administratieve bijkomstigheden van het invoeren van een nieuw curriculum niet zitten.

Al met al kan worden gezegd dat de module bij vijf docenten voor een toename heeft gezorgd op het gebied van houding, dit is 50% van de docenten. Uit deze resultaten kan worden opgemaakt dat de module met name invloed heeft op de houding van docenten tegenover de inhoud van de curriculumadviezen, maar niet tegenover het project zelf. De negatieve docenten hadden bijvoorbeeld geen positievere houding tegenover Curriculum.nu zelf, maar hadden wel een positieve houding tegenover de inhoud van de module. Dit is een opmerkelijke bevinding, aangezien de inhoud van de module niet anders is dan de voorstellen van Curriculum.nu. Dit effect is mogelijk verwant aan de aard van bottom-up innovaties. Bij een top-down innovatie krijgen docenten enkel de aanwijzing om vernieuwingen in te voeren, maar bij een bottom-up innovatie werken zij het de inhoud van het curriculum. Het is mogelijk dat het geven van de voorbeelden in de module de docenten naar hun idee meer heeft laten werken met de inhoud van het curriculum dan de directe implementatie. Dit punt werd ook deels gevonden door Ramberg (2014) toen er een directe positieve relatie was tussen de houding van docenten en het principe van schoolcurricula, waarbij gesteld werd dat het ondersteunen van docenten de kernfactor is (zie Hoofdstuk 2.2). Deze module gaat uit van dit ondersteunende principe en geeft daarmee het beeld van een bottom-up ontwikkeling.

Ook blijkt het effect mogelijk sterker bij docenten die al een positieve of deels positieve houding hebben. Dit komt overeen met de bevinding van Ramberg (2014) dat veranderingen in de houding van docenten bemiddeld kan worden door hun bestaande houding, wat er in feite voor zorgt dat een bestaande positieve houding een positieve reactie versterkt of een negatieve houding een positieve reactie mogelijk verzwakt. De toename werd gevonden bij docenten van alle drie de talen, bij Duits en Engels beiden bij één docent en bij Frans bij drie docenten. De sterke toename bij Frans kan worden verklaard door de ongelijke verdeling in docenten, waarbij er vijf docenten Frans waren, drie docenten Duits en slechts twee docenten Engels. Ook hier kon geen patroon worden vastgesteld voor de persoonlijke kenmerken van leeftijd, geslacht en werkervaring, wat wederom in overeenstemming is met de resultaten van Königs et al. (2007).

5.1.2 Agency, Ownership, Sense-making

Deelvraag 3 en 4 zijn gericht op het gevoel van agency, ownership en sense-making bij docenten en geven samen antwoord op de vraag wat het effect is van de module.

5.1.2.1 Agency

Zoals vermeld in Hoofdstuk 2.2.1.1 verwijst agency naar een gevoel van controle (Ketelaar et al., 2012). Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.1.3 is gebleken dat slechts vier docenten zich in controle voelden voor het doornemen van de module, waaronder Docent F5 die in een ontwikkelteam zat. Daartegenover stond dat nog eens vier docenten zich niet in controle voelden. Dit liet twee docenten over die zich weinig in controle voelden. Dit betekent dat meer dan de helft van de docenten niet of

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

nauwelijks een gevoel van controle hadden. Docent F4 gaf zelfs aan het gevoel te hebben dat dit een top-down ontwikkeling is. Dit is opmerkelijk gezien de positionering van Curriculum.nu als bottom-up project. Dit kan erop duiden niet-betrokken docenten het project niet ervaren als bottom-up. Zoals besproken in Hoofdstuk 2.2 is een pure top-down of pure bottom-up innovatie minder effectief dan een combinatie. Het is mogelijk dat het vinden van een balans tussen deze twee ideologieën kan zorgen voor de betrokkenheid van een bottom-up aanpak, zoals het doel van Curriculum.nu, en voor de helderheid en eenheid van een top-down aanpak, zoals voorgaande ontwikkelingen. Hierbij is het dan noodzakelijk dat er de mogelijkheid is voor een schoolcurriculum, zoals vermeld in Hoofdstuk 2.2 (Ramberg, 2014). Hierdoor zou de rol van docenten niet beperkt zijn tot een kleine steekproef in de ontwikkelingsfase, maar ook de mogelijkheid voor alle docenten om actief een rol te spelen in meerdere fasen van het proces.

Er was hier geen effect te zien van het vak, omdat in alle drie de groepen docenten zaten die zich wel en niet in controle voelden. De twee jongste en minst ervaren docenten voelden zich beiden niet in controle, maar ook oudere docenten voelden zich niet in controle. Er waren geen docenten onder de 40 die zich in controle voelden. Hierbij is belangrijk te vermelden dat een van de docenten die zich wel in controle voelde een zij-instromer was en dus aanzienlijk minder werkervaring had dan de andere drie. Er waren verder geen patronen te zien in de persoonlijke kenmerken.

Na het doornemen van de module bleek echter dat acht docenten zich in controle voelden, dit is een verdubbeling. Van de docenten die eerder niet in deze groep zaten, bleken drie zich eerder niet in controle te voelen en één weinig. Het is belangrijk om te vermelden dat Docent D2 zich wel meer in controle voelde, maar enkel om zich te kunnen verantwoorden. Van de acht docenten ervaren vijf een toename. Hoewel de vier docenten die eerder niet in deze groep vielen automatisch een toename ervaren, bleek ook Docent F5 een toename in agency te rapporteren. Dit was verrassend, omdat deze docent deel had genomen aan een van de ontwikkelteams.

Uit de literatuur is gebleken dat keuzenvrijheid en autonomie basisonderdelen van agency zijn. Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.1.3 bleek dat docenten vrijheid noodzakelijk vinden, onder andere omdat zij op die manier onderwijs kunnen aanvullen en laten passen bij hun leerlingen. De resultaten van Hoofdstuk 4.2.1 lieten zien dat docenten zich compleet vrij voelen wanneer zij deze module gebruiken. Deze vrijheid gold voor de keuze om onderdelen uit de module wel of niet te gebruiken en voor de keuze om onderdelen aan te passen. Volgens Docent D1 zorgt de module voor meer vrijheid, omdat er anders geen keuzeopties zijn. Hoewel Docent F5 aangaf dat andere docenten zich mogelijk beperkt konden voelen in hun vrijheid, was er geen enkele docent die zich niet vrij voelde in dit onderzoek.

Volgens Priestley et al. (2013) is toekomstoriëntatie een belangrijk aspect van agency waarbij het creatieve vermogen van docenten centraal staat. Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.2.1 is op te maken dat de ontwikkelde module de creativiteit en autonomie van docenten stimuleert. Dit is te zien in het feit dat alle docenten aangaven nieuwe opdrachten en aanpassingen te kunnen bedenken die binnen de kenmerken en bouwstenen zouden passen. Docent F1 gaf echter aan waarschijnlijk geen gebruik te maken van deze optie en de opdrachten uit de module over te nemen.

Al met al kan worden gezegd dat de module bij vijf docenten voor een toename heeft gezorgd op het gebied van agency, dit is 50% van de docenten. Uit de literatuur was te verwachten dat de contextuele condities uit de module docenten een gevoel van agency zouden geven, zoals gesteld door Priestley et al. (2013). De resultaten wijzen erop dat een ondersteunend model inderdaad goed inspeelt op het gevoel van autonomie en keuzevrijheid (Könings et al., 2007).

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

5.1.2.2 *Ownership*

Zoals vermeld in Hoofdstuk 2.2.1.2 is ownership de mentale staat waarin docenten zich eigenaar voelen van vernieuwingen. Ownership verwijst volgens Ketelaar et al. (2012) naar een gevoel van betrokkenheid. De resultaten van Hoofdstuk 4.1.4 laten zien dat slechts twee docenten zich betrokken voelden bij Curriculum.nu in de eerste helft van het interview, waaronder Docent F5 die in een ontwikkelteam zat. Dit geeft aan dat er een laag gevoel van ownership was onder de docenten. Een nuancering werd gegeven door Docent D3 die niet per se betrokken wilde zijn. De twee docenten die zich betrokken voelden hadden een vergelijkbare leeftijd en werkervaring, maar omdat dit slechts twee docenten zijn is niet vast te stellen of dit een toevallige gelijkenis is of een patroon.

Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.2.2 wordt duidelijk dat na het doornemen van de module acht docenten zich betrokken voelden bij het vernieuwingsproject. Dit houdt in dat zes docenten van onbetrokken naar betrokken zijn gegaan. Bovendien bleek dat de twee docenten die zich eerder al betrokken voelden, zich nog meer betrokken voelden na het doornemen van de module. Dit had wederom betrekking op Docent F5. De twee docenten die zich nog steeds niet betrokken voelden waren beiden van Frans, maar hadden geen overlap in persoonlijke kenmerken. Dit komt overeen met de vondsten van Könings et al. (2007) dat er enkel een effect is van vak. Wederom is het niet vast te stellen of dit effect toevallig is of betekenisvol, wegens het lage aantal.

Zoals eerder vermeld in Hoofdstuk 5.1.2.1 had Docent F4 het gevoel dat Curriculum.nu een top-down vernieuwing was. Dit staat in theorie gelijk aan een laag gevoel van ownership, omdat het principe van ownership overeenkomt met het principe van bottom-up ontwikkelingen (Breiting, 2008). Uit de resultaten bleek inderdaad dat deze docent zich niet betrokken voelde. De module kon daar bij deze docent geen verschil in maken.

Al met al kan worden gezegd dat de module bij acht docenten voor een toename heeft gezorgd op het gebied van ownership, dit is 80% van de docenten. In tegenstelling tot agency heeft de module bij ownership ook een duidelijk positieve invloed op negatieve docenten. Deze bevinding geeft aan dat een concretiserende module mogelijk een sterk effect kan hebben op het gevoel van ownership bij docenten mvt.

5.1.2.3 *Sense-Making*

Zoals vermeld in Hoofdstuk 2.2.1.3 heeft het begrip sense-making betrekking op het moment waarop docenten proberen om onderwijsvernieuwingen te begrijpen in het kader van hun eigen kennis, overtuigingen en ervaringen. Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.1.5 blijkt dat slechts één docent geen aansluiting vond bij de adviezen van Curriculum.nu. Dit stond tegenover zeven docenten die wel aansluiting vinden, hoewel ongeveer de helft slechts gedeeltelijk. De docenten Engels zaten beiden in de groep die wel aansluiting vond. Dit is mogelijk een effect van vak, verklaard door de nadruk die Curriculum.nu legt op het vak Engels. Er kon verder geen patroon worden vastgesteld in de persoonlijke kenmerken.

Er is een sterk contrast te zien met de resultaten uit Hoofdstuk 4.2.3. Uit deze resultaten is duidelijk dat alle tien docenten aansluiting vinden met de gegeven adviezen na het doornemen van de methode. Echter, de angst voor het verliezen van kwaliteit en ruimte voor het vak die door Docent D2 werd geuit in Hoofdstuk 4.1.5 werd in Hoofdstuk 4.2.3 door deze docent herhaald en geëchood door Docent F4. In dit geval had de angst specifiek betrekking op de vakoverstijgende onderdelen. Toch was dit geen algemeen gedeelde mening, aangezien zes andere docenten expliciet positieve meningen hadden over de vakoverstijgende opdrachten. Een mogelijke verklaring voor dit onderscheid is te vinden in de samenwerking tussen talen op de scholen van de docenten. Uit Hoofdstuk 4.4 blijkt dat de twee docenten met angst voor de taaloverstijgende onderdelen ook de

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

twee docenten waren die specifiek met één andere taal samenwerkten. De docenten die positief waren over de vakoverstijging hadden of wilden graag samenwerking in mvt-verband.

Al met al kan worden gezegd dat de module bij negen docenten voor een toename heeft gezorgd op het gebied van sense-making, dit is 90% van de docenten. Dit is de sterkste toename onder de drie onderdelen. Dit resultaat bevestigt het punt van Spillane et al. (2002) dat een ondersteunend model belangrijk is voor het ontwikkelen van sense-making bij docenten. De enige docent die geen toename toonde was Docent F5, die deel had genomen aan een ontwikkelteam. Dit is geen onverwachte uitkomst, omdat Docent F5 door deelname aan een ontwikkelteam al zodanig bekend was met de adviezen dat de module mogelijk minder nieuwe inzichten gaf dan voor de andere docenten.

5.2 VERBETERPUNTEN CURRICULUM.NU

Deelvraag 2 onderzoekt de veranderingen die volgens docenten nodig zijn. Uit de resultaten van Hoofdstuk 4.1.2 bleek dat de docenten zowel kritiek hadden op de inhoud als het proces van Curriculum.nu. Een van de onderwerpen die bij acht van de tien docenten naar voren kwam was de rol die basiskennis moet innemen in het nieuwe curriculum. Opmerkelijk is dat de helft van deze docenten van mening was dat er te weinig expliciete basiskennis terugkomt in de voorstellen en de andere helft was positief over het idee dat er minder expliciete basiskennis aan bod zou komen. In beide groepen zaten docenten Duits en Frans, maar beide docenten Engels waren positief over minder nadruk op basiskennis. Dit is mogelijk te verklaren door een verschil in de basiskennis waar leerlingen over beschikken aan het begin van het voortgezet onderwijs. Dit was ook een realisatie die Docent E2 aan het eind van het interview had, na frustratie geuit te hebben over docenten Duits en Frans die vasthouden aan woordjestoetsen. Waar leerlingen voor Engels met een relatief hoog basisniveau beginnen, is de fundatie voor Duits en Frans niet gelegd in het primair onderwijs.

Buiten de eigen betrokkenheid van docenten die besproken is in Hoofdstuk 5.1.2.2, kwamen in Hoofdstuk 4.1.4 een aantal kritiekpunten naar voren betreffende de algemene betrokkenheid van docenten. Het standpunt van Docent D2 was hier dat er onvoldoende kritische 'geesten' betrokken waren, waaronder de docent zelf. Dit standpunt is indicatief voor de negatieve houding die de docent vertoont gedurende het gehele interview. Ook Docent E1 heeft commentaar op het soort docenten dat betrokken was, namelijk dat dit veelal dezelfde mensen waren. Al met al werd duidelijk dat een gebrek aan tijd voor veel docenten betekende dat zij geen ruimte hadden om deel te kunnen nemen, zoals Docent E2. Docent F5 geeft nog een andere oorzaak voor een gebrekkige betrokkenheid, namelijk de interferentie van directies. Volgens deze docent staan directies niet open voor het uitlenen van hun docenten aan het vernieuwingsproject. Volgens Docent E2 betrokkenheid vanuit de directie de betrokkenheid van docenten vergemakkelijken, omdat een initiatief dan niet vanuit een individu komt.

De opmerkingen over de lage betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu in combinatie met het de opmerking van Docent F4 kan er mogelijk op duiden dat de poging om een bottom-up vernieuwingsproject uit te voeren niet geslaagd is. Als Curriculum.nu er niet in is geslaagd een bottom-up project in te stellen, kan dit betekenen dat de invoering van een nieuw curriculum minder effectief zal zijn (Breiting, 2008). Er is een grootschaliger onderzoek nodig om vast te stellen of Curriculum.nu daadwerkelijk geassocieerd kan worden als bottom-up initiatief, zoals zij zichzelf positioneren.

Zoals besproken in Hoofdstuk 2.1.1, zijn docentcentrale vernieuwingsprocessen een recente ontwikkeling in Nederland (Curriculumcommissie, 2020). Curriculum.nu is een stap in de juiste richting van een docentcentraal vernieuwingsproces, maar er is meer onderzoek nodig naar grootschalige laagdrempelige feedbackmogelijkheden voor docenten om betrokkenheid toegankelijker te maken

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

voor docenten die zich niet in staat voelen om een actieve rol in te nemen in het ontwikkelingsproces, maar wel hun expertise en ervaringen willen inzetten. Hierbij kunnen de consultatieperiodes van Curriculum.nu als startpunt worden genomen. Dit kan waardevolle inzichten opleveren voor toekomstige projecten en voortzettingen van Curriculum.nu.

Zoals besproken in Hoofdstuk 2.1.3, zijn komen vernieuwingen voort uit een geschiedenis van vraagstukken en discussies (Coppen, 2019). Binnen de kleine steekproef van deze scriptie bleek al een sterke onenigheid onder docenten over de rol van woordenschat binnen het mvt-onderwijs. Uiteindelijk blijft een docentcentrale vernieuwing terugkomen op de vraag of het mogelijk is om de meningen over 'goed' taalonderwijs van een diverse populatie te verenigen tot één curriculum zonder sterke negatieve reacties op te roepen bij individuen.

5.3 BEPERKINGEN EN VERVOLGONDERZOEK

Bij dit onderzoek kan een aantal kanttekeningen worden geplaatst. Een eerste beperking van deze studie is dat de steekproefomvang klein was, met maar tien docenten. Hierbij komt nog dat er slechts drie schooltalen vertegenwoordigd waren. Daarnaast hebben er relatief veel docenten Frans en veel oudere docenten deelgenomen. Dit is een gevolg van het gebruik maken van een convenience sample. De taalverdeling kan ervoor hebben gezorgd dat er relatief veel standpunten specifiek betrekking hadden op onderdelen die met het vak Frans te maken hadden. Dit is belangrijk om op te merken, gezien het, door de participanten aangegeven, verschil tussen het vak Engels en de vakken Frans en Duits. Hierdoor kunnen de uitkomsten van het onderzoek niet worden gegeneraliseerd naar de gehele populatie. Om de generaliseerbaarheid van deze studie te verhogen, moeten toekomstige studies met een grotere en uitgebreidere groep docenten worden uitgevoerd. In deze groep moet een gelijkere verdeling in variabelen bevatten. Het is belangrijk om duidelijk te maken dat generalisatie ook niet het doel is van kwalitatief onderzoek, maar juist het verzamelen van specifieke informatie (Creswell, 2007). Over de kwestie van steekproefgrootte blijkt uit een meta-onderzoek dat bij zes interviews alle basiselementen zichtbaar zijn en verzadiging optreedt bij twaalf interviews (Guest, Bunce & Johnson, 2006).

Bij de werving van participanten waren er meer geïnteresseerde docenten, maar die konden wegens tijdgebrek niet worden geïnterviewd. Dit laat zien dat er grote belangstelling was om in gesprek te gaan over Curriculum.nu, ondanks het feit dat de interviews zijn afgenomen in de weken van het eindexamen. Dit geeft aan dat verder onderzoek naar dit onderwerp waarschijnlijk ook gewenst is vanuit docenten.

De belangrijkste beperking is het gebruikmaken van zelf-rapportage, waarbij participanten binnen hetzelfde interview gevraagd werd naar hun mening voor en na het doorlezen van de module. Het is aan te raden om in vervolgonderzoek gebruik te maken van twee interviewmomenten, waarbij de participanten de module pas ontvangen na het eerste interview. Hierdoor kunnen zij niet beïnvloed worden door de concretisering in de module.

Een andere kanttekening van dit onderzoek ligt in de module zelf. Deze is ontwikkeld in het kader van een onderzoekstage bij educatieve uitgeverij ThiemeMeulenhoff. Onderdeel van deze stageopdracht was het meetbaar maken van de bouwstenen voor mvt om hun aanwezig te meten in de lesmethoden voor Duits, Engels en Frans (De Gier, 2021). Hierbij is een pilotanalyse uitgevoerd met een uitgebreide lijst kenmerken, op basis van de voorstellen uit Curriculum.nu (2019ab). Naar aanleiding van deze pilot is besloten om een beknoptere kenmerkenlijst op te stellen. Bij het inkorten van de lijst bleek dat de onderscheidende kernaspecten van de bouwstenen binnen vier kenmerken te formuleren waren.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

Op basis van de resultaten van de pilot is daardoor gekozen om een aantal kenmerken niet expliciet in de lijst op te nemen. Een van deze kenmerken was de functionele communicatie via lezen, luisteren, schrijven en spreken/gesprekken voeren. De inhoud van dit kenmerk was volgens Curriculum.nu (2019b) geen vernieuwing en uit de pilotanalyse bleek dat dit kenmerk geen als meetbaar criterium geen toegevoegde waarde had, omdat er geen opdracht gevonden kon worden die niet aan dit kenmerk zou voldoen. Wel waren de verschillende taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven en spreken/gesprekken voeren) vertegenwoordigt in andere aspecten.

Deze is ontwikkeld met materiaal van een enkele uitgever waarbij meerdere kenmerken en bouwstenen nog niet goed aanwezig waren. Hierdoor waren niet alle opgenomen opdrachten helemaal passend bij de kenmerken die zij zouden moeten verduidelijken. Toekomstig onderzoek zou zich daarom kunnen richten op het ontwikkelen van soortgelijke modules met opdrachten die van andere uitgeverijen afkomstig zijn, zodat de kenmerken zo goed mogelijk verduidelijkt worden.

Er is bij dit onderzoek geen gebruik gemaakt van meerdere codeerders. De verzamelde data zijn in zijn geheel door de onderzoeker gecodeerd. De procedure had echter sterker geweest wanneer een deel van de antwoorden door een tweede persoon waren gecodeerd. Een tweede codeerder zou bevorderlijk zijn geweest voor de betrouwbaarheid van het onderzoek.

Ondanks de beperkingen van dit onderzoek geven de bevindingen een indicatie dat een concretiserende module een positief effect heeft op de vernieuwingsbereidheid van docent, met name op het gebied van ownership en sense-making. Daarnaast kan dit onderzoek fungeren als startpunt voor praktische en wetenschappelijke ondernemingen om vernieuwingen in het moderne vreemdetalenonderwijs te ondersteunen.

6 CONCLUSIE

In dit onderzoek is gezocht naar een antwoord op de vraag: 'Wat is de invloed van een concretisering van de bouwstenen van Curriculum.nu in de vorm van een module op de attitude van docenten mvt tegenover de voorgestelde curriculumvernieuwingen?' Hiervoor is een kwalitatief onderzoek uitgevoerd aan de hand van semigestructureerde interviews.

Uit de resultaten van dit onderzoek is gebleken dat de concretiserende module voor 50% van de docenten heeft gezorgd voor een positievere houding ten opzichte van Curriculum.nu. Een onverwachte bevinding was dat met name een positieve houding versterkt werd met de module in plaats van dat een negatieve houding positief werd. Dit resultaat is niet eerder beschreven. De hypothese dat docenten voor aanvang van het onderzoek een sterk gevoel van ownership zouden hebben is weerlegd.

Voor de drie kernonderdelen van bereidheid is gebleken dat de module verschillende effecten heeft voor agency, ownership en sense-making. De module heeft voor 50% van de docenten gezorgd voor een toename in agency, voor 80% in ownership en voor 90% in sense-making. Wat opvallend was, was dat alle docenten uiteindelijk met de module een gevoel van sense-making hadden. Deze bevindingen bevestigen de hypothese dat een concretiserende module een positieve invloed heeft op agency en sense-making. Wat niet gehypothetiseerd was, was de positieve invloed op ownership.

Op basis van deze studie kan worden geconcludeerd dat een concretisering van de bouwstenen van Curriculum.nu in de vorm van een module een positieve houding bij docenten versterkt en mogelijk een sterk positief effect heeft op de gevoelens van ownership en sense-making voor zowel negatieve als positieve docenten. Dit betekent dat bij de invoering van onderwijsvernieuwingen, zoals Curriculum.nu, aandacht besteed moet worden aan het aanbieden van concrete praktijkuitwerkingen om docenten te ondersteunen en daarmee het mogelijke obstakel van het niet implementeren door docenten te verminderen. Een module met voorbeeldopdrachten kan dus een kwartje laten vallen en docenten het gevoel geven dat curriculumvernieuwing makkelijk vorm te geven is als het wordt ondersteund met concrete voorbeelden.

7 BIBLIOGRAFIE

- Bennett, J. M., Bennett, M. J., & Allen, W. (2003). Developing intercultural competence in the language classroom. *Culture as the core: Perspectives on culture in second language learning*, 237-270.
- Breiting, S. (2008). Mental ownership and participation for innovation in environmental education and education for sustainable development. In A. Reid, B. B. Jensen, J. Nikel & V. Simovska (Eds.), *Participation and Learning* (pp. 159-180). Dordrecht: Springer.
- Coppen, P. A. J. M. (2019). Onderwijsramp of de juiste koers?. *Onze Taal*, 88, 4-7.
- Council of Europe (2001), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*, Cambridge: Cambridge University Press. URL: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. SAGE Publications, Inc.
- Curriculum.nu. (2019a). *Toelichting Engels/ MVT*. Geraadpleegd van <https://www.Curriculum.nu/voorstellen/engels-mvt/verantwoording-engels-mvt/>
- Curriculum.nu. (2019b). *Engels/ Moderne vreemde talen – Curriculum.nu*. Geraadpleegd van <https://www.Curriculum.nu/voorstellen/engels-mvt/>
- Curriculum.nu. (z.d.a). *Feedback – Curriculum.nu*. Geraadpleegd op 9 augustus 2021, van <https://www.curriculum.nu/feedback/?antwoorden>
- Curriculum.nu. (z.d.b). *Tijdlijn ontwikkelfase – Curriculum.nu*. Geraadpleegd op 9 augustus 2021, van <https://www.curriculum.nu/voorstellen/tijdlijn-ontwikkelfase/>
- Curriculum.nu. (z.d.c). *Werkopdracht voor de Ontwikkelteams*. Geraadpleegd op 10 augustus 2021, van <https://www.curriculum.nu/assets/uploads/2019/10/Bijlage-5-Werkopdracht-van-de-ontwikkelteams.pdf>
- Curriculum.nu. (z.d.d). *Wie doet wat? – Curriculum.nu*. Geraadpleegd op 21 april 2021, van <https://www.curriculum.nu/het-proces/wie-doet-wat#>
- Curriculumcommissie. (2020). *Tussenadvies 1 Kaders voor de toekomst*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/04/tussenadvies-1-kaders-voor-de-toekomst>
- Curriculumcommissie. (2021). *Tussenadvies 2 Kaders voor de toekomst*. Geraadpleegd van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/02/04/tussenadvies-2-kaders-voor-de-toekomst>
- De Gier, H. (2021). *Reduce, Reuse, Recycle: bewust omgaan met onderwijsvernieuwingen in mvt* (Stageverslag). Universiteit Utrecht.
- Europese Commissie. (2012). *Europeans and Their Languages*. Speciale Eurobarometer verslag 386. Brussel: Europese Commissie.
- Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*. New York, NY: Teachers College Press.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- Gomm, R. (2004). *Social Research Methodology. A critical introduction*. Hampshire, England: Palgrave Macmillan
- Goulmy, C. (2020, 16 januari). *Didactief | Een leraar Frans over Curriculum.nu*. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://didactiefonline.nl/blog/vriend-en-vijand/een-leraar-frans-over-curriculumnu#bijlage2>
- Grice, P. (1975). Logic and conversation. In P. Cole & J. Morgan (Reds.), *Syntax and Semantics, Vol. 3*. (pp.41-58). Academic Press, London.
- Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? An experiment with data saturation and variability. *Field methods, 18*(1), 59-82.
- Jonckheere, S. (2011). Talensensibilisering in het basisonderwijs: Op een positieve manier omgaan met talen in de klas. *Tijdschrift Taal, 2*(3), 34-41.
- Ketelaar, E., Beijaard, D., Boshuizen, H. P., & Den Brok, P. J. (2012). Teachers' positioning towards an educational innovation in the light of ownership, sense-making and agency. *Teaching and teacher education, 28*(2), 273-282.
- Könings, K. D., Brand-Gruwel, S. & Van Merriënboer, J. J. G. (2007). Teachers' Perspective on Innovations: Implications for Educational Design. *Teaching and Teacher Education, 23*, 985-997.
- Kwakernaak, E. (1997). Vernieuwing en leermiddelen in het vreemdetalenonderwijs. *Levende Talen Magazine, 84*(524), 547-552.
- Kwakernaak, E. (2016). Kennis over talen en culturen. *Levende Talen Magazine, 103*(7), 28-33.
- Le Bruyn, B., Lowie, W., & Mantingh, E. (2019, 7 november). *Meertaligheid doorheen het curriculum. Een eerste analyse van Curriculum.nu met een focus op meertaligheid**. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://vakdidactiekgw.nl/2019/11/07/meertaligheid-doorheen-het-curriculum/>
- Marreveld, M. (2020, 27 januari). *Didactief | NL/MVT tevreden*. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://didactiefonline.nl/artikel/nl-mvt-tevreden>
- McLeod, S. A. (2014). The Interview Method. Geraadpleegd van <https://www.simplypsychology.org/interviews.html>
- Nieveen, N., & Plomp, T. (2017). *Five guiding principles for curriculum change*. SLO.
- Piccardo, E., North, B., & Goodier, T. (2019). Broadening the scope of language education: Mediation, plurilingualism, and collaborative learning: The CEFR companion volume. *Journal of e-Learning and Knowledge Society, 15*(1).
- Pietarinen, J., Pyhalto, K., & Soini, T. (2017). Large-scale curriculum reform in Finland—exploring the interrelation between implementation strategy, the function of the reform, and curriculum coherence. *The Curriculum Journal, 28*(1), 22–40.
- Priestley, M., Biesta, G., & Robinson, S. (2013). Teachers as agents of change: Teacher agency and emerging models of curriculum. *Reinventing the curriculum: New trends in curriculum policy and practice, 187-206*.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- Ramberg, M. R. (2014). What makes reform work? – School-based conditions as predictors of teachers' changing practice after a national curriculum reform. *International Education Studies*, 7(6), 46–65.
- Redactie Didactief. (2020, 16 januari). *Didactief | Curriculum.nu*. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://didactiefonline.nl/artikel/curriculumnu>
- Riemersma, A. M. J., Bieleman, M., Jonkman, R. J., & Tjepkema, E. (2012). *Gelijkwaardigheid en continuïteit van meertalig onderwijs in Europees perspectief*. Fryske Akademy.
- Ros, B. (2020, 6 februari). *Didactief | "Ik geloof heilig in kennisrijk curriculum"*. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://didactiefonline.nl/artikel/ik-geloof-heilig-in-kennisrijk-curriculum>
- Ros, B. (2021, 24 februari). *Didactief | Curriculumcommissie: een methodische aanpak ontbreekt*. Geraadpleegd op 20 april 2021, van <https://didactiefonline.nl/artikel/curriculumcommissie-een-methodische-aanpak-ontbreekt>
- SLO. (2018). *Over kerndoelen en eindtermen*. Geraadpleegd van <https://curriculum.nu/wp-content/uploads/2018/03/Over-kerndoelen-en-eindtermen.pdf>
- Snoek, M. (2019, 7 oktober). *Didactief | Curriculum.nu als leertraject en loopbaanpad*. Geraadpleegd op 23 juni 2021, van <https://didactiefonline.nl/artikel/curriculumnu-als-leertraject-en-loopbaanpad>
- Spillane, J., Reiser, B., & Reimer, T. (2002). Policy implementation and cognition: Reframing and refocusing implementation research. *Review of Educational Research*, 72(3), 387.
- Szombatová, V. (2016). The semi-structured interview in foreign language education research. In *The International Conference on Language and Literature in Education and Research 2016*.
- Tammenga-Helmantel, M., Jentges, S., & Ciepielewska-Kaczmarek, L. (2020). Cultuurbewust concreter; Naar cultuurdoelen voor mvt-onderwijs. *Levende Talen Tijdschrift*, 21(1), 25-35.
- Trueman, C.N. (2016). *Feminism and Unstructured Interviews*. Geraadpleegd van <http://www.historylearningsite.co.uk/sociology/research-methods-in-sociology/feminism-andunstructured-interviews/>
- Van Beuningen, C., & Polišíenská, D. (2020). Durf meer met meertaligheid. *Levende Talen Magazine*, 107(7), 10-14.
- Van den Broek, E. W. R. (2020). *Language awareness in foreign language education. Exploring teachers' beliefs, practices and change processes* (Dissertatie). Geraadpleegd van <https://repository.ubn.ru.nl/handle/2066/222442>
- Van Veen, K., & Lasky, S. (2005). Emotions as a lens to explore teacher identity and change: Different theoretical approaches. *Teaching and Teacher Education*, 21(8), 895-898.

APPENDIX A: INTERVIEWVRAGEN

De volgende vragen hebben betrekking op je mening voordat je mijn module kreeg.

- **Wat is de houding van docenten tegenover Curriculum.nu?**
 - Wat vind je van Curriculum.nu?
 - Was je bekend met Curriculum.nu voordat ik contact opnam? In welke mate?
 - Wat vond je van de voorstellen voor de moderne vreemde talen?

- **Welke veranderingen zijn volgens docenten nodig?**
 - Hoe kunnen de adviezen van Curriculum.nu worden verbeterd?

- **In welke mate hebben docenten een gevoel van agency, ownership en sense-making?**
 - Agency: In welke mate voel jij je in controle van de curriculumvernieuwingen?
 - Hoeveel keuzevrijheid zouden docenten volgens jou moeten hebben in dit proces?

 - Ownership: wat vind jij van de betrokkenheid van docenten bij curriculumvernieuwingen?
 - In welke mate voel jij je betrokken?

 - sense-making: In hoeverre kun jij de adviezen plaatsen binnen jouw eigen ervaringen?

<p><i>Vraag om verduidelijking</i> <i>Vraag om voorbeelden</i> <i>Vraag om hele verhaal</i></p>

Nu wil ik je een aantal vragen stellen over mijn module.

- **Wat is de invloed van de module op agency, ownership en sense-making?**
 - Agency:
 - In welke mate voel jij je in controle van de vernieuwingen bij het lezen van deze module?
 - Hoeveel keuzevrijheid voel jij met deze module ten opzichte van voorheen?
 - Ownership:
 - In welke mate voel jij je betrokken bij de curriculumvernieuwingen met deze module?
 - Sense-making
 - In hoeverre kun jij de adviezen plaatsen binnen jouw eigen ervaringen?
 - Wat vind jij van de uitleg en kenmerken in de module, ten opzichte van jouw eerdere kennis?

- **Wat is de houding van docenten tegenover Curriculum.nu na het lezen van de module?**
 - Wat vind je van Curriculum.nu nadat je de module gelezen hebt?
 - Samenwerking binnen team van 1 taal of hele mvt team?
 - Als je die module hebt? Zou je dan zeggen dat je op basis daarvan andere opdrachten kan bedenken. Die binnen die bouwstenen of kenmerken vallen?

APPENDIX B: TRANSCRIPTIES

In deze appendix zijn de transcripties van de gehouden interviews opgenomen, ingeleid door algemene informatie over de leeftijd, werkervaring, leerling-groep en geslacht van de participant en de interviewdatum en locatie. In de interviews zijn gebruikte citaten aangeduid met een markering en voetnoot met citering. Informatie die niet anoniem is, zoals namen en plaatsen, zijn vervangen door NAAM of PLAATS. Gedurende de interviews hebben een aantal persoonlijke gesprekken plaatsgevonden die niet gerelateerd zijn aan dit onderzoek. Om de anonimiteit van participanten en de privacy van de onderzoeker te beschermen zijn deze gesprekken verwijderd. Deze en overige gespreksinformatie is tussen blokhaken [].

D1

Geïnterviewde: Docent Duits (D1)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 25-5-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 28
Werkervaring: 4 jaar
Niveau: HV2, V2, V3, V4, V5
Geslacht: M

I Dan ga ik beginnen met mijn vragenlijst en het is een semigestructureerd interview dus je mag me ook gewoon onderbreken als je wilt. Als ik iets niet gevraagd heb wat je wel wil zeggen, gewoon zeggen of als je niet weet wat je moet antwoorden ook gewoon onderbreken. De vragen die ik heb zijn meer leidraad ik wil eigenlijk gewoon je mening weten over van alles en nog wat.

Ik ga eerst een paar vragen stellen die betrekking hebben op het moment dat je mijn module kreeg.

D1 Ja is goed.

I Ik wil beginnen met of je wel eens van Curriculum.nu gehoord had?

D1 Ja, heb ik van gehoord. Ik heb het ook wel eens naar de site doorgelezen, Maar dat is vrij weinig blijven hangen, moet ik eerlijk zeggen, dus eh. Wat stond er allemaal welke punten er precies in stonden, dat zou ik niet zo durven zeggen, zeker niet voordat ik het [de module] gelezen had.

I Dat geeft niet, het gaat om wat jij weet, wat jij vindt, dus ook als je weinig weet, is dat juist ook belangrijk. Of wat je wel onthouden hebt daarvan. Heb je een mening over Curriculum.nu? Wat vind je ervan?

D1 Als ik het goed inschat willen ze zeg maar meer de talen als één pakket. Ik denk dat dat wel heel goed is. Bijvoorbeeld, ze hebben, ik geef dan Duits, hebben dus leren in het Nederlands leren ontleden. Maar heb je bij de Duitse beide in het Duits bij de naamvallen heb je dat ook nodig, dus. En ik krijg de indruk dat die connectie nog niet zo vaak gelegd wordt. Ik denk als je daar wat meer een pakket van maakt, dat dat dat dat wel goed is. Verder, ik betrap mezelf er ook wel op dat de gram... dat de stof toch vaak woordenschat grammatica is en wat minder de vaardigheden aan bod komen. Waar leerlingen, dat gebruiken leerlingen juist dus ik denk dat daar allemaal wel een slag te halen is. En, volgens mij zit dat wel al in die

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

onderwijsvernieuwing, dus dat talen een pakket wordt en dat. Wat meer focus op de op de vaardigheden en dan de productieve vaardigheden. Ik denk dat dat dat dat dat wel goed is.

- I Oké super, je zei dat je niet veel meer weet van de voorstellen die gegeven werden. Is er iets wat je me daar wel over zou kunnen vertellen? Je hoeft niet per se te zeggen wat erin zat, maar wat je ervan vindt, het idee wat je ervan kreeg.
- D1 Nou volgens mij is het een beetje wat ik net benoemd heb, zeg maar ook dat dat het talen als één pakket dus dat samen aanbieden. Talen komen meer overeen met elkaar dan dan dat ze echt verschillen. Zeker de talen die hier op school leert, nou ja, Engels en Duits, Nederlands, Frans. Wat ik ervan onthouden heb dat dat talen als een pakket willen aanbieden en meer focus op vaardigheden. Ik denk dat dat dat. Dat lijkt me wel, goed. Volgens mij was er in de oude versie ook dat ze alleen Engels als vreemde taal willen hebben. Ja daar. Het lijkt me niet zo, lijkt me niet verstandig. Ik kan ergens ook nog herinneren dat dat er ook ... misschien hebben ze dat er uitgehaald. Nu weet ik niet meer, maar ik denk dat het sowieso ja Duits, Frans. Die talen komen gewoon zo vaak tegen in Europa. Dat is, het lijkt me stom als je dat ... Je moet ook met die mensen kunnen communiceren en weten ook hoe ze communiceren qua het tutoyeren, voutsvoyeren bijvoorbeeld. Dat je dat wel nodig hebt.
- I Oké. Als je dan denkt over dat proces van onderwijsvernieuwingen, heb jij het idee dat jij ergens daar controle over hebt?
- D1 [denkt na] Nee eigenlijk niet, maar ben ik nooit gevraagd over of ik onderzoek wilde indoen over onderwijs, vernieuwen of iets dergelijks. Maar mijn inschatting is dat zeker het Curriculum.nu wel gebeurd is dus dat is dus dat de docenten wel gehoord zijn, en dan dat is daar een afweging van. Als de representatieve groepen is. En ik kan me op zich in de plannen ook wel vinden. Dus in dat opzicht blijkt dan wel dat ze wel iets goed gedaan hebben met.
- I Persoonlijk heb je er niets van gemerkt, maar je denkt dat dat goed zit
- D1 Ja
- I En hoeveel keuzevrijheid moet er volgens jou zijn in dit vernieuwingsproces voor docenten?
- D1 Wat bedoel je? Bedoel je dan meer wat voor dingen docenten in de les mag aanbieden aanbieden dat hij of zij daaruit mag kiezen en of uit en
- I Hoeveel vrijheid een docent mag hebben, als die vernieuwingen er zouden zijn of hoeveel vrijheid er daarna voor de docent is om ze te interpreteren en zelf toe te passen.
- D1 Ik denk dat dat. ... de ideale situatie zou wat mij betreft zijn leerlingen moeten een bepaald niveau hebben in een bepaald jaar en hoe ze daar komen ... Mag de docent lekker zelf uitzoeken. Ik vind bijvoorbeeld het onderdeel taalkunde ook heel interessant nou, ik zou als persoonlijk zou ik mijn lessen daar wat meer op willen focussen, omdat daar krijg ik zelf ook meer energie van. Ik vond literatuur vroeger heel verschrikkelijk, tegenwoordig is dat wel minder, maar dan krijg je gewoon minder, zelf minder energie van en ik denk als je een goede les wil hebben, dan moet je procenten hebben die vol met energie staan en dan zelf de vrijheid kunnen hebben. Ik denk dat echte basisingen wel behandeld gaan worden, want ze moeten toch. Dan kun je vrijheid hebben.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Oké super, dus vrijheid voor enthousiasme eigenlijk?
- D1 Ja
- I Ja, heel herkenbaar. Meer taalkunde klinkt mij ook erg leuk.
- D1 Ja zonde zo. Als je voor taalkunde de eerste jaren een soort lessenkast met taalkunde doet, dan hebben ze daar wat bij Engels aan bij Frans, bij Nederlands. In principe kun je dat gewoon heel breed trekken.
- I Nu ben ik ook wel lichtelijk bevooroordeeld
- D1 Ja dat snap ik, maar bijvoorbeeld fonetisch schrift als stel dat leren ze in het eerste jaar dan kunnen ze in elke woordenboek opzoeken hoe je een woord uit moeten spreken, tenminste als ze dat onthouden. Ik, ik zou dat dan weer kunnen gebruiken in mijn lessen. Van nou deze klank spreek je zo uit en dan ben ik klaar bij wijze van. Hoef ik niet heel, heel moeilijk te doen met *ich- ach-laut* waar en hoe je dat moet uitspreken en in principe zouden ze dat dan gehad hebben.
- I Ja dat is een leuke. Je hebt net al gezegd dat jij niet echt betrokken bent erbij. Dus zou je, heb je zelf iets meer informatie over de betrokkenheid van docenten bij de vernieuwingen. Of een mening over.
- D1 Ik heb niet echt informatie over de betrokkenheid. Ik zou niet weten wie erbij betrokken is. Welke groepen of hoe groot de groepen zijn die gevraagd zijn, maar ik weet wel dat daar docenten bij zijn betrokken, maar daar houdt het eigenlijk wel op.
- I Oké en jijzelf voelde je niet betrokken toch?
- D1 Nee.
- I Als ik dat goed begrepen heb.
- D1 Ja correct.
- I Als je het dan over de adviezen hebt, de voorstellen wist je niet veel meer van. Heb je het idee dat je ze wel had kunnen plaatsen binnen je eigen ervaring of je eigen kennis. Van het vak Duits.
- D1 Je bedoelt dat ze de dingen die in Curriculum.nu staan of die ze een beetje al toepassen
- I Of dat valt binnen jouw lessen wat kijk of je ze ja een beetje logisch dat duidelijk kunt maken binnen wat jij weet en kent.
- D1 Ja, ik denk het wel. In de opleiding ligt dan toch ook wel een focus wel meer op de vaardigheden. Dat was in mijn masteropleiding, ik merk toch wel dat je een beetje het vaste patroon van woordenschat grammatica valt want dat is tastbaar of zo. Ik zou graag wel op meer die productieve vaardigheden willen gebruiken en toepassen. Hoe precies vind ik nog wel lastig, maar bij ons bij de sectie ligt wel de consensus dat we dat willen, dus. Ik denk dat die drive er ook wel is om daar meer op te focussen. En ook samen te bedenken hoe
- I Dus is echt samenwerken hoe je dat eigenlijk tot stand kunt brengen?
- D1 Ja

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I En die samenwerking zou ik dat dan zien binnen team Duits of binnen het complete mvt-team?
- D1 Hmm, ik zat te denken aan aan de sectie Duits, maar op zich. Ik denk dat we als sectie veel van elkaar kunnen leren Als de ene sectie het wel heel erg anders aanpakt, dan kun je daar best kopiëren. Plakken bij wijzen van. Je hoeft alleen de taal aan te passen, zeg maar.
- I Omdat je het net ook had over die soort van overlap van kennis.
- D1 Ja, nee, ik denk dat het wel sowieso wel goed is Als de vreemde talensectie meer met elkaar gaan samenwerken. Dat gebeurt eigenlijk hier niet op het moment. Of niet dat ik weet.

Persoonlijke informatie

- Uiteindelijk moet je daar denk ik wel heen. Als je talen als één pakket wil aanbieden en dan moet je dat ook met elkaar. Moet je er ook met elkaar over hebben. Dat komt niet zomaar komt niet uit de lucht vallen.
- I Ja, dat is wel heel mooie stok want ik wil nu verder gaan over mijn mijn module en die komt er eigenlijk ook wel heel mooi in terug in dat het samenvoegen Ja, want dat was Natuurlijk dat mijn module was nou één grote samenvoeging. Daar heb ik ook een aantal vragen over. Hierbij is het ook, je mag gewoon onderbreken zeggen wat je wil. Ik zal hierbij ook nog gewoon algemeen vragen of je nog wat wil zeggen.
- Ja eigenlijk lijken de vragen heel erg op die ik je net gesteld heb, maar dan wil ik nu dat je ook denkt aan wat je in mijn module gelezen en hoe dat mogelijk jouw beeld op een aantal punten zou kunnen veranderen. Ik weet dat je er niet mee hebt kunnen werken. Natuurlijk weinig. Ja, er is niet heel veel tijd geweest, zeker voor jou niet.
- D1 Ik heb vanochtend doorgelezen voor vandaag,
- I Als het goed is was deze vrij duidelijk,
- D1 Ja
- I In ieder geval niet heel veel tekst voornamelijk opdrachten, dus ik hoop dat je wel genoeg tijd hebt gehad om dat goed te kunnen doorkijken.
- D1 Ja
- I Ik wil je eerst vragen, hoe jij je in controle voelt over die vernieuwingen met deze module?
- D1 Hoe bedoel je meer of dat ik de vernieuwen kan toepassen In de les, bedoel je, dan denk ik
- I Of jij er een beetje, of jij ze echt onder controle hebt, of je ze goed toe kunt passen. Of jij, ja. Of je een beetje de leiding hebt daarin.
- D1 Bij de vraag nog een keer halen, zoals je hem stelde ik ben hem kwijt.
- I Ja. In welke mate voel jij je in controle over de vernieuwen met deze module?
- D1 [denkt na] Ik denk wel goed, er wordt zeg maar aangegeven goed uitgelegd gewoon wat dan die vernieuwingen zijn en hoe dat tot zijn recht komt. Dat moet bijvoorbeeld een bouwsteen 4 kenmerken zijn in dit en dit en dit per kenmerk staan. Dan zeg maar opdrachten en en. Die daarbij horen wat dat betreft past dat wel goed. Ik voel me wat dat betreft wel in controle. Ik

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

weet niet of we ... Ja kan natuurlijk nog een heleboel opdrachten bedenken natuurlijk. Krijg je kennis of omgangsvorm. Nee cultuur van de doeltaal. Daar staat nu één opdracht voor Duitsland. Je zou natuurlijk nog heel veel meer, natuurlijk kunnen bedenken en dat er dan bij hoort. En maar, je kunt. Ik bedenk me nu dat ik begin het jaar vwo 2 een filmpje liet kijken over hoe ze verjaardag vieren in Duits. Nou, dat is eigenlijk precies dit onderwerp en krijgt niet één stuk taart, maar je pakt gewoon taart Als je wil, zeg maar weet je Weet je weet je zo'n zo'n verschil ... je feliciteert alleen degene die jarig is en dan ga je zitten terwijl je hier in Nederland altijd iedereen af gaat en dat dat soort dingen en dat past zo mooi, weet je. **Ineens valt nu opeens het kwartje³**, die voorbeeld opdrachten focus, ook wel meer van oké, hé dit, dit is eigenlijk wel hetzelfde kenmerk.

I Oké dat is heel fijn om te horen, Want Dat was de bedoeling. Zou je ook zeggen dat je hierdoor met het idee krijgt voor opdrachten die je zelf zou kunnen toepassen nog?

[stilte]

Dus dat dit misschien als een startpunt een startpunt is voor voor verdere opdrachten voor Duits?

D1 Uhm Vind ik lastig. Ja, Ik denk het wel. Het geeft wel een beetje een richtlijn van aan wat voor soort vragen of opdrachten of onderwerpen Je kunt denken en dat geeft wel een uh. Dit is ook gewoon een voorbeeld en goed voorbeeld doet goed volgen, zeg maar

I Had je ook de voorbeelden van de andere talen bekeken?

D1 Ja. Ik zal even erbij pakken, want ik heb zo veel gekeken, hè?

I Dat is, Het is allemaal een beetje veel, Natuurlijk om in je hoofd te halen alsnog wel veel.

D1 Ja nee, Maar ik vind die van. Die van Engels met *please* en *thank you* wanneer je wat zegt dat. Ja weetje dat geeft ook gewoon aan van omgang. Tweede opdracht, daar twijfel ik een beetje over. Of je daar echt kennis krijgt over omgangsvormen. Je kunt ze daar natuurlijk wel toepassen dat er wel weer een toepassing opdracht.

Even kijken hoe mijn Frans ook alweer is hoor, dat is natuurlijk lang geleden.

I Ja die eerste opdrachten zijn vaak nog makkelijk te begrijpen want dat is onderbouw Frans.

D1 Ja nee dat is wel prima ook over contact via de telefoon. Mijn Frans is echt te slecht, dat is echt te ver weggeakt.

I Nou dat heeft niet, maar die van Engels kun je in ieder geval wel lezen. Ik zal ze ook nog eens even erbij pakken.

D1 Maar dit geeft ook wel weer ideeën om. Dat die van Engels in ieder geval. Wat komt dat ook In het Duits kunnen kopieën voor het Duits en kijken wat ze dan zeggen en bij wijze van doe je dan Engels en Duits naast mekaar en voor Frans zo'n zelfde opdracht. En dan zie je de verschillen bij wijzen van.

I Ja. Die van Frans gaat over een satirisch nieuw programma.

³ Citaat op pagina 29

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- D1 Ik heb wel Frans examen gedaan, Maar het is toch wel dat op het toch alweer 11 jaar geleden dus. Op zich geeft het wel aan over omgangsvormen, zoals satire dat dat. Het feit dat dat soort programma's er zijn, betekent dat die omgang er in het Frans gewoon is en uh het is goed om leerling daar bewust van te maken dat dat Er is en hoe dat dan tot uitdrukking komt.
- I Super. Als je deze maar dus ook voor je in welke mate voel je dan betrokken bij de vernieuwingen? Alsof je dus wel deel uitmaakt van het proces.
- D1 Ik vind het wel heel fijn, omdat je een soort volgende voorbeeld opdrachten krijgt van dit dit, dit kun je doen. Bijvoorbeeld die ene een opdracht of die twee opdrachten die er dan voor Duits zeg maar staan dat is niet genoeg, dus Je moet wel je vrijheid hebben in de les om of zelf je opdrachten te bedenken of een opdracht die nu in een andere taal is dat wel vorm te geven. En als die vrijheid er is, dan ben je wel betrokken. Ja, een richtlijn van dit dit kun je doen. Dit zijn onderwerpen die Je kunt behandelen. Dit zijn natuurlijk de kenmerken. Nou ja, die zijn voor ledere taal natuurlijk verschillend. Maar als bijvoorbeeld wordt opgedragen van deze opdracht, moet je doen, dan ben je dan is het niet daarmee betrokken, dan kun je moeilijk betrokken zijn, maar Als je zelf die vrijheid hebt van nou. Hier is een onderwerp, Je kunt hieraan denken. Als je lui bent of geen tijd hebt, kun je deze op dit dit deze opdracht kopiëren of dit boekje kopiëren, of weet ik het wat. Leef je uit, je kunt ook zelf wat bedenken. Dan krijg je die betrokkenheid.
- I Ja dat was wel het idee zag ik ineens is bedoeld als inspiratiepunt of om te gebruiken. Maar bij Duits zijn natuurlijk alleen onderbouw methodes gebruikt bij deze module, dus daar heb je altijd maar de helft van de opdracht.
- Zou je het idee hebben dat je dan meer keuzevrijheid zou hebben met deze module ten opzichte van ja Zonder deze module? Dus Als je gewoon op krijgt van voer de vernieuwingen maar in of je hebt deze module erbij.
- D1 Ik denk dat ik het heel lastig zou vinden zonder deze module, Omdat je gewoon geen idee hebt waar je allemaal over kunt denken.⁴ En met deze module stuur je dat een beetje, zeg maar.
- I En, zou je zeggen dat dat mogelijk een negatief effect heeft op keuzevrijheid, of een positief effect. Of geen effect?
- D1 Ik denk dat het eigenlijk geen effect heeft. Ik denk dat docenten die echt alles zelf willen doen. Die kunnen dat doen. Tenminste ik ga er even vanuit dat zij die vrijheid krijgen en docenten die daar niet zo happig op zijn, die kunnen dan gewoon wat overnemen
- I Oké
- D1 En dat toch gebruiken en dan werk je toch allebei aan die aan die doelen. Nou op een andere manier, maar je zet er wel stappen in.
- I Oké dat is de super. Je gaf net al aan dat je er bij het lezen achter kwam je eigenlijk al hiermee bezig was met je vwo 2, met die omgangsvormen. Heb je het idee dat je deze

⁴ Citaat op pagina 28

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

adviezen beter kunt plaatsen binnen jouw eigen ervaringen dan de algemene adviezen van Curriculum.nu? Deze kenmerken en doelen, met de module.

- D1 Ja deze kenmerken dat dat wel gewoon wat echt gericht op, hoe ziet dat er dan uit? Ik denk, die algemene richtlijn is toch wat algemeen en dan blijft het blijft het wat vaag. Met deze bouwsteen heb je echt bouwstenen en kenmerken heb je echt gewoon van Dit valt hieronder en. En. Ik zal er eens een voorbeeld bij pakken. Uhm Leerlingen ontwikkelen hun intercultureel bewustzijn door culturele elementen in hun eigen cultuur en de cultuur van de doeltaal te vergelijken. Nu ik dat zo lees, dan denk ik, oké. Hier kan ik wel wat mee en als je dat niet hebt dan blijft het een beetje Vaag en nou ja zou dat onbewust waarschijnlijk ook wel in je les doen. Maar doordat je echt even zo'n kenmerk erbij hebt van nou, dit ziet er dan uit, hier heb je nog wat voorbeeldopdrachten, dit valt hieronder, kun je kun je, kun je dat zelf wat meer vorm gaan geven, dan kun je bij wijzen van een beetje uit je boek gaan zoeken van. O dit deze opdracht past hier mooi bij, dan kun je dat net iets meer ook vormgeven dan Alleen we doen Alleen deze opdracht met kun je er ook wat meer gericht op, zei van nou Zo ziet het in Nederland eruit zo ziet het in Engeland eruit, in Duitsland uit en krijgt het nog net toch allemaal meer vorm.
- I Even kijken, dat waren mijn specifieke vragen over de module. Dan wil ik je eigenlijk nu vragen over jouw mening over Curriculum.nu nu je mijn module gelezen heb, is dat veranderd ten opzichte van ervoor of niet.
- D1 Kijk van de grondbeginselen van Curriculum.nu was het op zich wel mee eens. Aan de hand van de module heb ik wel veel meer zicht gekregen op wat het wat er precies, Nou ja gaat veranderen en klinkt zo. Kijk wat meer van nou, dit was gewoon zo maar even te zeggen. Wacht even hoor ... Ik ben mezelf kwijt nu. Meer focus op de vaardigheden, ja, maar wat dan? Wat wat waar moeten we op letten, waar moeten we op focussen? En Dat is allemaal een beetje vaag en aan de hand van deze module heb je wel van Nou ja, dit zijn kenmerken die Je moet behandelen of hieronder vallen, die kun je behandelen en dan ben je er toch Gericht mee aan het werk en uhm Dat vind ik wel heel goed. Het heeft meer vorm gekregen, meer inhoud, meer specifiek.
- I Super. Dat, Dat is heel fijn om te horen. Nee dan zijn we eigenlijk klaar met het uhm ...
- D1 Ik zie nu ook die vakoverstijgende opdrachten, die vind ik heel leuk. Ik weet niet uit welk boek die komen, Maar ik vind het wel een mooie opdracht. Ik denk dat dat wel goed is. Bijvoorbeeld die ook voor die naam van die maaltijden. Leerlingen kunnen worden leren hoe dat heet in het Engels, Frans of Duits. Wanneer, hoe laat. Daar komen ze ook achter dat Engelsen Misschien anders eten dan Nederlanders en Duitsers en Fransen bij wijzen van. Ik vind dat dat Vind het mooi opdracht.
- I Super daar ben ik heel blij mee, want die ja die zijn natuurlijk best wel nieuw Voor het idee van het onderwijs wat het nu is. Maar waar het eigenlijk wel mee samenvalt is die vijfde bouwsteen dat meertaligheid aspect. Waar ook natuurlijk multiculturaliteit bij zit. Dus daar vallen deze opdrachten eigenlijk automatisch wel in. Bepaalde manier. Dus dat dan ja dat vind ik zelf wel leuk

Heb je verder nog opmerken dat iets over die module en wat je kwijt zou willen?

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- D1 Nee, ik ben heel benieuwd naar het eindproduct eigenlijk. Top ja het geeft wel stof weer tot nadenken. Voor meertaligheid vorige school werkte ik in PLAATS en daar wonen we ook gewoon best wel expats in de buurt. Je hebt echt allerlei moedertalen en daar heb ik eigenlijk niet zoveel mee gedaan. Super zonde dat bedacht ik me ook achteraf. Ja HUIDIGE WERKPLAATS dan natuurlijk wat minder maar ik denk dat volgend jaar ook gewoon echt even ga vragen van welke moedertalen heb je hoeft ook elkaar spreek je heel goed.

[Sluit af met persoonlijk gesprek]

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

D2

Geïnterviewde: Docent Duits (D2)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 27-5-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 62
Werkervaring: 41,5 jaar
Niveau: Gymnasium
Geslacht: M

- I Oké, ik ga eerst een paar vragen stellen die betrekking hebben op jouw mening voordat je mijn module kreeg. En dus, ik wil dat je daar even naar terug denkt, dan gaan we zometeen over op het bespreken van mijn module. En ik wil je eerst vragen of je al bekend was met Curriculum.nu. En in welke mate?
- D2 Nou ja, ik heb in het verleden al eens wat van die documenten doorgelezen van wat de bedoeling was van het nieuwe curriculum.
- I Oké super en wat vond je ervan of wat vind je van Curriculum.nu het algemeen?
- D2 Nou schrik niet wat je nu gaat horen is ook maar een mening. Ik vind het **een gedrocht**. En, dat heeft er mee te maken dat ik niet zie welk probleem er moet worden opgelost met Curriculum.nu. Ik vind dat het uitgangspunt dat hét onderwijs toe is aan vernieuwing, vind ik een drogreden, omdat ik nergens merk in de maatschappij dat in het hoger onderwijs of in het bedrijfsleven er behoefte is aan ja nieuwe arbeidskrachten die anders opgeleid zijn. Mijn vermoeden is dat het vooral een ja lobby is van onderwijspolitici en onderwijskundigen die dolgraag het onderwijs weer eens willen opleuken met nieuwe ideeën en met bijbehorende nascholingen, bijscholingen en noem het allemaal maar op. En ja wat dat betreft? **Ben ik blij dat ik over een paar weken met pensioen ga**⁵.
- I Nou dat is een mening die me niet verbaasd hoor want ik heb me hier uitgebreid op ingelezen dus ik ben me bewust van alle meningen die er bestaan rondom Curriculum.nu
- Oké, Je hebt het nu over Curriculum.nu en de onderwijsvernieuwing in het algemeen heb je ook nog een mening over de specifieke voorstellen die eruit gevolgd zijn.
- D2 Nou ik, ik vind het ook teleurstellend als docent Duits. Hoe er met het belang van het leren van vreemde talen wordt omgegaan in het hele idee van het nieuwe curriculum. En ja. Ik vind sowieso, maar daar ben ik als docent Duits denk ik extra gevoelig voor, dat wij in ons land en er te veel van uitgaan dat ook in andere landen men de eigen taal net zo makkelijk opgeeft voor het Engels als wij doen. En ja, ik denk dat wij een heel klein taalgebied je zijn, heel dicht bij het Engelse taalgebied en dat we daardoor ook hierdoor de neiging hebben om op dat Engels om te schakelen dan in andere landen het geval is. En ik hoor ook vaak van mijn leerlingen, hè? Dat ze zeggen van ja, maar die Duitsers die kunnen ook Engels spreken en verstaan nou ik heb uit ervaring van uitwisselingen gemerkt met leerlingen van hetzelfde niveau als mijn leerlingen, dat het Engels van die Duitse leerlingen echt 3 niveautjes lager was dan van onze leerlingen. En daar zijn allerlei redenen voor te bedenken. Maar betekent dus dat ja als degene die nu onze leerlingen zijn of net zijn geweest? Op de markt op de arbeidsmarkt komen en in contact gaan komen met Duitstaligen. Dat ik denk dan als ze van het van het Engels afhankelijk zijn dat ze goed het schip in gaan. Ik ben nu toevallig ook

⁵ Citaat op pagina 24

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

Duitse les aan het geven op elke woensdagavond aan een koppel, een Nederlands koppel dat nu in Zwitserland werkt en woont. En ja, die dachten ook dat ze daarin in Zwitserland het wel met hun Engels zouden redden. En ja, die zijn met hun neus hard op de feiten gedrukt. En werden eerst naar een Duitse les gestuurd en waar ja, die die voor iedere niet-Zwitser bedoeld was, waar ze niet zo veel aan hadden en zijn meteen gekomen. Om ja toch wat Duits leren, omdat ze dat nu eenmaal in hun beroepspraktijk wel degelijk nodig hebben. Omdat de Zwitsers weigeren om op het Engels over te schakelen. Ja. Dus dat dat is wat mij het meest stoort. Het eerste dat ik je net al zei in het algemeen en in de tweede plaats van ja de plek van de moderne vreemde talen In het curriculum.

- I Oké, heb je zelf enig idee hoe die hoe die adviezen eigenlijk ja beter zouden kunnen dan.
- D2 Nou ik. Ik denk dat Als je het onderwijs wilt vernieuwen, en dat mag Natuurlijk op zich het best voor mij. Ik heb 40 jaar voor de klas gestaan en Ik heb inmiddels ook wel degelijk nuttige veranderingen meegemaakt. Dat het goed is dat je je oor eerst te luisteren legt bij wat ik net al zei Het bedrijfsleven en het hoger onderwijs en wat zij vinden dat er langzamerhand anders nodig is In de opleiding op het niveau van voortgezet onderwijs dan nu het Geval is dus daar moet je beginnen. En Ik denk dat je ook wel degelijk je oor te luisteren kunt leggen Bij docenten In het voortgezet onderwijs, want die weten zelf ook verrekte goed en wat wat er uhm goed is en en wat er minder goed is op het ogenblik aan het onderwijs en Ik denk dat je uhm Als je of je tot het het beste onderwijs wil komen, dan moet je vooral met kritische geesten spreken en Ik heb de indruk dat kritische geesten vooral uhm weggehouden worden uit ja, de groepen die dan Uiteindelijk met elkaar zo'n curriculum gaan vormgeven en dat je daar vooral ja, Als je al uit de onderwijs komt en geacht wordt mee te knikken met de creatieve ideeën die er allemaal op tafel komen. Dus uhm ja, dat Dat is eigenlijk mijn mijn Mijn principiële. Ten aanzien van onderwijs, verandering, verandering. Ik ben helemaal niet tegen onderwijsverandering. Want ja, dat dat beeld ontstaan nog wel eens van docenten en zeker van oudere docenten hè, die die willen alles houden, zoals het vroeger was, want vroeger was alles beter. Nou het was helemaal niet beter, want Toen ik begon met lesgeven in 1980 Toen was eigenlijk het hoofddoel van mijn lessen nog om de leerlingen de complete Duitse grammatica te Laten beheersen en pas later In de jaren 90 werd het een steeds meer de bedoeling om ze vooral communicatief op te leiden. En dan mochten er best grammaticale dingen fout gaan als ze maar De taal durfde te gebruiken In de praktijk mondeling of schriftelijk en dat vond ik destijds wel een hele vooruitgang hè. Dus Ik wil er maar mee aangeven ik, Ik ben niet principieel tegen veranderingen, Maar ik ben wel voor doordachte veranderingen die vanuit een een Een echte discussie tussen Mensen die echt alles mogen en durven zeggen, kritisch durven, zeggen, mogen zeggen en wat ze ergens van vinden. Daarom ben ik er ook van overtuigd dat democratieën beter werken dan dictaturen, Omdat je dan echt met elkaar tot een discussie komt en wanneer dat niet het geval is. Ja en er maar één iemand alles te zeggen heeft met zulke landen gaat het over het algemeen niet zo goed en en Dat is ook een beetje wat ik ja een tendens die ik zie in onderwijsbeleid.
- I Oké super, Dat is een super uitgebreid antwoord. Die kritische blik is ook precies wat ik heel graag mee wil nemen in mijn onderzoek. Daar ben ik heel blij dat er nu in ieder geval daar zijn tegenover me zit die echt een behoorlijk kritische blik heeft. Ik ben ook pas net begonnen met de interviews. Ik hoop dat er nog meer komen.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- D2 Ik Misschien ook de ter verduidelijking nog ik, Ik ben in 2001 van 2001 tot 2005 ook voorzitter geweest van een actiecomité van docenten, Duits en Frans. De heelmeesters heten dat Actiecomité en Ik weet niet of jij dat nog hebt meegemaakt of Alleen van horen zeggen hebt dat. Wie ben ik invoering van de tweede fase bij Duits en Frans te maken hadden met deelvakken Duits 1 en Frans 1 en Duits en Frans 2. Nou, dat betekent bijvoorbeeld op het vwo dat leerlingen verplicht waren om Duits 1 en Frans 1 te volgen. En Dat was Alleen maar tekstbegrip, één uurtje In de week. Nou, daar bereik je eigenlijk helemaal niks mee. En het betekende automatisch dat die leerlingen ook al dachten van, nou ja, Ik heb nu toch al Duits of Frans, en ik kies niet meer Duits 2 of Frans 2 en Dat was het volledige vak met schrijven en literatuur spreken, enzovoort erbij. Dus er waren veel meer, veel minder leerlingen die het vak nog goed leerden. Echt leerden. Iets iets van de taal leerden in later werd voor voor alle betrokkenen ook duidelijk dat je je tekstbegrip ook Alleen maar echt verbeterd Als je ook met de andere aspecten van het vak bezig bent. En We hebben in die tijd een iets van Van van drieduizend handtekeningen van docenten Frans en Duits opgehaald. Zijn ermee In de publiciteit getreden. Ik ben nog op het Journaal geweest zelfs en We zijn we ermee naar De staatssecretaris van Onderwijs gegaan. En nou ja, na een jaar of 4 5 tweede fase werden er wel aanpassingen gedaan en werd onder andere de situatie met Duits en Frans weer teruggedraaid naar de situatie dat het of het hele vak Was dat je ging volgen Als je het koos of helemaal niks. En dat heeft er uiteindelijk weer toe geleid dat veel meer leerlingen Duits en Frans als volledig examenvak zijn gaan volgen.
- I Dat is nieuw, dat wist ik niet, Ik ben ook Pas 22, dus Ik heb ik Ik zat toen nog op de basisschool.
- D2 Nee, maar dus Ik denk dat dat gewoon handig is Als je dat ook even weet dat
- I Ik dat vind ik heel fijn om te weten. Het is ook een mooi voorbeeld van hoe die docent leiden. Ja, en eigenlijk een een ontwikkeling geleid door docenten, toch? Zo tot een hele grote ontwikkeling geleid heeft eigenlijk.
- D2 Nou ja, wij merkte dat iemand als Gerard Westhoff, die destijds aan de Universiteit van Utrecht geloof ik een nogal belangrijke stem gehad en als adviseur ook van de regering gold dat die zo ongeveer in zijn oppie dat hele idee met die deelvakken voor Duits en Frans had bedacht. En dat men zich rot schrok dat ja In de praktijk dat totaal verkeerd bleek uit te pakken. En ja, dat Dat is dus ook weer zo'n voorbeeld van dat en er te weinig kritische geesten betrokken zijn geweest bij bij onderwijsvernieuwing. En er dan weer wat ik wat ik helaas in die 40 jaar lesgeven ook al te vaak gezien heb. Onderwijsvernieuwingen weer geheel of gedeeltelijk terug worden gedraaid omdat ze niet kritisch genoeg doordacht waren nou dat even terzijde en ga verder met je volgende vragen
- I Dit past heel mooi binnen de vragen die ik hoor Dus wat Dat is een heel, heel goed punt om omtrent het sluit helemaal aan bij de dingen die je nu wil gaan vragen eigenlijk. Ze juist zijn eigen meer wilde detailpunten echt gericht op deze ontwikkeling van Curriculum.nu. Uhm Ja dan begin ik met de eerste, daar ging ik vermoed dat ik het antwoord, Ik heb van al weten wat ik net gehoord, maar in elke mate voel jij je in controle van de vernieuwingen Van Curriculum.nu.
- D2 Dat wat voor maten wil je horen?
- I Ja, eigenlijk gewoon ja of je in controle voelt en ja helemaal niet een beetje wel, ja.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- D2 Helemaal niet, nee, Ik heb er gewoon helemaal niets mee.
- I Nee, Ik had. Ik had het vermoeden na verhaal van net
- D2 Niet omdat ik er niet persoonlijk bij betrokken was, maar gewoon Omdat ik en Ik vind dat de ideeën niet deugen en Omdat ik ook niet het idee heb dat er niet andere kritische docenten in voldoende mate bij betrokken zijn geweest.
- I Oké super. En ja hoeveel keuzevrijheid vind jij dat docenten moeten hebben binnen zo'n vernieuwingsproces? In de invoering In de scholen.
- D2 Uhm Ja. Moeilijk aan te geven voor voor een deel Natuurlijk wel en Ik kan me best voorstellen dat docenten op een gegeven moment iets. Doorgedrukt te krijgen dat besloten is op grond van ervaringen uit de maatschappij. En dan kom ik weer terug bij dat bedrijfsleven en dat hoger onderwijs uhm en dat zijn dan Misschien veranderingen die die niet zo fijn vinden. Maar ja, het het onderwijs dient de maatschappij. En en en en Dat is denk ik wel belangrijk, Maar ik denk dat het ook belangrijk is dat wanneer er ideeën komen voor verandering van bijvoorbeeld het vreemdetalenonderwijs, dat docenten ook zoals wij toen met die actiegroep gedaan hebben Vanuit hun ervaring kunnen Laten zien van ja, je zegt nu dit of dat over onderwijs in Duits of Frans, want ik zie Duits en Frans vooral in dezelfde hoek zitten. Engels is Natuurlijk toch een ander verhaal. Ja dat je dat je vanuit je je deskundigheid als docenten Duits en Frans ook moet kunnen aangeven van ja, Als je dit inderdaad wil veranderen, dan kan het gevolg wel zijn dat de kwaliteit van noem maar wat spreekvaardigheid Duits of Frans van onze toekomstige generaties dus Natuurlijk achteruitgaat. Wil je dat eigenlijk wel of vind je het Alleen maar belangrijk dat ze Duits of Frans kunnen lezen, Ik noem maar wat, hè. Dus die stem, die moet wel degelijk ook gehoord worden. En hoeveel vrijheid docenten dus moeten hebben? Ja, Natuurlijk heeft iedere docent een, een, een behoorlijke mate van vrijheid nodig. Je bent tenslotte wel ja tot een een vakman opgeleid als hier de loodgieter komt om een lekkende kraan of zo en bij mij te repareren En Ik ga hem zeggen hoe die dat moet doen, dan zal die man ook denken van ja, hallo, waar heb je mij voor nodig? Je moet docenten dus wel hun hun ja zoals dat tegenwoordig heet Professionele ruimte gunnen om vanuit de manier waarop zij denken het het meest effectief met met leerlingen te kunnen werken en optimaal rendement te kunnen behalen, Omdat op die manier. Te doen als er bij ons op school nieuwe docenten Duits komen, dan kunnen we ze ook een. Een een kader aanbieden waarbinnen ze moeten werken, maar waarbinnen ze ook een heleboel eigen ruimte hebben om lessen naar hun eigen zin in te vullen, maar waarbij wel duidelijk is welke doelen er in een rapport periode of in een schooljaar behaald moeten worden.
- Heb je hier wat aan is dit duidelijk?
- I Zeker, je heb ik heel veel aan. Ja. Het is een heel mooi, uitgebreide redentatie. En die praktische voorbeelden zijn heel fijn. Hoe bij jullie op school werkt. Het is altijd fijn voor vergelijking met andere scholen ook. Ja. Nou, ja, ik hoef je volgens niet te vragen hoe betrokken jij je volgende klant dat al al behandeld hebben. Ja, kunnen we weer in een woordje afhandelen.
- D2 Ja ja, ik voel me nog steeds heel erg betrokken en Ja, wat ik je al zei en ik voel me zo betrokken dat ik ook op een gegeven moment echt moet gaan relativeren dat Ik denk van. Nou ja, dat hele curriculum nu als dat in zijn huidige vorm doorgaat. Dan ben ik blij dat ik op

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

dat moment met pensioen ben en geen enkele verantwoordelijkheid meer hoeft te dragen voor wat er dan gaat gebeuren. Het gaat, Het gaat me aan mijn hart eerlijk gezegd en dat en en dan moet ik dus afstand houden.

- I Als we dan Als we het dan hebben over die adviezen die we geven zijn. Hoe werkt kun jij die plaatsen binnen jouw eigen ervaringen In de klas als docent Duits?
- D2 Ga je dan al de richting op van de module die jij hebt gemaakt
- I Gewoon de algemene adviezen die zij opgesteld hebben.
- D2 Ja, weet je? Ik ik, Ik kan er niet zo heel erg veel mee, Omdat ik echt er oprecht van overtuigd ben dat de manier waarop ik nu met leerlingen werk en ik Ik werk op een gymnasium, hè, dus Ik heb te maken met leerlingen die echt talig wel wat kunnen en ook wel wat willen dat ik die op een razend hoog niveau kan brengen als ze het vak ook als examenvak kiezen. Qua schrijfvaardigheid, spreekvaardigheid. Luister- en, leesvaardigheid, dat ze een heleboel literatuur ook hebben gekregen, dat ze echt op een razend hoog niveau zitten. Ze doen bij ons, kunnen ze ook meedoen aan de examens van het Goethe Instituut en onze beste leerlingen die die die kunnen, die die slagen voor het C1 examen. Dat is echt nou ja, zeg Maar het één na hoogste niveau, hè? Ik neem aan dat je bekend bent met die niveaus. En, We hebben zelfs van die idiootjes die aan een Duitse universiteit willen gaan studeren en die dan C2 twee daarvoor nodig hebben en daar nog een cursusje voor doen en het en daar dan ook nog voor slagen. Dus ja, wat dat betreft denk ik dat de manier waarop ik werk oké, Het is op een gymnasium. Dat dat de meest productieve manier is om leerlingen volslagen thuis te Laten zijn in in de Duitse taal.
- I Oké en ja, hoe passen die altijd passen die adviezen daar dan in van Curriculum.nu of zeg je echt, Dat is gewoon compleet anders dan hoe ik werk.
- D2 Nou ja, Ik denk dat er dat er minder contacttijd zal zijn en minder ruimte zal zijn om Duits te kiezen. Minder contacttijd betekent dat kwaliteit verloren gaat, minder ruimte om Duits te kiezen betekent dat minder leerlingen op een echt behoorlijk niveau de Duitse taal beheersen en ik, ik zie dat dus hard achteruitgaan en ik zie dat als een grote stap naar Onderwijs waarin Alleen nog Engels gegeven wordt of waarin als keuzevakken Misschien nog en noem eens wat Chinees, Russisch of Spaans en aangeboden wordt, maar waarin we de taal van onze eigen bureaus niet eens meer kunnen spreken. En ja, dat dat vind ik wel raar Als je met. Zeg maar wel leert om met de Mensen aan de andere kant van de stad te kunnen spreken, Maar dat je niet meer met je eigen bureaus kunt spreken.
- I Oké super. Dat daar kan ik zeker wat mee.
- Dan wil ik je nu bel vragen stellen over mijn module en dit heeft ongeveer dezelfde ja inhoud Als de vragen die ik je net gesteld heb, maar dan wil ik dat je nadenkt over hoe dit boekje daar Misschien een een andere draai aan kan geven. Dan wil ik je eigenlijk eerst vragen ja weer in welke mate jij in controle voelt over die vernieuwingen als je deze module erbij hebt.
- D2 Ja nou. Wat ik wat ik me afvroeg toen ik het doornam was, waar is deze module precies voor bedoeld? Is dit bedoeld Als een voorbeeld voor hoe het volledige curriculum eruit moet zien, of is dit bedoeld voor Onderwijs in een bepaalde fase Van het hele curriculum, dat begreep ik niet zo goed.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja, Als het goed is stond het In de In de inleiding van de module, Maar het is bedoeld als ja eigenlijk een voorbeeld van hoe het hoe de bepaalde bouwstenen eigenlijk praktisch In opdrachten terug kunnen komen. Het is echt een beetje een voorbeeldmodule, dus ook geen lesboek. Het is een eigenlijk een soort van meer een Handleiding voor docenten bij bij het implementeren van het van zo'n nieuw curriculum En het zijn ook zijn echt voorbeeld opdrachten.
- D2 Ja. Kijk. De bouwstenen voor voor taalonderwijs die die liggen voor mijn gevoel vooral In het opbouwen van een woordenschat en het het leren omgaan actief en passief met die woordenschat en dat mis ik hierin. Wat ik hierin zie, dat dat zijn allerlei vaardigheden en waar je pas iets mee kunt, Ja, Als je als er een bepaalde basiskennis is. Je kunt Natuurlijk wel bepaalde opdrachten uit deze module ook aan leerlingen die nu dan met het vak beginnen voorleggen. Maar ja, dan denk ik dat je al gauw Klaar bent, dus ik ik mis een beetje en hoe jouw module Ja ingekaderd zou worden in In het complete curriculum van het onderwijs in het Duits of het Frans of het Engels. Dus dus dat dat dat vind ik heel erg moeilijk, Omdat om daar iets over over te zeggen, want ik, ik zie er van allerlei dingen in waarvan Ik denk van Leuk, aardig interessant zijn ook dingen die inderdaad In het ZugSpitze, waaraan ik meewerk, voorkomen, maar vooral eigenlijk, ja. Ik hoop dat je het me niet kwalijk neemt, hè? Er is maar een meninkje. Als, Laten we zeggen, de aardige weetjes en soms ook nuttige aanpakjes Van Ja van problemen die je bij het leren van een vreemde taal tegen kunt komen. En ja dat dat idee mis ik dus, want van hoe Hoe wordt dit op een gegeven moment deze module ingebracht in een in een compleet curriculum? Dat dat vind ik heel moeilijk.
- I Je moet echt niet bang te zijn om kritiek te geven. Daarom voel ik deze interviews. Ik hoor heel graag hoe het jij die die dingen ervaart. En wat er in deze modus staat, is helemaal gebaseerd op de adviezen van Curriculum.nu. Nu dus die 5 bouwstenen zijn van hun rapport En die heb ik dan uitgewerkt met voorbeelden.
- D2 Maar stel voor dat jij zelf docent was Frans, Duits of Engels, hè? Als je hiermee aan de slag gaat. Ga je dan deze module doorwerken?
- I Daar is hij niet voor bedoeld, Het is, Het is echt iets wat je zeg maar bij een invoering dan van die curriculum Je krijgt die adviezen en die bijdragen en dat je dan kijkt van hoe zou ik zon onderwerp kunnen behandelen?
- D2 Ja, ja oké,
- I Dus Het is niet een vervanging voor de boek. Alle boeken blijven gewoon woordenschat opdracht gemaakt dat alles blijft wat dat betreft. Dit is echt gewoon ja, een handvat voor die voor die Ja, nieuwe aspecten.
- D2 Ja je je zou dus als docent dan kunnen gaan kijken van in in welke methodes die ik zou kunnen kiezen. Komen deze aspecten het beste, voorkomen ze duidelijk voor. En als ze ontbreken en dan dan kan ik met behulp van deze module zelf daar Misschien opdrachten voor bedenken.
- I Ja er niet is, Dat is nu Alleen maar van ThiemeMeulenhoff, Omdat ik daar mijn stage gelopen heb. Maar het is bedoeld als algemeen ieder geval algemene voorbeelden. Dus Ik denk dat laatste als bij, hoe zou ik het kunnen doen? Dat dat onderdeel is ook Dit is zeker niet het complete De complete inhoud van een talencurriculum.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- D2 Nee, maar goed dan, nu begrijp ik een beetje beter en hoe ik je module moet zien.
- I Ja, Ik hoop dat dat een beetje helpt dan. Nee dan, dan zal ik de vragen opnieuw stellen, zoals wat wat wat beter weet wat wat er toch mee bedoeld wordt, dus Als je deze dan ernaast hebben dus gewoon erbij krijgen met ja met de melding van de voer het nieuwe curriculum in. Zou je je dan meer in controle voelen?
- D2 Hm [denkt na] Ik zou me meer in controle voelen vanuit de gedachte Als ik mij moet verantwoord tegenover de inspectie wat betreft de nieuwe Kenmerken of strategieën die In het onderwijs verwerkt moeten worden⁶. Dan voel ik me meer in controle Als ik weet van ja o ja, dit wordt er dus concreet bedoelt met de formuleringen In de verschillende documenten. En nou die gekomen, die kan ik voor een deel uit mijn eigen boek halen en die kan ik voor een deel nu zelf ook bedenken in extra opdrachtjes dus. In die zin zou ik me inderdaad meer in controle kunnen voelen om ja te kunnen verantwoorden of ik wel me in mijn onderwijs netjes voegt naar de nieuwe eisen die er gesteld worden aan het of de extra eisen of hoe je het ook wil noemen ja.
- I Je moet ook erbij nemen dat je het niet positief bent over de eisen, Maar dat, Dat is hier eigenlijk wel een klein beetje terzijde
- D2 Ja precies dat. En Dat is verder dus ook niet zo'n punt. Want kijk ik, Ik had op een gegeven moment wel degelijk bij bepaalde dingen Het idee van ja, wat wordt er nou eigenlijk met Deze bouwsteen bedoeld en door jouw voorbeelden uit de 3 verschillende methodes werd me duidelijk van oké, je zou dat dus zo kunnen invullen. Nou dat dat ja, Dat is dus waardevol Als je niet zelf hoeft te gaan bedenken van help wat wat wat hebben ze hier in godsnaam mee bedoeld? Maar oké, Zo kan dat dus opgevat worden, zo kan dat dus aangepakt worden. Dat is prettig.
- I Ja super, Dat is nou precies waar die waar die voor bedoeld is. En Als je deze module dan zou hebben? Hoeveel keuzevrijheid zou je dan voelen? Ten opzichte van zonder deze module.
- D2 Nou ik zou me volkomen vrij voelen om aan de hand van ik noem maar even wat Als ik bij een bepaalde bouwstenen een voorbeeld zie uit ZugSpitze en één uit het Franse boek en Ik denk van hé die uit het Franse boek, daar kan ik veel meer mee om er vorm aan te geven aan die bouwsteen. Ja, dan ja, dan doe ik dat gewoon en dan bedenk ik daar zelf materiaal voor. Dat is voor mij Natuurlijk ook inmiddels als als leerboekauteur een soort tweede natuur geworden om zelf materiaal voor mijn leerlingen te maken.
- I Oké mooi. Dan kan ik die vraag in ieder geval zometeen overslaan.
- Uhm even kijken, dan gaan we eigenlijk gewoon door naar betrokkenheid, maar in dit geval niet van betrokkenheid bij de les. Dat zal niet veel veranderen. Maar In welke mate voel je je betrokken bij de vernieuwingen Als je deze module zou hebben.
- D2 Hmm oh wat een Moeilijke vraag. [schraapt keel] Nou ja ... Als je, Als je niets met die vernieuwingen hebt en je weet dat je er toch iets mee moet gaan doen, dan raak je er wel meer betrokken door Omdat je voorbeelden hebt van oké, Ik kan er dit mee doen, oké, je kan er dat mee doen. Ja dat, dat maakt het wel heel erg prettig. Ja, om het om het dan toch

⁶ Citaat op pagina 27

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

vorm te geven. Dus ja, dan raak ik er op die manier met met zo'n hele handleiding zo'n hele module toch wel meer betrokken bij dan Dat ik zelf helemaal dat wiel moet gaan uitvinden.

- I Mooi, Dat is een duidelijk antwoord. Je hebt dan een beetje de module kunnen bekijken. Ja en ook dus de opdrachten. Als je dan deze uitwerkingen van de adviezen leest met een voorbeelden erbij, hoe kun jij die plaatsen binnen jouw eigen ervaringen? ZugSpitze ken je dan natuurlijk. Dus Ik ga ervan uit dat die vrij goed passen. Wat je kent? Maar dan Misschien iets meer gewoon de de uitwerkingen zelf. De voorbeelden van de Van de andere talen.
- D2 Ja, het zijn, het zijn dingen die voor een Groot deel Wel het aan de orde kunnen komen, hè over? Strategieën je dingen moet aanpakken over nou ja, interculturaliteit dat. Daar waar natuurlijke toespitsen sowieso mee bezig, dus daar kan ik wel wat mee. Ik ik kom eigenlijk niet zo heel erg veel met het vakoverstijgende en moet er niet aan denken dat ik in mijn les tegen leerlingen zou moeten zeggen. Kijk jongens, Dit is de opdracht een schrijfopdracht. En bepaal zelf maar over je m in het Engels, Frans of Duits doet. Want dan weet ik wel dat ik 30 Engelstalige opdrachten ontvang van de leerlingen. En ja, dat zie ik als als leraar Duits gewoon totaal niet gebeuren.
- I Oké, dus je bent niet erg te spreken over het idee van vakoverstijgende opdrachten.
- D2 Totaal niet, totaal niet
- I En ook een principe zijn van het integreren van de verschillende talen binnen een opdracht.
- D2 Nou, weet je, ik, ik geloof er. Ik geloof er wel in. Dat je als leerlingen een Duitse tekst lezen en woorden tegenkomen die ze niet kennen. Dat je erop wijst dat woorden in het Duits kunnen lijken op het Nederlands, hoewel dat ook nog wel eens een tegenvaller kan zijn dat je dat je zo wijst op de context waarin een woord staat, Maar dat je ze er ook op wijst van de De overeenkomsten met met andere talen, hè? Dat bijvoorbeeld in het Duits het werkwoord 'warnen', gewoon is ongeveer hetzelfde, is dat Als het Engelse 'to warn'. Dus dat dat soort tips daar, daar geloof ik absoluut in, Maar ik geloof er niet in dat ik als leraar Duits een schrijfopdracht gaan geven en tegen de leerlingen zeggen, Kies zelf maar een taal. Die kan ik helemaal niet beoordelen. Die wil ik ook helemaal niet beoordelen. Ik wil Alleen maar en Ik kan er Alleen maar Duits beoordelen. En, ik geloof ook niet dat Als ik dit schrijf, opdrachtgever en ze Engels laat maken dat ze daarvoor ook maar iets leren voor wat betreft het Duits. Dat is ja ik Het is. Het is heel genuanceerd, hè? En ergens kan ik er wat mee, maar ergens kan ik er ook helemaal niks mee en zou ik ook helemaal niks mee willen.
- I Nee, Dat is een heel goed punt en dan Ik ben heel blij dat je dat dat je dat zegt want het het geeft echt een nuance aan binnen ja, eigenlijk samenwerking. Van talen bij vakken. Zo, Dat is een heel goed punt. Als je dan kijkt naar de uitleg en de kenmerken in deze module, dus dat zijn de ja de teksten minder minder de opdrachten meer de teksten. Wat vind je daar dan van In samenhang met jouw kennis?
- D2 Bedoel je de teksten die aan het begin van een bouwsteen staan inhoud?

[Interviewer knikt]

Nou die die vind ik. Absoluut en te vaag om Zonder jouw voorbeelden ermee aan de slag te gaan. Dus die voorbeelden, die vind ik echt heel erg belangrijk. Misschien is dat ook, maar jouw subjectieve keuze en zou er nog heel erg andere voorbeelden ook beter bedenken zijn, maar. Met alleen die teksten zou ik niet zo goed raad weten, zou Ik denk ik toen gauw

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

afhaken Als ik ja daar iets mee zou denken Van ja mooie volzinnen die hier staan maar Wat moet ik ermee? En soms denk ik ook van, is dit echt echt wel relevant?

- I Oké en die relevantie verandert dat dan ook Als je de opdracht er wel bij pakt, of is dat dan nog steeds van je af?
- D2 Met de opdrachten erbij had ik in een aantal gevallen wel degelijk het gevoel van oké, ja, dat dit bekijkt, bijvoorbeeld dat dat om weer terug te komen op de vakoverstijgende hè? Daarvan dacht ik in eerste instantie sowieso van. Ja wat wat wil je nou vakoverstijgend doen met die talen? Maar oké Natuurlijk tekstbegrip, dat voorbeeld, dat zag ik helemaal zitten. Ja, dus. Ja. Ik denk dat het dat het goed zou zijn als er ook meer als dit allemaal doorgaat Als er meer van dit soort en materiaal aangeboden wordt en waarin de mogelijkheden van de diverse bouwstenen uhm worden getoond, je zult docenten hebben. Je zult ook docenten hebben die dan denken van oké Als het er zo staat, dan kan ik ook nog wel een variant ook voor mijn eigen vak bedenken.
- I Oké super dus dat ze ja Dat is wel een hele mooie terugkoppeling inderdaad naar wat we wat er net zeiden. Met deze module erbij, Heb je dan een ander mening over de adviezen van Curriculum.nu?
- D2 Eigenlijk niet. Eigenlijk niet Omdat ik In in die bouwstenen en uiteindelijk toch de kern van vreemdetalenonderwijs mis.
- I Oké super. Dat is duidelijk.
- D2 Ja en je weet dus inmiddels wat ik als Als de kern zie, hè? Door middel van opbouw van woordenschat en Natuurlijk ook grammatica. Hoewel ik helemaal niet en en zijn echte ouderwetse grammatica boer ben en. Ja kinderen de taal Leren lezen leren spreken, Dat is, Dat is voor mij de kern. Tot daar daar moet alles op gebouwd zijn en Ja de zaken, die hierin genoemd worden Die bouwstenen vind ik geen bouwstenen. Maar vind ik wel zeker met jouw voorbeelden erbij, voorstellen als aspecten die ook uhm in voldoende mate in een heel curriculum doen aan de orde moeten komen⁷.
- I Je zou eigenlijk zeggen van, dit zijn meer aanvullingen. Buiten jouw echte echte bouwstenen die jij nou zou noemen.
- D2 Ja zeker precies ja.
- I Dan begrijp ik dat goed. Dat is een mooie dus je vindt het wel iets echter ook, want zijn wel belangrijke aspecten op zich. Maar het is niet dit ja.
- D2 Het zijn zaken die die absoluut ook aan de orde moeten komen, het een meer dan het ander. Ik heb er gewoon ook echt wel dingen in gezien waarvan ik dacht, van ja, die doe ik nu ook al ja, maar maar maar niet als als echte bouwsteen in. Voor een deel kwam ik wel wat dingen tegen. Ik dacht van ja, Als het gaat bijvoorbeeld om tekstbegrip, training, ja, tekststrategieën, ja, dan kom ik hier ook wel dingen in tegen die voor mij wel bouwstenen zijn van tekstbegrip opbouwen dat we... [valt weg]
- I Ja. Je viel heel eventjes weg, maar 1/2 seconde.

⁷ Citaat op pagina 30

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

D2 Oké nou ja. Dat ik dat ik wel zie dat tekstbegrip strategieën hierin voorkomen die ik zelf. Ook al hanteer en die ik ook inderdaad beschouw als bouwstenen voor het opbouwen van rechtsbegrippen aan het verbeteren van tekstbegrip.

I Oké super

[onderbreking met betrekking tot specifieke opdracht, niet gerelateerd aan dit onderzoek]

[... vraag over hoe laat klaar, weggelaten wegens persoonlijke informatie]

I Wat ik nog wel hadden weten nog wel willen weten is of er bij jullie op school. Of de samenwerking binnen één taal team is of binnen het gehele mvt.

D2 We werken als sectie Duits goed Samen met de sectie Frans. Omdat de ene kant, Omdat we als goed bij elkaar passen en aan de andere kant, Omdat ja, wat ik net ook al zei. Ik ben met Frans en Duits in een duidelijk ander schuitje zitten dan Engels. Engels kregen de leerlingen zoveel over zich heen dat de hele aanpak van het Engelse curriculum in ieder geval bij ons op school dan die van Frans en Duits. Maar wij werken bijvoorbeeld Samen met de sectie Frans, doordat we Samen voor de leerlingen van klas 3 een taaldorp organiseren en We hebben dit jaar ook uitgebreid overleg gehad met de sectie Frans Omdat we vonden dat de luistervaardigheidstoets van het cito. Aan de ene kant veel te duur werden en aan de andere kant ook helemaal niet zo goed waren dat we met elkaar overlegd hebben, gaan we niet onze eigen luister vaardigheidstoetsen maken, hebben we ook gedaan en dat hebben we dus ook in uitgebreid overleg gedaan van hoe we dat wilden om haar om te ook te voorkomen dat de toetsen Duits weer heel erg zou afwijken qua vorm en inhoud van de toets Frans dus in die zin hebben we zeker met de sectie Frans wel een een behoorlijk goede samenwerking.

I Oké super.

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

D3

Geïnterviewde: Docent Duits (D3)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 3-6-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 61
Werkervaring: 9 jaar
Niveau: vmbo ob/bb, havo/vwo ob
Geslacht: V
Belangrijk: zij-instromer

- I Dan ja, wil ik je eerst een paar vragen stellen die betrekking hebben op het moment voordat je mijn module kreeg. Dus die moet u ook nog even uit je hoofd laten en dan zal ik zo meteen heel duidelijk aangeven wanneer we wel overstappen naar die module. En dan wil ik eerst vragen of jij al bekend was met Curriculum.nu.
- D3 Nou vaag ver weg, ik heb er niet echt niets mee gedaan, nee
- I Oké Uhm. Ja in die vaagheid, wat vind je dan van Curriculum.nu?
- D3 Ik heb hem nog niet gekeken. Nou, ik denk dat het goed is dat het dat het curriculum gewoon een keer in de zoveel tijd onder handen wordt genomen en dat zien wij zelf ook wel in onze bij ons bij de sectie Duits. Dat we zeggen, moeten veel meer op het communicatieve, zeker in het VMBO veel meer richten. En ja, daar moet ook een curriculum aangepast worden. En ook in en uiteindelijk ook denk ik ook wel de examens die er zijn, dat lezen, dat is wat zo zwaar gerekend die terwijl ja wat vmbo betreft echt gaat om moeten kunnen spreken, durven spreken en en dan kunnen we verstaan en en en kunnen lezen. Maar ik begrijp het, lees is da. Voor dat niveau niet echt relevant, vinden wij.
- I Oké goed en ben je op de hoogte van de voorstellen?
- D3 Van de voorstellen? Nee, ik ben niet of die voorstellen die worden gegeven voor curriculum kunnen of wat je kan je misschien zelf aangeven als school, denk ik.
- I Ja nee, het is de vraag wat je ervan vindt, maar als je niet op je hoogte bent. Ja, je hebt hier eigenlijk net al antwoord op gegeven, maar hoe kunnen de adviezen verbeterd worden? Jij eigenlijk al aangeven wat jij nodig vindt. Is er verder nog iets waarvan je zegt dat moet ja in een curriculumvernieuwing.
- D3 Nou ja naast, nou ja, dat meer ... het curriculum. Ja nou de de. Ja, ik denk dat in het curriculum ook moet worden gekeken wat er echt aan woordenschat nodig is, hè? Van om de doelen te halen van ik kan communiceren, kan lezen, dus nu worden er vaak dingen bij gehaald of of of bijvoorbeeld ook ja, dat denk ik van ja, gaat een beetje ver ik. Ik praat met name vanuit VMBO omdat ik daar veel lesgeef. Dan hebben we het over de associatie met Zwitsers met met met de Zwitserse taal met de Oostenrijkse taal. Ja, dat is wel even grappig, maar het hoeft geen heel hoofdstuk over te gaan. Bij wijze van spreken vind ik hoor maar. Maar nee, ik heb op dit moment niet iets wat ik zeg van nou dat dat mis ik niet. Ik vind. Wij vinden dan naar methode Na Klar!, namelijk wel een hele fijne methode die heel erg aansluit bij wat wij willen. Dus in die zin. Missen we daar nog niets wat in en ze vullen dat aan. Dat is ook een goede methode die ook steeds elk jaar vernieuwt, zeg maar.
- I Oké super. Ja als we hebben over de curriculumvernieuwing nu. In welke mate voel jij je dan in controle daarover?

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- D3 Jawel best wel goed. Nee, wij kunnen met onze. We hebben dan jaarlagen waarmee samenwerken en dan kunnen we daar zijn wij best vrij in om daarin te in te variëren en en aan te passen.
- I Oké en ja, wat betreft dat variëren aanpassen. Hoeveel vrijheid moet daar volgens jou zijn? Binnen zo'n vernieuwingsproces voor docenten.
- D3 Ja, Ik denk wel veel Omdat je gewoon allebei een andere manier van Van van lesgeven hebt en en een kun je leren door standaard lesjes te maken, een andere kun je leren in een andere opdracht en nou is het curriculum natuurlijk wel wat moet je leren? Maar ik denk dat je daar ook vrijheid in moet hebben, want sommige dingen die die halen we er echter uit dat we zeggen, van ja, gaan we ze maar niet mee vermoeien. Dat heeft helemaal geen de naamvallen in in in In het lijdend voorwerp en. Dus ik die vrijheid, denk ik al dat belangrijk is.
- I Ja ja, wat vind je eigenlijk van de betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu?
- D3 Nou, Als ik mezelf kijk, niet goed. En ja, Dat is Natuurlijk, want Ik kan, dan kan je Misschien zeggen, Waarom weet je er niks van? Maar dat komt Natuurlijk ook Omdat zij niet actief ons benaderen. Misschien ook wel, Maar dat gaat Misschien ook In de hoogste dingen gaat het weer weg, maar volgens mij. Ik heb ook wel eens een keer iets gezien dat je daar kunt aanmelden of of of mee kunt denken. Maar ik ben nog niet zo heel Ik ben nu 9 jaar Duits docent dus in die zin heb ik ook nog niet zo, zeg Van nou, Ik heb de wijsheid in pacht en Ik ga daar. Aan meewerken en daarnaast is dat ook niet mijn ambitie, Maar ik denk dat ze als ze echt willen dat meer Mensen anticiperen, dat ze dan ook meer Dat ze daar meer moeten doen?
- I Oké en begrijp ik dan goed dat jij je niet betrokken voelt.
- D3 Nou, ik hoef het ook niet betrokken te voelen, dus ik Het is geen negatief iets van. Ik voel me niet betrokken. Ik hoef me ook niet. **Ik hoef me ook niet betrokken te voelen, vind ik.** Maar als zij willen dat meer Mensen zich betrokken voelen. Want Dat is een beetje inherent aan je vraag Misschien, dan moeten ze daar op een andere manier Mensen voor benaderen. **Nee, ik lig er niet wakker van s nachts**⁸ hoort ze hebben, het ligt niet wakker van, ze hebben me niet gebeld vandaag.
- I Ja, je bent niet op de hoogte van de specifieke adviezen van Curriculum.nu, maar waarschijnlijk wel van algemene ideeën die er nu leven rondom de curriculumvernieuwingen. In hoeverre kun de ideeën geplaatsten op het gebied van jouw ervaringen als docent Duits?
- D3 Sorry, ik verstond even te beginnen niet, maar
- I Je bent nog niet specifiek op de hoogte van die adviezen van Curriculum.nu, maar ja, waarschijnlijk wel van de Algemene ideeën Rondom curriculumvernieuwingen, dus wat er ja veranderd moet worden of gaat worden. In hoeverre kun jij die plaatsen binnen Jouw eigen ervaringen?
- D3 Ja, dan val je net het laatste stukje weg. Wat in hoeverre kun je? Wat wil je dan zeggen?
- I Kun je dat plaatsen binnen jouw eigen ervaringen?

⁸ Citaat op pagina 26

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- D3 Nou ja, wat ik dan van Het gaat Natuurlijk over literatuur, ook. Als je dan op het havo vwo spreekt en Ik denk dat wij daar daar ook wel Mee bezig zijn van wat gaan we de kinderen aanbieden om om het lezen leuk te maken? En hoe gaan we het doen? Dus Ik denk dat hij zeker wel slagen te maken zijn, Maar dat je toch ook nog zit met overtuiging van docenten nu. Van ja, maar dit dit word je dit hoort en dit moet en met gevolg dat alles van internet wordt gehaald en ze nog niks doen, dus Ik denk dat daar ook wel heel veel. Dat ze daar ook wel echt mee aan de slag kunnen gaan dat literatuur weer In de In de les terugbrengen op een goede manier.
- I Oké, dus dan waren dat mijn algemene vragen over Curriculum.nu en dan wil ik nu door naar mijn module. Ja Dat is ja wat specifiek. En dan ja de vraag gelijk, die ik net gesteld heb, maar in dit geval heeft het ook allemaal betrekking op ja, een situatie waarin jij de module zou kunnen gebruiken. Nou wat je dus al hebt gedaan, Dat is, Dat is wel mooi. Ja dan wil ik beginnen met een vraag van ja in welke mate voel jij je in controle van de vernieuwingen met deze module erbij?
- D3 O ja nou was wel heel goed eigenlijk, want hier kan ik wel wat mee.
- I En Als je dat dan vergelijkt met voordat je de module had. J
- D3 Ja was ik ook in controle [gelach]. Kan ik ook wel wat mee Natuurlijk, maar Dit is dan weer een aanvulling op wat ik waar ik al mee bezig bent. Dus in die zin heeft het niks met controle te maken. Als wel dat je gewoon wat nieuwe dingen erbij haalt.
- I Oké, En Als je dan deze module bij hebt genoeg keuzevrijheid voel je dan ten opzichte van Zonder deze module.
- D3 [zucht] Ja hoeveel? Kijk, Ik kan Ik kan ik met die module Zonder die module kan Ik kan ik mijn lessen doen en de inhoud aangeven en met die module dus Het is een aanvulling, dus ja, Het is niet echt een andere keuzevrijheid, zeg maar.
- I Oké, dus ja, geen verschil.
- D3 *Neu* geen verschil
- I Oké super, En Als we het hebben over de betrokkenheid, in welke voel jij je dan betrokken bij de vernieuwingen met deze module?
- D3 O ja die helpt me zeker om daar meer over na te denken gericht en, want dat heb ik wel gedaan Van oké, dat mis ik nog. Dat is best wel leuk om te doen, dus ik voel me wel meer betrokken. Ja ik.
- I Oké super. Ja en Als we dan...
- D3 Nee, Dit is zijn ook wel dingen die aansluiten op het Goethe, hè? Daar zijn we ook mee bezig. Bij ons school Goethe certificaten en ook DSD en dan zie je ook wel meer in dat het over dit soort dingen gaat. Hé meer de situatie die ze dagelijks meemaken en en die overstijgen en naar andere vakken of gebieden landeskunde enzo, dus dat zie ik ook wel Herken ik ook wel dingen in.
- I En is Goethe gebaseerd op het ERK ook,
- D3 Ja,

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja, dan zal er zal dat ook daaraan kunnen liggen, want een aantal van deze vernieuwingen komen uit het ERK. Ja, ze het kan zijn dat die overlap ook doen.
- D3 Nee, Maar dat zou ik moeten eigenlijk. Ja, zeker.
- I Ja het ERK is leidend
- D3 Ja nou, is dat voor Nederlanders Natuurlijk wel een laag niveau om leidend te zijn, hè?
- I Ja, Dat is waar, maar Je kunt altijd het zijn. Niet de meest concrete punten, dus je kan alles aanpassen naar het niveau van de leerlingen. Volgens mij in Nederland ook aardig gebeurt.
- D3 Ja, wij verwachten denk dat wij als door de tijd als centrum meer verwachten we onze leerlingen dan ergens anders op de wereld. En dat mag ook, ja?
- I Ja dat mag zeker. Ik bedoel, We hebben ook net meer blootstelling dan de meeste landen
- D3 Ook dat en nou ja, ligt gewoon dichterbij. Het zit een beetje In de genen, ook van ouders uit en is dat Het is ze versterken en dat ook gewoon als aanverwante taal, hè? Dat is anders dan Frans.
- I Ja, Dat is ja, Dat is wel heel leuk. Als we het dan hebben over die specifieke adviezen die voorbeelden die ik gegeven heb In de module. Ja, hoe passen die dan binnen ik jouw ervaringen.
- D3 Ja heel goed, ja.
- I Zou je daar een paar voorbeelden van kunnen geven?
- D3 Nou ja, wat ik al zei Van die die vergelijking van de aanhef van het begroeten en het afscheid nemen. En Ik had nog een andere, die vond ik erg leuk. Moesten ze van elkaar iets vertellen volgens mij en dan tekenen. Zat ook zijn opdracht tussen, hè? Dat vind ik gewoon leuk. Weetje, dan doen ze wat en er wordt wat van ze gevraagd. Zonder dat ze moeten gaan denken. Ik kan geen Duits en moeilijk en het hoeft dan ook niet in een klassenverband, Maar dat kan gewoon in tweetallen. Dus dat vond ik. Dat sprak me heel erg aan.
- I Als het dan hebben over de die stukjes tekst en die pagina's met tekst die uitleg en de specifieke kenmerken. We passen die dan in jouw kennis? Van ja vernieuwingen of van het vak Duits
- D3 Heb je een specifiek onderdeel?
- I Ja, Je kunt op zich alle een van de 5 gewoon pakken. Ja, Ik weet niet of of één van de 5 jaar toevallig aansprak. Dat je denkt van? Dat je daar even naar kunt kijken. Maar het gaat echt om. Ja, hoe past het binnen binnen? Wat jij weet van hoe het vak Duits werkt, hoe het eruit ziet en
- D3 Ja, Ik denk wel, dat sluit tuurlijk vaak aan bij de belevingswereld van de kinderen, qua onderwerpen dat ze dus dat dat wel herkennen. En dan zijn ze ook wel geïnteresseerd om het te lezen.
- I Ja Misschien dat we gewoon dan even een hoofdstukje erbij kunnen pakken om daar even naar te kijken. Ja, Ik heb nu de eerste toevallig voor mijn neus, Omdat het de eerste is.
- D3 Welke bladzijde staat ie aan?

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja pagina 5 is dat.
- D3 O. Maar jij zegt over de tekst die ze gaan lezen.
- I Nee zeg maar de inleiding die er staat
- D3 O daar had je het over.
- I Ja, dus echt die ja die ene pagina met met informatie over de inhoud.
- D3 Ja. Ja, zie je, Dat is gewoon belangrijk. Je omgangsvormen die. Als ze interactie hebben dat ze compensatie strategie vind ik ook erg belangrijk. Want Ze zijn vaak aan het zoeken naar woorden en die kennen ze dan niet En dan hebben ze zoiets van Hoe kan het ook anders zeggen? Ja het raden van woorden in die context zit ook heel erg In de methode van Na Klar!.
- I En als je kijkt naar de vierde, mediatie?
- D3 Ik heb niet zo in mijn hoofd welke bladzijde het allemaal zijn.
- I Dat is dezelfde pagina nog. Is gewoon de gewone onderste.
- D3 Wacht even je hebt het over effectieve communicatie
- I Ja en dan kenmerk 4. Want Ik heb hier kenmerk 1, 2 en 3 al gehoord
- D3 Ooh, in de bovenbouw leren de leerlingen mediatechnieken gebruiken
- I Meditatietechnieken.
- D3 Mediatietechnieken. Even denken hoor. Ik denk het niet. Nee, Ik heb van de week al gelezen. Ik moet even een beetje terug. Ja, dat herken ik niet zo hoor van. Niet zo'n goed beeld erbij eigenlijk, moet ik eerlijk zeggen.
- I Ja ik vraag je die specifiek Omdat die uit het ERK komt met een recente toevoeging.
- D3 Ja, dat zijn Natuurlijk best wel. Ja, Dat is Natuurlijk wel zo, want Er zijn heel veel nieuwe dingen als als wij bijvoorbeeld nog boekjes hebben waar nog over faxen wordt gesproken over e-mails of over telegrammen, dan hebben die kinderen geen idee waar je het over hebt. Dus in die zin zijn er Natuurlijk heel veel nieuwe betekenis In de wereld die ook In de methode moeten mee worden. Of die ook In het ERK moeten worden meegenomen. Om die ook te kunnen vertellen In de doeltaal Natuurlijk de voertaal. Maar dat zijn we bij ons nog niet zo mee bezig, denk ik. Nee.
- I Oké,
- D3 Dan heb ik ook Alleen de bovenbouw vmbo. Ik heb dus verder geen havo of vwo.
- I Super, die vraag, wil ik jullie meteen nog stellen, maar toen. Super. Ja had je het idee dat er ergens iets was waarvan je echt wat vond ik dit herken ik absoluut niet?
- D3 Nou, Het was wel heel veel om te lezen, hè, dus Ik heb dat niet op die manier. Ik heb vooral gekeken van wat spreekt mij aan, wat is leuk, want herken ik uit je andere methode, maar niet zozeer wat mis ik nou, dus daar kan ik niet echt antwoord op geven.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Zijn er verder nog dingen over de over de module en hoe dat dat past binnen jouw lessen die je zou willen dat ik meeneem.
- D3 Nou, Als je zo in Als je Dit is, echt voor gebruik zou willen doen, zeg maar. Voor dat je zegt, dat Ik wil de Mensen een plezier mee doen of wat extra, zou ik het wel uit mekaar halen. Dus Engels, Frans en en Duits. Dat wat ik bedoel.
- I Ja, ik snap wat je bedoelt, dus 3 verschillende boeken zou je dan eigenlijk zeggen,
- D3 Ja, want wat voor mij heeft het geen meerwaarde om te kijken hoe het in Frans doen, want dan sla je toch over.
- I Oké, dus jij zegt dan niet zeggen van. Ik kijk ook naar hoe het bij die andere talen werkt.
- D3 Nee, nee eigenlijk niet [lacht].
- I Sta je dan tegenover die vakoverstijgende opdrachten?
- D3 Ja ja, ja, Dat is wel weer wat. Als je alle talen? Nee, dat kan je dan wel weer samenvoegen. Nou, Dat is ook meer een praktisch iets. Van Goh stel dat je zegt joh Ik wil het echt iets mee doen dat Mensen ook iets aan hebben, dan moet het ook voor de lezer ook wel Wat wat compacter zijn.
- I Oké, dat waren mijn specifieke vragen over ja echt hoe die module in jouw lessen past. Maar Als je dus deze module hebt, zou je dan ook zeggen dat je op basis daarvan andere opdrachten kunt bedenken die wel binnen die bouwstenen en kenmerken vallen?
- D3 Ja meestal wel, Ik ben Ik ben ik merk wel grappig dat grappig dat ik wel zo creatief ben om dan opdracht te bedenken, zeg maar dan dan dit zie, dan denk ik van oh wordt Misschien te lastig of of of Ik ga nog wat verdiepen, dan kan ik er wel wat bij verzinnen. Of bedoel je dat niet je doet,
- I Nee dat bedoel ik precies.
- D3 Oké
- I Ja, gewoon, hoe kun je op doorgaan. Dus Dat was nu net precies de vraag. Ja nu we de module dus samen hebben doorgenomen en je hebt hem zelf gelezen. Wat vind je dan nu van Curriculum.nu?
- D3 Wat wil ik dan nu van Curriculum.nu? Nou ja, goed dat ze dit ook als dit meenemen, zeg maar wat jij onderzocht hebt dat jij bekeken hebt. En Dat ze Misschien goeie, Ja, als ze goede adviezen kunnen geven naar uitgevers van, dat zou Natuurlijk mooi zijn. Dat is ook de bedoeling Natuurlijk. En ook, Ik weet niet of ze dat doen, zeggen ook doen zij ook mee met ze zeggen van nou ja, dan, daar moet een curriculum aan voldoen. Dat moet In de curriculum zijn. Geven ze dan ook adviezen voor uitgevers van hoe je dat dan aan kunt bieden of wat dan, hoe dan opbouw van de opdracht zou moeten zijn?
- I Op dit moment is er nog niks, want Dat is ja de adviezen eind vorig jaar bij de overheid gelegd eigenlijk, en daar was dan een Curriculumcommissie mee bezig die heeft begin dit jaar zijn adviezen duidelijk gemaakt wat betreft een mogelijke lijn naar leerdoelen En eindtermen en dat ligt nu, ja, bij de overheid. Dus dat ligt een klein beetje stil, want er moet eerst een kabinet zijn en dan pas kan dat allemaal goedgekeurd worden. Maar op dit

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

moment heeft Curriculum.nu nog niet echt uitgevers erbij betrokken, dus die praktische stap is er nog niet.

- D3 Nee. Terwijl daar dus echt de link moet liggen, toch?
- I Ja, ja. Dit initiatief [de stage] was echt vanuit ThiemeMeulenhoff dat ze gevraagd daarvan wil je dit gewoon alvast bekijken.
- D3 Zij wachten niet af tot ze wat van curriculum nu krijgen, maar ze hebben dat ze via jou dan gedaan.
- I Ja.
- D3 Want wat ik wel wat ik dat nog te denken nu, want We zijn Natuurlijk zo bezig met dat eigen leerproces van leerlingen. En, Ik denk dat daarin Bij opdrachten in in in in methodes is dat er ook die feedback daar ook een beetje in moet zitten zeg maar. A, een opdracht de ze ook zelfstandig kunnen uitvoeren dat je niet altijd klassikaal daarin hoeft uitleg te geven, maar ook van dat zie ik nu ook in de methode Na Klar! Wel dat ze vooral bij spreekopdrachten echt feedback-formuliertjes erin hebben zitten Dat ze elkaar feedback geven op zichzelf en. En, dat zou Natuurlijk ook in zo'n methode. Als je daar meer mee wil doen, verwerkt kunnen worden.
- I Ja, dus dat is echt taalleer bewustzijn.
- D3 Ja, want wat nu als docenten Als je Als je nadenkt over formatief lesgeven, dan moet je eigenlijk een hele nieuwe methode schrijven, want Ja dat, dan kan je niet de methode pakken en zeggen van nou, hieruit ga ik nu formatief lesgeven.
- I Dat is een interessante. Want taalleerbewustzijn is één van de onderdelen die ik hierin heb gezet bij taalbewustzijn En daar is er net ook een deel van feedback kunnen geven op jezelf. Ja. Dus Dat is ja in dat een goede om te zeggen dat, dat moet gewoon een praktische insteek hebben.
- D3 Maar dat is wel wat Mensen wat Mensen **wat er bij ons merk dat docenten ervan weerhoudt is natuurlijk dat je nog niet goed geschoold bent in formatief lesgeven, Maar dat je ook niet met je methode uit de voeten komt Omdat je daar toch steeds aan de hand vasthoudt en toch weer een beetje té de reguliere onderwijs aan het geven bent⁹.** Dus een formatieve methode. Dat zou eigenlijk wel een gat In de markt zijn, denk ik.
- I Dat is een leuke. Oké, dan heb ik nog een vraag over de manier waarop jullie op school werken. Omdat eigenlijk, ja, werken jullie binnen het team van Duits Alleen of ook met de andere talen?
- D3 Nee, we werken Alleen met het team van Duits. Ja, en We willen best wel wat vakoverstijgende dingen doen. We zijn, Maar het komt er gewoon niet van.
- I Wat voor soort dingen zouden jullie vakoverstijgend willen doen?
- D3 Dat taaldorp, wat je ook in Duits doet, dat kun je ook in verschillende dingen doen. Je kunt ook zeggen van Het is ... Ja iets iets over landeskunde wat Je kunt vergelijken bijvoorbeeld. Of ja, dat er zijn genoeg dingen Als je ervoor gaat zitten, dan komt het ervan. Maar ja, dat

⁹ Citaat op pagina 30-31

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

soort dingen heeft ook gewoon met Mensen te maken die in Ja in in secties zitten overtuigingen van nou, wij doen het zo, wij doen het zo en Er is ook geen schoolleiding die zegt Van Nou, jullie moeten nu eens in iets bedenken wat vakoverstijgend is en we horen het wel over een jaartje.

I Oké,

D3 Maar dat is dat zou zeker wel. Best wel leuk zijn, ja. En zeker In het VMBO nou goed, ja, havo vwo precies zo Natuurlijk. Nu zat er in deze module geen vmbo-bovenbouw. Niet echt.

Nee, maar toch kun je dingen wel gebruiken. De manier van opdracht die wat je dan net vroeg van hoe pas je dat dan aan? Ja, dat kan je best naar het niveau van de leerlingen breed terugbrengen.

I Dat is inderdaad een hele mooie insteek.

D3 Zo maar ThiemeMeulenhoff heeft wel een beetje het niveau toch van ... Noordhof ... Noordhof is dat toch? Dat is toch Noordhof, de methode Neue Kontakte?

I Ja Neue Kontakte is Noordhof ja Dacht ik,

D3 Ja, ja, jullie [ThiemeMeulenhoff] zijn ZugSpitze dan voor Duits.

Ja. Nee, want hij was in Noordhoff, die vind ik. Die heeft een beetje de boot gemist in die digitale slag.

I ZugSpitze niet, die heeft ook een digitale versie.

D3 Wat wat ZugSpitze wel een beetje, denk ik Als nadeel kan hebben, is dat de overtuiging heerst bij docenten dat zij een beetje op Landeskunde gericht zijn. En, dat hoeft niet waar te zijn, Maar dat ik is iets wat ze Wel een beetje als etiket hebben hangen, zeg maar

I Dat is wel interessant, want ZugSpitze was meer cultuur en landgericht dan andere methode die ik heb beoordeeld van ThiemeMeulenhoff, maar daarmee sloten ze wel meer aan bij dat nieuwe curriculum eigenlijk. Dat was wel interessant, want... Het is ook zeker. Het is meer centraal. Bij de andere heb je vaak dat het toch iets meer. Ja tips tussendoor komt. Dat je uiteindelijk ja waarschijnlijk evenveel informatie hebt, Maar het is iets meer duidelijk.

D3 De uitgangspunten zijn anders bij de andere. Maar ik merk dat bij Na Klar! Eigenlijk ook wel, want die gaan ook van steden uit, hè? Hoofdstuk is in een stad ingedeeld in en een gebied.

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

E1

Geïnterviewde: Docent Engels (E1)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 31-5-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 45

Werkervaring: 20 jaar

Niveau: 3h & VS: ob, 1thv, 2 hv

Geslacht: M

Belangrijk: vrije school (VS)

- I Ik ga je eerst een paar vragen stellen die betrekking hebben op de tijd voordat je met module kreeg, ofwel mening daar. En dan zullen meteen gaan we overstappen op mijn module en dat zal ik dan ook duidelijk aangeven, dus die mag je nog even gewoon aan de kant houden. Ik wil nu eigenlijk beginnen met vragen, ja, in hoeverre jij bekend was met Curriculum.nu?
- E1 Ja wel bekend, we hebben ook wel op het op het werk hebben we een aantal bijeenkomsten gehad en dat ging eigenlijk ook over, ja, creatieve vormen van onderwijs en en daar werden dus de ontwikkelingen bij Curriculum.nu weer daarbij ook bij gehaald. We hebben bijvoorbeeld ook dingen als gamification gehad en om nou te zeggen dat ik helemaal op de hoogte ben van van hoe en wat en alle ontwikkelingen. Ja, dat heeft ook denk ik gewoon te maken met ik ja, je probeert op alle actualiteiten en alle ontwikkelingen hier wel mee te ... mee te doen. Maar ja, je hebt ook gewoon nog je lessen voor te bereiden, zeg maar en dus een ja nee ik ik denk dat ik wel redelijk op de hoogte ben van als het gaat over talen in ieder geval over voor een groot gedeelte ook wel de de geest van van de ontwikkelingen, maar niet zozeer denk ik de de alle kwalificaties en en alle uitwerkingen. En nee, dat maar ik ja voor voor wat ik weet, ging het volgens mij over een aantal domeinen waar waarbinnen gewerkt wordt. Dus ja, ik denk dat ik van mijn sectie misschien ook wel meest op de hoogte ben.
- I Wat vind je van die ja van die hele Curriculum.nu?
- E1 Ja op zich, ik denk dat dat dat alle. Dat het wel gewoon handig is als als leidraad van waar wil je naartoe en wat is nou eigenlijk het doel van van nou ja, voor mijn voor mijn vakken, in ieder geval voor Engels. Uhm. Even kijken, ja dat dat het een houvast biedt van waar je naartoe wil en ook wel dat je dat het ook wel ruimte scheppend is. Ik ik ervaar het zo. Er zijn ook collega's die zeggen van nee, dit dit dit, dit schrijft gewoon te veel voor en ik ik ervaar dat niet zo. Ik, ik vind het wel dat het wel uitnodigt om nou ja, ook wel, maar misschien ligt het ook wel een beetje aan mijn persoon om om, nou ja, in ieder geval in de geest van van van Curriculum.nu te handelen en niet zozeer naar wat er dan echt letterlijk staat. Zeg maar. Ik, dus ik denk dat dat degenen die zeggen, nou, het schrijft veel voor. Dat die ook echt letterlijk nemen wat er staat en en dat probeer ik ook weer niet te doen, zeg maar. Ik probeer ook wel een beetje creatief te blijven, zeg maar daarin. Ik weet niet of dat een beetje herkenbaar is.
- I Ja, dat is. Dat is wel herkenbaar. Allebei die punten, die je noemt trouwens echt, ja, het zijn echt twee houdingen die je wel heel veel ziet. Ja. Volgens mij is het best wel afhankelijk van gewoon persoonlijkheid. Hoe je gewoon überhaupt in in zoiets staat? Ja, ik weet niet hoeveel je dat ik dan over kan zeggen, maar ja, wat vind je van de voorstellen die eruit gekomen zijn zoals je misschien iets van weet?
- E1 Nou ik ik, ik heb het dan ook over de de bouwstenen, of.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

[interviewer knikt]

Nou wat ik ik ik wat ik heel fijn vind is, is creatieve vormen om daar gebruik van te maken, zodat zeker in de onderbouw, het, je kunt veel meer de context maken van van van taal voor kinderen. Hè? Als voorbeeld heb ik nu bijvoorbeeld in de brugklas dan dan maken ze een een een eigen huis en daarin kunnen ze hun eigen creativiteit kwijt en daarin vervolgens kan ik daaraan koppelen van nou beschrijf je huis, waardoor je vocabulaire eraan koppelt je je koppelt er uhm, nou ja, gewoon beschrijvende zin aan grammatica, alles koppel je zeg maar aan dat ene project waardoor we ja je veel meer, meer contextrijk kunt uhm kunt, stof kunt behandelen. Ja ik, ik zag ook een beetje dat dat grensoverschrijdend communiceren. Nou ik, ik vind dat wel. Enerzijds vind ik dat ook wel heel mooi, maar ik vind het ook wel een beetje een, een een gevaar van hè? Dat, waardoor sommige dingen misschien juist door elkaar heen gaan lopen of zo. Dus ik vind het fijn als je nou ik, misschien is dat ook wel een beetje met mijn idee van van Engels hè dat dat dat schoenmaker hou je bij je leest ik ik in die zin. Ik behandel Engels en ik behandel dus niet niet andere andere talen in het dat grensoverschrijdende, dus dat is wel een beetje zoeken van aan de andere kant. Het is ook wel heel fijn voor voor kinderen om nou te ontdekken van nou waar waar zit de grammaticaal de overeenkomsten tussen bijvoorbeeld een, een, een, een, een verleden tijd en en een passé composé in een past simpel en. En dus dat dat vind ik wel interessant voor voor de structuren dat dat leerlingen structureel gaan gaan beredeneren. Dat ze oh ja, maar dat gebeurt daar ook en dat gebeurt daar ook. Aan de andere kant, er zijn wel echt wezenlijke verschillen, ook in grammaticale tijden, in in in de verschillende talen. En dan dan zou dat juist misschien ingewikkeld worden, zeg maar. Dus dat dat ik ik zag het ook wel een beetje bij meertaligheid uhm. Dat vind ik wel een lastige om om uit te voeren in in mijn in mijn vakles zeg maar dus dat dat zou misschien niet grensoverschrijdend. Ja ik ik als je het gaat over een vakoverstijging bijvoorbeeld, dan zou ik het liever eerder zien met met een vak wat totaal anders is dan uh dan een vak, wat ja, ook ook een taal is bijvoorbeeld.

I Oké super. Ja, hoe zou dat dan volgens jou beter? Ja, beter kunnen.

E1 Alles.

I Neem de adviezen van Curriculum.nu.

E1 Ja net wat ik, wat ik ook in ieder geval zeg dat hè? Handel je in in de letter van van de wet of van die in of de wet van van het stuk of in de geest van het stuk. Uiteindelijk heb je gewoon te maken, ook met met een een groep voor je met met elke keer een een eigen behoefte zijn en andere behoeftes ook ook op basis van de groepsgrootte dus of of of levensfase hè waar waar ze in zitten en een een brugklasser is echt heel anders dan een derdeklasser. En dus ik, ik weet niet in in hoeverre ik ik het echt wel anders zou willen. Het het, ik denk voornamelijk dat dat het gesprek gewoon op op scholen plaats moet vinden. Waarbij ik zou dan propageren om te zeggen, nou, oké, dit is Curriculum.nu, maar hoe gaan wij dat dat implementeren? En. En ja in ieder geval ook eerst ervoor zorgen, want ja, je krijgt er altijd wel opmerkingen van van collega's: ja, maar dat doe ik al, dat doe ik al. Nou, ja, dat is prima, maar dan zou ik wel dat dat dat gesprek ook wel gewoon wat structureler kunnen maken. Oké en en waarom doen we dat en en waar zit dan die overlap en? Dus dat ik ik denk dat ik daarin. Ik zou inhoudelijk niet zo heel veel aanpassingen willen doen. Het gaat er inderdaad denk ik gewoon om, hoe ga je dat als school, hoe pik je dat op en en die die taak die daar ligt, wat wat dat betreft?

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Oké super dus een ja wat meer dat gesprek echt op school
- E1 En en wat ik wel vind is fijn vindt is, is dat, heb ik ook nog toen, taalbewustzijn, dat vind ik wel. Ik heb soms inderdaad echt het idee van nou, weet je ik, ik leg het wel grammaticale regel uit en ik leg dit allemaal uit nou prima en vervolgens gaan de kinderen naar huis en ze kunnen trucje toepassen en maar hebben eigenlijk helemaal geen idee wat ze aan het doen zijn en dus dat de ja ik ik. Ik zou daarop inzetten van contextrijk, maar ook kijk, ik vind ook wel dat dat ik had zat toevallig radio 1 te luisteren afgelopen zaterdag en dat dat ging dan over dyslexie. En, ik weet niet of je dat ook gehoord hebt, en. Was super interessant, maar het ging dus ook over van dat je in de in het lezen dat bureautjes die dan aardig wat geld daarvoor opstrijken in het basisonderwijs gewoon eigenlijk een heel simpel trucje doen, namelijk gewoon rijtjes stampen en en dat 40 minuten lang per week. En dat geeft enorme vooruitgang in in in in, in in lezen en en en. Daarmee dus ook dat dat context daardoor verrijkt wordt, dus het is ook een beetje van goh moet je al die rijtjes gewoon laten stampen zodat ze dat kunnen toepassen of moet je het in in hun contextrijk taalbewustzijn, creatieve vormen doen en het zelf laten ontdekken, waar ik over het algemeen altijd wel weer voorstander ben, maar vervolgens merk ik wel ja die groep die voor me zit, ja, die vindt dat toch wel weer lastig, dus je gaat toch weer terug op. En dan vervolgens blijkt dat ze het kunnen, dus wat ook wel weer zelfverzekerdheid naar naar boven brengt en zo dus. Maar ik zou ik ik zou wel inzetten op op taalbewustzijn van dat leert dat dat leerlingen wel weten, ja, ok, ik ben ook echt op het moment dat ze ervaren van ik ben nu echt aan het praten of ik ben nu echt aan het communiceren en en ze krijgen dat terug dat dat volgens mij geeft dat ook wel gewoon een een yes gevoel veel meer dan dan dan het gevoel van oké, nou ja, ik heb dit rijtje dit sommetje 6 keer uitgevoerd, ik weet hoe het werkt en ik ga door naar de volgende en ik weet nog steeds niet waar ik aan het doen ben, maar ik kan her wel. Dus ik ja taalbewustzijn dat dat daar daar zou ik in ieder geval veel meer aandacht op zetten. Van ja, we zijn aan het communiceren. Kijk, ik denk uiteindelijk taal leer je gewoon Engels ja, kijk bij mij in de les hebben ze dan 2 keer 60 minuten uh in de week. En daarna gaan ze weer naar huis, terwijl Engels leer je in Engeland, of of in Australië of of of in communicatie met anderen. Zo hebben we ook Nederlands geleerd, zeg maar. Dus dat dat dat ja taalbewustzijn en en daarmee ook je je doet ook wel gewoon, dat je creatief bezig bent ook in je eigen taal gewoon onbewust ben je gewoon super, we zijn super creatieve wezens wat er allemaal boven bij ons in de bovenkamer gebeurt op het moment dat wij aan het communiceren zijn. Ja, dat is. Geweldig, zeg maar dat is super interessant. En, als je dan beseft van? Ja, dat zijn we nu met zijn allen aan het doen. Ja, volgens mij creëer je dan wel echt een, een, een, een, een omgeving ja dat dat het ook gewoon leuk en nuttig en en en en en ja voldoening geeft om om om te communiceren. Is dat een antwoord op je vraag?
- I Dat is zeker een antwoord op mijn vraag, enorm uitgebreid antwoord. Superfijn. Oké, dan wil ik nu weer even teruggaan naar echt die die specifieke vernieuwingen van Curriculum.nu en hoe jij daar als docent instaat voor jouw gevoel, zonder mijn module nog. En dan wil ik eerst vragen, in welke mate jij je in controle voelt en van die vernieuwingen.
- E1 Net wat ik zeg, ik voel me wel in zoverre in controle dat tja, ik ik handel naar waarvan ik, hoe ik het in in de vernieuwingen interpreteer en.
- E1 je loopt een beetje vast trouwens, oké? Ja, dat is wel een nadeel, hè, de wifi? Oké, je begint nu ook te haperen.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I als het goed is moet ik het bij jou weer doen...
- E1 ja
- I oké super, ik hoorde je net nog wel bij het. Ik ben wel vergeten wat je zei, maar ik hoorde je wel.
- E1 Volgens mij ging het over hoe ik me in controle voel, hè?
- I Ja dat was de vraag
- E1 Ja. Ja, ik denk ja wat ik ook eerder zei van ik, ik voel het me niet opgelegd, omdat ik ook denk ik eerder ook in kansen denk dan in opleggingen. Dus dus, Ja ik in het begin van het jaar dan, dan kijk ik gewoon van wat wat wil ik? Wat, wat moeten ze leren? Wat vind ik belangrijk dat dat dat ze kennen? Je hebt ook gewoon te maken met met de methode, dus ja, je kan je aan alle kanten wel opgelegd voelen van wat wat, wat dat betreft dat je beperkingen, maar ik ik nee, ik voel me in die zin niet beperkt, maar een aanvulling en uiteindelijk is dat ik dat ik gewoon die volgende dag weer 24 leerlingen voor me neus heb waarvan ik denk ja, maar die groep heeft dit nodig en en dit wordt er vereist. En, er wordt een beroep gedaan op op op creatief denken en contextrijk lesgeven, dus daar ga ik mee aan de slag. En nee, dan dan voel ik dat niet als een, een een beperking, maar eerder als een aanvulling. En uiteindelijk, als ik iets niet niet ergens echt niet mee eens ben, ja dan, dan doe ik het toch wel weer niet of zo en, maar dat heb ik nog niet ervaren, zeg maar. Dus nee, het is echt. Het biedt soort van, nou ja, ik ik ik hou op zich wel van van kaders die die bewegingsruimte bieden dan kaders die die beperken en het is inderdaad hoe je dat dat zelf ervaart, hoe je hoe je zo'n kader ziet. Nee, ik ik denk van nou oké, dus helder binnen deze ruimte kan ik van alles gaan doen en op die manier ga ik daar mee aan de slag eigenlijk.
- I Super dus volgens jou moet er binnen zo'n kader wel veel keuzevrijheid zijn om eigenlijk alles naar je eigen hand te kunnen zetten.
- E1 Ja ja, eigen hand en ook ook naar kijken met de ik heb bijvoorbeeld nu twee brugklassen en en de één is echt anders dan de andere en en ze hebben nog steeds met ook ja met met Engels te maken en maar ze hebben ook andere behoeftes daarin dus ja, dan zal ik kijk als ik met een, een, een groep overwegend kinderen zitten die die heel graag bewegen en heel erg, ja, dan, dan zal ik veel meer inzetten op op op op beweging in de les en waar de andere misschien heel keurig netjes werkt en in alle rust en dat heel fijn vindt over het algemeen als groep. En daarnaast denk ik ook, ja, nou, het is nu wel even stil geweest. Nu moeten we juist die andere kant gaan opzoeken, maar dus dat zit eigenlijk meer in de behoefte van van van klasse en en van kinderen dan dan dan maatregelen of zo die die die die we waarmee we mee te maken krijgen, zeg maar, dus ja die die kaders bieden inderdaad genoeg ruimte om ja te kijken van nou, wat heb de groep, wat heeft de groep nodig en en daar voel ik inderdaad wel vrijheid.
- I Super. Wat vind jij van de betrokkenheid van docenten bij Curriculum.nu?
- E1 Nou, wij hebben denk ik twee jaar terug en vorig jaar ook nog hadden we een, een, een, een groepje die zich bezighield met hoe gaan wij om met Curriculum.nu hè? Want het zat eraan te komen met ontwikkelgroep ook. En dan merk je dat de mensen die geïnteresseerd zijn, zijn eigenlijk altijd wel dezelfde en dat wil niet zeggen dat dat ik dan het idee heb dat collega's niet, niet juist niet betrokken zijn, maar ja, ik ik ik denk ook wel gewoon dat dat we

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

te maken hebben met een werkdruk. Ik denk dat daar eerder te halen meer meer te halen valt over uhm dan dan dat ze niet betrokken zijn. Maar ja, goed je, je hebt maar zo weinig tijd en je moet keuzes maken, dus. En en en op zo'n middag dat dat wij dan iets van Curriculum.nu hebben. Zo'n middag hebben zijn er ook andere activiteiten waar waar docenten moeten kiezen van ja, ga ik daar naartoe, ga ik daar naartoe en ook nog er is een, een, een een mentor leerling die al ja dringend behoefte heeft dan aan hulp. Ja, die gaat toch altijd voor, zeg maar. Dus ja, dat dat kan zeker beter en ik en het, ik merk ook wel dat ik enthousiast word van van van veranderingen, ontwikkelingen en maar andere ja, die die worden daar wat minder enthousiast van. Dus ja ik ik. Ik denk dat dat wel beter kan.

- I Ja en als het gaat over jezelf in welke mate voel jij je dan betrokken?
- E1 Ik voel me zeker betrokken en, maar net wat ik zeg ik, ik voel me ... ik denk dat op het moment dat dat ik denk van nou, ik moet het ontwikkelen en ik moet me verder bekwamen in Curriculum.nu. Ik doe hiernaast zelf ook nog een studie een hbo-opleiding dus ja. En dan denk ik, ja, ik denk dat ik het altijd wel wil, dan weer beter en leer meer, dus ik voel ik voel me wel nog betrokken en soms denk ik ja, ja moet ik er niet iets meer tijd in stoppen? Maar ook in het besef van nou ik ik weet het wel, ik weet niet van alles, maar 't 't 't 't kijk, hoe zeg je dat? Ja, op het moment dat wij een een middag hebben, nog eens een keer wordt uitgereikt en o ja, dat dat weet ik inderdaad al. Dat had ik toen zo een had ik daar toen die middag zo'n opdracht bij bedacht of zo, dus ja dat dan dan het is, het is misschien iets te latent aanwezig, maar het is er wel.
- I Oké super dat is een heel duidelijk antwoord. Heel mooi. Als we het dan weer hebben over die adviezen geven zijn, in hoeverre kun je die dan plaatsen binnen jouw eigen ervaringen als docent Engels?
- E1 Uhm ... even kijken. Als het gaat over nou ja, vooral creatieve creatieve werkvormen daar, daar ben ik eigenlijk constant wel mee bezig. We hebben altijd wel, na goed dit jaar niet omdat minder omdat het ja, we hebben ook gewoon te maken met met halve klassen en corona en dus daarin merk ik wel dat dat dat de creatieve opdrachten die het contextrijk maken uhm ja, dat is echt wel bij ingeschoten. Maar toen we nog geen corona hadden en toch geen lockdown waren leerlingen altijd bezig met een deel gewoon ook ja, de structuren van de taal van en de taal herkennen en weten hoe het zit en en reproduceren ook. Maar dat vervolgens wel koppelen en creatieve opdracht bijvoorbeeld, hè? Je eigen huis maken met met met met materialen, dus er wordt ook gewoon geknutseld bij mij uhm uhm stoepkrijten dat dat ze een heel stadscentrum gingen maken. Vervolgens moesten we aan elkaar uitleggen van hoe je van de ene plek naar de andere plek komt met met de gebiedende wijs erbij. Uhm even kijken ... wat was nog meer een hele leuke ... oja fantasiedieren maken en en vervolgens dat dat gaat beschrijven. Dus ja dat het zeker in de creatieve daar daar daar goed dat is ook mijn persoon denk ik. Dus ja, daar haal ik het voornamelijk over over uit, zeg maar ja.
- I Dat zijn hele leuke voorbeelden.
- E1 Ja ja, je leert daardoor gewoon ook gewoon een vocabulaire en woordjes hebben of tenminste ook vocabulaire als in ..., maar ook ook dingen kunnen beschrijven kleuren. Dingen die horen bij bij dieren vacht veren haar ogen, dat soort dingen dus ja, je bent ook gewoon heel anatomisch bezig.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja leuk, super. Dan waren dat mijn algemene vragen over Curriculum.nu en dan wil ik nu graag door met mijn module en de vragen die ik je ga stellen lijken heel erg op die ik net heb gesteld, maar in dit geval wil ik dat je nadenkt over ja hoe het allemaal is in verhouding met die module. Ja al deze vragen hebben betrekking op een situatie waarin jij gewoon met deze module zou werken. Als een soort naslagwerk, advies, een voorbeeld voor jou als docent, dus geen lesboek.
- E1 Ja.
- I Dan wil ik beginnen door te vragen in welke mate jij je in controle voelt van die vernieuwingen met deze module erbij.
- E1 Met deze module erbij. Even kijken. Wat ik ... ja ik, ik denk dat je evengoed nog gewoon kunt kunt kiezen en dat doe ik ook met met een andere module als ik denk van nou dit dit dit pas ik aan of dit werkt niet. Of dit past niet bij mijn doelgroep. Dan zou ik dat van ja net zo makkelijk denk van dat pas ik aan of dat dat dat dat skip ik of ... dus ja dat die controle voel ik gevoel ik sowieso wel en daarnaast denk ik ja, er zijn ook zoveel andere materialen daarbuiten dat ik denk waar ik ook op bronnen, hè? Ik denk ... en de beste bronnen zijn gewoon de authentieke bronnen. Dus in het geval van van deze module denk ik, ja, ik, ik zou toch wel in controle voelen.
- I Oké super, dan heb je ook al gelijk de vraag daarna beantwoord, lekker makkelijk.
- [gelach]
- E1 Ja doe 3 en 4 ook maar samen.
- [gelach]
- I Dat is heel goed en dan wil ik het op die betrokkenheid. Dus in welke mate voel jij je betrokken bij die vernieuwingen met deze module erbij?
- E1 Nou ja, wat wat het doet ik wat mij bijvoorbeeld opviel was bijvoorbeeld zo'n opdracht. Dat je kon kiezen in welke taal je een brief ging doen ging schrijven. En nou ja, vervolgens vind ik daar iets van. En net wat ik ook zei van dat geval zou ik als het gaat over vakoverstijgend juist niet kiezen tussen de talen, maar juist Engels en en bijvoorbeeld aardrijkskunde of biologie of iets dergelijks. Als het dan gaat over over de betrokkenheid denk ik ja dit nodigt mij wel vervolgens uit om na te denken maar waarom waarom zou iemand nou een leerling laten kiezen of op een Engels, Frans of Duits een brief laat schrijven. Nou, ik vind, zou ik in, zou ik juist uitgenodigd voelen om daarover na te denken en vervolgens daarin een keuze maken. Ik kan me ook zo voorstellen dat een collega denk je, wat is dit nou voor onzin om het zo maar te zeggen? Ik geef toch gewoon Engels en en daar mee doen? En beide kanten snap ik. Dus ja, in dit geval zie ik er gewoon ook als een aanrijking om om gewoon na te denken over goed onderwijs en ja en en voel ik me in die manier toch wel betrokken.
- I Ja super.
- E1 Maar ik ik zou dus inderdaad willen, want het geeft ook aan van. Ik zou nou ja met zo'n opmerking met zo'n zo'n opdracht zou ik inderdaad naar mijn docent met mijn collega in het Duits gaan en Frans van goh, wat vinden jullie hier nou van? En dat we dan misschien vervolgens tot de conclusie komen van misschien moeten we juist alle 3 deze brief gaan behandelen en kijken wat de overeenkomsten en verschillen zijn. Maar dat dat zou dan ook

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

wel weer konden. Net wat ik zeg van je, je moet wel keuzes maken in de tijd die je hebt en en daar merk ik wel dat dat nou ja, dat dat je dat je dat goed moet organiseren op school, zeg maar.

- I Ja super, ja het is een controversiële de opdracht toen hij staat er ook in omdat dit bij docenten best wel een reactie op kan roepen, dus dat is inderdaad twee kanten van of het is echt een intens van ik wil dit niet. Of, het kan echt toch wel mensen aan het denken zetten. Ja en zo'n overleg met andere docenten is dan natuurlijk eigenlijk wat je wil hebben.
- E1 Ja en ik denk als ik kijk naar, niet dat het onwil is, maar dat dat je echt te maken hebt met met met keuzes en tijd dat zou een opdracht. Ja, dit die zou hem denk ik niet halen. En dat, dat wil niet per definitie zeggen dat het een slechte opdracht en je krijgt daar namelijk dat het wel op zich heel, heel uitnodigend is. Maar ja, je hebt ook gewoon te maken met met die ene leerling net wat ik zei van die op dat moment thuis het even niet goed gaat, zeg maar, en dat is namelijk de de kant van onderwijs waar het methode eigenlijk niet in meegaat of een module.
- I Het is een super uitgewerkte mening, mooi belicht.
- Als we het dan hebben over die adviezen zoals beschreven staan in mijn module, dus met de kenmerken erbij. In hoeverre kun je die dan plaatsen binnen jouw eigen ervaring?
- E1 Nou wat wat ik, heel even kijken. Ik had wel een aantal dingen, die mij daarvan opvielen. Ja wat ik heel mooi vind is als het gaat over over effectief grensoverschrijdend communiceren dat je hè dat dat je heel mooi werkt van van receptie naar productie en interactie. Dat was ja daar dat dat vind ik echt heel fijn omdat je eerst ja, je moet weer zeg maar de taal ontvangen voordat je voordat je het zelf ook kunt gebruiken. En, en dat je dat je veel blootstellingen aan de bronnen dat nou daar ben ik gewoon heel ja, daar ben ik gewoon heel blij mee als je dat dat past, denk ik bij ... een taal leer je door door daarmee in aanraking te komen. Net als dat we als kinderen hè? Je kreeg feedback, ondanks dat dat niet bedoeld als feedback. Je kreeg het wel en vervolgens ging je daar als kind mee aan de slag en daardoor ontwikkel je taal. Nou ja, dat dat moet bij een vreemde taal in ieder geval niet anders zijn. En en de nadruk op de compenserende strategieën, dat dat dat, daarmee leer je kinderen ook creatief worden laten worden dus. En even kijken. Als je het even gewoon even niet weet, dan dan, ja, heb je gewoon even de tijd en de mogelijkheid om erover na te denken en je wordt uitgedaagd en uitgenodigd om om het toch maar duidelijk te maken en vervolgens daarmee komt er interactie waardoor je kijk ik heb al ik zeg altijd tegen leerlingen maken vooral die fouten, hè? Want vervolgens als ik als je niks zegt op niks opschrijft, dan weet ik ook niet. Kan ik er ook niks op terug zeggen, zeg maar dus voor als het. Ja, ik ben echt wel ontwikkelingsgericht. En dan merk ik gewoon dat ja door fouten te maken en door het op een andere manier te zeggen, want als je het op een andere manier zegt, en het is ook goed, het gaat uiteindelijk is dat je dat je iets wil bereiken met met die communicatie en of dat nou letterlijk goed is op dat moment, of correct of niet ja, dat maakt op dat moment niet zo heel veel uit. Als wij kijken naar de Europese referentiekader en hoe wij dan een nakijkmodel daarbij hebben, dan is het dubbele punten voor schrijfp opdrachten, is het heb je de inhoud verwerkt op een manier dat er native speaker dat begrijpt. En daarna ga ik wel kijken of je het ook nog grammatica goed is dan of je precies de juiste woorden hebt. Maar het in de eerste instantie gaat het erom van ja, begrijpt iemand jou uit die niet jouw eigen taal spreekt. Dus ja en dat, dat doe je door ook creatief te denken en compenserende strategieën

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

te gebruiken, dus nee zeker en en wat wat de bovenbouw betreft ja, dat, daar heb ik weinig ervaring mee, dus het is, want daar kwam hiervan mediatechnieken

I Mediatietechnieken.

E1 Ja dat of sorry mediatie. Ja, ik zie het. Dus ja dus. En als het gaat over vakoverstijging. Nou ja, goed, dat had ik net al gezegd, hè het? Ik zou dat ... interessant vinden van waarom je dat doet binnen de talen, maar weer als uitnodiging om het gesprek aan te gaan en voor echte uitvoering van van vakoverstijgend zou ik op zoek gaan naar ... maar dat dat is ook vaal lastig, omwille van de tijd, terwijl ik denk dat het ook wel gewoon gebeurt hoor dat dat dat dat ik 5 jaar geleden iets met een met een collega heb ontwikkeld. En vervolgens is dat een beetje uit elkaar gegroeid. Maar die opdracht is er nog steeds wel zeg maar. Maar ja, de kinderen dus ook het besef van hé, dit gaat ook over aardrijkskunde, gaat ook over geschiedenis, het gaat ook over Engels. Dat zou je daar eerder de vakoverstijging in zoeken.

Even kijken ik eens even kijken, ik zag ik nog een opdracht voor, op bladzijde 9 was dat, en dat was een opdracht voor basis/kader.

I Even kijken hoor.

E1 Even kijken ja. Hierin zou ik zeggen 'om een passend een middel te kiezen kun je jezelf de volgende vragen stellen, moet, je moet het vooral snel? Moet het vooral duidelijk? Voor wie is het bericht bestemd? Mag iedereen het weten?' nou, ik vind ik vind het a voor voor basis kader 1 vind ik hem al vrij talig. Hè, communicatiemiddel, passend middel. Of, ik heb het niet goed begrepen, hoor.

I Nee dat klopt, het is voor basis/kader

E1 Dus dit vind ik en het is een abstracte manier van van van veel meer, een abstracte manier van denken. Ik vind de vraag op zich wel heel goed, 'moet het vooral snel?'

I En dit is een tip hè, niet een opdracht.

E1 Een tip voor voor voor basis kader.

I Ja een leertip.

E1 Ja ja precies ja, maar als ik dan dit als tip zou meegeven, je zou kunnen doen dan merk ik dat het uhm, ja, ik wil het niet oneerbiedig zeggen, naar de leerling toe. Het, het mag iets dwingender wat mij betreft. Ik vond het heel lief en ik zou dit eerder gewoon echt uitgewerkt als je wilde dat leerlingen. Die kijk, 'je kunt verschillende informatie over. Je kunt bijvoorbeeld bellen. Ja, dus je kunt op veel manieren met elkaar praten en schrijven'. En hierin, zou ik, eigenlijk zou ik ze het laten doen in plaats van dat dit aan te bieden en want uiteindelijk wil je gewoon dat je dat ze die vragen stellen, terwijl hier moeten ze eigenlijk twee dingen doen. Ze moeten een afweging maken of ze mee willen doen. En, vervolgens moeten ze het wel of niet gaan doen, zeg maar. En ik merk dat dat de basis kader dat dat brengt al een, een een extra stap met zich mee dat het al lastig, want ze moeten zich ook nog verhouden tot de taal, zeg maar. Dus ja, dat viel mij in ieder geval op als dat dat soort tip. Uhm ja, dus dus dat dat vereiste naar mijn idee een iets te hoog denkniveau voor de bk.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- E1 Even kijken en pagina 11 had ik 'herkenning overeenkomsten talen gevoel' volgens mij was ik daar had ik daar iets wil of moet dat heel mooi ofzo ... o ja, dat is die opdracht. Dit gaf, nu misschien niet de opdracht, maar ja, dit dit vond ik juist heel mooi omdat je daar iets doet met met taalbewustzijn en. Nou ja, dat, dat is wel iets waar ik soms tegenaan lopen in die lessen dat. Dat leerlingen soms niet echt weten dat ze bezig zijn met de taal, maar dat ze bezig zijn met een schoolvak.
- I Dus dat is echt wel iets waar je waarvan je kan zeggen: hier loop ik wel echt tegenaan in de les en dit is wel een opdracht die er eigenlijk in past?
- E1 Ja dat dat dat ik ja nou ja, dat ik zou dat dan wel bespreken met Frans en en met Duits. Want ik denk dat zij namelijk tegen diezelfde problematiek aanlopen en ik denk dat dat als ik kijk naar naar het deel van van de school waar ik lesgeef, dat daar al veel aandacht is hoor voor creatieve werkvormen en taalbewustzijn, maar ik denk dat dat taalbewustzijn dat wij daar zelf nog niet zo heel bewust van zijn dat we het heel bewust inzetten zegt. Ik denk dat dat dit zo'n opdracht zou wel ons helpen om dat bij een aantal leerlingen wel wel te te bewerkstelligen. Dat dat is echt wel hebben, oké, maar daar doen ze het zo n en dat volgens mij al zijn leerlingen zoiets heeft dan, dan zijn ze gewoon op dat moment gewoon bezig met met leren met ontwikkelen met taal. En daar moet het om gaan, denk ik.
- I Super het hier weer heel helder voorbeeld. Je had het net al een beetje over de manier waarop die kenmerken uitgelegd die lijn maar aan ja, hoe vind je dat de algemene uitleg en ik de kenmerken passen binnen jouw eerdere kennis. Dus niet per se jouw ervaringen, maar echt jouw kennis.
- E1 Zou je je vraag iets kunnen verduidelijken?
- I Ik heb je net gevraagd over jouw ervaringen als docent Engels, maar je natuurlijk ook de kennis over het vak en over de vernieuwingen is, op welke manier past wat daar staat uitleggen de kenmerken van de inleidingen. Hoe past dat daarbinnen?
- E1 Nou, nou ja, dit was wat ik wat ik denk ik mooi mooi vind is is die lijn, sowieso van he, dat dat ik dat net ook inderdaad zei. Dat is iets wat ik herken vanuit vanuit methodes, maar ook van van cursussen, hè? De de lijn van receptief leren naar reproductief naar reproductieve preproductie product die ja, dat vind ik altijd wel een hele fijne geleide manier van lesgeven, dus ja dat dat dat, dat herken ik terug. Ja dat dat, dat vind ik ja, dat vind ik gewoon een hele fijne manier. Ja dus en dat past denk ik ook bij wat ik zo'n 20 jaar geleden op de opleiding kreeg. Als het gaat over kennis. Maar nee, dat dat dat blijft en uhm ja wat dat betreft sluit het sluit het goed aan, ja.
- I En geldt dat ook voor de andere bouwstenen?
- E1 Nou, we denk ik wat nieuw is, is taalbewustzijn. Ik denk, kijk ik, dat is wel iets waar ik mee worstel, maar waar ik weinig eigenlijk zelf input van cursussen en dat soort dingen het bewust op die manier zo benoemd heb gekregen. Ja interculturele communicatieve competentie die zat er ook bij, hè?
- I Ja
- E1 Ja dat. Die vind ik wel spannend, zeker ook in een in een tijdsgewricht waarin we op dit moment zitten. En. Ga je het ook ... kijk, je kunt vervolgens als je denkt van nou, dit is een typische Engels ontbijt, ja, prima wie doet dat tegenwoordig nog. Dus het zeker zijn gewoon

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

heel spannend van van wat is nou typisch nog een een een een een een Franse of Engelse naam, hè? Dus met allerlei migranten, achtergronden enzo dus. Dat dat maakt het wel, ik ik denk dat ik daar niet zo heel erg mee bezig ben wel dat dat ik inclusieve opdrachten geef, maar voor de fijne gevoeligheden dat daar daar daar zit bij mij in mijn doelgroep. Ja, dat dat is denk ik nog wel een te hoog gegrepen niveau nog. Maar ik vind het wel interessant om daar wel mee bezig te zijn, zeker ook in de bovenbouw.

Ja en creatieve vormen ja dat dat, daar heb ik daar daar als ik ga naar cursussen zijn dat soort dingen, dan zoek ik dat er denk ik ook wel een beetje op uit. We hebben de leesladder als het gaat over literatuur en en en en en en ook dat ik leerlingen uitnodig om echt wel te zich te verhouden tot tot tot tot literaturen op verschillende manieren. Ik probeer dat ook met facebook posts of zo van alternatieve einde schrijven dat dingen dus wat wat, maar anderen kunnen dat weer op een soort van stripverhaal dus ja. En daarin zie ik wel dat dat dat dat ik daar wel ver gevorderd ben als het gaat ook weer de de reeds bestaande kennis.

- I Super oké dat waren mijn echt specifieke vragen. Wat vind je dan op dit moment van Curriculum.nu? Nu je de module gelezen hebt.
- E1 Uhm ja, de module nodigt hè, ik had het al eerder over over dit de kaders van curriculum nu, waarbij het algemeen waarbij het redelijk algemeen nog blijft en en soms ook een beetje ongrijpbaar. Nou, dit geeft wel een, een, een concrete invulling. Uhm. Waarbij ik vervolgens mij uitgenodigd voel om daarmee in zoverre aan de slag te gaan dat ik denk ja dat dat dat. Even kijken, hoe zeg ik dat goed? Naja in ieder geval sowieso mee aan de slag te gaan dat dat het dat ik daar aansluiting probeer te zoeken met met met de groep voor mij is en en de doelstellingen en dus en of ik daar nog dingen aan aanpas. Dus dus ja, die manier denk ik dat ze dat dat probeer zou proberen om daarmee aan de slag te gaan. Is dat een antwoord?
- I Zeker,
- Als je het dan hebt over ja ermee aan de slag gaan. Als je deze module dan hebt, zou je ook zeggen dat je op basis daarvan andere opdrachten kunt bedenken die wel binnen die bouwstenen kenmerken vallen?
- E1 Dat ik zelf de aanpassingen doe en.
- I Ja
- E1 Ja zeker. Even kijken ... ja dat dat door door. Ik zie er even eentje voor me. Ja, ik, ik zag wel ook zijn opdracht met met een tekening maken en daar ook over hebben enzo ja, dat zou ik dan vervolgens wel denken van nou. Ik pak dit, maar ik ben eigenlijk hier mee bezig, dus dat zou ik wel zeker aanpassen. Er valt genoeg, ja ik, ik ervaar wel vrijheid als ik dat zo zie om daar aanpassingen en veranderingen in aan te brengen.
- I Super, dan heb ik nog een algemene vraag over de manier waarop die op school werken. Is er bij jullie samenwerking binnen het team van Engels op het kunnen het hele mvt team?
- E1 Ja. Wij hebben niet met moderne vreemde talen echt overkoepelende vergadering, dat dat. Nee nou ja eigenlijk te weinig. En, en ik denk wel dat dat ja, ja we moeten ook wat ik net zei, hè? Er is ook corona geweest dus en dat was, dat is wel een vakoverstijgende en vaak met enthousiastelingen. En dat was ook bij ontwikkelgroep van Curriculum.nu twee 3 jaar terug. Maar ja, dat dat is echt wel gaan liggen door corona, we hebben dit jaar eigenlijk in nu weer

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

4 keer moeten aanpassen op de omstandigheden en dan dan valt dit gewoon weg. Ja, daar moet je gewoon eerlijk in zijn. Maar dan voor zeker en, maar maar ik denk ook wel een breder. Ik denk ook dat dat dat bij muziek en en en de geschiedenis en aardrijkskunde dat dat we echt wel ja, vakoverstijgend nadachten en dan denk ik dat het eerder in werkvormen zoeken dan dan vakinhoudelijk, dus dat zou misschien wel beter kunnen. Maar ja, ik ik zou het wel toejuichen om na te denken over ja de de overeenkomsten van hè, dus de gewoon eigenlijk de simpele rijtjes. 'have' en 'has' in het Engels en 'avoir' 'être' en 'avoir' en daarin dan een soort van gezamenlijk optrekken. En en bijvoorbeeld ook briefconventies, dat soort dingen dat dat, dat zou ik ook wel toejuichen van waar waar wat zijn de overeenkomsten en wat zijn de verschillen? En dan denk je dat de verschillen voornamelijk in woorden zitten dan in de conventie zelf. Alhoewel ik denk dat dat ook wel gewoon in de betekenis hè chère is toch eigenlijk net iets anders dan een lieve en dat is toch eigenlijk net iets anders dan een dear. De, daar zit ook iets van gevoel bij wat je niet helemaal de vinger op kunt leggen, maar maar goed, in principe qua conventie is denk ik nou, zo is het in het Frans zo is het in het Duits, zo is het in het Engels en Nederlands. En, maar ik denk dat we ja, ik denk dat we dat te weinig doen.

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

E2

Geïnterviewde: Docent Engels (E2)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 2-6-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 35
Werkervaring: 10 jaar
Niveau: havo, vwo TTO ob
Geslacht: V
Belangrijk: ook Spaans

I Oké super. Ik ga je eerst een paar vragen stellen die betrekking hebben op het moment voordat je mijn module kreeg over Curriculum.nu, dus die module hoef je nog even niet aan te denken. En daarna gaan we gewoon over op de module en dan geef ik dat ook heel duidelijk aan.

E2 Ja top

I Oké super. Dan wil ik vragen of jij al bekend was met Curriculum.nu.

E2 Ja, ik had er wel van gehoord inderdaad. Ik moet eerlijk zeggen dat ik er niet heel specifiek van op de hoogte was/ ben en, ja, dat is lastig, want dat zou ik wel moeten zijn. Maar dat ben ik dus dankzij jou nu meer.

[gelach]

I Dat is een vraag voor zometeen.

[gelach]

Ja, wat vind je van Curriculum.nu?

E2 Uhm ja het idee dat er dus nu gekeken wordt naar hoe het nieuwe curriculum eruit zou moeten zien, hè?

I Ja

E2 Dat vind ik op zich heel goed. Dat is heel verstandig, want **het ja alles ontwikkelt zich zo snel de laatste tijd dat het echt wel belangrijk is dat het onderwijs zich daar zo snel mogelijk op aanpast¹⁰** en zover ik begrepen heb geld Curriculum.nu voor alle vakken. Dus dat is ook heel fijn, omdat we hopelijk zo ook naar meer ook vakoverstijgende dingen kunnen en en ja, dat niet iedereen zijn eigen wielen opnieuw aan het uitvinden is dus in dat opzicht vind ik het heel zinvol.

I Super en als je dan kijkt naar de ja voorstellen voor de moderne vreemde talen, dus rondom Engels, wat vind je daar dan van?

E2 Ik ben iemand die vaak ook best wel op details let. Ik helikopterview is nog niet in mijn sterkste punt. Als ik dan naar een aantal details kijk, dan denk ik ook zeker van dat is heel goed dat daar aandacht voor is. Maar ik vind het moeilijk om in te schatten of dit nu ook alles dekkend is. Dat is iets waar ik dan ook meestal pas ja in de praktijk achter ga komen, dus dat vind ik lastig om te zeggen. Maar zo is als bijvoorbeeld meer aandacht is voor, ja ook de focus op hè? Compensatiestrategie, wat was het ook weer? Communicatieve taal effectieve communicatie, dan denk ik, als dat impliceert dat er ook minder focus ligt op

¹⁰ Citaat op pagina 24

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

persé, grammatica, enzovoorts, dan vind ik dat heel positief, want dat is waar het uiteindelijk om gaat. Het gaat niet om dat je al die losse onderdelen uit je hoofd kent, zoals grammaticaregels en woorden, maar dat je het ook kunt gebruiken waarvoor het bedoeld is en dat vind ik er heel sterk aan.

I Oké super. Het is ja best wel duidelijk standpunt. En nog best redelijk helikopter overzicht er als je het zo hebt,

E2 Want ik zit even te denken aan een aantal collega's waar ik sowieso al van weet dat als één dit zou horen nu ze me helemaal zou schieten. Want ja, het is echt wel belangrijk dat het allemaal liefst nog ook op op zijn brits Engels gaat, terwijl ik dat helemaal niet zo zie. Dus ja.

[persoonlijk gesprek tussendoor]

I Oké. Ja, hoe kunnen de adviezen van Curriculum.nu volgens jou worden verbeterd?

E2 Oe, dat zijn goede. De adviezen, zoals, heb ik het trouwens goed begrepen dat die bouwstenen die zijn vanuit Curriculum.nu. Kenmerken van die bouwstenen? In hoeverre dat van Curriculum.nu en van jou?

I Het is gebaseerd op de inhoud, maar ze zijn geformuleerd door mij

E2 Dus het is eigenlijk een soort van samenvatting zoals jij die geïnterpreteerd hebt.

I Ja

E2 Oké, wil je graag nog een keer herhalen?

I Hoe kunnen adviezen van Curriculum.nu worden verbeterd?

E2 Ja. Nou, ja ik, ik denk nogmaals ik heb behoefte aan details, dus in in het geval dat er voorbeelden ook bij zijn dan heb ik daar als docent ook veel aan, maar ik weet niet in hoeverre je zo iets kan verwachten van beleidsmakers. Ik niet, maar ik zou daar wel baat bij hebben.

I Dus je zegt, het is niet per se realistisch, omdat echt vanuit het beleid te vragen. Maar je zou er wel echt baat bij hebben.

E2 Ja, ja

I Oké. Dat is duidelijk

E2 Dat is natuurlijk gevaarlijk, hè, als je gedetailleerde voorbeelden gaat geven aan de ene kant is het natuurlijk nou voor mensen zoals mij heel fijn, maar aan de andere kant kan het natuurlijk ook weer zorgen voor dat het je te veel ergens op laten focussen, terwijl er ook meer mogelijkheden zijn. Dus ja, ik denk dat moeilijk om te zeggen en ik heb misschien ook wel zo iets als in de positie waarin ik verkeer ben ik blij dat ik dat niet hoeft te bepalen.

I Dat is een goeie.

Oké, in welke mate voelde jij je zonder die module in controle van de curriculumvernieuwingen?

E2 Nou niet heel erg, want als ik dus alleen ja, het algemene lezen, want ik heb natuurlijk inmiddels jouw voorbeelden ook erbij gezien. Maar voordat ik die zag, dan had ik bij

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

sommige dingen wel echt een ander beeld en bij sommigen ook wel een beetje een ja een vraag van hoe ze dit dan precies en dat ja wil ik ook niet zeggen dat ook als ik daar een ander beeld bij heb, dat dat niet ook zou kunnen, maar toch vind ik het wel belangrijk dat maar goed ... dat gebeurt ook al en dat hier ook over gepraat wordt door verschillende docenten en en ja actief mee aan de slag gegaan wordt. Alleen ja, nou, dit komt allemaal vanuit de overheid hè. Misschien moet er ook wel meer tijd voor komen ontwikkeltijd voor docenten op de werkvloer, maar er wordt nu heel vaak gevraagd om hiernaar te kijken of er wordt op gewezen van hé, het is belangrijk dat je ook bewust bent van wat er nu op Curriculum.nu gebeurt en denkt mee, enzovoort, maar dat moet je dus allemaal maar gewoon in je vrije tijd doen. En dan merk ik toch hoe betrokken en interessant ik ook ja bijna het vind ik ga het dan toch niet doen. Tenzij ik in dit geval ook echt specifiek iemand er mee kan helpen die ermee bezig is en het komt echt via de sectie binnen. Ja, dan ben ik dus wel geneigd om te kijken naar hoe kan ik daar tijd voor maken, maar ik denk dat veel meer docenten dit zouden moeten doen en daar is gewoon geen ruimte voor.

I Ja. Ja, dat is een een punt, namelijk wel vaker hoor.

E2 Dat is denk ik wat mij betreft het grootste ja punt wat er überhaupt verbeterd zou moeten worden. Maar dat is dus niet heel erg specifiek.

I Dat maakt niet uit

E2 Dat je niet die relateert aan de de speerpunten.

I Een algemeen idee of jouw gevoel daarbij is nog steeds wel belangrijk

E2 Ja absoluut

I ja.

En uiteindelijk kan dat veel meer ja betekenen dan je instantie zou denken.

E2 Ja, zo zie ik dat

I Super, ja hoeveel keuzevrijheid moet er voor jou voor docenten zijn binnen zo'n vernieuwingsproces?

E2 Oe dat is een hele goeie. Als in hoe je dat in je lessen gaat inbouwen.

I Ja

E2 Naja ik vind wel dat op het moment dat het dus vastgelegd is dat iedereen zich er ook aan moet houden en de standaard adviezen moet nastreven. En ook ja, moet voldoen aan al die bouwstenen en kenmerken. Ze moet wel allemaal erin zitten, maar ik vind de manier, waarop zou echt gewoon compleet vrij moeten zijn, zoals ik net ook al zei dat ik bij sommige dingen dacht, oh, ik had hier een ander beeld bij. Nou, dan vind ik dat ik daar ook als ik dat ook een zinvol beeld vind, daar iets mee moet kunnen in mijn les en als ik denk oh dat er een ander beeld bij. Maar dit is eigenlijk beter, hè? Dat ik inderdaad op deze manier ermee aan de slag ga en dus ja, ik denk kort samengevat, **alles moet er wel in zitten als het eenmaal vastligt. Maar hoe je dat invult? Vind ik ja dat je echt zelf moet kunnen bepalen¹¹.**

¹¹ Citaat op pagina 25

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Super. En, dat is natuurlijk mooi terugkoppeling op wat je net zei. Oké. Als we dan hebben over jouw betrokkenheid, of ja, de betrokkenheid in ieder geval van docenten. Wat vind jij dan? Ja van van de manier waarop docenten betrokken waren bij Curriculum.nu?
- E2 Ja niet niet goed. Ik bedoel, er is, ik heb wel dingen voorbij zien komen, maar ik heb dus blijkbaar niet eerder de ruimte gevoeld, wel de behoefte, maar niet de ruimte gevoeld om daar ook iets mee te doen of daarop te reageren of daar actief in mee te denken¹². Dus misschien moet het ook meer. Ja, ik zie we hebben wel steeds op school, allemaal teamvergaderingen en andere vergadering waarvan ik dan wel weer denk waar waarom is dit per se noodzakelijk. Eigenlijk zou er dan ook daarin georganiseerd moeten worden vanuit de schoolleiding zouden zij daar ruimte voor moeten creëren. En in plaats van zeggen, ok, iedereen gaat nu verplicht over identiteit van SCHOOL praten. Iedereen gaat nu verplicht hierover meedenken en wij zenden een samenvatting daarvan of onze bevindingen daarvan ook gewoon als school in. En dat niet zozeer bij de individuele docenten laten. Niet omdat individuele docenten dat niet kunnen hoor, maar omdat je gewoon in de dagelijkse praktijk je kiest voor als je tijd hebt voor je klassen voor je leerlingen die iedere dag voor je neus hebt en niet zo makkelijk voor iets overkoepelend.
- I Dat is er super interessante instelling.
- E2 Ken je toevallig Karin haan van de hogeschool Utrecht?
- I Ik ken haar wel ergens qua naam
- E2 Want zij is ook heel betrokken hierbij zij is ook in mijn les geweest, een jaar of twee geleden. Toen heb ik van haar ook allemaal informatie gekregen en toen dacht ik ook al, zij zijn mijn les en zij is betrokken en ik weet hiervan doordat haar ken omdat ik haar ook heb gevraagd om langs te komen, ook weer voor een onderzoek dat zij aan het doen was. Dus op die manier raak je wel betrokken bij dingen, maar de meeste mensen maken daar geen tijd voor of zitten niet in dat wereldje dat ze die mensen kennen en en daarmee aan de slag gaan dus vandaar dat ik denk, het moet meer vanuit de schoolleiding georganiseerd gefaciliteerd worden.
- I En dat vind ik wel een heel goed punt, want het is inderdaad ook met zo'n onderzoek als deze, je komt terecht bij de mensen die eigenlijk al er iets mee hebben. Ja, ook nog een op een bepaalde manier betrokken zijn. Dat dat, dat vind ik een heel erg goed punt.
- E2 Vervolgens heb je ook nog het het probleem dat heel veel collega's vernieuwing. Dat staat ook ergens in jouw document vaak al zien also oh nee veel en gedoe en dan wordt er wel eens gezegd, ja, je had kunnen meedenken. Of ja, het was al heel lang bekend, het stond open en dat vind ik best wel lastig, want enerzijds is het natuurlijk waar, maar anderzijds heb ik dus ook zoiets van. Ja, maar wanneer heb ik dan ook daadwerkelijk in mijn baan daar tijd voor gekregen? Ja, niet.
- I Ja. Super. Oké. Ja als u dan hebben over die adviezen zelf die geen zin door Curriculum.nu dus niet die van mij, maar die van Curriculum.nu in hoeverre passen die dan binnen jouw ervaringen in de klas?

¹² Citaat op pagina 26

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- E2 Grotendeels sluiten ze wel aan. Maar sommige dingen daarvan denk ik ook dat ik al wat vooruitstrevender bezig was, zoals hij dat bij mij de focus ook al meer ligt op effectieve communicatie. En niet zozeer op is het allemaal grammaticaal correct. En sommige dingen deden me ook wel denken aan wat ik in mijn onderwijsvisie van mijn eind assessment portfolio heeft geschreven over dat wanneer je één of meerdere vreemde talen spreekt en bezig bent met het leren daarvan, dat het ook ontwikkeld tot meer begrip voor andere mensen en dan niet zozeer voor mensen die die taal spreken, maar ook op ja hoger niveau. Ik heb ooit het voorbeeld gegeven van ja, ik heb een keer bij dat ik bij een vriend thuiskwam, dat ik nog heel jong was en dat ik een appel ging snijden en ging schillen en dat zijn moeder echt zei, hoe doe jij dat nou wat raar? Dat hoort niet zo en zijn voordeed. Hoe dat dan wel worden? Terwijl ik toen al besepte, als ik dit zo bij mijn moeder zou doen, zou ze juist het tegenovergestelde zeggen, dus dat betekent gewoon meteen heel veel dingen mensen gewoontes hebben die veel van elkaar veranderen en dat is al zelfs bij twee moeders uit dezelfde straat het geval is. En ja, taal en cultuur. Dat is eigenlijk hetzelfde, maar dan op een veel groter niveau hè al die verschillen, des te meer je bezig bent met hoe dingen anders zijn in andere talen en andere culturen. Des te meer kennis je daarvan hebt, dus de meer kun je ook meer ja, überhaupt begrijpen dat mensen anders zijn en dingen anders doen, dus ik vind die link wel heel belangrijk en ik heb het idee dat die nu in dit nieuwe curriculum ook meer gelegd. Wordt.
- I Super
- E2 Ik hebt nog meer hoor, ik zou ook meer ja ook het sociologische aspect van in terug willen zien en dat mis ik nog wel een beetje, dus misschien heb ik wel een antwoord op je eerdere vraag, want hoe zou het verbeterd kunnen worden?
- Ja, want dat dat sociologische dat, dat viel mij op toen ik iets las over. Volgens mij was het een van die voorbeeld opdrachten van in Nederland geven ze elkaar 3 zonen, wat is in Duitsland gebruikelijk? Toen moest ik wel een beetje lachen, want dan dacht ik ja, maar dit is eigenlijk ook niet per se kenmerkend voor *alle* Nederlanders of *alle* Duitsers het heeft ook te maken met regionale verschillen of juist met in welke sociale groepen verkeer je. En ja, daar mag van mij ook nog echt wel meer aandacht voor zijn. Ja.
- I Super ik hoop dat voor de zomer nog wat op in kunnen gaan, want ik wil nu en verder gaan met de module specifiek. En, ik denk dat dat ook echt waar die sociologische punten daar ook nog wel wat over te zeggen is. Misschien met wat voorbeelden nog wat breder dat kunnen bespreken. Want ik ben zelf sociolinguïst.
- E2 Oh ja ja top, perfect!
- I Precies die sociologische aspecten, dat is waar ik het allerliefst mee bezig houdt.
- E2 Ja, ik had het idee dat het veel terugkwamen in het vakoverstijgende gedeelte ook,
- I Ja. Oké, dan ja, deze vraag ik je nu ga stellen lijken heel erg op die ik je net gesteld, hè? Maar in dit geval wil ik dat je denkt over hoe het ja hoe het is met die module erbij. Dus eigenlijk in een situatie waarin jij ook daadwerkelijk dat ja kunt gebruiken in je lessen en dan is het is geen lesboek is niet iets voor de leerlingen is echt iets voor jou. Als je een soort van handvat naslagwerk. Voorbeeld boekje.
- E2 Ja ter inspiratie vooral

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja, volgens mij had je dat goede idee ervan.
- E2 Ja
- I Ik wil het even duidelijk maken, want sommige docenten hadden net het verkeerde idee ervan.
- E2 Hebben ze het idee dat dit echt een lesmethode is?
- I Ja, heel soms in het begin. Ja en dan is het natuurlijk een hele andere lading die het geeft.
- E2 Ja, maar ja, dat is ook wel iets. Ik merk inderdaad bij collega's dat zij dat wel vaak ja, graag willen dat alles klaarligt alle materiaal enzovoorts in een duidelijk programma, terwijl ik inderdaad vaker kijk naar wat wil ik ze leren en wat haal ik daarbij wat kan ik daarvoor gebruiken? En, dat kan natuurlijk wel per week verschillen, want als er iets nieuws komt dat ik daarvoor kan gebruiken, dan doe ik dat 10 keer liever dan wat er toevallig net in het boek staat. Maar ja, ik merk toch wel steeds vaker dat dat toch niet zo gebruikelijk is. Helaas.
- I Nou ja, ik wil je eerst vragen in welke mate jij je in controle voelt van de vernieuwingen met deze module erbij.
- E2 En wel meer, ja, het geeft me wel handvatten om meer zelf ermee aan de slag te gaan.
- I Super en met deze module erbij hoeveel keuzevrijheid voel jij dan? Nog steeds?
- E2 Nou ja, heel veel, want ik heb juist zoiets wat ik net ook al zei, sommige dingen had ik anders opgevat en dan hierdoor zie ik weer hé, zo kan je natuurlijk ook aan vliegen en en op andere punten, dan zie ik weer een voorbeeld opdracht waarvan ik denk oh superleuk deze kende ik helemaal nog niet wat goed dat ze dat zo aanpakken en dan wil ik die uitproberen en daar weer op door andere dingen erbij zoeken. Dus ja, in dat opzicht werkt het heel positief.
- I Mooi. En met deze module erbij. In welke mate wil je dan persoonlijk betrokken bij de curriculumvernieuwingen?
- E2 Nou ook wel meer, want maar ik weet niet of dat nou puur door de module is of ook door de combinatie van hè dat wij het er nu ook over hebben en zo. Ik denk dat als ik als ik verder niet met jou gesproken zou hebben en alleen die module onder ogen zou krijgen dat er dan misschien inderdaad nog wel iets meer gezegd kan worden over ... ja de nadruk moet dan wel nog meer liggen op dat dit voorbeelden zijn. En ja, dat het ter inspiratie en en start is en misschien ook wel benoemen dat er ook hè andere mogelijkheden zijn om dit in te vullen of of dat misschien ook wel andere manieren zijn om het op te vatten überhaupt,
- I Yes.
- [onderbreking voor aanwijzen typefout in module]
- E2 Je vroeg net in hoeverre voel je in charge, toch was dat? Ik merkte ook door voor al die voorbeelden uit, hoe heette dat nou ook alweer die 3 talen allez go? Volgens mij ...
- I Tschüs Allez go ja
- E2 Dat ik wel echt zoiets had van nou ik zou dat wel in willen integreren op school, ook als een soort ja, misschien een apart vak dat je dus niet bij alle dat je niet bij Frans daar dingen bij uit

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

aanhaalt en bij Engels en bij Duits. Maar dat leerlingen bijvoorbeeld zeg maar wat één keer in de twee weken een lesuur hebben, wat dus niet per se alleen Frans, Engels of Duits is, maar dat het juist dat vakoverstijgende is dus daar, ja zie ik dan wel mogelijkheden. Maar dan weet ik al waarschijnlijk was ik dat aankaat, kan het allemaal praktisch rooster technisch enzovoorts niet voor elkaar, dus dat vind ik dan wel weer jammer en ik merk dat ik me nu wel eerder daarin weer laat stoppen dan toen ik net begonnen was. Is wel ja, het zorgt wel voor ervoor om weer ook op een andere manier naar dingen te kijken, want ik dacht ook, hoe handig is het dat je bijvoorbeeld een overzicht hebt van? Hoe schrijf je een formele brief in die verschillende talen dan wanneer bijvoorbeeld bij Frans in jaar een aanbod komt in een Engels toevallig bij Engelsen jaar 4 en dan leer je het iedere keer apart van elkaar en dan dan is het juist verwarrend dat zijn allemaal dingen waarvan ik denk dat ja kan zeker meer geïntegreerd.

- I Super en dat is een heel leuk idee van het aparte vak.
- E2 Ja, dat was bij ik weet niet in welke fase dat zat toen hoor bij de bovenbouw op gegeven moment. Ook had je literatuur. Dat is in die tweede fase een tijdje opgedeeld geweest, in dat je dus ook Nederlands, Engels, Duits allerlei teksten voorbij kon krijgen en anderen waren echt specifieke taal. Maar in de praktijk is ook heel vaak toch Nederlands geworden en af en toe een keer een Engels tekstje, maar die ideeën waren er wel ooit al ja, dat lijkt me nu ook als ze focussen meer op meertaligheid ligt wel weer ja, opnieuw heel relevant.
- I Ja dat is, dat is zeker. Ja nee, een heel goed idee eigenlijk. Een heel interessant idee
- E2 Dus ook dat geeft me wel. Ja, dubbel gevoel, gevoel van keuzevrijheid van hé dit dit kunnen wij ook op onze schuld wel inrichten als we zouden willen onder het motto van dit nieuwe curriculum. Nou ja, in de praktijk houdt die keuzevrijheid weer op bij de praktische beperkingen. Helaas. Jammer ja. Ja,
- I Als we het dan nu hebben over de specifieke adviezen en kenmerken die echt in deze module staan, in hoeverre kun je die dan plaatsen binnen jouw ervaringen?
- E2 De specifieke voorbeelden.
- I Ja.
- E2 Ja ook best wel aardig, want ik merk dat ik ja voor toch wel veel dingen die je er ook in hebt, ook ruimte maak in de les en. Een ander voorbeeld was volgens mij bij bij bouwsteen twee, die creatieve dat ook weer creatieve vormen
- I Creatieve vormen van taal, ja.
- E2 Daar ging het ook vooral over in interpreteren in de in de context. En ja, daar moet ik wel erg aan literatuur denken. Daarbij wordt het wel meer gedaan. Dus ja, dat vond ik wel lastig, want aan de ene kant denk ik dat doe ik dus ook al wel meer ja, maar dan vooral bij literatuur. Maar ik doe het misschien nog niet genoeg, ook bij ja klein met andersoortige teksten. Maar ik weet niet zo goed ik denk dat ik het toch wel meer. Ja, ik zit al even te denken aan de laatste één van de laatste verhalen die ik behandeld. Dat was een soort story van Roald Dahl 'the way up to heaven'. Ik weet niet of je die kent.
- I Ja die ken ik.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- E2 Het is onder de meeste leerlingen helemaal geen interessant verhaal, want ze vonden het ook een beetje gek dat die vrouw natuurlijk niet gewoon ging, hè als je dan meer informatie geeft. Over hè van wanneer is het verhaal geschreven? Wat was de rol van een vrouw toen enzovoort? Dan kom je er toch achter dat ook leerlingen waarvan je dan denkt, nou ja, hè, op die leeftijd helemaal interessant dat hij het toch in ieder geval wel kan appreciëren. En dan denk ik ja zo belangrijk is die context dus. En ja, dat doe ik toch ook wel op op? Ja, kleinere schaal, want ik doe dat ook wel bijvoorbeeld als als ik met mentorleerlingen situaties heb van de één begrijpt de ander niet, dan probeer je natuurlijk ook altijd van verplaats je eens in de ander, waarom zou die dat zo gedaan hebben? Ik denk dat ik dat wel al ja meer doet dan gemiddeld.
- I Super interessant ja, want je zegt van aan de ene kant doe je het al wel in ieder geval zo ja, expliciet bij literatuur en wat voor andere teksten zou je denken dat best wel geschikt zouden kunnen zijn daarvoor?
- E2 Ja vlogs of niet vlog ja blog zit eigenlijk hetzelfde, want in een vlog wordt ook als is ook het discours. Ik had ook één keer een tekst die moesten dan moesten lezen over een vrouw die had geschreven over wat ze allemaal had bereikt in de topsport enzovoort. En er was één van de opdrachten daarbij dat ze dan een blog moesten schrijven als zijnde die vrouw en toen was het ook een beetje van ja, maar dan dat is toch raar om te doen, want dan moet ik dus eigenlijk een soort verhaal gaan schrijven over kijk eens hoe goed ik ben. En toen heb ik ook daarop ingehaakt in het gesprek aangekaart van ja en denk je dat dat voor die vrouw dan misschien makkelijker is om te doen omdat zij dus zoveel medailles gehaald heeft of zou zijn misschien hetzelfde daarin staan als jij en ook wel heeft zoveel bereikt, toch ook denken van hé, het is gek om dit allemaal zo ja in een blog te schrijven van kijk mij eens, ik heb dit en dat en zus en zo. En toen heb ik een paar zover gekregen dat ze dus een combinatie schreven van niet alleen heel feitelijk wat die wat ze allemaal bereikt, maar ook hoe het zich daarbij voelde. Maar goed, dat hadden zij natuurlijk verzonnen dan in de rol van die persoon, maar dan denk ik ja, dat is toch ook wel die context erbij halen? En, als ik dit zo met jou bespreekt, dan denk ik, ik doe dit volgens mij wel veel, maar ik ben niet bewust bekwaam hiervan, dat wordt het wel door dit soort gesprekken. Maar ja, dit is dus wel. Ja wel, een leuk iets,
- I Maar dat is wel heel erg leuk. Als je dan meer kijkt naar, zeg maar die ja die inleiding en de uitleg. En dan die ja die specifieke kenmerken staan. Hoe passen die dan in jouw kennis?
- E2 Wil je dat nog een keer? Hoe
- I Als je die inleiding stukjes dus die die informatie stukjes dus niet de voorbeelden die ...
- E2 Dus bij, zeg maar steeds het stukje voordat je de voorbeelden geeft, hè?
- I Ja
- E2 inleidende stukje wat je daarbij beschrijft.
- I Ja
- E2 Ik ik scan eventjes nog doorheen om te kijken of dat wat terugkomt. Even kijken o ja, bij de eerste, even kijken, wat stond er ook alweer over? Dan hebben we weer over die EGC, hè? Oja dat mediatie was compleet nieuw voor mij. Daarvan had ik zoiets van ik weet even niet

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

hoe het hoe dat zit wat ze hier precies bedoelt? En pas later door voorbeelden werd dat duidelijk en heb ik het idee dat ik daar nog niet super veel mee doe. Maar dat staat ook vooral bij bovenbouw als doel. En even kijken bij andere dingen, ja, had u toch ook nog wel wat vragen? Bijvoorbeeld zitten er dan ook, wordt er dan ook aandacht besteed aan accenten, dialecten, dat soort dingen? Dus ik had ja, sommige dingen herken ik en sommige dingen riepen dan weer vragen op van hoort dit er dan ook bij of is dat ook? Dus is dat een beetje wat je wat je zocht, wat je weten

- I Ja dat is precies wat ik wilde weten, ja.
- E2 O ja en bij die compensatie strategieën dacht ik meteen, oh, dit vind ik echt geweldig, want dit is eigenlijk altijd nodig. We hebben het idee dat dit iets is wat je nodig hebt als je in een vreemde taal er niet uitkomt. Maar dat doe je natuurlijk ook in je eigen taal en ook het moment dat je wat zegt er geslaperd hebt en even niet uit je woorden komt ja dit in die gewoon iets waarvan ik denk dit zou zo basic moeten zijn. En daarvan denk ik dan weer. Maar goed, dat is niet zo zeer. Reactie op hoe jij dit nu hebt gedaan in in jouw document, maar misschien toch ook weer mee? Die adviezen in het algemeen kan dat niet ook meer vakoverstijgend, want dat hoort natuurlijk ook bij Nederlands en dit is iets wat je alleen maar in vreemde talen terugziet. En ik heb het nooit bij Nederlands aan de orde gezien. Ja, dat we in,
- I Dit is interessant want Nederlands heeft zijn eigen advies. Ja, dus ja, ik weet eigenlijk niet wat er precies in staat, zou kunnen dat dat hier ook in staat zou.
- E2 wel meer ook een collectie collectie of overlappen in mogen zijn.
- I Ja ja, ik heb in dit in deze is niet heel veel aandacht voor echte. De overlap met Nederlands of burgerschap.
- E2 Ik zit nu ook te denken, dit past natuurlijk ook helemaal niet bij wat jij nu specifiek hebt gedaan. Dit gaat dan weer een stapje verder, dus
- I Misschien is het wel op zich een belangrijk. Om wel te zeggen, want ik zeg natuurlijk buiten ook buiten de moderne vreemde talen. Want ook als je het hebt over regionale variatie historische effecten,
- E2 Ja, precies
- I Dan krijg je eigenlijk aardrijkskunde en geschiedenis erbij.
- E2 Ja.
- I Wat dat betreft is daar wel iets voor te zeggen.
- E2 Ja, want soms heb ik ook het idee dat ik best wel in hun vaarwater zit of bij of maatschappijwetenschappen. Want ja, ook als er iets weer gebeurt hè? In Amerika met de verkiezingen enzovoort ik, ik geef Engels, ik vind dat ik daar aandacht aan moet besteden¹³ en heel vaak is het heel onduidelijk in hoeverre dat ook al bij andere vakken wel of niet gebeurt.

¹³ Citaat op pagina 29

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja. Ja, dat is, dat is een goed punt. Het is hetzelfde als je het als je het hebt over taalontwikkeling, het dan variant dialecten. Dat is heel veel maatschappijleer en politiek. En dan is de vraag van hoe, hoe erg ben je aan het overlappen?
- E2 Ja precies ja ik denk ik maak er vaak wel een punt van en ik ik ben daar toch mee bezig met leerlingen, maar dat komt ook weer door mijn persoonlijke achtergrond. Want ik kom uit Zuid-Limburg, dus toen ik pas in Utrecht ging studeren, nou kreeg ik het toch zwaar te verduren. Echt wel ook best wel wat naar mijn hoofd terwijl ik dat ja, je hebt wel een leuk accent of oh, je hebt in accent. Dat ik dacht, ja, jij hebt ook een accent, alleen jouw accent is meer standaard variant en niet. Maar goed, dat is ook weer een andere discussie.
- [gelach]
- I Ja dat is een discussie waar ik goed mee bekend ben.
- E2 Ik zat ook ineens te denken, ik vind ook echt de titel gewoon helemaal geweldig over ja recycle enzovoorts, want daarvan dacht ik ook hè, daar waar bereik je wel echt mee ook in die inleidende stukjes daar komt wel echt duidelijk naar voren je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden. Er is al heel veel, je moet je dus eigenlijk bewust zijn van wat je gebruikt en hoe je het gebruikt om aan die nieuwe adviezen te kunnen voldoen. Dus dat is denk ik sowieso wel heel ja het allersterkst.
- I Dat vind ik echt leuk. Ja, dat is ook gewoon een test, want je moet ja, je moet eigenlijk gewoon kijken naar heel veel dingen. Doe je al uit jezelf of het zit dan in de boeken. Het is een andere manier van organiseren en eigenlijk gewoon gewoon het neerzetten. Behalve meertaligheid. Ja, dat was grotendeels wel nieuw.
- E2 Ja, ik had er natuurlijk wel weer, ik ben ook heel erg voor duurzaamheid in het algemeen, gehoopt het ook daarop inging, maar ja, dat is niet zo, maar dat is natuurlijk ook helemaal niet logisch omdat daarbij te betrekken.
- I Nee, hoewel het natuurlijk wel uit hetzelfde principe komt.
- E2 Ja. Ja,
- I Ja na deze module gelezen te hebben, wat vind je dan nu van Curriculum.nu?
- E2 Ja. Nou twee dingen enerzijds vind ik dat gewoon echt wel nog steeds best wel, ja, positief, zoals ik dat eerder ook zei, hè dat ze daar zo mee bezig zijn dat het belangrijk is om aan te sluiten bij de ontwikkelingen. En anderzijds denk ik wel ook ja wat je dan wel nieuw? Niet, ja niet, dit is echt een kort door de bocht en ook het lulligst gezegd. Maar ja, wat is er dan wel nieuw en en wat je net ook zei qua als je iets anders moet gaan organiseren, wordt er dan bijvoorbeeld ook verwacht dat je een bepaald percentage van je lestijd aan bepaalde dingen gaat besteden? Want nu is het zo kijk, ik doe het misschien iets meer dan gemiddeld focus op bepaalde dingen anderen doen het misschien helemaal niet. Voor mij zou het niet zo heel veel uitmaken als er gezegd wordt van je, ik zeg maar wat de focus gaat voor de helft van de tijd, niet zozeer naar de taal an sich, maar meer naar alles eromheen. Maar er zijn natuurlijk ook mensen die daar helemaal van in de stress zouden schieten en dachten, *nee, ik heb de taal geleerd en specifiek die taal omdat ik dat wil. Onderwijzen en enzovoort [overdreven intonatie]*. Maar goed zo zo straks zullen die eisen hoogstwaarschijnlijk niet worden. Dus ja,

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

wat verandert er dan in de praktijk toch bij die mensen die het al zo lang op een zelfde manier doen, is dan de vraag. Nou ja. Daar maak ik dan wel weer zorgen om.

I Nee. Super. Goed punt,

E2 **Want ik denk natuurlijk dat je wil vernieuwen met zo min mogelijk effort, maar niet dat je kunt zeggen, oh, maar dan kan ik ook gewoon deze argumenten zo in inkleden [niet duidelijk verstaan], terwijl ik eigenlijk niet heel veel anders doen en dat dat gevaar loop je misschien ook wel een beetje¹⁴.**

Ja, maar ik denk wel dat het uiteindelijk dan ook zit in de hoeveelheid aandacht die ergens aan besteed wordt en ook de manier waarop, zoals ik net al zei, stel je voor, je gaat echt zeggen, je hebt ... normaal heb je voor twee uur per week Engels 2 uur per week, Duits 2 uur per week, Frans enzovoort, dat dat allemaal 1,5 uur per week wordt en dat je dan een keer in de twee weken een uur dat vakoverstijgende hebt. Want dan ervaar je ook echt dat het anders is, dan ligt de nadruk ook echt op de andere aspecten van taal enzovoort. Maar ja, dat allemaal dingen die moeten dan toch ook in de praktijk veranderd worden en dat wordt vaak maar een beetje aan de scholen overgelaten. En zoals ik net al zei, daar is dan vaak geen ruimte voor of het is praktisch onhaalbaar, terwijl ik dan denk ja, maar de roosters zoals ze nu zijn, zijn ook van een bepaald punt uit gemaakt, dus als je dat andere de basis maakt, dan moet daar ook op te roosteren zijn. Dus ja, dat is een beetje weer ja, hoe gaat dat dan in de praktijk toch echt veranderen? Goed ja, ik heb ook ik zit. Ik zat te denken ik ik ging bijna zeggen, gelukkig hoef ik dat dus niet te bepalen, maar dat is dus het tegelijkertijd ook het probleem. Ik moet dat wel bepalen, dat wordt wel van mij verwacht ik als individuele docent wordt geacht om dit te doen en de schoolleiding laat ons dit allemaal maar doen, maar wij kunnen dit niet allemaal in ons eentje. Je moet hier echt je krachten voor bundelen. Dus ja, dat ik laat het hier even bij wat dit betreft, volgens mij heb ik het wel [onverstaanbaar] ...

I Het is heel erg duidelijk hoor wat je zegt. En ook weer passend bij wat je in het ja in het begin eigenlijk zei van je wil wat vanuit die schoolleiding hebben, past dit echt weer mooi bij.

E2 Oké ja, als je deze module hebt, zou je dan kunnen zeggen dat je op basis hiervan andere opdrachten kunt bedenken die ook binnen die bouwstenen of kenmerken vallen?

I Ja, ik wel ja, ik wat ik net al ze ik raak hier heel geïnspireerd door. Ik krijg er ook heel veel ook zin weer dan om dan ook wel, dat weet ik dat we altijd allemaal structureel overwerken om dan toch nog weer dat uurtje extra te pakken om nog wat leuke dingen erbuiten zoeken die hierop doorgaan. Dus ja, in dat opzicht werkt dat heel ja verrijkend, maar net als met alles zal dat na een tijdje ook weer wegebben, maar dan zit het waarschijnlijk wel meer in je systeem, dus dan maakt dat ook weer niet zoveel uit. Ja.

I Ja dat structureel overwerken iedereen last van op dit moment geloof ik.

E2 Ik was toevallig gisteren of eergisteren, dus ik was er de nieuwe cao, maar de cao van was dat mij 2020 volgens mij aan het lezen en toen was ik natuurlijk net twee maanden geleden bevallen en was lockdown en alles. Dus ik had eigenlijk gisteren openbaring van oh wauw, dat ding is er al. Ja inmiddels, ik heb niet echt gelezen. Toen ging ik een deel lezen en toen

¹⁴ Citaat op pagina 30

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

las ik over. Als je overwerkt op tijden die niet afgesproken zijn volgens de standaard werkdagen, dan moet je met een factor 1,25 daar weer voor gecompenseerd worden. Nou, ik ben gestopt met lezen, want ik moest heel erg lachen en toen dacht ik nou als ik hiermee aankom bij de baas, van weet jij wel dat dit al een jaar in onze cao staat, dan denk ik dat ze dat ik niet meer serieus genomen wordt, maar. Blijkbaar wel duidelijke afspraken, maar geen enkele school is toch in staat om zo uit te voeren daar krijg je de middelen niet voor van de overheid. Maar goed nogmaals. De frustratie moeten misschien maar niet te ver op in gaan, want zit er nog heel lang?

- I Ik ben bijna door mijn vragen heen hoor, dus ik heb er nog één vraag voor jou. En wat betreft ja, de manier waarop jullie op school werken. De ja is er samenwerking alle alleen binnen het team van Engels of ook binnen het team van alle talen.
- E2 Ja, dat is een hele goeie vraag. Er is wel enige vorm van samenwerking binnen de verschillende talen, maar het is heel beperkt. En dan moeten we wat is die uitdrukking hemel en aarde moeten bewogen worden omdat ook van de grond te krijgen? Dat is toevallig afgelopen week weer gebeurt om samen een taaldorp te organiseren. Maar dan blijft het toch behoorlijk steken op het praktische aspect daarvan. Want als ik kijk naar hoe dan vervolgens onze leerlingen instrueren, dan zit daar helemaal geen ja geen rode draad in of zo, dan doet Frans het op op hun manier Engels op onze manier. En ja, het begint al bij wij zijn een al sectie Engels best wel vooruitstrevend en heel erg gefocust op het proces en op feedback geven en op zo weinig mogelijk cijfers geven uiteindelijk en de cijfers die we geven vinden wij moeten heel erg vaardigheden reflecteren en niet zozeer kennis. Dus bij ons kan je geen 10 voor een SO-woordjes halen bij je cijfer weer mee ophaalt. En dat argument dat we vaak horen van andere talensecties is dat leerlingen dat heel vervelend vinden. Ja nou dat snap ik zeker. Maar wij vinden wij, wij houden echt wel nu een jaar of 2 3 voet bij stuk en wij vinden dat hoe vervelend die leerlingen dat ook vinden dat wij dat toch echt niet aan toe moeten geven. Want dan ja, dan zijn we niet met ons echte doel bezig, terwijl je dus bij Frans nog steeds woordjes SO's kan maken en je cijfer ermee op kan halen. En vervolgens als je daar een onvoldoende verhaal mag je nog herkansen. O ja en daarin missen we elkaar toch behoorlijk en dan denk ik wel, het is een heel mooi idee dat je elkaar als secties en docenten allemaal zelf moet opzoeken, enzovoort. Maar daarin denk ik, dan zou dat toch gewoon een sectievoorzitter of moderne vreemde talen voorzitter of een andere baas. Wat dan ook moeten zijn die gewoon zegt: luister, dit zijn de eisen. Dit is wat het in het ERK staat. Dit zijn de doelen dit, dit kan gewoon niet. Je kunt geen cijfers geven voor woordenlijsten en dan verbaasd zijn in de bovenbouw dat ze niet snappen hoe ze teksten moeten begrijpen. Ja, en daar lopen we heel erg op vast en ik weet niet in hoeverre dat komt door oudere generatie nieuwere generatie en in hoeverre dat komt door ja dat er zoveel vernieuwingen al zijn dat mensen die hebben van ja, maar dit is toch de manier waarop woordjes leren, hoort er gewoon bij een taal zit er ook natuurlijk heel erg diep in. Ik denk wel dat een aspect ook nog ja, gewoon tijd is, want als je elkaar gewoon niet als er niet echt tijd geroosterd wordt om ook met alle secties van de moderne vreemde talen om de tafel te gaan, zitten ze het echt zelf moeten plannen en daarna moet zoeken. Ja dan ga je echt wel nooit zo'n diepgaand gesprek voeren over het hoe en waarom van je hele curriculum. Dan hou je altijd gewoon ... ja, dan zorg je dat de praktische dingen geregeld zijn, zodat je weer door kan op dat moment en that's it en dat is gewoon echt heel jammer daar. Ja, daar lopen we wel tegenaan.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Dat is heel erg duidelijk. ‘
- E2 Heb je van van anderen docenten, want ik ben natuurlijk niet ik ken nu niet heel veel docenten op andere scholen of niet veel contact mee, positievere verhalen gehoord of gaat het daar beter, want dat zou wel ...
- I Nou, ik heb een aantal scholen gehad waarbij ze in een mvt team zijn gaan werken. Het was wel vaak tussen Frans en Duits. En Engels viel daar vaak wel buiten.
- E2 Dat is trouwens nog wel goed dat je dat nu zegt, want dat doet me denken aan we hebben het wel een paar jaar geleden ook al eens geprobeerd en toen liepen we ook vast op als leerlingen in de brugklas beginnen met Engels, dan hebben ze daar natuurlijk al een behoorlijke voorkennis van. En dan is een een cijfer voor basiswoorden leren natuurlijk ook veel minder waardevol dan voor basiswoorden voor Frans of Duits leren, want daar begin je vaak toch bij ja niet, per sé nul, maar wel veel meer in de buurt van nul. Dus dan is het ook heel moeilijk om dat op dezelfde manier op te zetten, dus dat is misschien nog wel een kanttekening bij mijn klaagzang van net. Ik denk dat het tussen Frans en Duits en misschien wel Spaans, hè? Meer ja, dat het toch ook weer net anders ligt dan Engels?
- I Ja ja, ik heb zelf geen docenten echt Spaans voor een interview. Maar dat is inderdaad. Ja, dat is nog meer een geval apart, want daar heb je vaak nog even een andere situatie dan Frans en Duits.
- E2 Ja soms toch wel vergelijkbaar met Frans qua voorkennis. Maar wat ik, wat ik vooral ja. Maar ik merk ook vooral dat leerlingen die Spaans kunnen kiezen, want het is natuurlijk vaak een keuzevak. Het vaak kiezen met het idee dat het wel makkelijk is en ook met het ja letterlijke vakantiegevoel erbij, want dubbel werkt voor Spaans, want dat maakt dat ik het heel leuk vind om het te geven, omdat er ook altijd een leukere makkelijker een leukere sfeer te creëren is, maar ook wel weer heel erg vaak leerlingen met de neus op de feiten druk dat ze eigenlijk altijd wel op een gegeven moment realiseren van ja shit voorsprong moeten ook heel veel woordjes moeten leren. Het is het is niet zon feestje als ik dacht. Het is geen fiësta zoals het woord dat ik al in het Spaans kende.
- I Dat is een heel goed punt. Dankjewel, super, dit waren mijn vragen.

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F1

Geïnterviewde: Docent Frans (F1)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 26-5-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 25
Werkervaring: 1 jaar
Niveau: jaar 3 en 4
Geslacht: M
Belangrijk: SvPO

- I Dan zal ik nu beginnen met mijn vragenlijst. Dus deze vraag hebben betrekking op voor de module dus daar hoeft je even nog niet aan denken.
- F1 Ja
- I Was je op het moment dat je dit nog niet had? Bekend met Curriculum.nu?
- F1 Ik, ik had er wel eens van gehoord al dat ze inderdaad of iets anders is voor mij curriculum 32 of zoiets. Ik weet niet precies wanneer zoiets? Geloof ik zoiets? Ja, die term heb ik wel langs horen komen. Ook bij mijn opleiding is nog niet zo heel lang geleden is dat wel ter sprake gekomen, maar heel erg heb ik me er nooit in verdiept. Dus ik wist dat het iets was met nieuwe ideeën voor hoe het onderwijs verbeterd kan worden en dan vooral met het oog op de toekomst van ja, welke vaardigheden worden er meer verwacht van leerlingen? Wat moeten we veranderen om het onderwijs up to date te houden voor de leerlingen? Maar wat dat dan precies allemaal? En dat iedereen zijn ideeën daarin kon doen. Maar wat dat precies allemaal in zou gaan houden dat ben ik ook niet actief naar gaan zoeken.
- I Dus je bent niet op de hoogte van de voorstellen die daaruit zijn gevolgd?
- F1 Nee
- I Dat is goed, nee, dan zal ik je ook niet vragen wat je daarvan vindt. Ik denk niet dat je daar dan een mening over hebt.
- F1 Ja, ik kan wat ideeën hebben van wat ze misschien zouden willen, maar dat nee.
- I Wat vind je van het van het idee achter Curriculum.nu?
- F1 En ja op zich het idee dat je het onderwijs moet blijven aanpassen. Ik denk dat uhm weinig docenten mensen daar niet eens mee zijn, dus dat dat goed is, dat ben ik het zeker mee eens, want hier op school hebben ze ook veel veel oude methodes nog. En dan heb je teksten en leerlingen die kijken daarnaar en dan gaat het over een sms en dan zie je ze al kijken van ja, wat is dat dan precies? En gaat het over gebeurtenis daar 2006 of zoiets? Ja, toen waren de sommige leerlingen nog niet eens geboren. Dus ja, dan zie je al meteen dat dat spreekt toch minder aan. Uhm ja verder ik, ik kan dus niet precies zeggen wat het wat de ideeën zijn. Ik heb wel zo wat dingen half een beetje gehoord en ik kan me wel bedenken wat ze willen. Maar ja, om daar dan al mening te over te hebben zonder dat ik echt weet wat het is, dat lijkt me niet heel verstandig?
- I Nee, nee, dat is heel goed.
- F1 En wat ik ook wel goed vond en want dat platform is bedoeld, vooral voor voor juist docenten om aan te geven wat ze veranderd willen zien in de toekomst. Ik denk dat het wel goed is dat dat van van binnenuit komt, dus dat het niet van van bovenaf wordt opgelegd.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

Kan dit dit gaan we doen van jullie moeten het zo doen eigenlijk succes en neem aan dat het wel vanuit de docenten zelf komt ik denk dat dat sowieso een goede zaak is dat het dan ook meer draagvlak voor zal zijn.

- I Goed punt. Daar kan ik zometeen zeker wat mee. Ja je weet niet zo veel van de adviezen, maar heb je een idee van hoe het op dit moment al beter zou kunnen vanuit jouw ogenpunt, dus ja misschien op het gebied van communicatie of formulering?
- F1 En nou ik, als het niet zo is, dan moet je het zeggen, maar ik heb het idee dat er in de ideeën voor de toekomst dus ook andere platforms dat het en steeds meer gaat om vaardigheden om dingen kunnen gebruiken, terwijl de steeds meer wordt en afgestapt van het alleen maar dingen stampen alleen maar uit je hoofd leren en dat dan kunnen kunnen reproduceren. Ik weet niet of dat?
- I Dat ja dat dat klopt redelijk.
- F1 Ja, daar heb ik wel wat ideeën over, op zich ben ik het wel eens. Natuurlijk dat dit het kijk het woordjes stampen. Het gaat niet alleen om het stampen, het is bedoeld om uiteindelijk je verder te helpen dat je woorden kent en dat je die kunt gebruiken uhm. Maar aan de andere kant, ik heb wel een beetje en een kanttekening daarbij dat ik denk om dingen te kunnen gebruiken om te kunnen communiceren. In allerlei contexten moet je wel eerst dingen weten. Ja, daarom was ik ook wel een beetje terughoudend met ja, mijn mening geven over dat curriculum. Ja, als ik zelf niet echt weet wat het is, wat het inhoudt, ja dan. Vind ik moet je een beetje voorzichtig zijn met wat je allemaal vindt. Je moet eerst kennis van zaken hebben voordat je kritisch naar dingen kunt gaan kijken. En. Want dat, dat las ik ook wel in de module en in andere dingen. Ja, het gaat om kritisch kijken, naar dingen kunnen communiceren in verschillende contexten, zulke dingen dat dat is goed en dat dat ook al vanaf jonge leeftijd en op de middelbare school wordt gestimuleerd. Kijk, ik zal niet zeggen dat het niet goed is, maar ik denk dat zeker de middelbare school ook nog een. Juist de plekken uitstekend is om ook veel kennis op te doen. Veel ook feitjes te leren en ik denk dat het een woordjes stampen nou ook bij hoort. En want ja, het is bijvoorbeeld bij geschiedenis gaat het dan bijvoorbeeld om juist historische context. Dat is allemaal wel leuk en aardig, maar als jij geen idee hebt wanneer bijvoorbeeld bepaalde dingen ongeveer plaatsvonden in de geschiedenis. Of bij aardrijkskunde, je kunt van alles leren over allerlei landen. Maar ja, als je geen idee hebt waar het land ongeveer ligt, ja, dan dan schiet je denk ik toch nog weinig op, dus ik denk dat je eerst. Bepaalde kennis moet moet opbouwen om dat te kunnen gebruiken en het is wel goed om dat al vanaf jonge leeftijd ook te stimuleren. Dat ze bijvoorbeeld nu in de derde klas bij mij moeten ze al een presentatie houden, ook heel spannend, wel goed, want dan kunnen ze alles wat ze geleerd hebben. Ook ja gebruiken om om zelf iets te vertellen, dus dat is wel goed. Maar ik denk dat we ook niet te ver moeten doorslaan en dat we alleen maar bezig zijn met vaardigheden. En ja, maar dat is ook duur ook gewoon toch? Ja, dingen feitjes woorden moeten leren, niet om ze te pesten of omdat dat nou eenmaal zo moet, maar juist om ze verder te helpen. Want ja, ik zie bijvoorbeeld in de vierde klas geef ik ook toch vaak best wel problemen heb. Vrij simpele zinnestukjes in het Frans met de woorden als souvant vaak dat een eigenlijk geen idee hebben, dan denk ik, ja, dan wordt het wel lastig om te kunnen communiceren op een bepaald niveau. Als je zulke dingen mist. En dat heeft denk ik ook ja te maken met het simpelweg gewoon woordjes leren.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Nee, het is een super uitgebreid punt. Dat is weer interessant, is dus wel echt die ja, die samenwerking tussen kennis en vaardigheden, je kunt niet het ene zonder het ander.
- F1 Het gaat om de balans inderdaad en zeker ook van. Ik hoorde van een mijn oude stagebegeleider. Ook van vroeger ging het heel anders, was het vooral alleen maar stampen, literatuur was naja alleen maar lezen, ze moesten zelf nooit eigenlijk praten of schrijven dus ja, dat het vroeger allemaal beter was dat is zeker niet zo. Wat dat betreft zijn wel erg veel dingen ten goede veranderd, maar het gaat inderdaad om de de balans daartussen te vinden.
- I Super als je terug zou denken aan een aantal weken geleden, had je dan het idee dat je betrokken was of in controle was over de vernieuwingen? Als die zouden komen?
- F1 Nou, ik heb al het idee wel als docent, je hebt heel veel vrijheid. Ja, ik bedoel, als jij dingen wil vertellen, dan doe je dat. Ja, er is niemand verder die gaat zeggen dat dat niet mag gaat tot een bepaalde hoogte, dus je kunt redelijk vrij invullen hoe jij les wil geven en waar waar je op wilt focussen. Wat betreft de de methode, want ik weet niet of het daar dan specifiek over gaat
- I Het gaat gewoon over het algemeen over jouw positie binnen dat vernieuwingsproces.
- F1 Ja binnen dat vernieuwingsproces een meer op op. Ja, dat ik het persoonlijk in mijn lessen eigenlijk kan doen zoals ik wil, maar verder ja ik, ik sta ook nog maar aan het begin van mijn onderwijsloopbaan, dus ik hou me nog niet echt bezig met dat ik dat er moet delen met de andere, of dat ik daar een grotere rol in zou. Zou moeten spelen, misschien dat dat later ooit nog komt, maar ja, daar ben ik niet zo mee bezig. Dus in die zin voor mezelf kan ik het eigenlijk doen zoals ik wil, maar daarbuiten heb ik nog. Ja, voel ik me niet dat ik een grote invloed daarop heb, maar dat zoek ik nu ook nog niet.
- I Goed, dus daarom ben ik ook heel blij dat ik wat beginnende docenten bij het onderzoek heb, jullie hebben een hele interessante positie. Want je komt er natuurlijk wel in. Je krijgt die dingen te maken als ze komen. Maar ja, je bent natuurlijk nog pas net mee bezig.
- F1 Ja ja, het is met veel dingen nog. Dan denk je van, nou, kijk wel eerst even hoe het gaat en dan wie weet dat dat later ook nog veranderd, maar eh ...
- I Nou, je had het net al over over die vrijheid die je hebt als docent. Hoeveel vrijheid, keuzevrijheid is er volgens jou nodig? Binnen zo'n vernieuwingsproces voor docenten?
- F1 Uhm bedoel je voor voor docenten in hun eigen eigen lessen ook of in hoeverre vastzit aan de de conclusies van uh

[interviewer knikt]

In dat geval. Denk ik dat het goed is dat dat docenten toch wel een grote mate van van vrijheid houden, maar ik denk ja, dat hou je toch? Want ja, je kunt moeilijk bij elke les een observant neerzetten die controleert of je er wel helemaal aan houdt. En. Maar dus ik denk dat dat in de praktijk ook wel zo zal zijn. En maar ik denk ook dat het goed is, want als je als docent dingen moet doen waar je zelf ook niet helemaal achterstaat of denkt van ja, ik vind het niet nodig. Ja, als je het dan wel gaat doen, dan schiet dat denk ik ook niet op. En en ik denk juist ook dat het wel goed is dat iedereen zijn eigen manier van van lesgeven houdt

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

als je alleen maar dezelfde docent zelfde soort docenten krijg je als je hetzelfde doen, op hun eigen manier, dat er dan ook veel verloren gaat als iedereen op zijn eigen manier doet dat dan toch wel een verrijking is.

- I Super, het is een heel mooi antwoord. Ja, we hebben het al gehad over de betrokkenheid ervan, dus dat dat kan ik meer overslaan tenzij je nog wat over kwijt wil over de manier waarop jij je betrokken voelt.
- F1 Nee hoor,
- I Dat hebben we uitgebreid besproken net. Dan wil ik buiten de module nog vragen, dus niet de module meenemen hoe in hoeverre jij dat? Ja, het advies of het idee van Curriculum.nu kunt plaatsen binnen jouw eigen ervaringen als als docent, dus hoe past het binnen jouw lessen.
- F1 En hoe dat tot nu toe heb gedaan?
- I Hoe je je erover voelt.
- F1 Zeg maar hoe ik het voer voor de toekomst voor me zie?
- I Hoe je het in de toekomst voor je ziet, maar voordat je mijn module kreeg. Dus die nog even niet meenemen.
- F1 Nou, ik denk dat ik eerst even rustig alles door zou nemen wat het precies inhoudt, maar dat ik dan ook wel kritisch kijk naar wat wil ik wel gebruiken? Wat niet? En ik denk ja, als er dingen zijn waarbij ik zoiets hebt. Ja, ik dacht ik niet per se nodig dan, dan zou ik dat ook ja niet doen, en. In die zin ben ik dan toch wel een beetje opstandig misschien dat al ja als ik ergens niet achterstaan, dan zal ik het het niet zo snel doen en zeker ook als als ik dingen ja van hogerop dan opgelegd worden wat ze bepaalde ideeën hebben en en ik zie zelf het het nut daar niet per se van in dan. Ja dus, op zich sta ik wel open voor. Nu klinkt het heel negatief allemaal en als er goede dingen in staan, dan zou ik daar zeker wel wat mee doen. Vaak ook als je zoiets leest dan zijn er wel dingen van oh ja wel goed. En dan denk je soms van oh ja, logisch eigenlijk, maar wel goed om daar zelf even stil bij te staan en te denken. Ja, hoe kan ik daar zelf praktisch ook wat wat meer doen? Maar ook niet bij alles, denk ik.
- I Dank je, negatief is juist heel handig, want dan krijg je echt ja punten die belangrijk zijn. Als je alleen maar overal mee eens zou zijn, zijn we ook snel klaar. Dan heb ik ook niet veel om over te schrijven. Maar het is een heel interessante ben, dus je zou eigenlijk zeggen van. Dat ik herken of waar ik het echt mee eens ben, daar wil ik echt aan werken. Dat zal ik ook dan meenemen, maar verder kijk ik kritisch. Naar wat ik nodig vind?
- F1 Ja, ik zie het. Ik hoop ook dat het uiteindelijk wel zo gebracht wordt, toch meer als een soort ja advies in plaats van wat het is van ja, dit moet je doen en het moet zo en zo en niet anders.
- I Oké. Mooi. Dan wil ik je nu dus vragen. Vragen stellen met betrekking tot mijn module en deze vragen gaan heel erg lijken op de vragen die ik je net gesteld heb. Het zijn wel onttrekking op dezelfde onderwerpen, maar ik wil dat graag dat je erover nadenkt in het kader van die module die je van mij gekregen hebt of dat misschien ja een ander antwoord

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

zou zou opleveren, of. Ja ergens iets in zou veranderen? Dan wil ik eerst weer vragen of jij je met deze module in controle voelt over die vernieuwingen?

- F1 Oe, denk dat vind ik een ingewikkelde vraag. Als in als ik deze module zou gebruiken in de klas, of dat dan
- I Als je deze module zou krijgen. Met het idee van er worden onderwijsvernieuwingen doorgevoerd en als je inleiding gelezen hebt stond er dit is een advies module zijn ja, dus het is geen lesboek. Of jij of jij je dan in controle zou voelen van die vernieuwingen?
- F1 Ja, ik heb, ik weet niet of dit per se een antwoord is op je vraag, maar ik heb wel een bepaalde idee ook in die module ook ik zag veel dingen, beetje de de de ideeën die ik ook min of meer op had gevangen over dat Curriculum.nu. Die kwamen daarin terug en en ik heb daarbij wel bij meer van zulke dingen dat ik denk opzichten natuurlijk overal zitten zitten echt wel goede dingen in die je mee moet nemen. Alleen, soms vraag ik me af een hoop dingen voelen een beetje als niet per se als open deuren, maar dat ik denk ja, dat doen we toch al automatisch eigenlijk bijvoorbeeld het ging dan over compensatiestrategieën of dat ze worden we een beetje moeten raden en andere taal meer talen gebruiken. Zou je denken, ja, onbewust, denk ik dat we elke docent dat wel gebruikt en als een leerling een woord niet weet, soms dan zeg je nou, denk aan het Engels bijvoorbeeld. En omdat ja precies, dan weten ze het wel. Als je het hebt, bijvoorbeeld over die dingen in een in een context plaatsen als we bij Frans bijvoorbeeld dan een tekst hebben over iets met Algerije, ja, dan denk ik dat elke docent automatisch even kort toch in leidt vanuit Algerije, Noord-Afrika. Waarom spreken ze Frans even heel kort iets over de geschiedenis, dus ik denk een hoop van die dingen dat we dat ja automatisch toch al doet zonder dat je dat per se expliciet je nou bewust van bent. En, maar ik denk dat het dan wel goed is dat in zon module dat daar wel goed over nagedacht is en dat het daarin zit dat je als docent dat er juist ook automatisch gaat doen eigenlijk, want als je dat niet hebt en alleen maar dezelfde soort opdrachten waarin dat soort vaardigheden en andere kenmerken niet getraind en gevraagd worden van leerlingen, dan zal dat denk ik onbewust op een manier toch ook wel bij bij de meeste docenten aan bod komen. Ik denk wel dat het een aanvulling kan zijn dat dat eigenlijk allemaal automatisch de inzit. En dan denk ik dat dat vanzelf ook bij alle docenten dan wel uitkomt, dus misschien niet niet per se antwoord op je vraag.
- I Het is, het is een antwoord misschien niet exact op deze vraag maar een antwoord op een aantal vragen door elkaar, geloof ik. Maar het is. Het is een heel goed, heel goed punt en deze module is ook het zijn bestaande opdrachten allemaal. En de punten zijn van Curriculum.nu dus al die bouwstenen zijn van Curriculum.nu dus dat klopt ook dat dat de vrij veel overlap heeft. Dat was ook de bedoeling. Het gaat daar over. Maar het is het is inderdaad soms gevallen dingen die we al gewoon doen. Die ook wel echt heel veel vertegenwoordigd zijn in het onderwijs. Een aantal van die dingen heb ik er ook zelf uitgehaald, dus het leren van een nieuwe taal heb ik zelf uit de kenmerken gehaald, want dat was een enorme open deur. Als het gaat om vreemde taalonderwijs. Maar het is inderdaad, sommige punten zijn ja eigenlijk zo vanzelfsprekend dat je kunt je afvragen of het nodig is om ze dan nog te benoemen. Of niet. Ja. Dus dat is een heel goed punt.
- I En als je deze module dan beiden zou hebben, zou je dan? Ja hoeveel keuzevrijheid denk je voel jij dan dat je hebt in het geven van je lessen?

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F1 Uhm, ja ik heb, ik weet niet of dat terecht is, maar sowieso wel het gevoel dat ik veel vrijheid heb en zeker. Ik heb derde en vierde klassen ging in de vierde klassen. Zit je wel iets strikter gebonden natuurlijk met pta toetsen of tenminste hier op school hebben ze ook al in de vierde, maar zeker niet derde klas ja, er is wel een een planning en ik probeer me daar wel zoveel mogelijk aan te houden. Want ja, anders komen we in het volgend jaar in in de knoei als het niet af is, dus dat dat lukt wel, maar ik ervaar het als heel veel vrijheid ja.

[vervormde stem]

I Ik kan je even niet horen

F1 Oh ik zei ja als er af en toe een opdracht in het boek staat die we eigenlijk wel zouden moeten doen, maar ik denk ja, hier schieten we niet veel mee op. Hier wordt niemand wijzer van. Nou, dat doen we niet. En als ik dan iets anders wil doen of een keer zelf een opdracht maken of zoiets met en liedje of iets anders, dan dan kan dat ook allemaal. Dus ik ja, ik heb het het gevoel tenminste dat ik heel veel vrijheid ik heb.

I Dus deze module zou daar voor jou geen verschil in maken?

F1 Niet echt. Naja kijk, goede dingen, die haal ik er graag uit natuurlijk, maar ik heb niet niet zo snel het gevoel dat ik daar dan helemaal aan vastzit.

I Oké mooi. En als je deze module voor je zou hebben in welke mate voel jij je dan betrokken bij de vernieuwingen?

F1 Ja niet niet per se heel veel, toch ook omdat ja ik ik heb het niet niet gemaakt zeg maar dus het het blijft iets van iemand anders. Door dat allemaal even even door te lezen ben je er natuurlijk wel meer mee bezig en dus in die zin voel voel je dan iets meer wel de ermee betrokken. Maar ja, niet niet in de zin dat ik dan ook iets bijdraag echt.

I Oké, goed argument. En, je had het net al dat je sommige van die punten een beetje open deuren vond. Hoeverre kun je de kenmerken en adviezen uit die module plaatsen binnen jouw eigen ervaringen als docent Frans?

F1 En. Poe ingewikkelde vragen ook. En. Nou ik, ik merk wel soms dat ik en hoewel dat helemaal niet niet moet of verplicht is, maar toch iets sneller wel dan uhm. Bijvoorbeeld opdrachten uit uit het boek ga maken, terwijl ik denk ja, er is zelfs nog meer ruimte om af en toe ook en de aandacht te leggen op van die die onderwerpen met ja dit allemaal vakoverstijgende ideeën en ze zelf meer meer laten werken en dan denk ik ja misschien af en toe iets meer voor praktische opdrachten waarin ze echt in de praktijk moeten communiceren. Die zou het toch nog wel kunnen, ja, in mijn lessen kunnen kunnen plannen. Kost wel allemaal veel tijd en voorbereiding natuurlijk, maar door dit te lezen dacht ik wel ja soms het is goed dat ik dit ook wel lees, want het houdt je wel het ja, schud je soms wel even wakker dat je denkt ik moet met deze dingen ook, soms zijn het open deuren, maar je moet ze niet uit het oog verliezen, want uiteindelijk ligt het voor de hand, maar ja, ze leren nou om daar iets mee te kunnen omdat daarmee te kunnen communiceren in verschillende situaties. En. Maar ik weet niet, ik bel je vraag alweer vergeten, maar

I Mijn vraag ging over hoe die adviezen passen in jouw jouw ervaringen, dus dit antwoord past nog helemaal,

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- F1 Oh nou kijk,
- I Dit was helemaal goed en het gaat echt over hoe ja goed toepasbaar zijn die dingen die je gelezen hebt voor jou. En ja hoe past het met waar je zelf ook al mee bezig was, dus het punt van van dat je eigenlijk soms beetje wakker geschud moet worden. Omdat je eigenlijk van ja, ik had hier eigenlijk wel of moeten werken of zelfs van tevoren dacht van, ik wil hiermee werken. Dat ja, dat zijn de punten waar deze vraag betrekking op heeft, wat je net allemaal zei.
- F1 Oké dan laat ik het daarbij
- I Dat was heel goed. Wat vind je van die van de uitleg en een kenmerk in mijn module ten opzichte van jouw eerdere kennis? Dus hierbij komt ook heel opleiding kennis weer. Hierbij komt ook weer jouw opleidingskennis wel van pas.
- F1 Uhm
- I Gaat meer over die introductie stukjes. En de kenmerken zeg maar,
- F1 ja en. Ik kwam erachter is, het is ook weer niet zo kortgeleden m'n opleiding, dus sommige dingen waren wel ja, ik heb het allemaal wel langs horen komen en maar soms vind ik het wel lastig om het dan met de praktijk te verbinden en dat het nu wel heel abstract wordt. Dan denk je, wat heeft dit nou nog eigenlijk te maken met? Leerlingen in de klas en ze iets over Frans leren.
- I Oké, zou je daar een voorbeeld van kunnen geven?
- F1 Hoe moet ik wel even spieken. Ik moet ook zeggen ik heb niet alle opdrachten ook tot in detail doorgenomen die die stukjes bij bij de kenmerken wel.
- I Dat is belangrijk.
- F1 En nou bijvoorbeeld als het dan gaat over kennis over andere sociaal culturele contexten, reflectie op taal. Ja wat, wat bedoelen ze daarmee met voordat een leerling reflecteert op taal en en ja, sociaal culturele achtergronden? Ik bedoel een, het is heel goed dat een leerling een vreemde taal is en leert inzien dat probeert zoveel bij te brengen. Ja natuurlijk, en ik vertel dat in [onverstaanbaar]
- I O, sorry, hij haperde heel even.
- F1 Ik zei bijvoorbeeld, wat betreft die sociaal culturele achtergronden en dat ze zich in de context verdiepen, het is het is wel goed om om leerlingen denk ik bij te brengen, zeker een vreemde taal is daarvoor goed, dat je het vanuit een bepaalde bril allemaal bekijkt. Bijvoorbeeld als ik vertel dat in in Frankrijk eten de mensen veel later en dan zeggen, is vaak de reactie bij leerlingen van oh raar gek stom. Terwijl ja gek raar, het is maar net hoe je het bekijkt voor mensen die daar wonen is het heel raar dat wij zo vroeg eten. Want je krijgt van, oh, ja, dus op die manier uhm brengt je wel dingen bij, maar soms als het alleen maar om van die die termen gaat ja reflecteren op taal, dan mis ik een beetje van ja. Ik ja ik snap zelf wel wat er bedoelt, maar hoe zien ze dat voor zich bij leerlingen? Ja, wat wat wat wat is dan heb ik zo iets ja, dan is het een soort term. Maar wat het dan precies inhoudt? Dat vraag ik me dan af.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I En in dit geval als je dan de opdrachten bekijk die bij de kenmerken horen, zou je dan een beter idee krijgen van wat er verwacht wordt? Zou je dan nog steeds, zegt van het is ook behoorlijk vaag.
- F1 Nou bij sommige opdrachten, dan zie je wel en zag je wel meteen? Oh ja, hier wordt wat mee gedaan bijvoorbeeld. Bij die het ging over compensatiestrategieën ergens in de onderbouw, dat ze dan bepaalde woorden moeten raden uit een uit de context of zoiets, dus dan zie je wel dat ding meteen terugkomen. Ja, bij andere opdrachten had ik dat wat minder dan, of dan is het een ja misschien iets té algemene opdracht met ja vertel hoe je dit zou zeggen en dat is dan een kenmerk van iets dan ik denk ja, dat is wel heel makkelijk, want bij een heleboel opdrachten moet je iets vertalen. Dus dan denk ik. Ja. Maar bij een aantal sluiten het wel wel de meteen op aan dat, dat is ook wel het goede eraan dat het meteen iets in de de praktijk ook brengt. Want als het alleen maar bij ja overkoepelende termen blijft dan ja, hebben we denk ik in de klas aan wijnen gaan en de leerlingen op die manier dan ook.
- I Oké, dat is een heel goed punt. Natuurlijk wel interessant te horen dat juist sommige opdrachten misschien iets te algemeen zijn om echt duidelijk te maken wat een kenmerk inhoudt.
- F1 Nou op zich op zich hoeft dat niet slecht te zijn. Natuurlijk kan het nog steeds een goede opdracht wel zijn. En maar dan ja misschien niet per sé als het om dat punt gaat.
- I Nee ik vraag nu in ieder geval in het oog van van de vernieuwingen en de kenmerken dit is een heel goed punt. Ik zal zo even kijken of ik of ik die vraag kan vinden. Zo'n vraag kan vinden. Het is een behoorlijke lijst.
- F1 Ja, dat geloof ik ja met alle talen ook nog leren door elkaar. Wel leuk om te zien. Hoe zit het met andere talen,
- I Heb je daar dan ook nog naar gekeken naar hoe bepaalde kenmerken bij een Frans of Engels of algemeen behandeld zouden worden?
- F1 Oeh om eerlijk te zijn. Ik heb, ik heb de opdracht een beetje ja, soms wel wat snel doorheen gegaan, soms een paar overgeslagen. Maar meer vanuit interesse ook dat ik ja hoe doen zit met en met de andere talen ja met Engels zijn ze meestal wat verder natuurlijk, dus dan kun je wat. Ja is het misschien, ik weet niet of dat zo is, maar ik heb dan het idee als leerling al wat meer kunnen. Dan is het ook wat makkelijker om wat meer vrijere opdrachten dus waarin ze iets ja zelf meer moeten communiceren. Terwijl ik merk ja met Frans vinden ze dat toch wel heel moeilijk en dan is het vinden ze het makkelijker nou. En als er toch een bepaalde structuur ook wel hebben van, maar je moet dit doen. Toen dit toen. Maar goed dat volgens mij even heel snel een indruk toen verdwenen ging.
- I Het is toch wel een, een, een goede indruk of een belangrijke indruk om wel te hebben, want er zit natuurlijk een groot verschil tussen Engels en de andere talen hier. Volgen Curriculum.nu wordt het ook omschreven als Engels en de moderne vreemde talen. Dat is een punt waar mensen kritiek op hebben. Maar aan de ene kant ook wel te begrijpen vanuit dit standpunt, want Engels is op een hoger niveau dan andere talen.
- F2 Ja, ik bedoel, ze beginnen ten eerste op de basisschool alle mensen, steeds jonger ook en daarnaast ja, ze zijn op de computer allemaal bezig. Het is in het Engels te kijken, series in

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

het Engels, het ligt ook wel dichterbij het Nederlands dan het Frans. Natuurlijk, het Frans is dan in een keer een hele andere gekke taal, dus ja, dat het niveau dan wat hoger is dan dan met Frans. Dat. Ja. Ja, het is zo erg verbaasd, denk ik niemand.

I Nee ik denk ik denk het zeker niet.

Goed. Nu je mijn module gelezen hebt, is je houding tegenover Curriculum.nu op één of andere manier veranderd?

F1 Nou niet, niet zozeer moet ik moet ik bekennen en zoals ik zei, ja, veel van die ideeën waren wel een beetje de dingen die je ook al ongeveer had opgevangen had dus. In die zin veranderde daar niet heel veel. Wel was het goed om dat allemaal eens door te lezen dat dat het wel duidelijker was en en goed dat er ook wel in de praktijk ook met opdrachten wat mee gedaan wordt. Dat maakt het wel, waardevol, want als het alleen maar bij ideeën blijft dan, ja, dat heb ik het idee, dan heb je een leuk rapport, misschien, maar uiteindelijk levert het dan ja per saldo in de klas niet niet heel veel op. Maar ik kan niet zeggen dat dit dat er heel veel veranderd is.

I Oké, je had het er trouwens net over dat vakoverstijgende werken waar je af en toe zelf al over nadacht. Is er bij jullie communicatie tussen de verschillende talen teams of is het echt binnen een team wat binnen een taal

F1 Nou, het is, het is bij mij op school zo zo'n iets andere school, wij werken met bepaalde jaarlagen dat elke docent heeft van bijvoorbeeld of alle eerste klasse of alle tweede klassen of alle derde klassen. Dus ik merk eigenlijk dat het werken in, want ik was gewend van van mijn stageschool, iets traditionelere school dat je meer met de vaksectie samenwerkt. Dus ik zat heel veel met alle Frans docenten en dan hadden we af en toe ook daar bijeenkomst met ja, hoe gaan we wat gaan we vooral? Hoe gaan we zorgen dat het vooral zeg maar vanaf de eerste tot de vijfde of zesde dat dat goed op elkaar aansluit dus dan ging het echt daarover. Terwijl ik hier op school merk, dat ja, ik we hebben geen bijeenkomsten van de vaksecties, dus bijvoorbeeld de de eerste en tweede jaars docenten Frans die ja spreek ik niet bijzonder veel en ja praat ik niet zoveel over de lessen ook het vak met bovenbouw collega wat meer ook omdat we allebei de vierde klas hebben, die delen we dan dus ja, daar wat meer over. En dan merk ik dat het dat wij meer praten met de jaarlaag, dus dan juist met de Engels docent daar en de de Nederlandse docent. In. Dus ja, dat, dat is wel een verschil daarin?

I Ja, heb je ook het idee dat er wat dat betreft dat dat die samenwerking een effect heeft op de manier waarop jullie je talen behandelen, dus dat er wat meer interactie is tussen talen?

F1 Niet zozeer. Nee kan ja kan niet zeggen dat we bijvoorbeeld, ze moeten bij mij ook een boekje lezen. En daar kreeg dan ook wat vragen bij andere talen, dus dat ook wel. Maar ik heb niet met die docenten bijvoorbeeld *uitgerust [niet goed verstaanbaar]* van hoe maak jij je toets enzo. Dat heb ik wel ja eigenlijk zelf gedaan. Ja nee, niet niet heel erg.

I Oké. Dat is interessant.

F1 Ja op zich is het natuurlijk wel interessant aan de andere kant denk ik om om met talen onderling weer samen te gaan werken, kan misschien ook juist voor verwarring wel zorgen bij leerlingen. Want ik merk het al ze hebben. Ja, het is ook een beetje gek bij mij op school zit doen dan een vak Duits of Spaans doen ze zelf. Er is geen docent ervan, maar ze moeten allerlei opdrachten op de computer maken. Is ook geen examen erin volgens mij, maar ze

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

moeten dan wel afronden zodat ze volgens mij onderbouw programma uiteindelijk dan rond hebben. Maar ik merk soms dat ze in de war raken met het Frans en het Spaans. Dan krijg ik op mijn Frans toetsen, Spaanse woorden of Engels soms ook, maar dat is meer omdat ze dan niet weten en het Engels wel. Dus ik denk ja, als je als je dat zou helemaal samenvoegen er zitten wel goeie dingen aan, want ik vraag vaak genoeg gedaan wat ze niet weten. Ik denk aan het Engels en dat helpt dan. Maar verder niet.

- I Oké. Ja, dat is natuurlijk wel grappig dat ze dan Spaans en Frans toch door elkaar halen.
- F1 Ja die liggen wat dichterbij elkaar natuurlijk de romaanse talen
- I Dat zijn de vragen die ik had, maar ik wil je sowieso nog vragen of je nog algemene opmerkingen of vragen hebt over die module. Die heeft mij gekregen.
- F1 Eigenlijk niet, ja, ik had wel wat algemene dingen, maar die heb ik bij de vragen er al een beetje ja, tussen gepropt en nee, ik heb ik heb wel denk ik alles gezegd, wat ik wat ik wilde zeggen.
- I Oké super
- Even checken of ik echt geen vragen meer heb. O ja, ik heb wel een vraag. Die stond net niet in mijn scherm. Als je die module hebt? Zou je dan zeggen dat je op basis daarvan andere opdrachten kan bedenken die binnen hetzelfde thema vallen die binnen die bouwsteen of kenmerken vallen?
- F1 Ja op zich wel, **maar ik denk wel als ik eerlijk ben dat als zo'n opdracht al is dat hij dan toch wel snel geneigd zijn ja, als we dan toch zo'n soort opdracht maken, dan dan gaan wij naar diegene uit de module¹⁵**. Terwijl als je iets heel anders een keer wil doen, ja, dan moet je hem zelf maken. Maar ik denk dat ik dan ja niet zo snel zou denken ik ga zelf andere vergelijkbare opdrachten. Maar dan eerder gewoon deze opdrachten zou gebruiken, maar op zich ja, die mogelijkheid is er wel natuurlijk
- I Dat is een heel goed antwoord. Dat is wel echt de laatste vraag

- eind -

¹⁵ Citaat op pagina 28

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F2

Geïnterviewde: Docent Frans (F2)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 29-5-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 61
Werkervaring: 38 jaar
Niveau: vwo, vwo max
Geslacht: V

I Dan zou ik eerst willen vragen of jij bekend was met Curriculum.nu?

F2 Ja

I En in welke mate?

F2 Nou ik in zoverre bekend dat ik zelf lid ben van levende talen congres Frans waar we ik mee in de organisatie zit en waar we natuurlijk mensen hebben gehad die hier iets over kwamen vertellen. Volgens mij Jaco brouwer volgens mij die vanuit Frans daarmee doet vanuit ik denk Wolters Noordhoff, maar in ieder geval hij heeft daar ook workshops over gegeven. Kijk, het is niet zo dat ik helemaal alle ins en outs ken, maar ik weet wel wat de bedoelingen zijn van Curriculum.nu. Dus en dat ik daarvan vind. **Ja aan de ene kant heel goed om leerlingen breder naar de taal te laten kijken, dan wat we tot nu toe doen. Hè?** Als je kijkt wat er in de klas vaak gebeurt, is grammatica vertalen, dat soort dingen en dan zijn ze bezig voor hun puntjes en persoonlijk vind ik het altijd heel erg leuk om leerlingen van ja wat bredere blik op taal te geven. En als ik de dingen lees van Curriculum.nu, dan denk ik nou, met een aantal dingen ben ik daar ook al vaak mee bezig eigenlijk. Soms doe je dat al onbewust. Dus het is bij mij niet zomaar blindelings de methode volgen natuurlijk. Ik vind het methode waar we mee werken, libre service vind ik heel erg fijn. Ik heb er zelf ook aan meegewerkt, dus dan dan moet je dat ook wel leuk vinden. Maar buiten die methode om zie ik wel dat er heel veel dingen zijn die ook al voordat ik aan deze methode meewerkte, al deed in de klas. Dus alleen maar goed dat het meer dat het verbreed wordt. **Het enige wat me wel een klein beetje zorgen maakt is dat is dat men wel op moet passen dat de taalvaardigheid van de leerlingen niet overschaduw wordt door een heleboel andere zaken¹⁶**, die heel goed zijn, maar die die moet je zeker niet vergeten mee te nemen, maar je moet niet het een door het ander gevangen.

I Super nou, dat zijn gelijk de volgende 3 vragen, ook dat makkelijk. Als je het kijkt naar die ontwikkeling van Curriculum.nu, in welke mate voel jij je dan in controle over die vernieuwingen?

F3 De vernieuwingen die in het algemeen het onderwijs worden ingevoerd met nou Curriculum.nu zeg maar. Ja daar, daar had ik controle over kunnen hebben als ik was gaan meedoen aan die groep natuurlijk, dat heb ik niet gedaan. Het enige wat je kunt doen, is het volgen dit moment. Ik zou niet weten hoe ik daar controle op zou moeten uitoefenen. Maar ik voel me als docent aan de andere kant, autonoom genoeg om dingen mee te nemen op te pakken. Kijk tenzij iets echt in een eindexamen opeens op een heel andere manier gevraagd zou gaan worden. Maar ja, dan nog dan kun je daar natuurlijk leerlingen gewoon goed op voorbereiden.

¹⁶ Citaat op pagina 24

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Super en wat betreft die autonomie, hoeveel keuzevrijheid moeten voor docenten volgens jou zijn binnen zo'n vernieuwingsproces?
- F2 Uhm dat vind ik een moeilijke vraag. Ja ik durf daar geen percentages of zo aan te hangen, want als ik denk. Ja, als ik een les geven aan de leerlingen en ik ik bijvoorbeeld nou ja, goed gisteren nog vertel ik iets over de ontkenningen in het Frans. En dan is het superleuk om dat een beetje te vergelijken, bijvoorbeeld met Spaans of met het Nederlands, Engels en om daar iets mee te doen en dan heb je het over zinsvolgorde en dan heb je het over de bijzonderheid van die ontkenning in het Frans, maar vind ik het ook leuk om te vertellen waar die ontkenning vandaan komt, dus de etymologische aspecten. Dat zit trouwens nog niet in Curriculum.nu zag ik. Dat heeft wel natuurlijk met taalbewustzijn te maken en het ontstaan en dergelijke van taal, maar ik, dat is bijvoorbeeld iets wat ik zelf al aan toevoeg.
- I Ja, zoiets kan zou je op zich kunnen pakken onder ja wel, taalbewustzijn.
- F2 Ja
- I En dan misschien iets meer richting top historische kanten ervan een extreem historisch dan maar. Nee, dat is een heel interessant punt. Ik ben zelf ook dol op etymologie. Ja ja, moet wel. Ik ben taalkundige
- F2 Altijd erg leuk, ja, waar komt zo'n dakje vandaan in het Frans of dat er woorden in het Frans zijn die uit het Nederlands zelfs komen, dus wel leuk om te vermelden
- I Ja daar ben ik ook met mijn leerlingen mee bezig en dan ja, de spelling van het Frans is ook altijd. Vinden ze heel grappig om te leren hoe dat werkt. Ja, waarom dat zo werkt?
- F2 Hoe is dat gekomen? Dat willen ze heel graag weten,
- I Dat is altijd de eerste vraag die ik krijg
- F2 Het is wel echt op het moment dat je zulk soort dingetjes vertelt. Kinderen hangen ook al aan je lippen ze vinden dat ook leuk. Je kunt ze heel droog en goed wel vertellen waar die ontkenning, hoe die ontkenning in elkaar zit. En een prachtig filmpje ook hè animatiefilmpje van libre service. En, dat is prima, dat maakt heel duidelijk, maar het moment dat je gaat vertellen van hoe komt het nou, hè? Waar komt nou dat woordje pas vandaan, dat vinden ze heel erg leuk om te weten. En ook de variatie in taal dat pas uiteindelijk dat ne is gaan overnemen. In ontkenning hè dat het eigenlijk veel in de spreektaal zelfs dat ne soms gewoon weggelaten wordt. Maar ook in bijvoorbeeld 1/3 klas de futur de toekomstige tijd? Ja Spaans Italiaans werk op dezelfde manier. En hoe grappig is het om te kunnen vertellen dat die uitgangen in de futur alles hebben van het werkwoord hebben, maar dat is ook een Spaans zo is. Ja, het is gewoon leuk om dat soort dingen te vertellen.
- I Super, dat zijn heel, heel mooie voorbeelden, eigenlijk daar. Als we dan weer terug hebben over die over Curriculum.nu en die vernieuwingen, hoe erg voel jij je dan persoonlijk daarbij betrokken, dus je hebt dan de keuze gemaakt om niet daadwerkelijk aan het in zo'n team te gaan zitten, maar in welke mate voel je je alsnog betrokken als docent Frans?
- F2 Ik voel me daar niet bij betrokken om bij de ontstaan van Curriculum.nu of iets dergelijks. Ik vind het leuk om het te volgen, maar ik ben er niet bij betrokken en ik heb er bij mijn weten ook nooit iets aan gedaan. Tenminste niet aan meegewerkt dat het tot stand kwam. Maar het leuke vind ik wel dat op het moment dat ik dat las dacht van hé, maar dit zijn wel

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

dingen die ik voor een groot gedeelte al doe en ik vond het wel heel mooi om te zien dat men zich toch bewust was van veel meer aspecten, veel bredere aspecten van taalonderwijs.

- I Oké super, dus je zou ook zeggen dan dat die adviezen dan passen binnen wat jij al al doet, dus binnen jouw ervaringen.
- F2 Ja, ja, ja zo zou je het kunnen noemen inderdaad, ja.
- I Oké, super, dat was de volgende vraag.
- F2 Ik kwam dus gewoon niet, er kwam niet opeens iets waarvan ik zeg van nou, waar zijn ze nou opeens mee bezig? Zo is het absoluut niet
- I Oké, super dat is, dat is een heel interessant punt.
- Dan waren dat mijn vragen over jouw mening over Curriculum.nu buiten mijn module en dan wil ik nu te gaan met ja eigenlijk op zich hetzelfde onderwerp, maar in het kader van mijn module. Deze vragen gaan weer heel erg lijken op die net gesteld, maar hebben allemaal betrekking op een situatie waarin je deze module erbij hebt.
- F2 Ja.
- I Ja, het is een beetje ja vooruitkijkend hypothetisch, want je hebt natuurlijk niet mee kunnen werken.
- F2 Nog niet
- I Het was een beetje kort dag. Maar ik hoop dat je genoeg in beeld kunnen krijgen van wat mogelijk is.
- F2 Ja, ik heb wel vooral naar de de inleidingen gekeken steeds de dus de bouwstenen de kenmerken en wat je voor Frans daaraan had toegevoegd en ook een klein beetje naar het vakoverstijgende
- I Oké, dat is wat de meeste docenten doen, dat zijn ook de punten waar waar ik het meeste ja de vragen over heb. De voorbeelden zijn ook het makkelijkst om eventueel nu nog bij te pakken.
- F2 Ik heb hem erbij hoor.
- I Dat is super, misschien dat we daar ook nog even ... voorbeelden zijn altijd heel fijn om te gebruiken hier. Ja, dan wil ik eigenlijk terug naar het punt van controle. Als je deze module erbij hebt veranderd dan het gevoel van hoeveel jij controle hebt over die vernieuwen.
- F2 Nee hoor nee.
- I Dus je zou dan nog steeds zeggen van ik ben gewoon niet in controle daarover.
- F2 O. Uhm
- I Zoals je net zei,
- F2 in zoverre dat jouw module zou misschien kunnen helpen bij docenten of bij mij van o hebben dit aspect van Curriculum.nu wel eens gedaan en dat je dan kijkt of je ja of je compleet aan zou kunnen voldoen, hè? Dus het maakt het wel compleet kijk als ik het de

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

ene kant iets met etymologie doe, dan wil dat niet automatisch zeggen dat je bijvoorbeeld talen vergelijkt of iets dergelijks en ik als ik wel iets zou willen doen van o ja, daar moet ik ook even aan denken. Nou, dan is zo'n module natuurlijk handig. Maar ja, het gevoel van controle, het is ik ik voel me niet verplicht om alles te moeten doen ofzo. Zo is het niet

I Oké, super. Nou, dat is dan ook meteen een eigenlijk al een groot deel de volgende vraag wil stellen, dus ja, hoeveel vrijheid, keuzevrijheid voel jij als je deze module derde erbij zou pakken om gewoon les te geven?

F2 Volledige vrijheid ik heb daar geen geen problemen mee. Nee, ik zie zelfs je hebt oefeningen als voorbeeld toegevoegd, maar er zijn ook ja, er zijn zoveel andere oefeningen nog die je zou kunnen gebruiken en die. Ja het enige is, je moet de methode een beetje kennen, ja, dan mag je er wel van uitgaan dat de docent dat doet toch?

I Ja, ja, ja, het ligt eraan. Hoe lang ze hem al hebben natuurlijk.

F2 Ja ik heb het wel eens dat je denkt van oh, ik zou ik dit of dat even willen bespreken de leerling en ik weet dat we dat in de methode hebben zitten, maar dat ik niet automatisch uit mijn hoofd weet van in welk hoofdstuk in welk deel zit dat dan? Ja, ja, dat is logisch.

I Dat is ook niet te verwachten met al die al die boeken.

F2 Nee.

I Super. Ja, als je deze module dan hebt, in welke mate voel je je dan betrokken bij de vernieuwingen?

F2 Nou, ik denk dat dat die betrokkenheid misschien wel vergroot dat je als die oh maar in onze methode zit, al wel best wel veel mogen we eigenlijk niks over mopperen als ik het zo zie dan. Dan kan dat natuurlijk zeker daardoor ook hier betrokkenheid vergroten. En en nou ja, en voor zover die betrokkenheid niet had, kan het in ieder geval vergemakkelijken om ja en mee te werken om er iets aan te doen.

I Super. Een een een mooi antwoord. Het is ook wel interessant dat je je werkt natuurlijk al met libre service dus voor jou zijn dit dingen die je al bekend voorkomen.

F2 Veel van de dingen wel. Ik werk wel met vwo. Ik heb op dit moment geen vmbo havo klassen kan altijd nog komen natuurlijk, maar ik heb ik ken het nu wel nu de methode van klas 1 tot en met 6. En literatuur.

I Ja literatuur is belangrijk om het er ook in zit

F2 Ja. Ik zat even terug te denken dat je iets met fantôme de l'opera. Maar het is ik zag daar niet zo, want dan ging ik ook over empathie of zo

I Ja inlevingsvermogen, ja.

F2 Ja, nou ja, dat kan. Je zou het zo kunnen zien. Ik weet, ik kan bij bij literatuur meer dingen voorstellen waar je het over inlevingsvermogen hebt, bijvoorbeeld wat ik zelf een hele mooie vind als voorbeeld inlevingsvermogen natuurlijk de situatie van de Madeleine bij Proust. Die heel duidelijk beschreven staat ook in de literatuur een deel. Waar ik ook echt wel ja voorbeeld van mijn klas, ik heb toen in de klas Madeleine's uitgedeeld natuurlijk met een kopje thee op het moment dat we dat gingen bespreken. Ja, dan laat je de leerlingen

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

ook werkelijk in leven, niet zozeer doordat ze nu aan iets terugdenken, maar wel door dat je kunt zeggen van als jullie over 10 jaar een Madeleine eten, weet je dat je dat bij Frans voor het eerst gedaan hebt.

I Ja. Dat is, dat is een hele leuke. Ja, er zijn bij veel aspecten heel veel voorbeelden te vinden die net andere kanten van zo'n kenmerk weergeven. Ik heb toen ja voor le fantôme gekozen, omdat het echt inlevingsvermogen in een personage is. Maar je hebt natuurlijk ook herinneringen, dus het zijn hele mooie aspecten. Het is ja, ik vind het juist heel mooi dat je daaraan terugdenkt, want ja, daarmee pak je eigenlijk een ander puntje van het juist het zien van oké die die opdrachten passen daar ook binnen.

Oké daar past mijn volgende vraag eigenlijk wel hele mooi in. Dat is, in hoeverre de adviezen en de kenmerken die ik hier gegeven heb passen binnen jouw ervaringen?

F2 Veel best wel veel, ja. Dat wat wat dingetjes opgeschreven wat dat betreft even kijken nou ik etymologie heb ik al genoemd. Als je het hebt over bijvoorbeeld je doelgroep, ja, dus het taalgebruik een beetje afstemmen op je doelgroep. Ja één van de opdrachten die ik altijd geef in de onderbouw, zowel eerste, tweede of derde klas, die hebben daar wel mee te maken, bijvoorbeeld in de brugklas moeten ze een vlogje maken. Nou ja, daar hebben ze natuurlijk sowieso de vlog van David met bram en dan heb je ook dat interculturele komt daar best wel in terug vind ik in die vlogs. Alleen op het moment dat dat David zijn huis laat zien aan bram, dan zie je al dat dat je totaal anders is dan dan in Nederland, dus dat is al heel erg leuk. Maar leerlingen moeten zelf ook een vlog maken. Bijvoorbeeld een vlog waarbij ze een Frans vriendje in Nederland uitnodigen en alvast lekker maken voor dat bezoek, door middel van een nieuwsbericht of wat dan ook iets over het weer. Maar vertel iets over het land aan Franse, dus aan Franse doelgroep. Ik heb in de derde klas bijvoorbeeld dat ze folder moeten maken over een Franstalige stad in de wereld, maakt niet uit welk land, maar Franstalige stad. En daarvoor hebben ze zelf een reisbureautje en ze hebben daar een speciale doelgroep voor voor ogen. Hè dus mensen die juist sportief zijn, of mensen die of juist Nederlanders of misschien wel Duitsers. Maar in ieder geval zij willen nou dat Franstalig land en ervoor zorgen dat is de dingen die in dat land zijn voor deze mensen daarop zijn afgestemd. Dus dan heb je het echt over doelgroep?

I Ja, dat is een heel mooi voorbeeld inderdaad van toch doelgroep. Ja, en ook wel eigenlijk gewoon van de doelen die je nou eigenlijk daarmee hebt.

F2 Ja. Ja, dat is heel. Een ander dingetje ja taal vergelijken had ik al verteld dat ik ook heel vaak doe je vergelijking zinsvolgorde, dan vind ik een belangrijk in de taalvergelijking en en wat ik ook vaak doe, niet gelijk in de brugklas, maar wel wat later. Ja, ik heb bijvoorbeeld in de tweede klas en vwo-max klas. Ja dan vind ik het erg leuk om te vertellen ook hoe talen worden ingedeeld, bijvoorbeeld als svo sov te halen en dergelijke. Ik geef zelfs een een lesje tussendoor gewoon wat leuk vindt voor leerlingen, dat heb ik ze een beloofd vinden ze leuk, een lesje Chinees een en een lesje Japans en dan heb ik het natuurlijk ook over de ja de indeling van talen en de bijzonderheden, de specifieke kenmerken van zo'n taal. En ze denken altijd dat Chinees en Japans hetzelfde zijn is niet helemaal niet zo. Totaal verschillend, maar dan is dat wel leuk om daar iets over te vertellen en dan ook daarmee je liefde voor taalonderwijs natuurlijk in het algemeen over te dragen. Dat vinden ze echt heel erg leuk. En ja, ze staan gewoon versteld dat er talen kunnen zijn die sov zijn zoals ik Japans.

I Ik heb zelfs nog vso talen die ik ik heb geleerd op een gegeven moment

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F2 Moeilijk.

I Ja, lers is daar eentje van.

F2 Heel bijzonder, heel bijzonder,

I Maar dan krijg je ook gelijk het punt natuurlijk van inversie. Ja, hoe werkt dat dan weer?

F2 Laten zien hoe raar dat het Nederlands is, hè?

[gelach]

Maar het is ook gelijk het bewustzijn aan de leerlingen van, dan begrijp je dus ook dat iemand die voor het eerst in Nederland komt, het heel moeilijk vindt om die zinsvolgorde goed te doen.

I Ik heb dit ging dan over wat nu in de voorbeelden stond en dan wil ik het nu hebben over die echt een specifieke uitleg van die kenmerken. Hoe past dat dan binnen jouw eerdere kennis?

F2 Hoe bedoel je dat precies en?

I Ja, dus nou, je hebt al die introductie stukjes voor iedere bouwsteen. Ja en hoe past dat eigenlijk bij wat jij al wist over? Ja, het vak Frans of de curriculumvernieuwingen?

F2 Nou misschien dat die bouwstenen zoals het omschreven is, dat het allemaal wat explicieter maakt. Er zijn heel veel dingen waarvan je denkt, oh ja, maar die doe ik ook en dat doe ik ook. Maar om het zo theoretisch expliciet zeg maar op papier te zien staan. Ja, dat had ik eerst niet zo, dat had ik niet zo helder, dat hebben ze natuurlijk bij curriculum nu allemaal heel duidelijk ja helder gemaakt en in jouw methode komen al die bouwstenen kenmerken natuurlijk terug. En met jouw voorbeelden wordt het heel concreet gemaakt.

I Want die kenmerken die zijn niet van Curriculum.nu.

F2 Zeker,

I Maar dat moet even even duidelijk maken, zodat jij niet verward van wat was van mij.

F2 Daar had ik trouwens wel een paar vragen over, want op een gegeven moment had ik wel even. Waar had ik het ook weer? Uhm. Die en ja, die had je bij creatieve vormen hè. Vroeg me af, zit dat ook niet een beetje bij ja bij interculturele

I Ja, je hebt dit, het is binnen tussen de alle kenmerken zitten eigenlijk verbanden. En ja in mijn onderzoeksverslag [de Gier, 2021] zijn er ook een compleet schema voor gemaakt. Heb ik hier niet in gedaan, omdat het een beetje vaag wordt dan. Maar het is inderdaad ook heel erg een aspect van het interculturele bewustzijn. Maar bij dit ja is best wel gaan echt om personages echt inlevingsvermogen in een tekst, of ja tekst dan in de meest algemene vorm van taaluiting. Terwijl bij de interculturele heb je juist dat aanpassen. Dus dat is eigenlijk hetzelfde idee, maar net gericht op een ander andere bouwsteen, dus dat klopt inderdaad dat dat heel veel punten bij meerdere bouwstenen horen.

F2 Ja, dat is ook eigenlijk wel zo. Ja, nee, dus dat het taalbewustzijn. Even kijken kenmerk 4 taalbewustzijn had ik ook zoiets. Nee. Impliciete expliciete doelen waren dat. Daar had ik trouwens ook nog een vraagje over.

I Ja

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- F2 Heel even kijken. Nou ja dan, nee, dat was het voorbeeld Frans waarvan ik dacht, o, dat past eigenlijk wel heel mooi bij intercultureel. Dat was over die jongen dat meisje die elkaar leren kennen bij de Seine, zeg maar en dan later naar die moskee gaan. Ja, dat vind ik, dat is ja, ik vond dat minder taalbewustzijn dan. Dat ik dit niet moet ook intercultureel komt hierin heel heel duidelijk voor. Hoewel natuurlijk ook een impliciet doel ik denk dat je daar natuurlijk heel erg naar kijkt daar ook wel in voorkomt. Maar ja ik vind dat minder daarbij passen dat ze dat voorbeeld.
- I Ja, nee, dat klopt inderdaad en dit was ook een moeilijk kenmerk om voorbeelden voor te vinden, omdat het iets is wat eigenlijk nog heel weinig aanwezig was. Echt een scheiding impliciet expliciet.
- F2 Ik heb ze wel gezien hoor. Ik doe natuurlijk in de bovenbouw ook heel veel met luistervaardigheid, spreekvaardigheid en filmpjes en dergelijke. En, ze zitten echt wel in, want ik zou even goed moeten nadenken terug moet je denken aan wat ik de laatste tijd gedaan heb. En dat ja mensen hun bedoelingen duidelijk maken? Ja, dat is ook zo eentje. Volgens mij zit die in 4 of 5 vwo. Dat iemand een een een reisbureau dat je werkt en verliefd is op zijn overbuurvrouw. Ik weet niet of je dat stukje kent,
- I Oké die heb ik niet voorbij zien komen. Maar met zo veel opdrachten is natuurlijk niet alles mee is genomen hier
- F2 Dat het wordt wel echt is, een impliciet doel, maar het wordt wel goed duidelijk gemaakt voor de leerlingen. Dat die eigenlijk op zoek is om zijn overbuurvrouw het hof te maken en dat dat wordt sowieso niet *genoemd* erin, maar je kunt het wel merken in het filmpje. Dat is wel heel leuk om dat te zien. Ja, ik denk dat die daar wel heel duidelijk is. En expliciet doen hebben ook een filmpje bij. Dat is bijvoorbeeld. Volgens mij was dat in de vierde klas, waarbij ik kan het wel ... ik kan het heel even opzoeken. Momentje, ik heb hem hier bij de hand

[F2 haalt boek]

- 4 5 a. Even zoeken ... ja tarif unique in passion die dat is ook al eentje gelijk eerste hoofdstuk van deel 5. Daar kun je ook de doelen. Het komt uiteindelijk in het filmpje wel aan de orde, maar een begin wordt er zeker naar gevraagd. Wat is, wat is de bedoeling hiervan?
- I Super. Ik heb hem even genoteerd.
- F2 Santé, dernier voyage is er ook zo eentje het doel van de personages komt aan het eind zeker aan de orde, maar ja, in het begin zie je dat nog niet helemaal duidelijk. Dat is wel erg leuk om te zien. Dat is ook een leuk stukje
- I Super.
- F2 De filmpjes bij regardez zie je dat best wel heel vaak terugkomen en dat is natuurlijk mooi als de leerlingen daarachter kunnen komen.

[onderbreking voor wijzen op typefout]

En ook die [impliciete, expliciete, manipulatieve doelen] kun je vinden, hè? De methode dat iemand iets voor elkaar moet krijgen, bijvoorbeeld er wordt een boete gegeven aan iemand en je moet voor elkaar zien te krijgen die eigenlijk die boete kwijtschelden. Het zijn natuurlijk ook ja dat je iets voor elkaar moet.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Super dan ga ik nog even door met mijn volgende vraag, als jij verder geen punt al daar.
- F2 Nee
- I Super, ik heb niet veel vragen meer, want het gaat heel makkelijk het interview. Ja, dit is misschien de meest algemene vraag die ik kan stellen, maar wat vind je van Curriculum.nu met deze module erbij? Ten opzichte van zonder?
- F2 Deze module maakt het concreter. En, dat is waar een docent, altijd behoefte aan heeft toch? Iedereen heeft daar behoefte aan om te hebben. Als je kijkt als je zoiets ziet staan over impliciete, expliciete manipulatieve doelen, dan kan ik me voorstellen dat je denkt, wat bedoelen ze daar nou precies mee? Maar doordat je deze methode hebt, maakt het wat duidelijker. Tenminste, dat is de kenmerk wat jij er zelf aan hebt gehangen, maar het is het maakt het duidelijker door die voorbeelden erbij te geven.
- I Kenmerken zijn allemaal gebaseerd op dat wat er in dat rapport stond, maar ik heb die die 20 pagina's even teruggebracht naar één.
- I Ja, dus dat ja maakt het gewoon duidelijker.
- F2 Super, dat is een heel duidelijk antwoord.
- I Ja, en dan heb ik nog ja nog één vraag op basis van deze module. Zou je dan zeggen dat jij ook ja andere opdrachten kan bedenken die wel binnen die kenmerken zouden vallen, maar misschien niet in deze module staan?
- F2 Ja hoor. Ja, ja, ik denk het wel. Ik zit even te denken had ik ergens nog een pagina 41, zoiets staan. Even kijken. Daar ging het, daar was het vak overstijgend. Dat was een vakoverstijgende opdracht en die vond ik meer passen bij wat daarna komt volgens mij dan bij wat voor staat. Ja, dat ging volgens mij meer over culturele vergelijken dan over de interculturele competentie.
- I Conventies,
- F2 Conventies ja. Want daar gaat het veel meer over het land zelf een dergelijke en niet zozeer over conventies. Dat vond ik bij bladzijde 41 bijvoorbeeld. Denk ik van het zou beter passen bij wat daarna komt. En, dat heb ik nog meer. Dus wat had ik nog meer, kenmerk 3 bij EGC,
- I Ja de compensatiestrategieën.
- F2 Dan ging het over een tutorial. Ja, ik opvolwoorden en dergelijke vond ik daar heel goed bij passen. Maar er was iets anders bij waarvan ik dacht dat was volgens mij dat daarboven dat ik dacht van past dat er nou werkelijk bij? Ik heb hier. Het is een grote. O ja o, ja ik zie het alweer, ging over een recept wat ze moeten voorbereiden en dan daar een vlogje van maken. Dat denk ik via is dat recept is dat iets met compensatiestrategieën of is dat meer intercultureel?
- I Nee, dat dat klopt inderdaad die opdrachten alleen maar bij omdat de tip daarbij hoort.
- F2 Oké,
- I Het is goed dat je dat zegt daar hoort eigenlijk nog het woord een tip achter.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- F2 Die tips die vond ik sowieso. Neem die die ja dat dat recept dat past eigenlijk inderdaad ook heel mooi wel bij intercultureel ja, nee, maar dan is daar nog mee dat dat klopt, dan zou ik dat er expliciet bij zetten van de tip.
- I Ja, dat.
- F2 Dan had ik nog een mediatie opdracht bladzij 15. Ja dat ja daar zat ik zelf een beetje mee in van wat is nou precies de bedoeling van mediatie hè? **Voor mijn gevoel is dat meer iets duidelijk maken wat tussen twee mensen niet helemaal duidelijk is, hè. Dus dus de ene taal in de andere taal, hè? Dat gaat over het als je dus een Duits aan de ene kant, aan de andere kant of Nederlands en Frans dat iemand dat moet duidelijk maken, met een soort vertaling¹⁷,** of of wat dan ook, maar dat vond ik in dit stukje er niet zo heel duidelijk uit blijken, bladzijde 15. Daar gaat het meer over, dan lijkt het echt een mediator die zeg maar hier aan het woord is, maar dat vind ik toch wel wat anders.
- I Ja, dat is een heel goed punt. Eigenlijk is ook een groot discussiepunt binnen mijn verslag geweest, waar ja, hoe definieer je mediatie? En, ik ben eigenlijk iets afgeweken van de exacte definitie van Curriculum.nu. Omdat ik de definitie van hun oorspronkelijke bron aangehouden heb, het ERK. En die pakt het meer op als mediator. Ja, echt derde onafhankelijke persoon. En dan past juist dat eerste meer bij die compensatie strategieën. Maar het is op zich wel het is er wel heel erg aan verwant.
- F2 Ik vind het wel gek hoor, want in de onderbouw wil Curriculum.nu dat er meer aan compenserende technieken wordt gedaan en in de bovenbouw een mediatie technieken. Waarbij ik dat ja meer zie als ja iets tussen talen onderling dan als echt een mediator rol. Ik vind daar wel een groot verschil tussen zitten, maar goed, dat is dan voor jou minder interessant, denk ik dan voor de groep curriculum nu
- I Het blijft een een een wel gewoon een interessant punt. Want het gaat wel over hoe hangen die dingen allemaal samen? Ja ja Curriculum.nu definieert mediatie zelf inderdaad echt als er is een communicatieprobleem, maar je moet het oplossen met die tweede persoon. Maar dat is dezelfde definitie die ze geven aan compensatie strategieën. Ja dus daar heb ik de definitie aangehouden van het ERK, omdat het daar wel vandaan kwam. Het is ook een nieuw onderdeel uit de companion volume. Dus misschien dat dit punt gewoon meer uitwerking nodig heeft.
- F2 Ja ja dat kan ik me voorstellen. Daar zullen nog wel meer vragen over komen in de toekomst.
- I Ik denk het wel,
- F2 Misschien omdat je schrijft je scriptie kan toch geen kwaad om dat toe te lichten erin hè?
- I Zeker, dat had ik ook al gedaan in het oorspronkelijke onderzoek ook.
- En dan heb ik nog één vraag binnen dit onderzoek en dat gaat eigenlijk over hoe jullie op school werken. En werken jullie zeg maar met overleggen samen binnen het team binnen een taal of ja met het complete mvt-team?
- F2 Beide, beide

¹⁷ Citaat op pagina 29-30

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Oké
- F2 Dit jaar voor het eerst uhm. Ik ben daar ook op dit moment coördinator van ... dat het mvt-team met elkaar samen komt om dingen zoveel mogelijk met elkaar af te stemmen. Dat hadden we tot nu toe nog nooit, dus dat is vorig jaar. Voor het eerste zijn we ermee begonnen. En, uiteraard hebben we ook binnen onze eigen Franse vaksectie overleg maar dat was er altijd al.
- I En kun je dan misschien al een verschil zien in hoe jullie de dingen aanpakken die jullie met z'n allen ook leggen?
- F2 Met het mvt-team bijvoorbeeld?
- I Ja
- F2 Ja nou, wat we hebben gedaan is aanvankelijk we hebben eerst een hele tabel gemaakt met allerlei zaken waarvan we belangrijk vonden om die op elkaar af te stemmen. Dat heeft natuurlijk ook praktische oorzaken, omdat we in de brugklas met meerdere talen samenwerken, maar je moet natuurlijk ervoor waken dat je niet elkaars concurrent wordt. Dus, we vonden het heel belangrijk om niet een populariteitspoll te gaan opzetten, omdat leerlingen na de brugklas namelijk ook nog moeten gaan kiezen welke taal ze gaan laten vallen. En dus hebben dingen afgestemd als nou ja, zaken als gewoon heel banaal hoeveelheid huiswerk, hoeveelheid woorden, vocabulaire wat ze moeten leren, de manier waarop we met grammatica omgaan, met spelling omgaan. De manier waarop toetsen worden samengesteld. Wat nog meer, de taxonomie natuurlijk van belang en uhm. Nou ja, we merken dan nog, hè? Ook al doen we dat dat het nog niet compleet is. We hebben ook afgesproken bijvoorbeeld welke creatieve opdrachten geven aan de leerlingen. Dat we daar niet een eenheidsvorst in hebben, maar dat er wel verschillen zijn, maar dat we ook ik qua hoeveelheid dat wel op elkaar afstemmen. En nog merk je gewoon dat ze ook al stem je dit soort dingen op elkaar af dat er nog steeds weer dingen bijkomen. Dat je denkt, oeh daar moeten we ook eventjes verder op voortborduren.
- I Dat is super, dat is heel interessant. Dat jullie recent dus pas zijn gaan overleggen ook met ...
- F2 Ja het moest wel, hè? Want als je die talen met elkaar gaat geven in de brugklas. Ja je kunt zeggen, je blijft allemaal je eigen ding doen, maar dan ja, dat dat gaat niet werken dan dan dan. Kijk de schoolleiding ziet natuurlijk graag dat we met elkaar overleggen en maar tegelijkertijd zien we zelf ook wel de noodzaak. Het is taalafzonderlijk ook nodig om dat te doen. Nou,
- I Dat is het belangrijkste punt natuurlijk dat je als docenten zelf een belang ergens van ziet. Je weet het beste wat de leerlingen nodig hebben. In ieder geval de groep die voor je neus hebt. Super, dat waren al mijn vragen. Heb je zelf nog vragen of opmerkingen?
- F2 Nee, volgens mij alles wat we hadden besproken heb ik volgens mij ook even kijken wat ik hier heb ... Ja, ik had nog bladzijde 68, dacht wel dat hé daar heb je heel mooi voorbeeld van het status en gebruik gegeven aan taal van het Frans. Dat was een heel duidelijk voorbeeld inderdaad.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F3

Geïnterviewde: Docent Frans (F3)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 28-5-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 53
Werkervaring: 12 jaar
Niveau: alle havo/vwo
Geslacht: V

- I Oké dan wil ik ja eigenlijk beginnen met vragen of jij al bekend was met Curriculum.nu?
- F3 Nee. Helemaal niet, nee.
- I Oké, dus je had er nog nooit van gehoord?
- F3 Nee, en ook nog nooit gezien of gebruikt of nee, helemaal niet.
- I Super nou, dan kan ik de volgende twee vragen overslaan, want het gaat over de details van Curriculum.nu. Dan, ja. Ik bedoel, je weet dan nu in ieder geval dat er dat er iets is, omdat ik het gezegd heb. Hoe had dan volgens jou die communicatie beter gekund dat jij er wel iets van geweten had?
- F3 Nu voor dit interview, bedoel je?
- I In het algemeen van Curriculum.nu.
- F3 Ja en misschien met een mail van Thieme of zo van misschien hebben ze dat ook wel gedaan, hoor. Maar ja, ik ben heel erg druk. Altijd iedere docent en dan krijg je zoveel mail binnen en dan heb je ook geen zin om dat allemaal echt goed te lezen en te gaan opzoeken en en ja, dus, maar ik denk toch dat het via de mail had gemoeten. Even heel kort, leuk, aantrekkelijk, mailtje van klik hier eens op en kijk eens en verder niks weet je wel en dat had ik dan wel gedaan waarschijnlijk.
- I Oké. En dan had je dat eigenlijk verwacht vanuit de uitgever?
- F3 Ja, dat lijkt me het meest logisch. Ja.
- I Oké wil ik wel even duidelijk maken dat deze dit onderzoek heeft niet verder niks te maken met ThiemeMeulenhoff zelf maar mijn eindschrift dat dat even duidelijk is.
- F3 Maar ja, omdat je ja, ik ben sectievoorzitter ook, dus ik heb best wel een goed contact met Thieme en met NAAM, want zij is gewoon ja. Mijn eerste ja echt wel mijn contactpersoon, zeg maar ik kan het ook wel, ik ken haar ook en dat is gewoon leuk. En daarom ben ik wel geneigd om als ik iets van Thieme ontvang, omdat dan even te lezen omdat we ook in 3 klassen die methode gebruiken en daar ook heel tevreden over zijn. Terwijl als ik iets van Malmberg zou ontvangen, dan zou ik denken, nee hoor, dat lees ik niet, want we gaan toch stoppen met het boek, weet je wel volgend jaar? Dus dat heeft er in die zin, is dat voor mij wel, ja, zou ik het eerder lezen als het van een uitgeverij komt waar we toch al goed mee samenwerken?
- I Nee, dat is een heel interessant. Leuk. Ja dan ga ik, dit gaat allemaal wel over Curriculum.nu, maar misschien is dat je het iets algemener kunt pakken in onderwijsvernieuwingen op dit moment. Maar uiteindelijk heeft het wel betrekking op het proces wat nu aan de gang is met

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

Curriculum.nu. En dan wil ik jou als eerste vragen in welke mate jij je in controle voelt over de curriculumvernieuwingen.

- F3 Ja ik voel me wel in controle, want ik geef al best wel lang les en ik ben sectievoorzitter, dus ik heb wel het idee dat ik een beetje weet wat ja wat de vernieuwingen zijn, zeg maar op het gebied van taalverwerving, frans, ja. Probeer ik ook wel een beetje bij te houden en ik lees ook, wel nieuws, nieuwsbrieven en. Ja, ik volg het ook wel in de krant, gewoon dus wat er vanuit het ministerie over gezegd wordt, en ja? Dat.
- I Super, dus ja je bent wel gewoon echt in een controle positie, eigenlijk daar.
- F3 Ja
- I Super. Binnen zo'n vernieuwingsproces hoeveel keuzevrijheid moet er volgens jou zijn voor docenten?
- F3 Ja, dat moeten wel zijn natuurlijk, want iedereen is ook weer anders en het één spreekt je meer aan dan het ander. We hebben ook een tijdje op school met AIM gewerkt in de onderbouw. En daar zijn we uiteindelijk ben gestopt omdat daar een aantal docenten zich niet happy bij voelden van ik sta daar als een idioot een toneelstuk te doen iedere les en het kost me zoveel energie en het past gewoon niet bij mij. Daarom zijn we daarmee gestopt, dus ik denk wel dat het belangrijk is dat iedere docent dan een keuze kan maken van nou dit neem ik eruit, want dat past bij mij. Maar ik denk wel dat het vanuit het ministerie heel duidelijk moet zijn van nou, wat zijn nou de eisen en hoe ziet het eindexamen eruit? Want hè, dat mag wat mij betreft wel eens een beetje vernieuwen. Maar daar ja, daar moeten ze toch uiteindelijk uitkomen. Dus ja, er zijn gewoon dingen die vastliggen en dat is misschien ook wel goed, maar niet alles.
- I Oké super. Ja, we hebben het wel over docenten in die vernieuwingen nu al. En wat vind jij op dit moment van de betrokkenheid van docenten bij die curriculumvernieuwingen?
- F3 Nou is bij ons best groot op school. Ja.
- I Kun je dat verder uitleggen?
- F3 Ja onze school is sowieso wel, heel erg. We hebben ontwikkelgroepen waar je bij aan kan sluiten en dus we zijn heel erg ook met vernieuwing bezig. We hebben ook net een nieuwe rector dit jaar, dus die stimuleert het ook natuurlijk, maar ja. En, we hebben veel jonge docenten die komen net van de opleidingen. Die hebben we allemaal hele leuke, frisse, nieuwe ideeën. Dus dat. Nou, ik vind het wel goed en ik merk bij ons op school wel dat dat ja, dat is, het leeft.
- I Oké super en in welke mate voel jij je dan persoonlijk echt betrokken erbij.
- F3 Nou, ik hou wel van afwisseling, want ja, een beetje allergisch voor sleur van iedere ieder jaar maar weer datzelfde. Dat heb ik nu ook soms wel hoor, dus ik denk van nou weer de ontkenning uitleggen en weer dezelfde soort fouten die je dan terugziet op de toetsen en op gegeven moment wil is dat ook voor ze gewoon een beetje saai, maar. Ja, dus, ik hou altijd wel. Ik sta altijd wel open voor nieuwe dingen, maar ik moet er zelf wel wat mee hebben. Dus ja, sommige dingen zoals liedjes enzo daar hou ik heel erg van. Dat vind ik heel, heel leuk om dat zelf te gebruiken. Maar er zijn ook soms dingen waar ik gewoon minder affiniteit mee heb. Ja.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I En als het dan gaat over Curriculum.nu voel je je daar op enige manier bij betrokken?
- F3 Nou, ik ben er wel nieuwsgierig naar, maar zoals gezegd, ik kende het dus niet, dus dat ga ik nu wel bekijken.
- I Super, ja, dan moet ik even voor de verduidelijking vragen.
- F3 Ja.
- I Ja. Ja, hier was dus jij bent niet verder bekend met de adviezen van Curriculum.nu toch?
- F3 Nee, dus ik schrijf het even op nu, want dan ga ik dat zeker dit weekend eventjes bekijken?
- I Super, ja. Kan ik de volgende vraag ook overslaan, die gaat specifiek daarover. Ja en dan kun je wel zeggen wat je ervan vindt, maar als je het weet dan.
- F3 Nee dat weet ik ook niet. [gelach]
- I Oké, dan gaan we nu wel door naar de module. Ja, waar je wel mee bekend bent. Dus dan kunnen we iets meer in detail ook gaan. En mijn module is gebaseerd op Curriculum.nu en hun advies. Dus de bouwstenen die je daar ziet dat zijn de bouwstenen van Curriculum.nu. De kenmerken zijn gebaseerd op hun uitwerking daarvan, maar zijn door mijn geformuleerd.
- F3 Oké,
- I Dat is even belangrijk om te vermelden. Oké. Als je mijn module erbij hebt, in welke mate voel jij je dan in controle over de vernieuwingen?
- F3 Nou ja, als ik het zo door kijk, dan denk ik, het ziet er leuk uit. Ik zie dat het korte oefeningetjes zijn, korter dan wat ik gewend ben. Nou lijkt me prima. Ik zie dat het heel veel dat is voor leerlingen heel goed te doen is om er zelfstandig mee te werken. Dat er niet dus dat er niet zo heel veel sturing van docenten nodig is tenminste van gretige leerlingen die zouden dat kunnen doen. Ja, er zitten leuke, verschillende, heel, heel veel afwisseling zit er in in de oefening, dus dat maakt het ook aantrekkelijk, denk ik voor leerlingen. Soms is het een quizje en soms. Nou ja, iets met kleurtjes. En ja, hoeft je alleen maar een paar dingen te klikken, dus dat ziet er heel aantrekkelijk uit, denk ik, ja.
- I Oké en deze methode is, is deze module op dit moment bedoeld als handvat voor docenten, dus als een soort van voorbeeldboek is niet echt niet per se als echt een boek, wat wat leerlingen dan gewoon krijgen, waarvan wordt gezegd, werkt het gewoon door. Dus, zeg maar, stel jij hebt dit gewoon naast je, het is niet verder iets wat leerlingen zelf hebben. Zou jij dan het idee hebben van oké, ik heb nu echt controle over de vernieuwingen.
- F3 Ja, ik denk het wel. Want je komt wel op allerlei leuke nieuwe opdrachten. Maar ik ben dan toch zo dat ik het altijd weer een beetje aanpas aan mijn eigen smaak en ook als het bijvoorbeeld nou ja, als het net bijna Valentijnsdag is, ik ga iets doen met een valentijnskaart laten maken. Of ik probeer het ook altijd wel aan de actualiteit. Een beetje. Te plakken ja
- I Super, dat sluit ook heel mooi aan bij de vraag die ik je nu wil stellen dat is namelijk als je deze module hebt, hoeveel keuzevrijheid voel je dan?
- F3 Ja veel. Ja veel eigenlijk. En ook het is ook lekker om als je het druk hebt te denken van nou, hé, dit is gewoon helemaal compleet deze opdracht. Het is ook heel even weer wat anders

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

want ze kunnen lekker zelf aan het werk bijvoorbeeld. Ik neem hem in zijn geheel over prima en dat is ook fijn, ja.

- I Super. Ja, dat is eigenlijk heel mooi aan bij wat je net net al zei zo. Dat is hè met deze module erbij in welke mate voel jij je dan betrokken bij deze specifieke curriculumvernieuwing?
- F3 Ja voel ik me wel bij betrokken, zeker, ja.
- I En in vergelijking met zonder deze module?
- F3 Nou, dan heb je natuurlijk, dan loop je de kans dat je een aantal jaar achter elkaar hetzelfde boek gebruikt en dat je toch wel een aantal jaar achter elkaar ook hetzelfde doet met leerlingen en dat er niet zoveel vernieuwing. In lessen zit. Dus het is wel leuk om. Ja om om zo af en toe eens even weer iets heel anders te doen. Ja.
- I Mooi. Je had van tevoren geen kennis eigenlijk over die adviezen die gegeven waren. Heb je die in deze module wel kunnen doorlezen? Dan zijn die inleiding stukjes.
- F3 Ja, ja, ja. Ja de even kijken, hoor. Ja om compensatiestrategieën te gebruiken, bijvoorbeeld dat, ja. Ja dat. Dat, dat vind ik heel goed, vind ik heel handig. Dat zo probeer ik zelf ook een beetje te verwerken, altijd, want ik heb natuurlijk zelf ook ooit frans moeten leren, dus ik weet nog heel goed waar ik toen tegen aanliep en wat ik dan deed om het ja om het te leren, en dat deel ik ook altijd met de leerlingen en degene die talen leuk vinden die ja, die pikken dat ook wel op. En compensatie strategieën is ook één van de dingen natuurlijk, ja.
- I Ja super ja ja, dat was de vraag die ik je wilde stellen, ja, in hoeverre kun je dit plaatsen binnen jouw eigen ervaringen? Die adviezen die daar staan.
- F3 Ja heel goed, want ik weet nog heel goed hoe het hoe het was toen ik nog geen frans had gestudeerd, dan voel ik het allemaal soms best pittig en en nou ja, hoe ik dat dan deed en hoe dat dan ging daar weet ik nog best wel veel van. En dat gebruik ik ook vaak in mijn lessen. Ja, want je kan niet verwachten dat leerlingen ineens een gesprek kunnen voeren in het frans. Dan moet je echt een hele hoge drempel over. Dus ja, en dat vertel ik dan ook altijd hoe ik dat zelf heb gedaan en ervaren en ja, en welke fouten ik heb gemaakt. Ja, dat is dan altijd wel leuk.
- I Zitten er ook kenmerken tussen of adviezen tussen waarvan jij zegt dat sluit helemaal niet aan bij wat bij mijn ervaringen.
- F3 Oeh dan moet ik ze echt eventjes allemaal. Nou, dat ziet er allemaal wel goed uit, vind ik. Ja sluit wel aan hoor, ja. Ja zijn wel allemaal dingen die gewoon ook voorbijkomen in mijn lessen. Naja empathisch vermogen is misschien wel veel gevraagd, maar wel dat ze zich kunnen herkennen in een personage. Dat is wel leuk, ja. Nou ja met leuke tekeningetjes en leuke foto's. Leerlingen vinden het heel leuk, vooral jongens merk ik om ook iets over de context en en cultuur dus dat is ook, wel belangrijk. Want ze gaan natuurlijk heel vaak naar Frankrijk op vakantie, dus kan zien dat herkennen ze dan. En we hebben ook dat moet ik zeggen, steeds meer tweetalige leerlingen of leerlingen die een paar jaar in Frankrijk hebben gewoond of die een Franse moeder hebben en die vinden dat ook heel leuk om daar dan op die manier bij aan te haken. Ze is niet alleen de taal, maar het is ook een heel land wat erbij hoort hè? Ja. Ja, dus ik vind het allemaal wel wel heel goed, ja. Ziet er heel goed uit. Veel werk geweest, denk ik zo.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja, zeker. Oké, we hadden het net al even over dat die uitleg aan die kenmerken hoe passen die bij jouw kennis, niet per se je ervaring, maar de kennis die je hebt over het vak en over onderwijsvernieuwingen?
- F3 Ja. Denk dat ik wel aansluit. Ik heb ook een collega die Franstalig is en ja, dat is ook wel heel leuk, om haar in de sectie te hebben, want zij is toch op een andere manier bezig met dingen als grammatica en communicatie dan ik hè, want ik, ik ben gewoon keurig netjes geschoold en ik kom uit een andere tijd zij is ook een stuk jonger dan ik. En. Ja dus. Het is voor mij wel heel goed om om nieuwe dingen te gaan doen, te proberen, want anders dan heb je natuurlijk de neiging moet allemaal precies dezelfde manier weer te gaan doen als je het zelf hebt. En dat is ja niet meer van deze tijd dat zie ik ook wel en ik vind het ook niet relevant, want in al die rijtjes werkwoorden in het frans dat, ja, dat werkt gewoon niet meer. Dat hoeft ook niet. Het is ook niet belangrijk om dat zo te kunnen. Nou ben ik zelf wel een beetje ik vond grammatica altijd heel erg leuk en waren ook de finesses van te weten enzo, maar er zijn bijna geen leerlingen meer die dat ook vinden tegenwoordig, dus moet je dan gewoon maar loslaten. Ja ja, zoiets,
- I Ja moet ik zeggen dat ik die zijn voor het eerst een leerling heb die die werkwoorden het allerleukste onderdeel vindt dat had ik nog nooit eerder gezien.
- F3 Ja. Grappig. Ja ja, bijna niet meer,
- I Maar de meeste zijn werkwoorden toch wel echt een minst favoriete onderdeel.
- F3 Ja, er zit gewoon wel een regelmaat in het natuurlijk, maar zijn dat je zoveel uitzonderingen en ja, maar ik houd gewoon sowieso van grammatica en ja ook in het Nederlands, dus dat is een beetje apart misschien. Dat heeft niet iedereen. Dat weet ik.
- I Ik heeft inderdaad niet iedereen, maar ik herken het zelf ook wel, ja. Het leren niet per se heel erg met uitvogelen dat
- F3 Ja, en het opzoeken en het vinden van iets. Dat is heel leuk.
- I Ja, rijtjes leren vind ik altijd minder leuk. Ja, omdat je zelf niet zoveel kan doen dan.
- F3 Maar goed ik heb het wel altijd heel veel gedaan en ik heb een zeg maar de rest van je leven heb je er dus wel plezier van ik ken ze gewoon allemaal nog.
- I Als je naar die met die opdrachten krijgt, die daar staan. Zou je dan zeggen dat je op basis daarvan ook andere opdrachten kunt bedenken die wel binnen deze bouwstenen en kenmerken passen.
- F3 Ja ik denk het wel, want even in het begin zag ik iets bij frans over een recept ofzo. Van eh zoek een recept op en leerlingen daar dan zelf. En ja dan kan je natuurlijk ook heel makkelijk een ander onderwerp te kiezen en bijvoorbeeld maken vakantiegeds of zo nou en dan kan je precies dezelfde opdracht gebruiken, maar met een ander onderwerp, ja. Want het is nu bijna vakantie dicht en denk ik ook altijd aan of misschien leuk dat ze dan toch iets kunnen zeggen als ze naar Frankrijk gaan in de vakantie. Dus iets met een menukaart. Ja iets bestellen beetje ja dat wel, denk dat dat wel schikt is, niet alle oefeningen misschien evenveel. Ja. Maar er zijn ook heel veel oefeningen wel ja die je heel makkelijk aanpassen, ja.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja. Je hebt nu dan ja de module echt gelezen, in ieder geval een beetje. Wat vind je dan op dit moment van Curriculum.nu?
- F3 Uhm als dit Curriculum.nu is, dan vind ik het wel. Ja leuk, maar dan zou ik graag, maar dan zou ik graag zo wat meer theorie lezen die ik ook ongetwijfeld op die website kan vinden van wat, wat wat de ideeën erachter zijn. Ja en hoe de opbouw is en wat de effecten zijn, die je daarmee kan bereiken en dus de theorie lease ik een beetje, maar dat is logisch, want het is gewoon de uitwerking. Maar ja, ik vind het heel leuk en heel modern uitziet.
- I Oké. Het is wel leuk, ik ben heel benieuwd wat je gaat vinden van Curriculum.nu als je die website doorkijkt.
- F3 Ja nou ja, ik kan hem er vel even bij pakken. Want ik heb hier een computer open staan. Ja burgerschap enzo ja het zegt me allemaal wel wat. Ja leuk. Ontwikkelteams ook. Ja, het lijkt heel erg ook wel wat we op school over een beetje doen. Er zijn allerlei dingen aan het onderzoeken, ook in in in groepjes die werkgroepen als docent en dan mag je zelf kiezen wat je dan wil doen, ik zit in een groepje determinatie. Maar er is ook een groep toetsbeleid en toetsen.
- I Heel interessant. Leuke manier van werken dat.
- F3 Ja, dat is ook heel leuk, vind ik ook heel leuk om te doen, want ja, dan spreek je ook collega's die een heel ander vak geven en dus dan ook vanuit hun manier weer tegenaan kijken. Dat is soms tot een compleet anders ja, dus ja ziet er goed uit. Ja. Leuke goeie website daar kan je veel vinden. Nou, ja, ik ga er nu een beetje te snel doorheen.
- I Ja je hebt hier nu ook niet de tijd voor dus het het is een project dat nu al meer dan twee jaar loopt, dus informatie die daar staat dus ook behoorlijk veel ja. Ja, dat moet je nog een keer op je gemakje doorkijken. Dus ja in Engels en mvt dat zijn, dat zijn de adviezen waar ik mee gewerkt heb. Ja, ja, leuk. Oké ik ik had er nog een vraag en die is eigenlijk heel erg verwant aan wat je net zei eigenlijk of je die ja bij overleg samenwerken binnen het het team van frans of binnen dat hele mvt team?
- F3 Ja, we hebben dus inderdaad als sectie nou één keer in de twee weken overleg en dat zijn dus alleen de collega's die frans geven, maar we hebben ook ik zit in een clubje heb je 3 keer per jaar een overleg met de talensecties. En ik moet zeggen dat we vooral met Duits en Engels en frans overleggen en samenwerken. Maar we doen soms ook een overleg waar latijn bij zit en Nederlands, echt alle talen. Dus daar hebben we ook overlegjes, maar de ja vooral met Duits hebben wij heel veel overleggen want daar zijn heel veel dingen hetzelfde. En nu hebben we bijvoorbeeld een discussie over, gaan we nog wel door met de luistertoetsen cito in het eindexamen, want we waren echt totaal niet tevreden over de laatste luistertoets. Dus ja, we zijn eigenlijk op zoek naar wat anders en nou ja, dat soort overleggen hebben we dan wel.
- I Ja. Ja, die heb ik vaker gehoord,
- F3 Ja, maar ook het eindexamen sowieso. Maar goed, dat verander je niet, maar de luistertoets ben je niet verplicht om van cito te nemen, dat kan je ook iets anders gaan doen. Er zijn er dus nu een beetje op aan het bezinnen. Misschien dat we volgend jaar wel. Je keus in gaan maken.
- I Ja dat is ook wel interessant.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- F3 Ja
- I Zou je zeggen dat er ja, dat ik dat het iets van een effect heeft dat jullie met verschillende talen met elkaar overleggen en een manier waarop jullie werken?
- F3 Ja dit is heel belangrijk want ja, dan kunnen we ook soms dezelfde keuzes maken en op een idee door een collega van ohja zo zouden moeten wij bij fransen ook zo gaan doen en je kan soms leuke opdrachten uitwisselen. Ja dat soort dingen, dat is belangrijk, ja, vind ik wel.
- I Ja, dat is ook een ding wat ik mee wil nemen in mijn scriptie. Ook met het oog op die vakoverstijgende onderdelen die er ook in staan.
- F3 Ja, ja. Het zou eigenlijk ideaal zijn om sommige dingen ... we hebben het wel vaker over, alleen hebben dat maar goed georganiseerd. Maar om bijvoorbeeld nou het aanpakken van zo'n eindexamen examen training om dat vakoverstijgend te gaan geven, dus niet specifiek voor frans, voor Duits of voor Engels ja dat ook maar ook nog een vakoverstijgende manier want in feite maakt het niet uit welke het is, er wordt steeds dezelfde soort vragen gesteld en dan kan je echt een leesstrategie gaan aanbieden en dat zou heel goed zijn als we dat zouden doen anders moet iedere docent zelf het wiel uitvinden en en de een verteld het zo en de ander zo, dat kan ook goed zijn. Ja, dat zijn dingen die we vaker kunnen doen. Ik denk wel dat dat in de toekomst ook wel gaat gebeuren.
- I Ja dat is een heel erg goed voorbeeld van de examens.
- F3 Ja nou ja, wat ik zelf ook wel vaak doen is, je moet ook als je de taal leert en je gaat lezen je moet sowieso heel veel raden, dat hoort erbij. Maar dat kun je ook trainen dat raden, en dan kun je ook steeds beter in worden. En als je bijvoorbeeld kijkt, ken ik een woord wat erop lijkt uit het Engels. Nou, wat betekent het ook wel min of meer hetzelfde. En als het de- voor staat re-, dus dat kun je ook weer leerlingen leren om er zijn ook andere strategieën, maar ook met de hulp van andere talen kunnen ze ook beter worden in frans weer. Ja. Want hoe moeilijker woord hoe makkelijker het eigenlijk wordt, want het is in alle talen min of meer jezelf. Bepaalde woorden, omdat het toch allemaal weer uit het latijn komt oorspronkelijk. Maar ik weet niet of daar wat over te vinden is en.
- I Ja nouja op zich redelijk die wel. In deze module heb ik ook een vakoverstijgende opdrachten in zitten en dat gaat bij een aantal opdrachten ook al wel deze richting op. Er is letterlijk een opdracht die ik m'n handen heb gehad over die de-
- F3 Ja ja ja. Ja,
- I Dat is iets wat ook wel bestaat, zeker. En het is ook iets waar waar mogelijk nu met deze module meer aandacht voor kan komen.
- F3 Ja, want het helpt gewoon enorm. En gewoon zo'n oefening over zo'n woordenboek, ja, dat is voor alle voor alle talen hetzelfde. Ja, dus we zijn heel veel dingen, ja. Dat vind ik er wel heel leuk aan, moet ik zeggen dat zie nu ook echt omdat je het in 3 verschillende talen hebt gedaan. Dat wordt het nog duidelijker eigenlijk dat dit zoveel uitmaakt.
- I Ja ik heb in mijn module ook verschillende onderwerpen gekozen, omdat er soms gewoon dezelfde opdracht bij verschillende talen was.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

F3 ja. Ja tuurlijk ja. Dat weet je dan niet van elkaar en voor de leerling is wel heel saai als je altijd in de derde dat onderwerp krijgt. En ja, dat is ja ja.

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F4

Geïnterviewde: Docent Frans (F4)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 3-6-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 64
Werkervaring: 39 jaar
Niveau: vwo 1-6
Geslacht: V

- I Dan wil ik eerst vragen of je bekend was met Curriculum.nu voordat ik contact opnam?
- F4 Ja daar was al mee bekend. Het is alleen volgens mij staat een beetje in de parkeerstand op het moment.
- I Ja, dat klopt wel.
- F4 Want ja. Bij de moderne vreemde taal zitten die je onderdelen er eigenlijk gewoon al onbewust in. Dat gaat vanzelf hè? En vertel je ook dingen bij tekstjes of wat je tegenkomt, gaat gewoon vanzelf. Dus voor een docent is het misschien een beetje veel van [zucht] moet dat nou ook nog allemaal geadmistriseerd worden? We moeten daar bijvoorbeeld in het PTA ook nog de domeinen aan geven, hè? Als ik literatuurgeschiedenis erin zet, ja domein. Nou, wat voor domein is dat dan a b c d e en dan denk ik dan ik nog meer administratie.
- I In welke mate was je ermee bekend?
- F4 Ja, ik heb er wel eens wat over gehoord en gelezen, maar niet dat ik er een cursus in heb gevolgd over heb gevolgd.
- I Oké, wat vind jij van Curriculum.nu?
- F4 Ja, ik heb het al een beetje aangegeven dat ik het eigenlijk een beetje veel administratie erbij vind. Ik snap best wel dat het heel nuttig is om die dingen eens op een rijtje te zetten. Maar als je bezig bent met een moderne vreemde taal, dan gaan die dingen vanzelf. Zonder dat je ze hoeft te benoemen, of ja. En daar ben ik gewoon een te veel een praktijkmensen voor. Denk ik dan? Ja.
- I Super. Ja, maar dat is ook gelijk het antwoord op wat je van de voorstellen vindt, dat is hetzelfde eigenlijk. Nou ja, dat zei je eigenlijk al. Ja, hoe kunnen die adviezen volgens jou worden verbeterd?
- F4 Verbeterd. Dat is, dat zou betekenen dat je er toch wat mee moet gaan doen. Ja nou. Ik denk dat ze als je nou die onderbouw boeken ook ziet van libre service op ThiemeMeulenhoff, dan dan zit dat er gewoon in. En hoe zou je dat? Ja, je kunt het altijd nog een beetje dikker erbovenop leggen en en nog wat meer frankrijkunde omgangsvormen erbij doen.
- I Oké en als je dan bijvoorbeeld zo zeggen van de adviezen zelf qua inhoud misschien. Dus meer van wat gegeten wordt hoe, hoe zou dat misschien anders toen nog beter verbeterd kunnen worden.
- F4 Nou, ik denk dat hem dat het echt wel heel precies beschreven is, lijkt mij wel goed zo eigenlijk.
- I Ja als het dan hebben over die ontwikkeling van Curriculum.nu in welke mate voel jij je dan in controle daarop?

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- F4 In een hele kleine mate, maar, want ik moet altijd doen wat er van bovenaf. Het is toch allemaal top-down wat ... en met het ene bij je het meer eens op met het andere ik bedoelde er zijn zoveel dingen ingevoerd die daarna weer zijn afgeschaft, hè? De tweede fase met dat je alleen lezen leesvaardigheid had. Nou dat was echt van het Frans een en Frans twee, dat heb ik ook nog meegemaakt. Hoe kun je mensen echt een afkeer geven van moderne vreemde talen? Nou, doe dat soort en en wie dat ooit bedacht heeft die heeft er geen verstand van, denk ik dan. Ja nou, is dit iets anders hoor moet zeggen. Dat ja, dat is gewoon benoemen van dingen die er eigenlijk al in horen te zitten in de methode.
- I Oké. Hoeveel keuzevrijheid moet er volgens jou zijn voor docenten binnen z'n vernieuwingsproces?
- F4 Ja veel, maar ik weet niet of dat hanteerbaar is. Ik denk dat dat het wordt of ingevoerd, of het wordt niet in ingevoerd. Dus niet de ene school wel en de andere niet of de ene sectie wel en dan anderen iets dat lijkt mij. Alleen maar chaos geven. Ja ja.
- i Oké, dat is duidelijk. Wat vind jij van de betrokkenheid van docenten bij deze curriculumvernieuwingen.
- F4 Die is niet heel groot denk ik. Wat ik dan van collega's, heb ik gemerkt
- I En als je dan naar jezelf kijkt, voel jij je dan betrokken?
- F4 Ook niet echt heel erg omdat ik vind dat wat ik al zei dat ik er al mee bezig ben. Zonder dat het allemaal weer vastgelegd moet worden. En ja en misschien zijn er docenten die nou helemaal niet zo mee bezig zijn als ze als ze lesgeven. Dat kan natuurlijk. En voor die zou het wel nuttig zijn om nog erop gewezen te worden dat het erbij hoort. Zit ook al in de opleiding, denk ik. Ken de opleiding tegenwoordig niet zo goed, maar. Als het goed is ben je daar met in ieder geval met je onderwijskundige tak mee bezig.
- I Super ja dan zou je dus eigenlijk ook zeggen dat die adviezen eigenlijk overeenkomen met jouw ervaringen.
- F4 Ja,
- I Dat dat zou mijn volgende vraag zijn, in hoeverre komt dat overeen? Maar volgens mij heb je dat net al heel duidelijk ... Oké, dan waren dat mijn algemene vragen ook een Curriculum.nu en dan wil ik verder met mijn module. En dan ja, ja, bijna dezelfde vragen, maar dan wil ik dat je denkt aan een context waarin je die module gaat werkelijk kan gebruiken als als handvat. Dus niet als lesboek, maar echt als ja naslagwerk, hulpmiddel. En dan ja wil ik weer beginnen met vragen, ja, in welke mate jij je in controle voelt over die vernieuwingen met deze module erbij?
- F4 Ja zolang het niet ... ik ben heel gemeen hoor, want het is jou jou kindje natuurlijk. **Zolang het niet zou worden opgelegd om dit te gebruiken zal ik het ook niet gebruiken, want ik vind dat ja, dat had ik al genoeg op dat gebied¹⁸.** Ik heb natuurlijk ook al ik bedoel idioot veel ervaring, hè? Ik ben 64 en ja ik moet nog een jaar of 3 en dan ja.
- I Ja, je mag gewoon kritisch zijn erop hoor.

¹⁸ Citaat op pagina 28

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- F4 Ja, dat ben ik dus ook als ik eerlijk ben. Ja, dat hoor je ook wel.
- I Ja fijn. Je hebt meer aan iemand die kritisch is dan iemand die alleen maar mee knikt. Dus. Ja dus jij zegt van ik, ik gebruik hem gewoon niet.
- F4 Ik denk niet dat ik hem echt nodig hebt. Nee, want ik. Zoals ik al zei, er zitten dingen in in grande ligne je die hè? Die bedoeld is leuk om te zien hoe de onderbouw van de methode van libre service dingen doet. En daar zou ik dingen eerder dan uit plukken. Als ik daar een proefexemplaar van aanvraag, dan. Dat ik de module te hand zou nemen. Omdat ik daar dan. Oh ja! Dat is ook een een weer eens een ander soort oefening of zo. Ja, maar dan ben ik dus wel goed bezig met het onderwerp eigenlijk en
- I Als je dan ja misschien nog niet de specifieke voorbeelden, maar de de inhoud van de adviezen. Zou het idee hebben dat je daar misschien meer controle over hebt met die module of nog steeds van ik leg hem gewoon aan de kant en ik
- F4 Nee, deze adviezen zijn wel goed en die kunnen je misschien ook even weer wat dingen laten bedenken die die weer wat naar de achtergrond waren gezakt.
- I Ja ja, want die voorbeelden zijn ook. Het is natuurlijk iedere docent gaat er anders mee om. Een ervaren docenten zijn er sowieso minder geneigd om om zoiets meteen over te pakken.
- F4 Ja helaas wel je bent als docent altijd een beetje eigenwijs natuurlijk hè? Dat hoort bij het beroep, denk ik.
- I Oké, je zegt dat je hem zelf echt niet zou gebruiken, zou je dan ook zeggen dat je gewoon nog veel keuzevrijheid voelt als je dit in deze module zou krijgen?
- F4 ja dan dan kan ik daar wel eens wat uit te plukken, maar niet dat ik hem standaard als naslagwerk gebruik
- I Oké super,
- F4 Want ik vind het wel leuk om ook eens in andere methodes te snuffelen van oh, dat is ook hè wat ik net zei.
- I Ja, en dat is ook gewoon goede manier om te kunnen gebruiken.
- F4 Ja en weet je? Daarnaast heb ik ook als ik bedenk in V6 bijvoorbeeld heb ik een project over Europa en dan worden er ... dat heb ik zelf buiten de methode om en dat kunnen ze ook in hun portfolio zetten. En dan gaat het ook over of je meerdere talen spreekt van huis uit en vooroordelen. Ja, dus ik ben daar best op mijn manier mee bezig, alleen ik hoef er niet een boekje bij.
- I Nee, niet super. Ja, als je dus meer dan nu hebt in welke mate voel jij je dan betrokken bij de vernieuwingen?
- F4 Ja. Ik. Ja betrokken, het is mijn vakgebied natuurlijk en dat hoort erbij, dat is juist naast het puur aanleren van de taal die achtergrond is gewoon heel belangrijk om die mee te krijgen dat je niet een een volwassene in Frankrijk met tu aanspreekt, of hè, dat je dan gewoon een brutale Hollander bent en. Ja dat soort dingen.
- I Ja en als dat een Curriculum.nu, want je gaf net aan dat je niet echt betrokken voelt.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- F4 Nee, ja juist omdat ik ja en misschien nogmaals zijn er mensen die vinden die zich dat helemaal daar helemaal niet mee bezig zijn. Die je wel hiermee op iets wijst van joh, maar dat kan me bijna niet voorstellen.
- I Als je dan kijkt naar de ja, toch wel de voorbeelden die gegeven worden de opdrachten in hoeverre passen die dan binnen jouw eigen ervaringen?
- F4 Heel goed, ja. Ja en ja we op een gegeven moment ben je een paar jaar zit je aan aan een versie van een methode vast, hè? En dan komt er weer een nieuwe editie. Daar beginnen we nu weer mee in de brugklas en dan het jaar erop in de tweede enzo. Dat is altijd leuk, want dan krijg je toch weer wat meer inspiratie van. Vanuit andere kant, ja, en ik. Ik zoek ook wel andere dingen hoor erbij buiten de methode om dus. Wat ik hier zag dat is leuk, maar dat komt dan uit een andere methode, prima.
- I Oké super en ja als we dan weer kijken naar die uitleg en de kenmerken dus weer buiten de voorbeelden, hoe passen die dan binnen jouw kennis van het Frans en van de curriculumvernieuwingen?
- F4 Dat gaat goed samen, ja. Ik weet niet hoe ik daar iets over moet zeggen. Ik heb die bouwstenen. Ja en dan zitten daar gewoon goede goede voorbeelden bij. En ook goede kenmerken.
- I Was er misschien wat punten waar kan je zei? Van oké, dit herken ik niet.
- F4 Nee maar, daarvoor heb ik het ook niet. Uitgebreid genoeg bekeken, dan had ik gewoon geen tijd voor wat. Er zitten hier op wat 80 bladzijde of zo.
- I 70
- F4 67 wacht even hoor.
- I Het zijn exact 70 pagina's
- F4 Ok ja nee, dat is sorry, dat is me niet gelukt. Daarvoor ben ik niet op en top voorbereid voor dit gesprek. Ik heb geen fouten in ontdekken ontdekken, dat is het voordeel
- [gelach]
- I Oké. Als je deze module zo hebt in, ja, je ziet dan die opdrachten en de beschrijvingen zij op basis daarvan andere opdrachten kunnen bedenken die wel passen binnen de bouwstenen kenmerken?
- F4 Ik denk het wel, die kan ik ook wel in grande lignes vinden vinden. Alleen niet zo nu uit mijn hoofd. Nee. Nee.
- I In die module staan ook vakoverstijgende onderdelen. Heb je daar toevallig naar gekeken?
- [F4 schudt nee]
- I Want ik was wel benieuwd wat jij wat jouw mening daarover is als als docent Frans.
- [F4 knikt ja]
- F4 En, waar staat dat ongeveer?

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I ledere, ieder kenmerk heeft ja 4 onderdelen eigenlijk Engels, Frans, Duits en vakoverstijgend. ledere ja dus pagina ja 8 9, ja 8 hebt, dan is het voor de vakoverstijgende opdracht.
- F4 Bijvoorbeeld, woordenboek gebruik. Of zoiets dergelijks
- I Zoiets ja, en dan heb je 11. Heb je verschillende brief aanheffen in in iedere taal?
- F4 Ja, ja, ik denk dat dat. Ik bedoel, we hebben zo weinig tijd eigenlijk voor steeds minder lestijd al. Dat ik kijk in de tweede klas hebben we nog een uur in de week 70 minuten, dan heb je de brugklas best een goede basis met 2 keer 70 minuten en dan heb je een jaar. En dan in de derde nog periode a en b en moeten ze al kiezen of laten vallen. Nou dus die die die die eindstreep die lat op A2 niveau is, bijna niet meer te halen. Terwijl ik dan in de derde altijd alles alle vaardigheden op dat niveau toetste, dus om dan ook nog vakoverstijgende dingen te doen, ja. We hebben nu eigenlijk al te weinig tijd. Er is iedere keer weer wat afgeschaafd helaas. Ze hebben een *uur, dan mogen ze dus zelf kiezen wat ze doen. Dat is ook bij Frans eraf gegaan en dan geef ik wel mijn delf voorbereiding. Dus voordat Cambridge Frans Cambridge examen, maar dat ja, dat dat is een select groepje natuurlijk hè? En er zijn dan nog 3 leerlingen geweest die versneld examen deden uit V5 volgend jaar dan ook weer twee doen. Ja dat, dat zijn de krenten in de pap, maar verder is het hangen en wurgen om niveau te houden. Ik heb net bijvoorbeeld in V5 weer een paar mondelinge afgenomen is echt gewoon hier en daar om te huilen. Echt verschrikkelijk. Ja dus. Ja dat is, dat is daar liggen mijn zorgen. Ik hoe houd ik ze dan op niveau, hoe komen ze dan in de zesde? Het was best een pittig examen nu. Ik weet niet of je dat gezien hebt. Ja, maar hoe kom je ooit op dat niveau als het in de vijfde eind vijfde klas nog zo belazerd slecht is?
- I Ik ben er heel benieuwd naar als die online komt, ga ik ook even door kijken, want ik hoor inderdaad heel veel docenten toch wel klagen over de ja het niveau ervan,
- F4 Maar na maar in feite, het is wel een echt vwo-niveau is ja. Moet je wel wat verder kunnen kijken dan je eigen omgeving, hè? Het hoeft niet allemaal aan te sluiten, meer bij je eigen leefomgeving.
- I Nee, nee, dat is ook eigenlijk iets wat je meer ja in de onderbouw gehoord. Dat dat echt ...
- F4 Ja en op havo op havo nog wel, maar het is dat B2. Dat gaat toch echt richting argumenteren. En het eindexamen, dat doe je ook veel te weinig hè in de klassenverband is zo jammer, ja ja, daar hadden we die halve klassen en dan kun je het, maar toen had ik geen V6 meer. En dan dan kun je wat hè? Want ik had een een V6 voor 34 met die 3 uit V5 bij, dus dat was compleet onwerkbaar. Maar goed ... en als alles tegenzit, krijg ik een V4 van 31, dus het is ja nee, ja nee. 32 zelfs past er precies nog eentje bij, maar niet heus. Als je dan zo in de praktijk zit, dan snap je dat zon curriculum lijkt ...
- I Ja ja ja, ik snap het heel goed. Ik zit dan een aan de kant van de leerlingen die niet meegaan, dus de bijles. Ja en dan zie je ook eigenlijk dat docenten ... ja. Je hebt gewoon geen tijd.
- F4 Nee, nee, dat is ja nee, geen tijd dat je ruimte en volle klas. En hoe leer je ze dan een moderne vreemde taal?
- I En het ook nog leuk houden?
- F4 Ja.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

I Ja, nee, dat is. Het is een hele opgave.

F4 Want ik heb nou bijvoorbeeld die twee mensen die uit V5 die volgend jaar examen gaan. Ik heb gezegd, komt naar het *uur. En die die zit daar echt mevrouw leren hier een een uur meer dan hè.

I Ja en ook de desinteresse, omdat het inderdaad er moet een modern vreemde taal bij dus op het vwo en dan is het zo'n negatieve keuze. Maar ja, dit ja. Dit jaar mogen dit jaar mogen ze één van wegstrepen hè. Dus ik ben benieuwd.

[persoonlijk gesprek over persoonlijke toekomstplannen interviewer]

F4 ik ga ook elk jaar naar een docentendag en dan kun je echt zón hele dag, dan krijg je weer gewoon een soort van hoorcolleges, hè. Over weet ik wat voor pietluttige dingetjes. En ja, ja dat is heerlijk, maar dat staat staat staat zo mijlen ver weg af van van wat wij de hele dag doen precies ja. Ja nee, en de combi is natuurlijk heel leuk als je als je dat kunt.

I Ik wil heel graag dat docenten zich wat meer ja ook gewoon gezien voelen.

F4 Ik bedoel, ik bedoel, dan wordt altijd over ons beslist. Of die scholen weer open moesten.

[persoonlijke informatie over vaccinatie] hier heeft niemand respect voor de docenten, denk ik vanuit de overheid.

I Nee, het is ook echt heel erg nu. Zelfs leerlingen willen eigenlijk gewoon niet naar school.

F4 En het ging heel goed hoor, want wat je op school hoort op tv wordt van leerlingen die zeggen, ik heb maar 4 uur in de week les of zo. Wij hadden gewoon om de dag en dan had je 1/2 klas en, dan kon ik spreekvaardigheid doen. Het was gezellig. Ja en dan opeens nu weer de hele nieuwe groepsdynamiek hebben elkaar maanden niet als klas gezien en dan is zo die laatste weken nog. Ja, ik vind het. Nou ja ja. En dan slik je maar weer

I Ik heb nog even twee vragen dan, even snel dat afronden,

F4 Dat is goed.

I Wat vind je van Curriculum.nu nu je de module gelezen hebt?

F4 Ja, [gelach] ik heb hem dus niet helemaal gelezen

I Met wat je gelezen hebt?

F4 Ja, het is een indrukwekkende scriptie. En. Ik denk ook wel dat het. Hè? Het een scriptie kan iets zo puur wetenschappelijk zijn, wat niet? Geen voeling heeft met de praktijk, maar dat is hier dus wel het gevoel. En, dat is het leuke ervan. Als ik meer tijd had, zou ik het echt beter bestuderen.

I Maar ja, je hebt hem nog steeds. Dus

F4 Ja, misschien in de vakantie heeft allemaal geen weet ja nee, o ja, waar is nee?

I Ik heb een laatste vraag hierover en dan? Ja. Ik weet het. Het antwoord hier een beetje van, maar de samenwerking bij jullie is dat binnen team Frans of binnen het complete talenteam?

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- F4 Vooral binnen de sectie Frans, maar met Duits, Duits heeft eigenlijk dezelfde positie als Frans hebben wij toch ook regelmatig overleg maar ja, COLLEGA A, dat was mijn sparring maatje met je altijd die is, naar ANDERE TAK VAN SCHOOL. Die gaat ook aan eind van het schooljaar met pensioen prepensioen. Nou ja, COLLEGA B gaat met pensioen nou echt, ja, dus ja, ik voel me onderhand een van de eenzame oudjes. Maar ik moet met mijn gat in het pensioen doorwerken tot het eind als ik hoop het vol te houden natuurlijk.

- eind -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F5 (DEEL 1)

Geïnterviewde: Docent Frans (F5)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 4-6-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 47
Werkervaring: 25 jaar
Niveau: alles
Geslacht: V
Belangrijk: meegewerkt aan

I Ja, was je al bekend met Curriculum.nu?

F5 Ja nou, ik weet het eigenlijk niet [overdreven stem, komisch] ... het is wel grappig, want ik zag het ooit in de Staatscourant staan en ik wil dat heel graag. Ik ben heel ambitieus, dus toen dacht ik, oh ja, daar ga ik erop reageren en ik echt Helga kun je niet voorstellen, maar ik heb in Utrecht voor het gesprek kotsend op het centraal gestaan. Zo'n spanning was, want ik wil het zo graag, maar goed, ik ken het inderdaad omdat ik er zelf aan deel heb genomen gedurende twee jaar en ik ben daar heel erg door gegroeid. Kun je hier ooit bij zijn bij zo'n fase ... en als het goed is, stap ik nu in de tweede fase, we zijn met 4 docenten, dan komt er een soort sollicitatie nu in juni en en principe. Nou, daarom zijn we deze week ook bij elkaar gekomen, want er is al de nieuwe ... ze zijn nu bezig met een nieuw startmoment dat moeten ze nu opstellen en onder andere Nederlands rekenen en Engels en mvt gaat door bij het nieuwe kabinet natuurlijk. En daar stap ik dan ook in principe in, maar goed hoe dat gaat, geen idee. Dat is nog allemaal niet bekend. Geld, alles en als ze toch opeens nieuwe docenten zijn die nog meer ja, want tegen mij is gezegd in februari van het principe dat ik in de bovenbouw. Maar goed, dat weten we niet, zien we dan maar ja, ik wacht maar af, ja. Maar weet je, soms komen er andere dingen op je pad dus, maar ik heb er heel veel aan gehad Curriculum.nu

I En wat vind je eigenlijk van?

F5 Ja, heel goed. Ik was er destijds ook al helemaal mee bezig toen het natuurlijk voordat fase voor curriculum ... voordat Curriculum.nu werd opgestart. Nou goh naar onderwijs 2021

I 2032

F5 Oh sorry, 2032 ja natuurlijk en mijn collega mijn vorige school. Ik heb nog een tussen gehad die zat daarin. En x heet hij en had wij hadden we vaker gesprekken over [] en nou ja, wij hadden het er vaak over. En ja, toen kwam het op een gegeven moment in de Staatscourant, dacht ik, nou nu moet ik hierop reageren. Zo is het eigenlijk gekomen. Dat is zeker

I En als we dan hebben over de specifieke voorstellen voor de moderne vreemde talen. Dus ja Frans, dan in dit geval, wat vind je daar dan van?

F5 Niet van Frans, hè? Dus algemeen.

I Maar in jouw geval gaat het om van die.

F5 Nee, je moet je echt goed de situatie. Wij zijn hier niet van mijn vak. Een lid van het ontwikkelteam, zit er voor alle talen 9 schooltalen. Er zijn heel belangrijk verschil. Wij mogen niet ons. Het is niet de bedoeling dat wij ons vak daar zoverre uitdragen wij dragen het voor alle talen uit.

I In dat geval dan in het algemeen.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- F5 Dat is dus een belangrijk iets. Ja, ik heb zelf een taalbewustzijn gewerkt. Nou goed, dat ben ik zelf een een ja, ik vind dat iets heel belangrijks. Meertaligheid van ... eigenlijk alle onderwerpen heel belangrijk, maar taalbewustzijn, dat vond ik echt een een een meest ja wat wat mij en inspireerde. En ook vernieuwend was voor mij, terwijl taalbewustzijn daar dat dat speelde, maar we hebben dat gewoon niet op de kaart staan. En dat je gewoon beseft dat ... je kan heel veel dingen eronder hangen dat die we al doen, we doen al heel erg veel, maar we gaan het nu benoemen en dat vind ik gewoon zo mooi.
- I Ja super aan. Ja, je hebt natuurlijk zelf meegewerkt aan die advies, dus misschien een beetje een lastige vraag, maar. Ja zou er volgens jou nog iets beter kunnen?
- F5 Ja, kijk, ik weet niet of je het mee hebt gekregen, maar bijvoorbeeld het ERK wordt niet echt specifiek genoemd. Weet je waarom dat zo zijn?
- I Niet helemaal.
- F5 Ja, het is natuurlijk een politiek gebeuren ook. Dus dat is wel interessant, want afgelopen week waren er ook mensen die iemand van ons in gesprek die die zei van ja, waarom hangen we alles aan het ERK vast? Dus er zijn ook wetenschappers die ook hier vraagtekens bij zetten. Ja, je bent afhankelijk, ook van de politiek nog steeds en dat is zo dat mooi ... wat MEDEWERKER VAN SLO ons heel vaak ons meegaf. Wij hebben heel veel meningen en en dingen die eigenlijk al heel goed zijn, maar vaak moeten ze moesten ze bijstellen door onder andere ook de politiek.
- I Dus dat is de reden van het ERK wat meer
- F5 Op de achtergrond, ja in principe één van de reden, ja
- I Oké dat is interessant. Dat viel me inderdaad heel erg op. Hoewel ja bij ... bij grensoverstijgende communicatie, daar stond het wel op de voorgrond. Ja, oké, maar dat was heel makkelijk indekkend ook precies. Dat was niet een politiek ding, dat waren gewoon 4 termen
- F5 Ja 4 termen. Nou goed, ik vind dat taalbewustzijn mag wel iets meer naar voren geschoven worden. Weet je waar het grootste probleem wat mij betreft eigenlijk zit zijn al die docenten die dus niet on willen. Daar gaat het straks probleem ontstaan en we kunnen we alles opschrijven. Zij moeten. En vooral die vernieuwende dingen. Even kijken hoor in het verhaal zelf. Ja, ik ben eigenlijk, ik heb het ook geen deze week tegen ze gezegd, ik sta gewoon heel geheel achter achter alle bouwstenen adviezen die er zijn gedaan.
- [telefoon gaat af] oh krijgen we dat. Oh ook leeg, wacht even hoor.
- Oké. Ja goed, o ja, nou ja, weet je bijvoorbeeld. Het schoolvak chinees is helemaal niet bij betrokken eigenlijk hè? Daar zijn we natuurlijk lezingen gehouden en je weet hoeveel schooltalen zijn ook? Ja sorry geen overhoring elke keer, maar er zijn gewoon ja, ik stel vragen,
- [gelach]
- I Ja het zijn er een boel, ik zou ze niet allemaal kunnen.
- F5 Ja hoor, eigenlijk zijn er wel veel, maar het valt wel mee, maar het schoolvak in chinees helemaal niet bij betrokken.

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

- I Ja het is Russisch, Spaans, Chinees,
- F5 Engels, Frans, Duits
- I Italiaans, officieel Fries, maar alleen in Friesland, Turks,
- F5 Arabisch, Turks
- I Arabisch, Turks, ja.
- F5 En het zijn maar Arabisch en Turks ook. Die waren dus eigenlijk ook niet. Dat is eigenlijk heel jammer. Die hebben zich allemaal niet voor opgegeven. Het is natuurlijk wel interessant iets, maar het schoolvak chinees en dan zijn we een paar keer bij geweest bij Nuffic, ook om dat om te vertellen wat. Maar die waren wel geïnteresseerd, maar die hebben zich nooit opgegeven. Die zijn aan eigenlijk een beetje buiten. Op een of andere manier is wel jammer. Ja en maar goed is toch sinds 2015, dus ik hoop wel dat er dat zij ook misschien in participeren. Ook al is het ook een politiek dingetje, want is natuurlijk heel gevaarlijk iets nu de inmenging van de Chinese regering, dus ik ben er een beetje dubbel in om heel eerlijk te zijn, echter is dat ook een taal die op school onderwezen wordt en examen gedaan wordt, dus we moeten dat wel meenemen. Maar het mag niet zo zijn dat we door druk van China onze voorstellen moeten veranderen. Ik denk dat ... er zijn nog wel wat veranderingen die nu komen hoor, in dat in het voorstel. Door reacties door levende talen door buurtalen. J
- I Ja, daar kun je natuurlijk nu niet op ingaan. Dat is ook niet algemene informatie natuurlijk. Dus ja kan ook eigenlijk niet anders verwachten dat er iets mee zou gebeuren.
- F5 Het is wel wat we dan misschien in het eindrapport interessant is en dat is ook zo toen ja, heb jij niet meegemaakt ... Frans 1 2 Frans
- I Daar heb ik genoeg over gehoord de afgelopen paar weken en
- F5 Toevallig is deze met paar weken geleden is de staat van het onderwijs geweest van inspectie en daarin stond ook al dat op dat gebied de aansluiting met het mbo met hoger onderwijs ... is nog steeds niet optimaal. En, dat was me in dat dossier ook en het verslag ook enorm opgevallen. En ja, daar moeten we echt naar kijken, hoe kunnen we? Want er zijn dus echt wel internationale certificaten die allemaal gehaald worden, maar die aansluiting is nog steeds die oké, want voor Frans moet je dus nu C1 hebben om te kunnen om te studeren. Nou dat redden we niet zitten ze B2 tussen.
- I Ja klopt.
- F5 Ja dat is een goeie, want?
- I Ja wat ik vond, ik vind het wel een interessant. Want toevallig die Frans 1, Frans 2 zijn de afgelopen weken een paar keer teruggekomen.
- F5 Nou, ik kan heel grappig en dan kan je iets even ja, ik mag natuurlijk nog wel, want het is vertrouwelijk,
- I Maar ik kan het eruit halen er gewoon uit zometeen ...
- F5 Nee, ik haal in die zin eruit. Ja moet ik ook even kijken, hoor. Ja, nou, goed, ik zit te zoeken. Ik kan niet zo snel vinden, maar in ieder geval. Het stond in het ja dat de inspectie zich wel

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

enorm geschrokken was over over de aansluiting dat dat toch niet zo goed is. Ja, maar goed, weet je, ik zit te lezen dat is niet handig, want dan geef ik half antwoorden, mijn excuses?

- I Nou, ik ga nu een aantal vragen stellen die je die te maken hebben met jouw gevoel, ja, wat betreft de curriculumvernieuwingen dit. Zijn een beetje rare vragen voor jou. Omdat ik deze vragen gebruik voor alle docenten. Dus geef me gewoon zo goed als je kan antwoord. Maar het is een iets andere situatie omdat jij erbij betrokken was. Bent.
- F5 Nou ja, in principe was, want ik ben nog niet officieel is het afgelopen, dus het klopt wat je zegt.
- I Dan moet ik eerst vragen, in welke mate jij je in controle voelt over die curriculum vernieuwing?
- F5 En ja heel ik denk wel heel erg in control, **maar goed, ik zie ook wel ook praktische dingen. Ik denk wel, hoe gaan we dit uitvoeren?**¹⁹ Maar principe ja, we hebben hier heel veel over gesproken. We moesten alles ook van elkaar het doorlezen. Dus ik, ja, ik heb alles meegekregen en ook nog eens een keer moeten presenteren.
- I Nou, het is een beetje een rare een vraag om jou te stellen,
- F5 Gewoon doen.
- I Ja. Ja dan een vraag die wel daadwerkelijk een ja inhoudelijk is. Hoeveel keuzevrijheid moet er volgens jou zijn voor docenten binnen zo'n vernieuwingsproces? Bij het invoeren ervan.
- F5 Ik denk dat je dat er dat we iets kunnen maken, maar dat er ook een school vrij dat het ook schoolkeuze moeten kunnen zijn. Daar geloof ik wel, maar ik moet wel in de lijn zijn van. Dat vind ik heel belangrijk. En ja, nog belangrijker naar buiten daarmee treden. Het is een soort van databank maken waar alles terecht komt. Want elke school of elke vakgroep zoekt het wielletje weer opnieuw uit. En ja, dat is gewoon heel jammer.
- I Ja vind ik even heel leuk. Dit heb ik voorgesteld in mijn bachelor scriptie voor basisonderwijs
- F5 Dat is wel heel interessant. Heb ik trouwens met OUD-COLLEGA. Dat is ook wel interessant heb ik dat destijds ook opgesteld bij de vakgroep gedaan. Ik weet niet of dat nog is, maar het is wel grappig ook. Ik vind het heel belangrijk. Ik hou van delen.
- I Ja, dat is dat in andere landen wordt dat dus ook soms wel gedaan. Ja een gecentraliseerde database
- F5 Ja en ja precies, maar dat is docenten zijn eigenwijze vogels en die willen alles voor zichzelf houden, want ze zijn managers van hun eigen klas en van de eigen ding. En willen het allemaal voor zich gehouden. Ja, en je moet toch op een gegeven moment kindje loslaten, maar deel dat kindje deel ... die zorg kan echt wel goed zijn, ook bij iemand anders.
- I Dat is echt superleuk.
- F5 Ja, ik vind ik sorry,
- I Ik moet heel veel mijn best doen, maar niet niet al te veel door te gaan.

¹⁹ Citaat op pagina 25

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

[gelach]

F5 Anders komt het gesprek nog wel een keer voor dus.

I Ja, wat vind jij van de manier waarop docenten betrokken zijn bij deze vernieuwing?

F5 Ja, heel goed. Wij zijn heel erg betrokken, maar weet je wie tegenhoudt directies. Ja, het is ook bij mij op school. Ze weten dat ik dit toe. Dat ik dit hier mee bezig ben, maar denk je dat ze me ooit hebben gevraagd. Op een gegeven moment kwam er iemand van burgerschap erbij. Ja, die hebben ze helemaal losgelaten. Die jongen die werd gek op school bij mij en die zei ook van wat doe ik hier? Die hele school is helemaal niet geïnteresseerd wat er gebeurt, ze zijn bang. Mensen zijn bang wat er komen gaat, terwijl er hoeft helemaal geen angst te zijn. Het is het soort feit. Als Mammoetwet destijds die we gingen veranderen. Mensen zijn bang omdat er iets nieuws moet komen. Daar hebben ze geen zin in. Directie heeft direct, zegt er ook geen zin, want die hebben ergens hun hun punt op de horizon voor iets anders staan. Niet voor Curriculum.nu en daar lopen tegen aan en ook als jij naar scholen ging, waren aan de scholen, die zijn er heel erg mee bezig. Maar heel veel scholen niet een school zoals op mijn school is een éénpitter SCHOOL ook daar SCHOOL sorry en dan is het. Dat is het lastig dat je dat ook daarbij moet gaan oppakken. Maar als ik dan vergelijk met mijn school en OUDE SCHOOL is OUDE SCHOOL loopt er. Ja, het is echt waar, al heel ver op vooruit, dat is echt waar, dat kan ik kan ik nu zeggen omdat ik het nu van een andere kant zie en ik heb echt wel daar dingen gezien, wat ik echt niet prettig vindt. Maar goed, ik zie ook dat daar echt heel goed met taalonderwijs omgegaan wordt. En dat wil ik ze echt nog een keer meegeven, maar goed dat gaan we nu niet doen. Ook niet allemaal vinger in de kont steken, oh sorry billen.

[gelach]

I Nou ja, ja, ik zou je willen vragen in welke maten jij je betrokken voelt, maar ik denk dat dat weer een ja heel makkelijk antwoord wordt.

F5 Ja, het is bijna mijn man zegt, het is bijna je tweede leven geworden. Ja nou goed, het is echt op een gegeven moment, het is een soort van verslaving, je bent ermee bezig. En, maar ik moet me elke keer weer in in ook weer in, me in v... Inspringen, ook weer moet ook wel dingen terughalen, want je vergeet ook wel veel wat je allemaal in de afgelopen twee jaar gedaan hebben geschreven hebt en wat er nu op papier staat. Dus ik heb inderdaad deze week hetgeen wat ze wat ze nu opgesteld naast het andere gelegd en er zitten toch alweer wat veranderingen in.

I Ja interessant. Ja ja, want het is, het is veel en het is al een tijdje bezig nu. Ja, het was een vrij lang ding. En dan?

F5 Nou ja, sorry dat ik je onderbreek, maar weet je wat er nu komt? Kijk, jij vraagt natuurlijk over docenten. Dat was natuurlijk het ding van Curriculum.nu. Maar nu komt er een ander stap. Nu is het meesterschap zijn, allemaal mensen die dus ja eigenlijk zo met de talenonderwijs, het is helemaal hun niche, zal ik maar zeggen, die zitten daar gaan nu die stappen er allemaal in, maar ook oudgedienden van levende talen echt, die zitten er allemaal ook bij. Dat is allemaal heel interessant, maar niet praktisch, dus het is maar een heel klein groepje en je voelt ook alweer. Ook het is ook voor mij als jullie wel o ja, zij zullen wel veel meer weten dan ik. Ik voel me ook het is geen intimidatie, maar je moet je echt blijven inlezen. En ja, dan komt het deze week dan ook een reactie van ja, wie zit er eigenlijk in dat

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

team? Dan denk je, oh ja, dan stap ik erin. Dus er zijn allemaal promovendi die dus ook al zover in zit. Dat hebben wij natuurlijk niet mee.

I Nee.

F5 Het wordt straks wel een meer een een een een een dingetje van hoogleraren, de universitaire docenten die zitten daar veel meer in en zitten daar 4 maximaal maar 4 leraren nog bij, dus het is daarna niet meer van de leraar.

I Dat is heel goed om te weten.

F5 Ja, als ik het goed begrijp, dan komt er nu een groot gedeelte van die zijn die treden daar ook in in die in in het team.

I Dat klopt ook wel met het rapport wat ik vanochtend of gisteren gelezen hebt van die commissie.

F5 Dat kan, ja,

I dan hebben we het over. Er moet meer wetenschap,

F5 Ja wetenschap, maar die gaat er echt inkomen en dus ik moet wel heel erg gaan lezen. Zo, dat doe ik al sowieso. Maar om op de hoogte te blijven en dat merk ik ook toch er verandert nog heel erg veel en en. Ja om een visie op te stellen wat we dus nu gedaan hebben, moet je ook helemaal terug naar hoe wordt de visie? En dat hebben we wel via het SLO ook helemaal geleerd en niet alleen maar over het wat hebben. Hoe moeten we het nou of wat? Hoe moeten we het gaan opzetten? Dus over de praktijk maar ook een stapje terug en dan kunnen de wetenschappers wel beter. Maar nu komt dus ook gaat vertalen ga in contact ja, die zeggen dan ook ja, uitgevers. Ja, daar zijn we een beetje bang. Ja niet bang voor maar die moeten zo lang mogelijk wegblijven, maar dat kan niet, want wij willen goed onderwijs bieden. Dus dan heb je wetenschapper nou over sorry in uitgever nodig die het straks op papier heeft staan voor leerlingen de uitwerking het praktische gedeelte.

I Ja, dat vind ik dus ook heel interessant, want ja, soms mis zitten heel veel actoren in. Maar op welk.in welke verhouding laat je ze erbij erbij betrokken zijn eigenlijk? En dat is toch ook best wel een ja een beetje een een ego beslissing. Van wie laat ik in mijn domein?

F5 Precies!

I En wetenschapper hebben soms ook wel een behoorlijk ego wat dat betreft.

F5 Nou ja, ik wou niet zeggen, maar er was er eentje. Die was wel heel duidelijk, wie zit er, wie gaat dit ... en toen dacht ik oh oh, jeetje, jeetje. Ook ik heb daar niet ook, ik heb daar last van, terwijl ik ook best wel een ego kan hebben. Maar ja, maar het is ook wel hun dingetje. Kom niet aan hun hun wetenschap.

I Ja, een wetenschap is is ja, het is heel erg een persoonlijk ding.

F5 Ja, maar het zijn wel ja maar om hier een tip van Rick de Graaff had ik dat niet, want die was er dan ook natuurlijk Bert Le Bruyn. Het zijn allemaal grote mensen van de talen, maar ook Trees Aler was erbij. Snap je, dus er is wel een bepaald groepje, wie er allemaal in zitten, maar dat zijn wel allemaal mensen die die willen. Ik nogmaals, ik vind het heel interessant en we zien wel hoe het allemaal gaat lopen. Ik ben het misschien interessant, want ik ben

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

ook daar zo'n congres destijds is geweest. Was het dus voor language awareness was er dus één keer in Nederland was er zo'n zo'n en zo'n week daar ben ik bij geweest met Amerikanen, allemaal supergaaf dus ja, dus ik vind dat wel echt heel mooi. Vooral die Amerikanen zitten daar toch wel heel diep in en aan de tafel zaten ook, Spanjaarden of in ieder geval zuid Amerikanen die daar toch wat een erover te vertellen. Hadden ja, ik vond het echt. Ik was helemaal in mijn ja was echt heel bijzonder. Ja, dus het was echt heel bijzonder bij Sebastiaan Dönszelmann.

I Leuk

F5 Ja, dat heb ik ook volgen in een groep gezeten voor hem voor doeltaal voertaal, doeltaal leertaal inmiddels hè.

[onderbreking voor persoonlijk gesprek]

I De tweede helft van het interview volgende week, want die gaat over mijn module dan en de enige vraag die ik nog heb zonder module is hoe de adviezen passen binnen jouw ervaringen in de klas?

F5 Nou heel, heel goed, omdat wij de vrije hand hebben op school. Weliswaar heel veel problemen met collega's, echt waar die niet niet willen. Heb ik met een collega ook van de Alliance Française en die met haar werk ik enorm samen. We zitten helemaal op één lijn dat is grappig, want dat had ik eigenlijk ook een oud-collega, maar met haar heb ik dus ook spar-partner en met haar heb ik dus een module op kunt zetten wat is de module heel ERK zit in het onderwijs en wij willen eigenlijk onderwijsloos sorry cijferloos zijn en de leerlingen worden opgeleid voor delf.

[Onderbreking]

F5 Met haar hebben dus nu ook zitten in V4 werken wij met 3 we gaan van nu-meting naar, twee stappen, volgende stap dus bijvoorbeeld de nu-meting is A2. In januari wordt het dan A2-B1 een en in juni nu is het B1. Ze krijgen nu officiële B1 examens. En heeft zoveel problemen tot op vandaag, maar gelukkig heeft F5 een overwinning, dus ze moeten buigen. Dat was net vandaag, dus ik ben ergens ook een beetje blij, maar ook verdrietig wat allemaal speelt, maar wij kunnen dus implementeren. We zijn echt ook wel mediation bezig. Elke stap voor stap en alles is gekoppeld en descriptoren alles is leerlingen moeten aankomende zondag een en daar taalportfolio en die moesten dat zelf hadden dus opdrachtjes en dan moesten dat in descriptor moesten ze dat koppelen nou en dat was echt heel lastig voor ze, want ik krijg net allemaal. Misschien hoor je een paar keer ping ping. Allemaal berichtjes van mevrouw, hoe zit dat dan? Maar het is heel lastig, maar ze worden, want het gaat om eigenaarschap. Ze worden bewust van van wat ze doen dat erbij past en af en toe komen ze met, dan hebben ze een liedje vertaald naar de stad, dus niet tussen descriptoren dan zeg ik ja, het zal ongeveer daarbij kunnen passen, dus het is het is descriptoren is het ook niet heilig, want het is, ze zijn nog te zakelijk op sommige gebieden. Maar we hebben dit hebben wel voor elkaar gekregen en vorig jaar hebben we leerlingen zagen dit niet zitten omdat ze dit gewend waren en nu hebben we een klas. Het loopt, het loopt, het loopt ondanks en het mooie is nu door corona kunnen wij die stap nu naar volgend jaar zetten als je begrijpt wat ik bedoel, omdat wij dus nu je hebt natuurlijk een een een hadden we in 3 stappen gedaan, dus nu meten we noemen het ijking een ijking twee in ijking 1 zitten we nu eigenlijk door de coronaperiode. Maar we nemen ijking 2 gewoon mee huppatee naar V5 en start is dat weer

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

ons instapmoment beginnen. Dat is het nu-moment. Daar staan we dan en ga zo verder en proberen we in V4 B2 te bereiken zoals eigenlijk gevraagd wordt voor een opleiding Frans.

I Zoals echt de bedoeling, was eigenlijk

F5 Maar Echt, ik heb collega twee collega's doen met z'n vieren die tornen tornen, tornen, tornen, tornen, alles los. Ja het echt een heel goed. Het is echt gewoon concreet, maar dat is wel interessant als iemand anders en kijk en dit is een basis waardoor een een een uitgever. Misschien kan ik ook hier kan ik er nieuwe methoden dat zou ik dan heel, heel fijn vinden, dus we maken ook allemaal materiaal zelf. Of we gebruiken venster Frans. Alles gebruik ik alles van venster Frans dat heb ik ook tegen MEDEWERKER THIEMEMEULENHOF gezegd, daar is alleen een heel stom de digitale probleem, leerlingen bovenbouw kunnen alleen maar tot V3 kunnen, niet bij de andere opdracht. Dus ik heb ik deel alles in teams met ze, maar als dat op B1. Alleen wat ik dan aan Thieme nog zou willen vragen, zet er dan descriptoren bij! Ik kan wat is voor die leerlingen maken zien dan oh ja, dat hoort daarbij hup. Het is een ontwikkelingsportfolio. Ze ontwikkelen zich van A2 tot en met B2. Ik wil het vast laten leggen. En ze hebben officieel nu ook nog eens assessment, maar goed, daar kunnen we niet afnemen, dus ze krijgen nu eigenlijk een portfolio en eigenlijk was het nu bedoelt dat ze dus nu een soort van assessment krijgen, maar dan als een soort van presentatie. Ik heb dit geleerd in het jaar V5.

I Wauw, dat is echt.

F5 Ja, het is echt heel bijzonder en ik weet nu van SCHOOL doet dat ook doen nu en ja, misschien ben je ook wel geïnteresseerd. Ik wil hier. Ik wil een probleem gestuurd op een POG gaan oprichten, landelijk over dit. Ja om dit goed op de kaart te zetten, want er zijn gewoon echt maar 2, 3 scholen die dit landelijk doen.

I Dat is veel te weinig.

[onderbreking, plannen nieuwe afspraak voor vervolg interview i.v.m. andere afspraak]

I Ja, ik ga je dan wat vragen stellen over mijn module. Dan is het ja deels natuurlijk vanuit jouw positie als docent.

F5 Ja ja,

I Maar ook heel, heel graag vanuit jouw positie van vanuit iemand die meegewerkt heeft.

F5 Nou ja, ik wil je er al iets over horen, of niet?

I Ja, kom maar op

F5 Ik had twee vraagjes eventjes, want ik vond het trouwens een goede inleiding. Wat dan ook, ik miste het bronvermelding, klopt dat?

I Dat klopt

F5 Misschien nog een tip om het inderdaad aan het descriptor te koppelen. Ja, goed is, misschien denk ik aan nu voor nu voor de 18e. Misschien is veel werk. En op niveau daarbij spreken dus op A1, A2, A1 want dat kan ik dus niet zien aan de opdrachten. Soms staat erbij staat wel de methode erbij, soms niet. En, dan kan ik niet zien of het uit libre service

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

onderbouw is of boven. Ik kan me een beetje uit de opdrachten halen. Nou even kijken hoor, ja, dan moet ik eventjes

- I Als het goed is staat boven iedere afbeelding exact waar het uitkomt.
- F5 Ja, ik heb het een keer zag ik niet staan waar het in een keer hoor, dat kan ook,
- I Maar nog steeds die ene keer is wel handig om te weten.
- F5 Ja, je hebt geen paginanummers. Bij kenmerk twee, bijvoorbeeld is vakoverstijgend is niet te zien uit welk ... zie je hoofdstuk 6 lezen schrijven, opdracht 10 pagina 26.
- I Dat klopt inderdaad, daar is maar één boek.
- F5 Maar het is wel handig misschien om aan te geven welke boeken welke methode je ervoor gebruikt?
- I Dat staat helemaal in de inleiding, dat is letterlijk voor vakoverstijgend wordt maar één boek gebruikt.
- F5 Oké, oké, oké,
Even kijken hoor. Ja, in hoeverre is het companion volume, maar dat heb je erin staan. Ik zag, heb je het companion volume ook ergens genoemd, dat kon ik niet, kon het niet terug. Ja, als het goed is hier doet.
- I Bij mediation staat het erbij.
- F5 Ja, je hebt. Je hebt wel een paar dingen, heb je erin zitten. Ja, welke libre servies editie had je gebruikt? Dat is voor mij even interessant
- I Allernieuwste. Oké, de meest recente oké
- F5 Ik vind het heel fijn. Laat ik het je zo zeggen zoals bijvoorbeeld, ik heb liever op kenmerk twee bij creatieve vormen van taal en empathisch vermogen en dit helpt een docent wel. kijk, dit is eigenlijk wat jij doet, doe ik dus ook ik doe descriptor en daar koop ik een opdracht aan en jij doet Curriculum.nu en dan koppel je daar opdrachten aan dus dat is eigenlijk hetzelfde. Een mooie zou dan nog zou kunnen zijn als je dat nog en dan wordt het nog uitgebreider en daar zit ik heel erg op te wachten, dat je dus ook nog aan die descriptoren. Zuivere descriptor niet aangepast!
- I Ja.
- F5 Mag, een Engelse versie maakt me niet uit, maar het liefste nog zelfs de Engelse versie, want dan krijg je mvt

- eind deel 1 -

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

F5 (DEEL 2)

Geïnterviewde: Docent Frans (F5)

Interviewer: Helga de Gier (I)

Datum: 7-6-2021

Locatie: Microsoft Teams

Leeftijd: 47
Werkervaring: 25 jaar
Niveau: alles
Geslacht: V
Belangrijk: meegewerkt aan

- I Nou ja, vorige keer hadden we het gehad over ja, gewoon eerst onder andere over Curriculum.nu en curriculumvernieuwingen. En, Ik ga je nu dan je vraag stellen met betrekking tot de module die ik geschreven heb. En dan wil ik net als vorige keer beginnen het vragen en in welke mate jij in controle voelt over vernieuwingen Als je deze module erbij hebt?
- F5 Ja enorm denk ik. Ik denk voor stel dat je er niets af zou weten zou dit al heel fijn zijn. Ik weet zeker dat dit voor om ... laat ik het maar eerlijk zeggen een visie hoe je visie maakt is Natuurlijk dat je bepaalde bepaalde stappen neem je en erin maar goed, Er zijn docenten die dus dat niet hebben gedaan en Dat voortraject dan niet, dan zou dit heel goed helpen om iets te begrijpen van Het Curriculum.nu de adviezen en en En de bouwstenen wat dan ook allemaal, dus dat zou heel erg helpen en zeker met de concrete voorbeelden.
- I Oké super. En Als je dan deze module hebt, hoeveel keuzevrijheid is er dan volgens jou nog om je lessen gewoon te geven?
- F5 Op basis van jouw module? Ik snap jouw vraag hier helemaal om heel eerlijk te zijn,
- I Dit is echt meer, dus echt vanuit het perspectief van jij als als docent. Ja dus In de les hoeveel keuzevrijheid voel jij Als je met deze module moet werken?
- F5 Ik ben er dat niet ... Ik ben heel autonoom, dus. Ja, ik zeg ja, heel veel Natuurlijk, maar goed, er staan maar een paar voorbeelden in Dus als jij heel erg methode gericht bent. Dan heb je weinig keuzemogelijkheden keuzevrijheid, sorry. Maar ik probeer nu, want Ik vind het ook echt heel leuk om te bedenken wat voor nieuwe opdrachten zou je hierbij kunnen maken. Ja, daar kan ik me wel op toelagen. Omdat ik er zo diep in heb gezeten, maar goed Dat is het meer. We zijn Natuurlijk maar met z'n 17-en geweest, 10 primair onderwijs en de rest was voortgezet.
- I Ja, ja, Dat is een select groepje.
- F5 Ja, Daarom, en dat dat dat ik zag vandaag dat er 1485 aan middelbare scholen zijn, dus laat staan hoeveel docenten, Frans, Engels en alle talen bij elkaar, dat zijn het niet 1485 maal ja kijk, Wij zijn al met zijn 13 hè, laat staan Engels, Duits, alles zijn gaan Misschien wel om een ton aan docenten. Honderdduizend Mensen dus? En, Er zijn er 17 die het bepalen, waarvan ik.
- I Dat is toch wel een behoorlijke kleine steekproef.
- F5 Ja dus vind ik ook wel een beetje een druk hoor, zal ik maar zeggen, want ik bedoel, je wilt voor iedereen ... en het grappige is toevallig zag ik net een mailtje, Maar dat gaat meer even bij ons In de vakgroep ook over dat Mensen wel zien dat ze om moeten. En dan gaat om bijvoorbeeld, We hebben nu een schrijfvaardigheid toets als een voorbeeld en dat heeft ook

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

met de keuzevrijheid. En Mensen willen bijvoorbeeld Toch zich houden aan bepaalde zaken, zoals het aantal woorden, grammatica, vocabulaire heel vast en. Mijn collega heeft een schrijftoets gemaakt en ik maak Delf formulier erbij. Gewoon DELF maar dan precies hetzelfde, Alleen halen we een stukje eruit en dan kan bijvoorbeeld op 17 punten nou goed diegene is totaal geflipt Nu helemaal doorgedraaid, want die zegt en nu en nu en nu want er staan geen aantal woorden bij en Ik kan de grammatica. Maar ja, nu moeten ze dus denken, oh, grammatica is dus 0 tot en met 4 of 0 tot en met 3,5, maar ja, dat dat Dat is heel lastig, dus laat staan dat dit straks doorheen komt te maken. Maar Nogmaals, Dit is een houvast en eigenlijk zou jij je moeten verenigen. Met al de want al jouw studiegenoten hebben bij een uitgever gezeten?

- I Nee, eigenlijk alleen ik en nog twee andere 2, 3 anderen die hebben ook bij een uitgever gezeten, maar volgens mij ben ik de enige daarvan die met dit onderwerp gewerkt heeft.
- F5 Eigenlijk zou je proberen uw langs alle uitgeverijen moeten gaan dat je een objectief van alle methodes iets zou maken, ook nog eens van alle talen school schooltalen. Maar goed, lastig iets, maar zo krijg je wel een en daar Ik denk dat MEDEWERKER SLO daar heel blij mee zou zijn. Maar goed,
- I Dat was inderdaad exact mijn idee.
- F5 Oh nou wat leuk, goh zitten we weer op één lijn, Dat is goed. Ja, maar Er is helemaal niks negatiefs aan, hè? Ik vind het Alleen maar juist leuk dat dat je dit of dat iemand anders het straks oppakt. En Dat is wetenschappelijk onderzoek
- I Precies. Je moet ergens een begin gemaakt worden,
- F5 Dat moet en jij hebt het de kiem Gelekt, dus Ik ben. Ik vind het echt een heel goed iets en wie weet is het straks wel. Jouw dingetje en kun je een bedrijf of wat dan ook? Ja, ik bedoel, ik zou het wel weten.
- I Ja, Als het aan mij ligt, dan blijft in ieder geval rond dit onderwerp werken
- F5 Probeer in die niche te blijven, kan je ook meteen wel zeggen. Daar is altijd werk in.
- I Ik hoop heel erg dat ik daar iets in kan vinden, want. Toch te doen,
- F5 nou ja, in die twee uur dat ik jou zo zie, denk ik dat jij wel daar krachtig genoeg in bent om daar jouw mannetje in te staan, dus jij komt er wel en
- I dank je wel.
- F5 En ja. Leuk, ja. Ik vind het leuk dat ik hierbij betrokken mag gaan. Vindt het echt leuk en ook wel mee te denken. Kortom keuzevrijheid voor mij enorm, Maar ik denk voor iemand die weinig afweet van wat er wat er komen gaat is Het is het erg beperkt nog maar goed, dat heeft niks met me de module, dat is met de uitgever. Er is maar één aan, je hebt maar een uitgever. Dus uhm.
- I Oké, Het is ja dat is een leuk punt. Ja, dit is een beetje een rare vraag voor jou, maar in welke mate voel jij je betrokken bij de vernieuwing met deze module erbij?
- F5 Juist meer! Want Ik ben, Ik ben juist heel oplossingsgericht, praktisch ingesteld, dus ja, Ik vind ik. Ik zit meteen al te broeien op een paar dingetjes op mediation en op hè, nee het is

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

voor mij is dat Natuurlijk echt iets wat ik heel erg leuk vind. En weet je wat, **dus een docent wil gewoon iets kant en klaar hebben over het algemeen, dus als jij ... die willen, niet dat je meepraten, die willen gewoon voorbeelden hebben**²⁰. Ja ja, sorry, ik zit na te denken. Je mag de volgende vraag hoor, Ik hoop dat je genoeg antwoord hebt zo,

- I jazeker, ik zeggen, ik zat even te wachten of je nog aan het nadenken was of klaar was. Als we het dan hebben over de voorbeelden die in die module staan. Ja, op welke manier passen die dan binnen jouw eigen ervaringen?
- F5 Ja heel goed enige is, kijk ik werk uhm ... We hebben een onderbouw en een bovenbouw hier onderbouw laat ik het maar zo zeggen, zitten paar collega's die willen niet veranderen, dus die willen Alleen maar methode vast zijn. En als er een methode straks is zoals die van jou, want ja zo moet je het eigenlijk, eigenlijk is de basis die jij hebt Zo zou een boek straks eruit moeten zien, daar zou ik als docent heel blij mee zijn. En En, Dat is een hele goeie houvast bij wijze van spreken gewoon qua indeling van, oh ja, dan heb ik de grootste gedeelte heb ik gewoon erin zitten. Alleen voor mij is het, maar die heb ik vorige keer al genoemd, Voor mij zou dus nog het ERK of companion volume erin moeten ook qua literatuur en wat dan ook dus officieel is is Natuurlijk het companion volume staat in weet je hoeveel schalen? meer dan 90 op dit moment. Nieuw is dus Het is echt heel veel, maar wij gebruiken er in ieder geval sowieso voor de vaardigheden, spreken, schrijven, lezen en gespreksvaardigheid Natuurlijk ook hè. Luister, welke heb ik nog niet gehad en literatuur, dus We hebben voor het companion volume, hebben wij voor literatuur, maar daar is ook nog geen taalprofielen van, dus wij moeten zelf opdrachten in verzinnen en daar zijn we mee bezig. Nou, goed we onze school is daar mee bezig en Er is nog een school in Nederland daarmee bezig, Maar de onderbouw niet. Dus bij ons Ook van 12 Mensen zijn maar twee Mensen die dit doen. En de andere volgen of die trekken aan de kar aan de achterkant zal ik maar zeggen, want die hebben er geen zin in. Wat op dit moment speelt echt verschrikkelijk eentje, maar goed, laat ik me het niet over uit. Echt. Nou ga ik, maar sorry, ik zal me niet, ik zal me inhouden, want het wordt opgenomen. En die wil een PTA ja openbreken Omdat ik We hebben een schoolexamen van gemaakt, alles van het Taalportfolio, en literatuur, maar ze niet aan toegekomen, dus ze is naar de rector gestapt. Ze heeft zichzelf eigenlijk voor schut gezet. Zulke Mensen heb je die gaat voorbij de MR en dan de laatste 3 weken, maar goed maakt niet uit. Terugkomend op jouw vraag, en Dat was,
- I hoe passen dan de voorbeelden binnen jouw ervaringen?
- F5 Ja heel goed, Alleen dus nog aan het ERK ja hoor, heel leuk. Ja, en Ik ben heel blij met die sorry. De laatste opdracht, je hebt overal op het laatst heb je nog ... Al die losse blaadjes ... wat ik heel fijn vond. Ik heb dan ja, dat had ik ook wel genoemd, hè? Over die titel zou dat niet helemaal consequent ... Dat vakoverstijgende Dat was het inderdaad, Ja, dat vind ik heel goed. Dat leerlingen ook zien naadjes opentrekken ben ik echt op, zoals bijvoorbeeld die vakoverstijgende van hoofdstuk 6 lezen schrijven dus in het Nederlands, Engels, Frans, Duits. Maar ja, je zou bijvoorbeeld ook kunnen vragen, maar dan krijg je meteen met de meertaligheid Taalbewustzijn. Hoe zit het in jouw eigen taal? Spreek je een andere taal, et cetera, et cetera, hoe zou je dat dan zeggen? Weet je een beetje Misschien In het Chinees haal wel dingen bij die met ook met die andere schooltalen te maken hebben dat het iets algemeen is dat wat je leert, elke taal toepasbaar is ... zolang een docent op een school niet

²⁰ Citaat op pagina 28

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

verteld wat het ERK inhoudt. Zullen, krijgen ze er niks mee te maken, zullen ze nooit zien wat en ik kan je vertellen. Legio collega's die niet vertellen over het ERK pas in het derde of in de vierde klas pas te maken krijgt met ERK. terwijl ERK gelieerd is. Punt.

I Ja nee, dat herken ik ook nog wel.

F5 Ja, maar kijk ERK is er zijn meerdere referentiekaders, dus we hebben vorige keer ook tegen jou verteld, hè? Dat er ook en zijn ook de wetenschappers die die die ook zegt, ja, moet het ERK zijn. Er zijn ook andere geloof dat er in Amerika is en in Australië, Er zijn verschillende, Het is Europese. Maar het ligt aan het curriculum, bijvoorbeeld voor een Canada Misschien heb je, of ook Finland. Heb je Misschien meegekregen, zijn fantastisch je mooi curricula om te zien en daar zijn wij vanuit gaan werken, hè. Dus zo is de visie opgebouwd, dan moet je eerst wereldwijd de curricula bekijken en daarna ga je dus een visie vormen. Dus eerst is eigenlijk heel mooi hoe dat gaat. En nou, een aantal landen zijn er echt of werelddelen echt heel ver mee verder dan wij in Europa maar ik Het is gewoon fijn en als jij naar China gaat, dat iemand weet dat je A2 hebt. Oké, nou dan goed. En daar kan je dat en dat en dat en dat, prima. Dat is heel mooi, Maar dat het van alle talen is, dus ik ben daar heel blij mee en nogmaals dat vakoverstijgende vind ik echt een een plusje eraan. Punt.

[gelach]

I Oké super. Als we het dan hebben over de uitleg en de kenmerken, dus dat zijn telkens die pagina's vol met tekst die erin staan aan het begin van iedere bouwsteen.

F5 Ja, ik heb voor toevallig kenmerk 3 nu voor mijn neus Omdat ik dat ene pagina heb ... leerlingen leren over meertaligheid in de samenleving met inzicht over de associaties van verschillende talen en culturen. Prima, Het is heel duidelijk eigenlijk persoonlijk als dit een methode zou zijn. Ik kan. Ik leer, Ik weet na deze hoofdstuk deze module iets over meertaligheid In de samenleving, dus dan zou ik het aan en aan ik kan of 'I can do' descriptor van maken

I Als het voor leerlingen zou zijn.

F5 Ja ja, want dit dat ik eigenlijk kan je hier al een methode van maken. Dus Helga de Gier, uitgever. Ja, maar zo moet je wel. Ja, ik klinkt heel stom zo dat is een begin, hè? Ja nou goed, hou het in je achterhoofd. Jij bent nog jong. Ik ben 47 en ik heb er heel wat gezien. Pak het op, hou het in je achterhoofd dat even dus

I Dat is ook wel mooi in deze op deze manier. In deze functie wordt hij ook uitgegeven.

F5 Van wie en

I voor docenten?

F5 Wanneer?

I Daar kom ik over een paar weken achter.

F5 Nou, dat, mag ik je dan nog een tip geven? Maakt er een kaartspel van. bij SLO Daar heb ik dan ook is echt hebben ze hier een soort spel van gemaakt zodat mensen begrijpen dat bijvoorbeeld kenmerk 3 bij meertaligheid hoort. Ik weet zeker dat de mensen zeggen, meertalige samenleving oh Dat hoort daar. omdat mensen die mensen moeten hierdoor

Masterscriptie MTV
Ineens valt nu opeens het kwartje

bijvoorbeeld opdrachten ja linken aan elkaar. maak er een soort van spel van. Dat is Misschien. Ik denk dat het voor ik zie het al gebeuren dat dit een een een een boekje wordt. Dat vind ik de zonde Helga. Ik neem het door met een aantal collega's, Maar ik weet echter dat een aantal collega's zeggen. Oh ja, leuk kom ik volgend jaar wel aan toe en nu heb ik vakantie. September, Oh ja, in september weten ze niet eens meer dat ze iets van jou gehad hebben en Als je iets concreets hebt, een spel wat voor de vakgroep. Ja en Ik wil wel voor je piloten, bij deze.

I Dank je wel. Zal het eens bespreken.

Oké. Ja, Als je deze module hebt, zou jij dan zeggen dat je op basis daarvan andere opdrachten kan bedenken die wel binnendienst, bouwstenen of kenmerken vallen?

F5 Ja. Dat denk ik wel ja als ik hier een keer voor gaan zitten, ja.

I Oké.

F5 Ik zou sommige ook nog verplaatsen, Maar ik heb daar heb ik niet opgeschreven. Ik deed al maar zoals bijvoorbeeld creatieve vormen van taal. Ja, Dat is, Dat is literatuur, dus alles ... Dat is zo Ruim geworden, zal ik maar zeggen, is ook. Dat we hebben hele discussies over gehad over die titel. Maar goed, ik was er niet bij betrokken, voornamelijk Omdat ik wij lezen de ... kijk, zo is het: Ik heb taalbewustzijn gedaan met met 3 anderen, dus elke keer zat er iemand van primair onderwijs één of twee en dan iemand van het voortgezet, Eerste graden en tweede graden, dus een onderbouw en de bovenbouw docent, die zitten dan bij elkaar en dan je hielp elkaar elke keer met iets anders want vaak was het wel bij meertaligheid, want die hadden vaak nu veel meer discussie of vragen of wat dan ook. En je leest het daarna ook nog eens een keer door. Wat vond je ervan dat je wel had? Dus je had wel je had het wel meegekregen, maar ja, toch nog soort van onafhankelijke, Als je dingen niet begrepen of zo? Dus ja. Ja ik, Ik denk wel zeker wel dat je Als je hiervoor gaat zitten. Dat dit zeker dat je extra opdrachten kan maken. En Er zijn al zoveel opdrachten, Dat is het punt en Wij hebben het al in methodes zitten. Dat bewijs je dus eigenlijk al door door deze module. Alleen gaan we het nu benoemd. En, Ik weet zeker Dat, vind ik dus eigenlijk wel een heel belangrijk iets dat dus Ik weet zeker dat de docenten die vakoverstijgende opdrachten vaak Laten zitten vanwege tijd. Komt een toetsen aan, Nee, dat gaan we niet doen, dat is niet belangrijk genoeg. Maar hopelijk zien ze nu wel in hoe belangrijk Het is om met over andere om te vergelijken met andere talen. We geven ja dus.

I Ja ja, het onderdeel Taalbewustzijn doet er ook al wat meer in zelf.

F5 Ja precies ja ook ja inderdaad

I nog buiten dat je dan in deze module de vakoverstijgende opdrachten heb je ook nog binnen het hele taalbewustzijn en meertaligheid. Ja, dat gaat over een heel principe.

F5 Nou ja, weet je bijvoorbeeld een eerste opdracht is, Ik ben ... Ik had vorige week verteld, Ik ben op dat congres geweest. Wat voor één keer in Nederland was over taalbewustzijn of Language Awareness bij Anna Kaal, de vriendin van Dönszelmann even by the way, dat je dat ook weet. Ja, dat vond ik zo mooi, Dat is een voorbeeldje je ook nog in zou kunnen, Dat is het begin eigenlijk dat je een poppetje maakt En een soort van lichaampje en dan moet je je ogen inkleuren, dan mag je helemaal zelf een soort van creatief iets. Hoeveel procent is is jouw jouw Nederlands? Wat is nou eigenlijk, je moedertaal? En dan zie je dus bijvoorbeeld

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

dat er heel echt iedereen wel een andere taal heeft. En niet Alleen Nederlands, er zijn meerdere talen.

- I Die ken ik heel goed die die opdracht
- F5 en die doen De Amerikanen heel veel zien. Heel veel hebben al die al die die Wat is die die lagere scholen, die allemaal met hun kindjes, allemaal van die al die postertjes. Maar dan zie je echt dat dat. Dat we zo verschillend zijn, eigenlijk per persoon is eigenlijk heel mooi.
- I Ja, ik bedoel, Ik heb hem ook In de context van het basisonderwijs hier geleerd met meertaligheid, dan dus taal inclusief basisonderwijs valt dat? Ja, daar wordt dat nu ook in Nederland best wel veel voor gebruikt.
- F5 Maar jij gebruikt voor meertaligheid en wij gebruiken het voor taalbewustzijn
- I Ja, zij gebruiken het voor meertaligheid
- F5 ja, weet je, en Dat is dat die scheidingslijn is zo dun, dus soms is meertaligheid bijna taalbewustzijn.
- I Nou ja, als je ook door de rapporten van Curriculum.nu leest, was het ook een ja, was het meertaligheid eigenlijk een onderdeel van het taalbewustzijn. Maar ze stelden het wel los ervan wat een hele verwarrende beschrijving was.
- F5 Ja, Dat is wel heel grappig, want Ik ben Ik ben eigenlijk begonnen. Wat moesten ik geloof dat we een week of de tweede of derde bijeenkomst Daar moesten we allemaal een vingeropdracht, dat is een raar woord, maar goed vingeropdracht maken en toen ben ik begonnen met taalbewustzijn en vanuit daaruit zijn we dus andere grenzen gaan opzoeken en de ene wilde heel erg al, Ja, goed, iedereen had zijn eigen dingen al, Maar toen is gewoon bijna taalkunde geworden op een gegeven moment. Ja, Het was ja, hoe zeg je dat? Dus We hebben het ook moeten gaan scheiden. Het was echt heel lastig. Ach ja.
- I Ik heb er ook nog mee zitten worstelen Toen ik zelf aan het mijn mijn verslag aan het schrijven, was me echt goed duidelijk maken. Hoe beschrijf je nou echt goed toch, maar waar die grens wat het verschil een beetje is en in wat ermee bedoeld wordt. Er liggen toch ja in naar Hoe bekijk je de relatie tussen talen? Dat is eigenlijk het grootste verschil tussen meertaligheid en taal bewust zijn. Ja In de beschrijvingen die In het verslag stonden.
- F5 Ja, naja vanuit het veld kwam het voornamelijk ook dat ja heel veel Mensen wilden het bij elkaar hebben meertaligheid en taalbewustzijn. Eigenlijk was er grote deel van Van de Mensen die wij Ja interviewde of die waren bij bijeenkomst waren, Die wilden dat bij elkaar, maar Wij zieden echt wel moet echt gescheiden blijven. Het is echt iets aparts. Maar dat is echt heel lastig geweest. We zijn echt, denken we nog één bijeenkomst van 3 dagen hebben er gewoon 3 dagen over lopen kletsen voor wat wat, wat moeten we hier nou mee doen? En dan kwam er weer een wetenschapper die zei dan nou Dit is wel heel interessant hoor, want zij nodigt elke keer weer iemand uit, dus We zijn daar enorm door gegroeid.
- I Nou, Dat is wel heel mooi.
- F5 Ik wijk elke keer van de vraag af, maar goed maakt niet uit,
- I dat geeft niks.

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

- F5 Dat geeft weer weer dat ik dus wat jij maakt, elke keer verander, Maar dat Ik ben los van Van van dit ben en dat ik elke keer mijn eigen Alles in in in touw met de touwtjes in handen wil houden.
- I O nee, Dat is hoe zulk soort interviews horen te gaan ik ik hoor heel weinig te zeggen eigenlijk. En eigenlijk kan jij je gedachtegang gewoon Laten lopen. Dat is altijd fijn als docenten dan nou ja, deelnemers een beetje Toch hun eigen weg vinden, gewoon wat verder gaan denken. Dat ik Alleen maar echt rechttoe rechtaan antwoord krijgen op mijn vragen, dan kan ik ook niet veel zeggen. Het allerliefste heb je gewoon ja, dat en dit interview is ook net anders dan de andere, Omdat dit gewoon andere positie is. Jij hebt een andere positie tegenover Curriculum.nu. En dus ook de kennis.
- F5 Ik ben inderdaad wel pro ja Ik was wel benieuwd, Zijn er ook Mensen heel negatief?
- I Ja.
- F5 Ja nee, nou goed begrijp.
- I Ja, maar goed dan wel op een aantal inhoudelijke punten meer op een aantal procesgerichte punten.
- F5 Nou, next question, my dear.
- I Ja, dit wordt mogelijk de vreemdste vraag, Maar ik moet hem toch stellen. Wat vind je van Curriculum.nu niet mijn module gelezen hebt?
- F5 ja, ik sta daar helemaal, Ik sta nog meer open, juist! Omdat jij voor mij juist de praktijkvoorbeelden op een rijtje hebt gezet. Ik vind dat heel, heel, heel prettig. En zoals ik jou vertelde, heb ik het met een collega gedeeld en wij draaien vwo 4 Vwo 5 een vernieuwingsproject rond Frans helemaal DELF of ERK georiënteerd. En academische vaardigheden en wat er ook allemaal. En burgerschap, belangrijk iets, want wij halen niet Alleen Curriculum.nu Engels MVT, maar daar zit ook burgerschap in literatuur en Dat is echt ... We hebben nu een supermooie module rond oorlogsgebied. Ja, Dat is echt ja goed, Maar dat is een ander iets waardoor we burgerschap al geïntegreerd hebben geprobeerd, dus we proberen 3 dingen, academische vaardigheden, Curriculum.nu en sorry ja inderdaad ook ERK, dus we proberen ook mediation en van allemaal dingen van Curriculum.nu sorry, kan die dingen bij elkaar van het companion volume halen, wij al nieuwe schalen erbij. En van Curriculum.nu proberen wij ook zoveel mogelijk daarop in te springen, dus wat er komen gaat. Maar dat helpt dat die opdrachten van jou voor Frans helpen daar heel erg bij, dus ik word steeds Het wordt steeds helderder wat er gaat gebeuren. Daar ben ik je dankbaar voor, dankbaar voor.
- I Dank je wel. Dat is een heel mooi antwoord eigenlijk. Ik heb nog één vraag, die gaat meer over de manier waarop jullie op school werken. En, Dat is werken jullie samen binnen het team van één taal of binnen het complete talenteam.
- F5 Ik heb nog nooit meegemaakt dat wat hier op school gebeurt, hier heb je. Hokjes, hokjes, hokjes, hokjes, cultuur hokje, Dat is een andere cultuur hokje en Ik ben gewend dat je overlegt Met elkaar dus alle talen die hier op school gegeven worden, maar op de SCHOOL is dat echt. We hebben wel een paar keer geprobeerd om bij elkaar te komen. Er zijn allemaal haantjes, haantjes Engels, haantjes Duits, haantjes Frans. Maar goed, wij proberen wel

Masterscriptie MTV

Ineens valt nu opeens het kwartje

COLLEGA en ik hebben al een paar keer een bijeenkomst. Dat komt wel vanuit ons toevallig. We proberen het wel te organiseren. Daarbij komt ook dat de MR nog erger de MR ziet het niet zitten, want ze zijn bang voor roddelen. Terwijl ik juist Alleen maar denk, Dit is juist zo, Maar het heeft bestaan, Het is wegbezuinigd door kwam ook wilde MR blijkbaar die wilde dat niet en nou is bijna niet meer terug te draaien. Het is echt heel bijzonder, want Dat is juist zo belangrijk dat je dit [houdt module voor camera] eigenlijk de basis hebt, is de basis. Iedereen maakt nieuwe opdrachten. Ga eens kijken, wat kun je hiervoor? Al doe je het maar voor een periode. Dat leerlingen, want Het gaat niet om mij, Het gaat om de leerlingen, de toekomst. En ja dat zien docenten niet in. bij mij op school is dat helemaal verdeeld. Ja, Het is echt te nadelen van de talen te nadelen van Curriculum.nu ook collega's die niets niets niets afweten van wat er ... die liggen gewoon nog onder een steen. Ja, Ja, mijn vakgroep is het meest erge. Nou, goed, Ik ben ook een lastig iemand hoor daarin. Ja, ik trap er ook gewoon tegenaan. Ik ben heel kritisch, Maar ik krijg ook wel af en toe eens een lik op m'n neus: F5, dan ben je toch weer hautain, Maar echt sommigen denk ik ook, Ik wil ik lekker maar even zo. Ik woon dan in PLAATS en Ik heb een paar collega's die dus PLAATS bij wijze van spreken nooit uit zijn geweest, Qua woning qua niks, dus Dit is hun wereldje SCHOOL is hun wereldje ze hebben nog nooit ja een beetje contact buiten school, maar nadat zorgen we dat je met Frans dat je buiten SCHOOL wereld komt ja, is echt maar die houden die macht vast. Want dit heb ik op de studie gehad, Dat kan ik. Maar goed, mijn man zegt altijd Als je accountancy die moeten zich elk jaar scholen, zouden wij eigenlijk ook moeten doen. Wij zouden ons elk jaar moeten scholen. Nou, wij moeten hier op jouw module scholen.

[I lacht]

Ja, Maar dat is dus jij lacht, maar zo is het,

I dat zou het allemaal heel veel makkelijker maken,

F5 We krijgen gewoon puntjes, Een soort van puntensystemen per docent. Maar goed, Dat is, Dat is dat nooit In het onderwijs geweest, dus Waarom zou dat nu opeens komen? Dat gaat niet lukken.

I Nee.

- eind deel 2 -